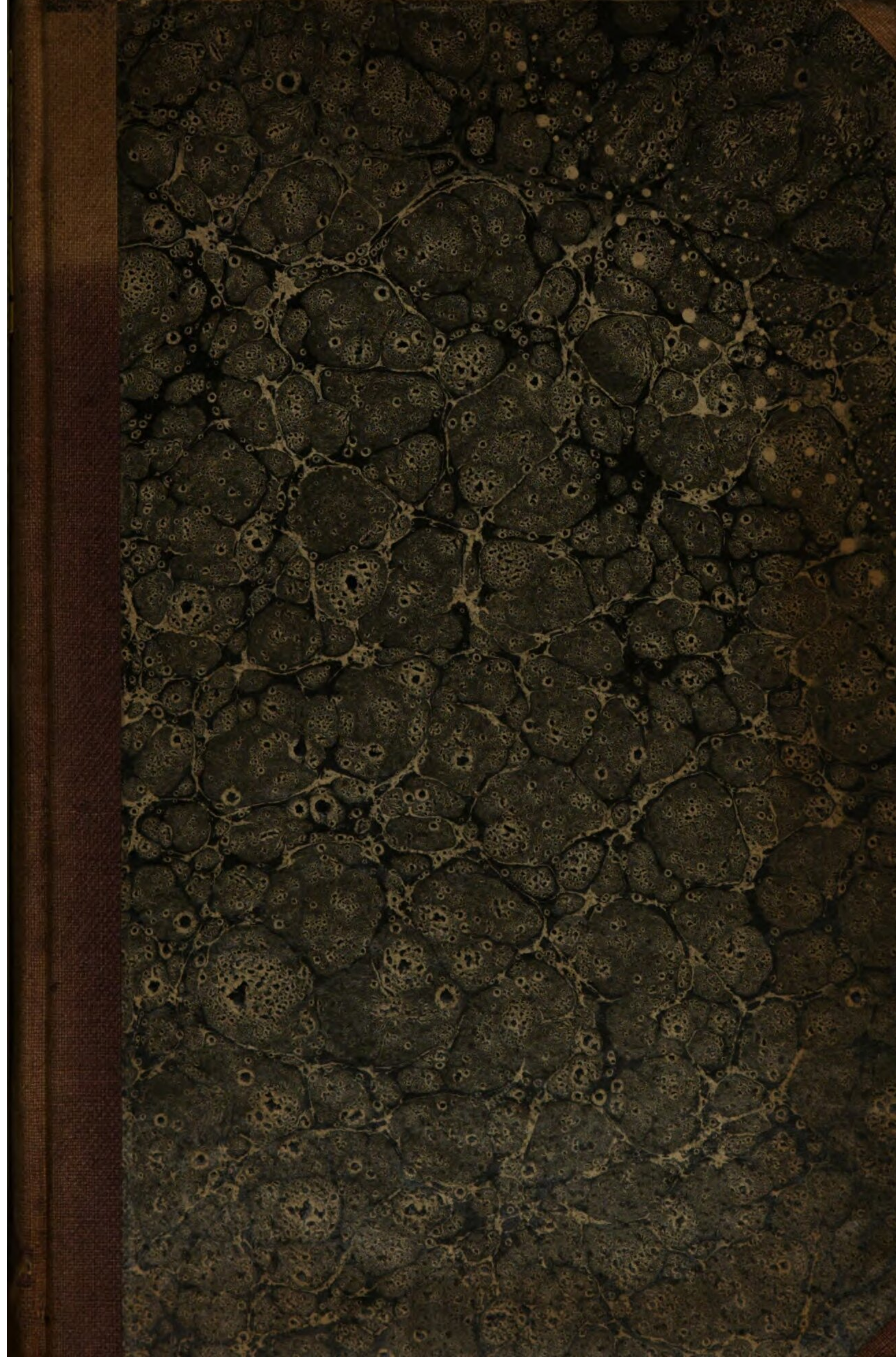

Incl. 7509d

(Flygare) Carlén

VINDS-KUPONA,

AF

EMILIE CARLÉN.

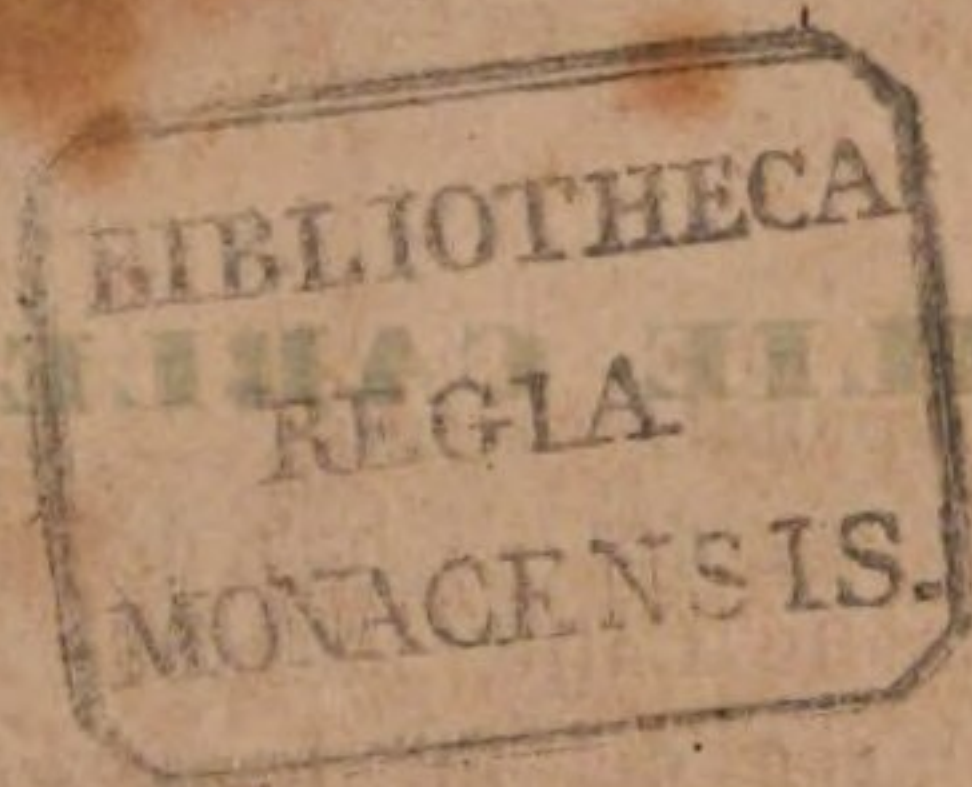

NORRKÖPING.

TRYCKT HOS ÖSTLUND & BERLING, 1845.

413-4.

ALDS-KOPPA

NORRÖPING

VERLAG VON GUSTAV BERGMANN 1891

1.

Fort, Brunte, nu
Med hofvarne arbeta!
Wadman.

"Calle!"

"Herr ingenjör!"

"Var det förspändt, sa' du?"

"Ja, visst sa' jag det — och det har jag sagt nu fyra gånger!" genmälte Calle, blåsande i fingrarne.

"Nå godt, så säg det för femte gången, när du spänt fast kappsäckarne och lagt väskorna i ordning!"

Och härpå vände sig Calles husbonde, den unge kommissions-landtmätaren Wiliam Wiliamsson, till sina tvenne "biträden" och yttrade med en liten släng af förmanna-värdighet, der han satt vid afskedsfrukosten: "Ja, vi skiljas nu för i år, mine herrar! men till våren skola herrarne åter finna fullt upp med arbete hos mig; ty jag har gudskelof fått mig en mängd in-
drägtiga uppdrag. Och med det här glaset, det jag ber herrarne tömma till ett godt och gladt återseende, önskar jag att nästa sommar måtte bli oss lika treflig, som denna varit! Om vi ock slitet litet ondt ibland, så ha vi ju ändå haft våra små mutrationer."

På denna skål följde flere andra, hvaribland herrarnes för herr ingenjörens lyckliga bosättning i staden, tills Calle, med vemodsfullt utseende, för sjette och sista gången stod på tröskeln.

"Ja så, du — jag ser det är tid att bryta upp. Nå, hit med kappan och skinnkragen då!"

Och sedan vår landtmätare skakat hand med sina herrar och klappat rara nämndemans-mor både på högra och venstra axeln, slog han sig ned i det trånga sätet, med Calle inkilad vid sidan.

"Hvad, pajas — har du mistat mål och mod, tror jag?" sade ingeniören, och tog tömmarne från sin lille hejduk.

"Mål och mod, ja — ingeniörn har suttit inne i värmen och mått godt, han, medan jag stått här ute och frusit händer och fötter af mig!" svarade Calle med all den frimodighet han var van att få begagna.

"Visligen taladt, bror Calle! det är emellertid väl att, om jag glömmet bort dig, du aldrig glömmet bort dig sjelf. Jag får väl sitta här jag nu och frysa i ditt ställe, medan du springer in och får ett glas öl i dig och ett par smörgåsar i kapprocksfickan. Du kan också med det samma ta några kakor till Brunte — ser du, han är för storsint han att klaga! Men geschwindt skall det gå, annars vet du att jag sjelf i nödfall kan värma upp dig!"

Några minuter sednare skakade ingeniörens gröna schäs-kärre öfver den af höstkälen knagliga gården.

2.

Jag kom sökte och fann.

Læstadius.

Solen tittar in så nyt,
Trefna'n lyser stundligt,
Allt är ordnat utan skryt,
Men så godt och rundligt.

Wadström.

De fyra talgljusen i stadens klubb-sal voro redan antända; några af herrarna hade slagit sig ned vid trekarlsbordet, en del läste "avisorna," medan andra vid pipan och toddyglaset väntade på sin tur att få göra detsamma. I sals-kammaren satt fru Elmgren, klubbens patronessa, och utbredde sina smörgåsar, dem herrarne, i brist af kyparebiträde, vid åtta-tiden sjelfve hämtade eller ock förtärde inne hos sin goda värdinna, hvilken stundom bjöd de närmaste bekanta på en "kallqvistare" eller ock ett glas ölost.

Källarsalens enda ros, den rödkindade Lotta, var just i begrepp att med ölost-terrinen klifva öfver tröskeln till nämnde utminuterings-kammare, då det hände ingenting mindre än att ett bullrande åkdon stan-

nade utanför porten. Det var nu mycket längesedan några främmande ankommit till staden, och förlåtligt således att både gäster och värdinna stucko näsorna bakom rullgardinen, för att med tillhjälp af månen se hvem som kunde vara ute "så sent."

"Herre gud, frun — och gästkammarn som inte är eldad!" utbrast Lotta helt bestört.

"Din gås", svarade matmodern, "tycker du jag kan bränna upp min ved så i fåvitsko, att jag skulle elda gästkammarn, när vi inte få mer än två eller tre resande i månaden! Nej, min själ — vill inte folk komma oftare än nu, så få de ta till godo den värme, som kan bli, se'n de kommit! Men gå ut och lys honom... Han kan sätta sig här i sal'n så länge."

Den resande var ingen annan än vår unge landtmätare, som, ehuru ganska litet bekant med den stad, dit han nu tagit sin tillflykt, likväl beslutit att hellre öfvervintra der, än på landet. "Är man sjelf sällskapslik", tänkte han, "så finner man nog sällskap!" Och som Wiliam var en glad ungdom, skulle säkert hans hopp besannas.

"Jag hör," sade rådman Utter, som, efter en stunds samspråk med främlingen, närmade sig salskammarn och sin goda kusin vid runda bordet derstädes, "jag hör att kusin ej har något rum uppeldadt — kanske kunde det gå an att den unge herrn toge in hos vårt, efter som händelsevis våra begge öfver-rum ännu äro varma, se'n svåger min var hos oss?"

"Tag honom gerna, kusin!" smålog fru Elmgren, "Jag är icke så om mig, jag, att jag inte unnar andra en liten förtjenst också!" Saken var att fru Elmgrens tjenstaktighet härledde sig från den erfarenheten att resande för en enda natt gäfvo mera besvär än inkomst.

"A la bonne heure;" sade Wiliam, då rådmannen kruserligt framkom med sitt förslag. "Och tycker jag om rummen, så tör jag väl ta dem på längre tid."

"Kusin, kusin . . rådmän Utter," ropade fru Elmgren, som i hast fick andra tankar, "det var ju bara mitt raljeri! Kusin begriper väl att sedan rummet väl är uppeldadt, låter jag icke . . . Men hör kusin inte?"

Men kusin aktade sig väl att höra: han skyndade tvertom allt hvad han förmådde att föra bort sitt fynd. Och då fru Elmgren sjelf kom utspringande i salen, för att taga reda på sina rättigheter, fanns ej af rådmannen och gästen mera qvar, än den förres käpp och den sednares piska.

"Ja se, det har man för det man är för flat mot sina vänner!" allarmerade vår klubbfru. "De skämmas inte att rakt under ögonen på mig snappa upp mina resande. Rättnu blir det så godt att de hålla patrull utanför tulln. Tvi, sådant uselt samhälle denna här hålan har!" Slutet på alla fru Elmgrens visor var alltid klagan öfver samhället, en klagan, som syntes henne vara en särdeles fin pik mot borgmästaren, hvilken emellertid, der han satt vid klubbens enda virabord, låtsade hvarken höra eller se.

Anförd af rådmän Utter, som gick i spetsen, tågade under tiden vår ingenjör med hela sin egendom, Brunte, Calle, källan och bagaget, öfver torget ned till strandgatan, der Upperska tomten var belägen. Så vidt månskenet tillät föremålens granskning, syntes det Wiliam som hans blifvande bostad, med den lilla tre famnars långa blomsterhagen på hvardera sidan om trappan, kunde komma att anstå honom rätt väl.

"Mor," ropade rådmannen, i det han trefvade

efter låset till dörren, "mor, kom och öppna med ljus — vi ha en främmande gäst här!"

Moppe skällde, dörren öppnades och till tröskeln trädde en innerligt trefflig matrona i nystärkt förkläde med vida veck och en finkrusad mössa på det ärbara hufvudet.

Rådmanskan neg och gick baklänges med ljuset, allt för att visa vägen; och som rummets bredd ej var särdeles stor, hann man snart soffan.

"Denne unge herre är herr ingeniör Wiliamsson, mor!" presenterade rådmannen. "Han skulle fått det för kallt på gästgifvaregården; därför nämnde jag ett ord om våra små rum."

"De stå gerna till tjänst," svarade gumman hjertligt.

Wiliam tog med ens sitt parti, fattade hennes hand och yttrade raskt: "Min bästa fru rådmanska! herrskapet ser här för sig en ung man, hvilken ernar bosätta sig i denna goda stad, som ligger nära de trakter, der jag om somrarna har mina förrättningar. Långt skild från de få slägtingar jag har qvar i verlden är det min mening att i goda grannar söka skaffa mig sådana; och som jag är en rättfram pilt med hjertat på läpparne, så säger jag rent ut, att allt hvad jag här ser, fru rådmanskan i första rummet, behagar mig så mycket att jag gerna vill bli qvar."

"Om så är," svarade gumman, smickrad, "tror jag nog att vi ska bli goda vänner. Ty barnlösa, som vi gamla stackare äro, veta vi inte roligare än en trefflig husgäst — men herr ingenjörn är väl ensam?"

"Nej, för tusan, min vördaste fru rådmanska! Jag kommer tre man stark, d. v. s. att jag har en

häst och en pojke, likväl af bästa racen begge två; hvarför jag ock anhåller, att de så snart som möjligt måtte få komma inom fyra väggar!"

"Åh, jag har redan gett mina order!" försäkrade rådmannen, som i detsamma återkom från en beskickning i köket.

"Ja, men se, med de hästarne är det för fastigt!" invände rådmanskan oroligt. "Och pojkar — de höra nu alldeles hin till, jag måtte inte så illa säga! Nog vet jag, att husbönderna icke vilja något ondt, men, sannerligen för min gud, är det intet dagsens sanning, att den här löjtnanten, som bodde här i vintras, hade en upppassarebetjent, som ena gången efter den andra förstörde pengarna till fodret — i fall han fick några — och hjälpte sig i stället fort med vår höskulle, så att när det led till våren, måste jag föda fram min bästa mjölkeko med bara eländiga hackelsen! Ingeniörn kan förstå hvad mjölk jag då fick: jag blef tvungen att säga upp mina bästa kunder för omaket."

"Åh, det der är att gå gästfrihetens gränser alltför nära!" utropade Wiliam med uttryck af obeskriflig förundran, ehuru han, noga räknadt, icke kunde dölja för sig sjelf, att Calle skulle vara i stånd till hvad som helst, hellre än att se Brunte i trångmål. Dock långt ifrån att antaga en sådan möjlighet, var det med all säkerhet i tonen som vår ingenjör tillade: "Men, min goda fru rådmanska, tillåt mig förklara, att jag är en så der temligen ordentlig man, som sjelf allt emellanåt tittar åt i stallet; och jag skall för öfrigt göra mitt inköp af foder så tillräckligt, att Calle icke skall gå in på annans rågång!"

"Ja, ja, min herr ingenjör! Men" — rådmanskan runkade på hufvudet — "jag har en mäktig stor afsky för pojkar: alltid äro de så sturska och . . ."

"På min heder, om Calle har det felet: han är den tjenstaktigaste pass-opp, som ännu blankat en stöfvel. Hvad brunte beträffar, är han sedligheten sjelf; och det skall för mig bli ett stort nöje att, så fort det blir snö på marken, få kуска fru rådmanskan till kyrkan. Skulle för öfrigt några små körslor, till qvarnen eller så, komma i fråga . . ."

"Åh, herr ingeniörn är alltför artig! Du kan inte stå emot — det ser jag på dig, mor!" medlade rådmannen. "Dessutom är ju Blackros vid lika godt hull nu, som före tillgreppet på höskullen."

"Kan det inte få bli då!" biföll gumman bese-grad, förnämligast vid den ljufva tanken att om söndagarna komma åkande till kyrkan, hvilket såg så innerligen siratligt och vackert ut med pelis och muff. "Kan det inte få vara!"

Ock nu bar det af till rummens beseende.

Rådmannens så kallade öfvervåning bestod, utom salen, af tvenne rymliga kamrar jemte en liten nätt skrub, den ingeniörn genast bestämde för Calles räkning. Yttre rummet med ljus tapetsering, hvilken gaf det ett gladt utseende, benämndes förmaket och var möbleradt hvarken grännt eller nymodigt, men på ett sätt, som utvisade både välstånd och enkel smak.

Täckast och prydligast var likväl sängkammaren med sin vänliga vindskupa, utgörande nära nog ett litet kabinett för sig eller, rättare, ett litet orangeri, när rådmannen nemligen härstädes härbergerade de växter, som vintertiden inflyttades från "småhagarne" och ej rymdes i hvardagsrummen. Gent emot fönstret stod sängen, med hvitt omhänge öfver bronserad pil. En brasa i kakelugnen välkomnade hyresgästen; och rent, skuradt och dammadt var der öfverallt.

Ingeniörn kände sig här fullkomligt hemma. Gång efter annan tryckte han rådmanskans hand, me-

dan han sprang fram och åter, tagande allt, ända till skrubben och garderoberna, i ögonsigte.

"Ja, gudskelof att det är som det är!" sade rådmannen förnöjd. "När jag och mor gifte oss, var denna lilla våning bara en stor vind, och hade så varit i min fars och farfars tid. Men Greta, gumman min, krumbugtade sig så länge för att få öfvervåning; liksom de andra fruarne kantänka, att jag slutligen måste ge med mig för husfridens skull."

"Och var du inte alltid glad åt det se'n, far?" frågade rådmanskan, blickande så hjertligt på gubben.

"Åh jo visst, det har varit roligt nog. Men herr ingeniörn skall tro, Rom blef inte byggt på en dag: det ena året upptimrades väggarne, under det andra kom inredningen, på det tredje drogo vi tillsammans det lilla bohaget, och på det fjerde och sista, då vi skulle ha färdigt allt till julen, hade mor med sina egna händer väft ihop öfverdraget till möblerna, bolstervaren, rullgardinerna och hela surfven. Så gjorde vi kalas, och hade borgmästarns och prostens och några flere vänner; och ingeniörn må veta att det gick lustigt till på hemkomstölet, som vi kallade det; ty Greta och jag hade just då varit gifta i fem och tjugo år."

"Nå, vi skola hoppas att få fira ett icke mindre gladt guldbröllop!" sade ingeniören fryntligt. "Men för att återkomma till våra affärer, så har jag ett förslag, hvarmed jag förnämligast vänder mig till fru rådmanskan, ty jag vet att det är fruntimren som i denna punkt ha den afgörande rösten: vore det icke möjligt att jag kunde få inackordera mig och min junker hos herrskapet i ett för allt? Jag vet ingenting tråkigare än att äta på värdshus i en mindre stad, der man så godt som ensam får hålla målron vid makt,

och ej heller något besvärligare än att lemna hemmets bekvämlighet, när man sitter vid ett tråget arbete."

Detta förslag bifölls lätt.

Och efter ett par timmar var vår landtmätare med allt sitt pick och pack lyckligen instufvad i sin nya boning.

"Nå, Calle, hvad är din tanke om allt detta?" frågade Wiliam; när herr Calle gjorde tjänst vid stöfvel-afdragningen.

"Jo, herr ingeniör, jag menar att det allt blir skönt!" svarade Calle med förnöjd blick. "Jag fick en gröt så rar, att sjelfva nämndemansmor skulle spruc-
kit, om hon hade sett hur hvit han var! Men också, om jag sjelf skall skryta, gjorde jag mig så rappsom en aborre och skura' knifvar och ljussaxar, så att de blänkte som sola i Carlstad!"

"Godt, jag känner hur du kan hålla tal om dina talanger, min kära Calle! Laga nu bara att mina stöflar bli lika blanka som rådmanskans ljussaxar! Och hör på vidare: om kaffet kommer upp för tidigt, så begär du mycket höfligt, att det hålles varmt tills jag vaknar; och har det ej skett innan klockan 9, så kan du väcka mig — farväl med dig!"

Då ingenjören följande förmiddag, närmare 11, kom ned till sitt värdfolk, hade rådmannen, efter lång väntan vid frukostbordet, slutligen begifvit sig till rådstugan; och gummans annars så vänliga anlete hade två synliga rynkor öfver ögonbrynen.

"Min kära unga herre," sade hon med en god, men rättvis mors straffande ton, vi hålla ett hus efter gamla världen, och vill herr ingenjören vara vår bordsgäst, så får han passa tiden! Klockan 7 ha vi om vintren alltid brukat dricka vår kaffetår, half 10 är gubbens frukosttimma, middagen äta vi klockan 1 och qväll-maten 8."

"Men, min goda fru rådmanska, kommer jag ej direkte från resan, trött och frusen, och förtjenar icke detta en liten mildring i det omdöme, jag redan ser på väg att mogna? I allmänhet, när jag är inne i mitt arbete, tar jag kaffet, om det vore klockan 6; och är jag ej hemma vid mattimmarne, så ber jag herrskapet icke vänta på mig."

"Nå nå, det var inte så farligt menadt!" myste gumman, försonad genom den vänliga tonen, "Någon qvart kunna vi väl dröja . . . Se här kom nu hit och håll till godo!" Rådmanskan öppnade kachelugns-nischen, och framtog en rykande kotlet.

3.

— — — hvart du vänder din fot,
Tas du med öppnade armar emot.

Dahlgren.

Nu var allt ordnadt.

Luntorna hade med Calles tillhjälp blifvit dragna ur kappsäckarne, dammade och upplagda i en prydlig bylla; kartor hängde öfverallt på väggarne, och skrifbordet, som under denna första vecka omflyttats minst tre gånger om dagen, hade slutligen erhållit en stadigvarande plats inuti sjelfva kupan, der dagern föll sig bäst för arbetet.

Till de förrättade göromålen hörde äfven det, att ingeniören bugat sig i alla de förnämsta husen; och redan hade han sett sitt bemödande om ett vänligt umgänge krönt med fyra bjudningar: han hade efter hand druckit thé hos borgmästarns, doktors, kyrkoherdens och postmästarns. En ung, vacker och artig karl, med städadt väsende och lifligt lynne, blir snart omtyckt och firad i en stad, der döttrarne öfverväga sönerne i talrikhet. Också talade nu hela staden om ingenting annat än den hyggliche ingeniörn Wiliamsson, som hade haft uniformsfrack hos postmästarns, men varit svartklädd hos borgmästarns; och rådmanskan, den beskedliga gamla frun, som fått de

mest fina vinkar att i tysthet utleta, om denna märkbara omständighet haft något afseende på ett redan bestämdt tycke för postmästarns Henrika, förklarade — fastän ingen trodde något så enkelt — att den slarfven Calle bara glömt att hämta svarta fracken från skraddarn som skulle laga fodret.

Men detta var ju ett påhitt för att dölja sanningen: en sådan karl; en riktig engel till karl, skulle han ha söndrigt foder — nej, bevars! Uniformsfrackens pådragande vid ett sådant tillfälle, då hvarken barndop, bröllop eller begrafning var i fråga, betydde ovedersägligen hvarken mer eller mindre, än ett öppet förklarande för postmästarns hus.

Ingeniören var icke precist okunnig om den vikt, man i den goda staden fästade vid hans person, men att denna vikt gick ända derhän, att han genom Calles tillfälliga försummelse blifvit uppförd på stadens friare-lista, derom kunde han så mycket mindre drömma, som han aldrig visste sig hafva gifvit någon af damerna företräde, med undantag af tvenne blomstrande fruar, hvilka syntes honom utgöra societetens förnämsta prydnad.

Williams sinne, ehuru alltid öppet för poesien och glädjen, hade likväl ifrån barndomen emottagit vissa intryck, hvilka icke lätt kunde förblandas: han hade vant sig att med allvar behandla arbetet, och då han nu fann att för mycken tid åtgått i sällskapskretsarne, beslöt han visligen återtaga skadan, och detta med en kraft, som skulle göra den redan lidna tidsförlusten omärklig.

"Tag nyckeln ur dörrn, Calle!" sade ingeniören. "Och kommer hvem som helst, är jag borta — förstår du?"

I tre runda dagar arbetade han efter gamla takten, utan annan förströelse än en blick då och då

öfver gatan till den midt emot liggande vindskupan. Under första dagen hade han bemärkt att han der ägde en granne, men då endast flyktigt uppfattat konturerna af ett äldre fruntimmers-ansigte. Andra dagen, då han emellanåt hvilade för att spetsa pennan, förekom honom likväl detta ansigte äga något så ädelt, att det ingaf vördnad; och ovilkorligt smålog han åt den gamla frun, som beständigt var sysselsatt att vika papper omkring föremål, dem han ej kunde urskilja, men som han sedermera erfor utgjorde skolad-kakor, hvilka hon, efter en mödosam beredning, i staden utsände att försäljas. Tredje dagen — vår ingenjör var just en amatör af vackra gumm-ansigten — kunde han ej afhålla sig att inleda ett slags bekantskap derigenom, att han aktningsfullt bugade sig öfver bordet, en artighet, den vindskupans invånarinna (som just icke var så gammal heller) besvarade med en intagande böjning på hufvudet.

Men goda föresatser kunna ej evigt bestå. William började snart inse att i en småstad, der man vunnit en mängd bekantskaper, det icke går lika fort och bra att utföra sitt arbete som i ensligheten på landet, der under vintren arbetet är den största förströelsen. Också kunde han icke neka för sig sjelf, att han stundom kände en viss dragningskraft att i Calles instruktion göra ett och annat undantag. Kortligen: det hände sig, att herr ingenjören redan den fjerde, femte och sjette dagen af första arbetsveckan ansåg oartigt att neka emottagandet af den och den gode vännens besök eller bjudning; och slutligen kom han under fund med att för mycket afton-arbete skadade ögonen.

Detta ovana förhållande kunde likväl för en person, så öfverhopad med göromål, icke gerna äga rum, utan att det ombetrodda arbetet derigenom fick sitta

emellan, hvaraf följdén kunde blifva en rubbning i det förtroende, han redan vunnit. Och då Wiliam märkte, att han snart nog skulle komma, såsom man säger, på efterkälken, började han fundera på att till någon "fattig f—n," hvilken det kunde vara en himmelsk välgerning att tjena, lemna bort en del af bördorna, vare sig renskrifning eller färgläggning af kartor.

"Skulle herr rådmannen känna någon person med vacker stil och lidande hand?" frågade ingeniören, då han nästa gång träffade sin värd. "Jag har dragit på mig så många göromål, att jag nu ser mig i behof af ett biträde,"

"Gamla orgelnisten skrifver allt bra nog, när han har tid, men fort går det inte; och så ha vi också en afsigkommen köpman, som gerna tar emot, då han får något, men, att säga sanningen, är han så beständigt pirum, att man icke kan anförtro honom det minsta maktpåliggande."

"Nå, men finns här då ej, i herrans namn, någon stackars ordentlig själ, som behöfver förtjena sig en styfver?" Wiliam ville om möjligt uti tillfredsställelsen att hjälpa en medmenniska finna en naturlig ursäkt inför sig sjelf och inför de förebråelser, han stundom erfor, då hans minne återkallade hans aflidna älskade moders råd, att aldrig glömma hur nödvändigt arbetet i ungdomen är för att grundlägga en bergad ålderdom, och att intet välstånd är ljufvare och mera fruktbärande, än det man genom ädel verksamhet sjelf skapat sig.

"Åh jo," svarade rådmannen, småleende åt hans ifver, "visst fins här en sådan själ, när jag rätt tänker efter, och det ändå icke långt härifrån; men om ingeniören gissar aldrig så länge, tror jag ej att han skulle hitta på hvem som i vår stad är slängdast i skrifning och ändå har vackraste stilen?"

"Nå, kors, visa mig då på den der juvelen — det är kanske till och med någon af sjelfvaste Stockholms kammarskrifvare som förirrat sig hit ned?"

"En kammarskrifvare, ja ha, just det" — skratade rådmannen — "eller låt oss så godt säga: kammarskrifverska! Hon har minsann gått igenom mången dryg lunta både åt borgmästarn och fiskalen."

"Hvad — ett fruntimmer?"

"Ett fruntimmer, och på köpet ingeniörnsgranne i vindskupan midtöfver!"

"Den hyggliga frun?"

"Åhå' herr ingeniörn har redan gjort sina upptäckter, hör jag! Men frun är det icke: minsann hon gör annan nytta med papper än att förstöra det på sina gamla schokoladkakor. Men se, dottern — "sköna fröken i kupan," som vi kalla henne — hon vet hvad ett pappersark duger till: hon kan icke allenast skriva det fullt utan att kluttra i marginalen, hon kan också göra det raraste rutpapper, som hon målar mönster på, blommor, min herr ingeniör, hvilka den lilla snälla fröken tecknar efter de små plantor, jag uppdrager i mina täppor här utanföre."

"Ack, min bästa herr rådman, detta är att få ett helt notvarp nyheter!" jublade ingeniörn förnöjd. "Här faller en idé som en blixst öfver mig: Är "sköna fröken" så snäll att rita mönster på rutpapper, så ger jag mig katten på att hon också kan både kopiera och, färglägga mina kartor?"

"Ja, jag ansvarar för att hon kan göra allt hvad hon vill. Men här är nu bara en hake, och det är den att hon för närvarande inte är hemma. Hon for för några veckor se'n till ett storförnämt hus ute på landet, der hon ger lektioner i ritning; men hon skall väl komma hem vid det här laget, menar jag."

"Och denna sköna okända heter?"

"Marie Louise N... Hennes far, en fattig kapten, som alltid, för att tala med ett gammalt ordspråk, bar hufvudet under armen, lemnade sin enka i de mest torftiga omständigheter. Men som hon sjelf i sin ungdom varit en förnäm och firad fröken med god uppfostran, och endast af den skälmen kärleken förledd att mot slägtingarnes vilja gifta sig med den spelevinken, hon tog, så förlorade hon väl de stora relationerna, hvilka hon ännu skryter med ibland, men ett godt pund hade hon ännu kvar i vett och lärdom; och som en duktig mor, det måste man medge, har hon inskräpft begge delarne hos tösungen, ty fröken är det förnämligast som skaffar in det lilla, som går åt."

"Men modern nödgas ändå göra schokolad?" sade Wiliam med uttryck af det deltagande, han redan kände för den fattiga familjen.

"Visst, visst, hon kan väl inte sitta och lägga händerna i kors, medan flickan, den engeln, arbetar som två! Och schokoladet — fast jag aldrig dricker så'n mörja — är rätt bra, det säger Greta, som förstår sig på både det och mer till."

"Och sådan snäll flicka har vår Herre icke skickat någon friare?"

"Hon kunde varit både förlofvad och gift, om hon ej vore så grannstyckt; ty hur det är, så har hon ändå en släng af det förnäma påbrå't: och i förtroende sagdt — men inte mina ord igen — så ha både doktorn och apothekaren fått korgen på det hållet, innan de fingo ja på ett annat. Men det underligaste är, att en hennes slägtinge på fädernet, hederlig, beskedlig och bergad karl — han för minst sex par oxar till vår årsmarknad — också fått korgen. Vi kalla honom här årsfriaren; ty alltid kommer han i sin kalesch efter oxarne, och för hvarje gång friar han, men drar hem med lång näsa."

"Detta beundrar jag," inföll ingeniörn lifligt: "En fattig flicka, som försmår att bli en rik fru, har karakter — arbetet är henne icke mödosamt."

"Nej, det vore synd att säga. Aldrig syns det heller på henne: hon blomstrar liksom mina vackraste rosor midt i sommarn!"

Efter detta samtal lät Wiliam sin blick minst tio gånger hvarje qvart sväfva från sitt eget fönster öfver till sina grannars. Men ingen ros upptäcktes. "Hon kan väl ändå vara hemma," sade han till sig sjelf, "utan att visa sig vid fönstret — men det skall jag lätt få veta . . . Calle!"

"Herr ingeniör!"

"Du skall springa hitöfver, upp till fru N . . . , som bor i vindsvåningen, och begära att få köpa sex kakor schokolad!"

Calle var redan i andra rummet, då han, liksom händelsevis, återropades. "Hör på — det var också något annat, jag kommer ihåg: fråga med detsamma, om der ej bor någon person der i huset, som tar emot renskrifning; jag har hört att der skall finnas en sådan."

Nu drog ingeniörn tillhoppa sina jalusier. Och gömd bakom dem, med ögat inkiladt i ett litet hål, som han efter den intressanta upptäckten "händelsevis" rifvit, men hvilket hål ett djupt veck noga undandolde vid rådmanskans besök, stod han nu sysselsatt att spionera Calles beskickning.

Frun i vindskupan satt likväl i dag icke vid sitt fönster, hvilket på morgonen fått rena, hvita gardiner.

Fastän Wiliam, utan afseende på de snubbor han för omaket hade att vänta af sin värdinna, så mycket som möjligt vidgade hålet på jalusien, var likväl hans besvär förgäfves: ingenting rörligt hade

visat sig vid fönstret, då Calle kom återspringande öfver gatan.

"Nå?" frågade ingeniören och lyftade blicken från papperen, med hvilka han låtsade sig vara ifrigt sysselsatt.

"Jag får hemta schokla't i morgon: hon hade inte något färdigt i dag, sa' hon."

"Än renskrifningen — det glömde du väl, kan jag tro?"

"Nej, jag kom nog ihåg'et, och om det skulle jag också få besked i morgon."

"Det är bra! Jag vill sitta ostörd och arbeta i dag: tag nu nyckeln ur dörren, och lägg på minnet att jag icke är hemma, det må vara för hvem som helst!"

William summerade nu ihop det ena med det andra: de rena gardinerna, jemte den omständigheten, att han andra morgonen skulle få svar, signalerade ju tydligt att fröken Marie Louise skulle komma i dag.

Vår hjelte sade väl för sig sjelf, att det var alltför löjligt, att dessa småsaker kunde intressera honom och draga hans uppmärksamhet från allvarsammare tankar, men å andra sidan tyckte han det vara ursäktligt, att en ung man fann nöje i att se en vacker granne, om hvilken han hört så mycket godt. Hade han blott fått syn på henne, skulle nog febern lägga sig.

Dagen och äfven aftonen förgingo dock, utan att något åkdon stannade vid grannens port; och det var först sedan ingeniören förargad släckt ljuset och vändt sig åt väggen som ljudet af vagnshjul nådde hans öra. "Må nu hvem som vill betrakta henne!" sade han med stoisk likgiltighet, men reste sig det oakadt upp för att se om Calle glömt att släppa ner rullgardinen, hvilket Calle också ganska riktigt glömt.

I vindskupan midtöfver var ett sådant slarf icke begånget; men som det var ljus der, och mörkt hos ingeniören, hade han ett obeskrifligt nöje i att betrakta huru en smärt och fin skugga kom och försvann under hvarjehanda behagfulla ställningar. "Hvilken växt!" tänkte Wiliam. "Och sådan lätthet, sådan grace i rörelserna! Det är bestämdt farligare att med fantasiens ögon skåda en qvinna genom rullgardinen, än med naturliga ögon se henne i ett öppet fönster."

Ingeniören somnade ej förr, än det redan ett par timmar varit mörkt hos hans grannar.

4.

Ack, jag känner re'n mig buren
Bort till Gratiernas hem.

Franzén.

"Ungdomen blir aldrig ordentlig!" sade rådmannen, som, under det han spatserade fram och åter emellan frukostbordet och dörren, kastade otåliga blickar på vägguret. Det var i dag rådstufvu-rätt öfver en tjuf, som stulit en kastrull ur postmästarinnans kök, och rådmannen kunde ej försumma sessions-timman, för att invänta herr'n i öfvervåningen.

"Jag håller af honom för det han är hjertegod," inföll rådmanskan; "men hos gamla världens folk..."

"Värdaste fru rådmanska, det är icke mitt fel, utan den slyngeln Calles, som glömt först att släppa ner rullgardinen och se'n sprungit bort, knäfveln vete hvart, nu på morgonen! Då jag vaknade, kan fru rådmanskan tänka, fick jag se en fruntimmers-arm i fönstret midtöfver; och som jag väl kunde förmoda, att der fanns något mer än blott armen, så tillät mig icke min blygsamhet att börja min toilett för uppdragen ridå."

Rådmannen skrattade; men gumman frågade småleende, hur herr ingeniörn då kom upp.

"Jo, låt se," stammade Wiliam, "icke förrän Calle — nej, nu minns jag: det var fruntimmerna som drogo igen sina jalusier."

Gumman hotade med fingret: "Ja ja, min herr ingeinör, det är godt att ha Calle att skylla på! Men annars i förtroende sagdt, så har den gunstig herrn allt i flera fall böjelse för slarf. Jag säger jag, att herr ingeinörn är för flat emot honom!"

"Möjligtvis", svarade Wiliam, "ser jag genom fingrarne med honom, men det är ett så godt hjerta på pojken. Skulle han likväl i någon mån ha ådragit sig fru rådmanskans missnöje, så kommer det att stå honom dyrt!"

"Åh nej, jag lexar nog upp honom, när det behöfs . . . Men se — minsann, går inte der fröken Marie Louise. Det var då hon, som kom i går qväll!" Rådmanskan började nicka af alla krafter. Och undanstucken bakom gumman, med ögonen öfver hennes axel, såg Wiliam för första gången fröken N . . . s utmärkt intagande ansigte, då hon med en behagfull höjning besvarade grannfruns helsning.

"Ja, vacker är hon," sade Wiliam för sig sjelf, både der han nu stod, och då han sednare på förmiddagen från sitt eget fönster såg henne återkomma; "vacker som, gud vet hvad — men . . ." Detta men kunde han ej sjelf reda; det fanns likväl, och fanns der till och med ännu, då han följande afton hade det nöjet att träffa fröken på en liten tillställning i ett af stadens hus.

Det hade hittills aldrig fattats Wiliam hvarken ord eller säkerhet att nalkas en ung kvinna, vare sig flicka eller fru; men då fröken Marie Louise bland de sednaste gästerne, med en lätthet och värdighet, liksom hon varit en helt annan person än den fattiga fröken i vindskupan, en flicka lefvande endast af si-

na händers arbete, inträdde och helsade till höger och venster och, i det hon tog plats hos den vinkande värdinnan, utbredde sin stärkta skära sitsklädning så sirligt, som om den varit af siden — då var det i allt detta, denna raka figur, detta välburna hufvud, denna helsning, ja till och med i utbredandet af klädningen, på hvars yttersta veck hon lät en liten handske och en spetsnäsduk hvila, något som återhöll William att för snart närma sig; och här syntes det honom för första gången bra djerft att utan vidare omständigheter formera bekantskap. Han nästan rodnade vid tanken att hafva begärt, det denna sköna och utan tvifvel rätt stolta qvinna skulle sätta sig ned att renskrifva hans gamla luntor.

Medan William inledde ett samtal med någon af herrarne, ställde han sig likväl så, att han kunde lyssna till fröken Marie Louises vackra röst, som lät höra sig för damerna i en beskrifning om hennes resa och nöjen, men synnerligast den glädje, hon erfarit, då hon återkom till sitt lilla hem och sin goda mor.

"Fröken Marie Louise har en granne!" hviskade en af fruarne.

"Ja jag hör att rådman Utters fått en hyresgäst."

"En genomhygglig och ofantligt belevvad karl!"

"Verkligen?" sade fröken.

I detta enkla ord låg ingen tonvigt, som lät förmoda tvifvel eller motsägelse af det gjorda påståendet, men ensamt, utan alla tillägg, hade det ändå något förargligt; och William, som med ena örat följt den tysta konversationen vid fruntimmersbordet, brann af förtrytelse. Han kunde väl icke inför sig sjelf påstå att han var en fullkomligt belevvad karl, men han trodde ändå något ditåt, och visste sig ej ha gifvet anledning till frökens "verkligen," om icke — ack,

så dumt — der ha vi det — genom Calles beskickning angående renskrifningen. Den borde ha gått på helt andra vägar! Men så kunde han väl icke föreställa sig att hans granne, som han tänkt sig under skepnaden af en liten täck retande kokett, i stället företagit sig att vara en dam af det aldra "presentablaste" utseende.

Utan att han rätt visste huru det tillgått, fann Wiliam sig snart förflyttad till den del af rummet, den damerna med sina handarbeten inkräktat, och der värdinnan nu presenterade ingeniörn Wiliamsson för fröken N..., med det naiva tillägget, att hon nog gissade det ingeniörn med egna ögon varseblifvit sin vackra granne midtöfver.

"Jag har icke förrän nu haft den äran, mig vederligt!" svarade Wiliam, som icke kom sig för att säga sanningen.

"Nej hör man bara, sådan skalk — att vilja lura gamla erfarna fruar! Om jag nu säger att jag ser på ingeniörns ansigte — och just nu på hans rodnad — att ingeniörn ändå sett fröken, hvad skulle samvetet svara på det?"

"Jag vet ej så noga; men det skulle tvifvelsutan vara öfvertygadt derom, att en dam aldrig kan ha orätt, om icke möjligtvis, då hon roar sig att sätta en karl i den kinkiga belägenheten att välja mellan sanningen och att motsäga, der han alltid borde bifalla."

"Jo, visst fick man honom fast!" yttrade värdinnan skrattande. "Men tro honom den, som vill... Nå väl, her ingeniör, fred på det hållet för de vackra frasernas skull! Säg oss nu om herr ingeniörn är stark i Boston, ty då vill jag utan prut värfva honom?"

"Ack min nådiga fru grossörska, jag är gudnås icke stark i någonting, och aldraminst i kortspel, der jag knappt kan säga mig vara elev."

"Lappri — vi skola passa i kapp, om vi ej kunna göra borgmästarinnan bet!"

"Men jag försäkrar . . ."

"Jag försäkrar att det är endast undanflykter för att få underhålla sig med de unga damerna. Men, minsann, skall icke herr ingeniörn åtminstone göra de första spelen!"

"Efter befallning då!" Och Wiliam, som ännu icke fått tillfälle säga ett enda ord till fröken, den han så gerna skulle tilltalat, måste låta sig nöja att bortföras i släptåg af de gamla fruarne, hvilka hjertligt smålogo öfver sin triumf.

Efter tvenne dödligt långa timmar slog ändtligen befrielsens ögonblick: damerna läto sig nöja att taga sin fordne tillbedjare, en gammal assessor, till fjerde man.

Förtjust lemnade Wiliam platsen, och lät ej något vidare hindra sig från att slå sig ner bland flickorna. Dok var det liksom ett band på hans tunga, hvarföre han började med att bese deras på bordet liggande arbeten.

Fröken Marie Louise broderade ett par manschetter, hvilka allmänt beundrades.

"Jag förstår ej, hur du kan sy på något så fint vid ljus!" sade en af hennes närmare bekanta . . .

"Jag tycker att dina ögon skulle ha lidit vid ditt skrifvande och dina mönsterritningar?"

"Åh, jag kan icke säga! Broderiet kostar i längden mera på."

"Har du mycket att skrifva nu för närvarande?"

"Intet för ögonblicket."

Williams blod kom i hasligare omlopp. Kunde detta vara yttradt för att låta honom, som ej vidare efterhört resultatet af sin första fråga, veta att hans begäran kunde villfaras, — möjligtvis? Men säkerligen vore det fullkomligt opassande att här nämna något! Ett ämne måste emellertid upptagas; dock var det med största möda han förmådde öfvervinna den blyghet, som i dag besvärade honom.

"Fröken har nyligen återvändt från en längre resa?"

"Åh, ej så synnerligen lång: blott en liten utflykt till några bekanta. Och under tiden har vår lilla societet fått en ny medlem?"

William bugade sig. Men den blick, han dervid väntade att få uppfånga ur frökens ögon, halkade förbi honom: han tyckte sig hafva varsnat skymten af ett det skönaste stjernskott, men det måste ha varit en villa; ty likgiltigt blickade Marie Louise åter ned på sitt arbete.

Hennes trådnystan rullade — utan tillhjälp af något koketteri — ned på golfvet, och William var, då han skulle upptaga det, nära att krossa sin panna mot en lika tjenstaktig ung handlandes. Slutligen fick han lilväl öfverlemna henne nystanet.

"Sådant litet odygdigt ting!" sade fröken under tacksägelser, och räckte fram sin sylåda. "Det är så godt att läsa in det."

William fick åter rodna. Hvarför hade han ej lagt nystanet på bordet, i stället för att räcka henne det. "Hon är tillgjord!" var hans första anmärkning. "Och jag spelar nära nog rolen af ett fårhufvud!" var den andra.

Efter aftonmåltiden togo rådman Utter och värden till hvar sin fiol: de hade i sin ungdom uppstämt mån-

gen duett tillsammans, men åtnöjde sig nu att för de unga stryka stråken till en dans på maten.

"Hon skall väl ändå ta min hand!" tänkte William, och begaf sig direkte till fröken med anhållan om äran af en vals.

Marie Louise uppsteg och lade sina fingerspetsar i hans, men så lätt, att han tyckte sig beröra endast handsken.

Valsen kan vara en förtrolig dans. Ofta förut hade William under mången sådan, varm och yr, hviskat artigheter i sin dams öppna öra. Men här ville ej den gamla tonen komma sig i gång: väl låg hans arm omkring frökens lif, väl såg han hennes sköna ansigte purpras af värma och ungdomlig glädtighet, och ett par gånger hände till och med att hennes lockar i flykten sväfvade så nära hans läppar att han kunnat vidröra dem — och ändå . . . I hennes blick fanns mycken själ, men ej en gnista till uppmuntran: valsen både började och slutade, utan att andra meningar än några enstafviga ord blifvit vexlade.

Vid frökens port, dit en del af sällskapet följt henne, blef William den som sist fick tillfälle att buga sig. "Vi äro grannar," sade han, fattad af fruktan att ej mer få säga något, "skulle jag väl våga, ta mig friheten. . . ."

"Min mors sjuklighet och, jag kan gerna säga, hennes omständigheter", yttrade fröken tvekande, "göra det för oss nära nog till en pligt att afsäga oss gästfrihetens nöje. Men i fall något ärende" — hennes kind rodnade och den till hälften lyftade blicken sänktes hastigt — "så träffas vi alltid hemma på förmiddagarne, åtminstone mamma." Hon neg artigt, och försvann.

"Se så der, ja!" mumlade William, medan han stökade upp för trappan till sina rum. "Det kan kallas att klippa af utan krus . . . Ja vacker är hon; men, men —"

Calle hade somnat på en stol i yttre rummet. Och ehuru han strax, fastän litet yr, uppvaknade, hände — hvad ej på länge händt (ty han hade ännu aldrig varit förbjuden att på bästa sätt fördrifva tiden, medan han inväntade sin herre) — att Calle helt oförhappandes, och till sin egen aldra största förvåning, kände husbondens kraftiga hand brinna på sitt kindben.

"Din försumliga kanalje — skall jag slå ihjäl mig i mörkret;"

Calle tände upp ljus, utan att svara. Han var alltför väl dresserad att icke känna sin tid.

Ingeniören inträdde i sängkammaren.

"Hvad är detta för spektakel — hvad skall rullgardin nere, när det är månljust!"

"Jag fick löfte om stryk sist, när jag hade glömt att släppa ner'n!"

"Det var nedan då, din dumbom!"

Ja-ha, ja-visst. Men det är väl inte så ljust nu hell..."

"Se så, resonera inte! Dra upp gardin — men i morgon bittida i god tid skall du fälla ner den... Förstår du?"

"Ja! Men säger herr ingeniören ifrån se'n, när han vill ha't på annat sätt?"

"God natt med dig!"

William lade sig i det så kallade månskenet, hvilket hade all möjlig likhet med Stockholms beryktade polismånsken. Men att somna var honom omöjligt, ty ännu i tvenne timmar brann ljus midt emot och en gestalt, den han väl kände, visade sig genom duken. Hon var sysselsatt vid bordet inuti fönsterkupan! men hvad hon förehade kunde han ej se.

"Fattig, så att hon behöfver arbeta sent inpå natten — men ändå stolt, liksom hon vore arftager-ska till en hel million!"

5.

Ej denna himmel oss till slafvar bildat
Han gaf oss alla viljans fria lag;
Ej hjertats fält blef ämnat att, förvildadt,
Hos ägarn ligga utan skörd och dag.

Euphrosyne.

”**M**arie Louise, mitt älskade kära barn, sitt inte uppe längre — klockan är öfver 1: jag hörde väktarn ropa för en stund sedan!”

”Ack, att mamma icke kan sofva!” Marie Louises vackra hufvud vände sig åt sidan, der modrens säng, omdragen med storrosiga sparlakan, stod i en liten alkof. De begge fruntimren ägde, liksom deras granne, tvenne rum; men under vintren hade de ej råd att begagna mer än ett.

”Jag sofver ej, när du vakar!”

”Så får väl jag också lägga mig, mamma lilla, fastän mamma vet att jag lofvat friherrinnan på Segerstad mössan och maschetterne färdiga i nästa vecka. Men jag är ej alls sömnig i afton!”

”Nå, då kunna vi liksom gerna prata litet som att jag låtsar sofva. Var det roligt hos Lundéns, kära du?”

"Åh, så der: just inte öfver sig."

"Du såg väl Utters nya hyresgäst — jag gissar han var der?"

"Det förstås?"

"Är det en hygglig karl? Han ser mycket godt och bra ut på det afstånd, jag sett honom."

"Ja men, och jag tror att han ej förlorar vid att ses på närmare håll."

"Talade han med dig?"

"Ja, och dansade också. Men han har just ingen intresserande konversation, så att i det fallet fruktar jag att han är lik våra andra herrar."

Tänk om vår stackars ingeniör hört detta omdöme! Det var väl att han ej hörde det; ty hade han det, skulle han säkerligen vändt ryggen åt den goda staden, och vår historia dermed varit ändad. Men lyckligtvis, i samma ögonblick som fröken Marie Louise framställde sina slutsatser för modren, sade Wiliam till sig sjelf: "Hon måtte väl ändå icke kunnat undgå att märka det, jag är af annat skrot och korn, än de der dumhufvu'na, som ville göra sig till omkring henne!"

Gudskelof för egenkärleken! Gör den än mycket ondt, så gör den också mycket godt ibland.

"Ja så, du menar att han är litet tafatt — kanske ovan vid en bättre sällskapston?" frågade fru N. . .

"Nej, tafatt mente jag ej! Men han tycks vara, hvad en karl ofta nog blir, då han saknat bildadt fruntimmers umgänge, nemligen på en gång blyg och litet framfusig."

Allt bättre och bättre!

"Åtminstone," fortfor Wiliam, der han utsträckt öfver sängkarmen, i samspråket med sig sjelf blickade upp till skuggspelet i grann-kupan, "måste hon ha sett att jag lefvat i god societet!"

"Nämnde han renskrifningen?" frågade modren.

"Nej, så grannlaga var han. Jag gaf likväl sjelf honom en passande vink, så att han bör kunna förstå att han när som helst kan tala vid mig."

"Det gjorde du rätt i! Den der renskrifningen, som man får draga ut i raderna, ger bra igen. Kanske kommer han sjelf hit, eftersom han ej skickat gossen se'n?"

"Han nämnde visst något ditåt, när vi skiljdes vid porten — men mamma vet hur vi ha det."

"Vi kunde ha det bättre, min kära Marie Louise, om du sjelf ville; och det vet hela staden, och troligen han också. Men såsom det är, skola vi ändå icke visa oss ohöfliga mot folk — kanske har du nu stött honom? Jag vet att du ibland icke är så nogräknad."

"Nej, lilla mamma, stött kunde han icke bli. Jag mins ej precist hvad jag sa' — men att jag nämnde, det vi äro hemma om förmiddagarne, det vet jag."

Samtalet afstannade för en stund. Marie Louises flitiga fingrar drogo brodér-nålen upp och ned med en färdighet liksom hon haft den enklaste linnesöm under händer.

"Du har ej nämnt", började slutligen modren, och denna gång lutade sig hennes hufvud fram emellan sparlakanen, "du har icke sagt mig, om Malkolm var ute på Segerstad, när du den här gången var der?"

"Om jag ej nämnt det," svarade Marie Louise med ett fint leende, "så är mamma säker att det kommer sig deraf att jag i hela verlden icke vet någon ledsammare person än vår älskade nevö, alla oxmarknaders representant; och således är det mig motbjudande att bara tala om honom."

"Men var han der?" frågar jag.

"Ja, och skänkte mig sin hyllning med vanlig förförisk älskvärdhet."

"Akta dig, Marie Louise! Jag har förut sagt dig att du har en stolthet och sjelfkärlek, som icke är på sin plats och som jag fruktar kan leda dig i olycka. Den dag torde väl också komma, då du önskar dig denna hyllning tillbaka — — ett sådant säteri som Malkolmsnäs."

"Och en sådan riddare som kusin Malkolm, mamma lilla!"

"Begge delarne försvara sig. Nu deremot..."

"Ja, nu deremot", ifyllde Marie Louise den med flit af modren afbrutna meningen, "kan jag vara lycklig, glad och oberoende af allt; utom af mammas önskingar, som mamma vet äro så kära för mig att uppfylla."

"Åh, hvad det beträffar, kära barn, så känner du rätt väl..."

"Goda, älskade mamma," sade Marie Louise i bönfällande ton, "det är hårt för mig att minnas, det jag i denna sak varit ohörsam mot mammas vilja; men det skulle också vara hårdt att mot sin böjelse nödgas gifta sig för att få heta hennes nåd på Malkolmsnäs, och dermed vara tvungen att skämmas för en man, som icke kan tala tio sammanhängande menningar i månaden!"

"Han talar ju aldrig annat än klokt?"

"Ja, om sitt eviga landtbruk, men något annat förstår han ej! Och jag, goda mamma lilla — förlåt mig det en gång för alla — vill ej med det vilkoret bli fru, bli rik: jag är i stånd att föda mig sjelf."

"Och att svälta, när arbetsförtjensten icke räcker till, och slutligen bli en bedagad fröken, som med glasögonen på näsan får sticka halfstrumpor och spinna blångarn!"

"Må göra, mamma lilla!" svarade Marie Louise med ett glädtigt leende vid moderns småskämtsamma ton. "Efter eget val smakar allt bra . . . Men ljuset brinner ner i pipan — låt oss nu sofva och tänka på allt annat utom Malkolmsnäs!"

Förmiddagssolen lekte vänligt i de tvenne myr-
tenträd, hvilka Marie Louise så ofta plundrat till brud-
kranser åt stadens unga tärnor. Det var tvenne da-
gar efter den afton, vi sist tecknat; och fröken, som
alltjemt var sysselsatt med det bortlofvade arbetet, satt
åter vid bordet framför rummets enda fönster.

Det knackade på dörren.

"Stig in!" ropade fru N . . . och skyndade att
kasta söndags-schalen öfver axlarne.

Marie Louises alltid smakfulla, ehuru husliga,
toilett tarfvade ingen förbättring. Men då främmande
karlsteg nådde hennes öra, for hon likväl några gån-
ger med handen öfver hårbenan.

"Jag har ju den äran att se fru N . . . ?" sade
ingeniör Wiliamsson, som i dag visst icke syntes för-
tjena tillvitelsen att vara hvarken blyg eller framfusig.

"Ja, vi ha redan gjort bekantskap genom fön-
stren!" inföll fru N . . . artigt, "Och min dotter" —
ingeniören bugade sig för fröken — "är ju personli-
gen bekant?"

Marie Louise helsade tillbaka, och bjöd en stol.

"Emellertid," försäkrade Wiliam med en finhet
och vändning i tonen, som synnerligen slog an på
Marie Louise, "våger jag ej åberopa denna bekantskap
såsom förevändning för en visit: det är blott i egen-
skap af supplikant jag dristat infinna mig."

En vänlig blick af fröken uppmuntrade Wiliams vältalighet vida mer än fru N . . . s öppna fråga: "Hvarom då — renskrifningen, förmodar jag?"

"Nej," sade han hastigt, ehuru med svårighet bekämpande sin motvilja att nämna sjelfva saken, "dermed kan jag aldrig besvåra fröken: sådane luntor äro förfärligt tråkiga att genomgå. Men måhända vore det mindre djerft, om jag ödmjukast vågade anhålla att få några kartor färglagda?"

"Det törs jag ej åtaga mig, herr ingeniör!" inföll Marie Louise. "Ty det vet jag att ett sådant arbete fordrar en utomordentlig noggränhet."

"Jag skulle icke framkommit med denna min begäran", återtog Wiliam, "om jag ej hört omtalas frökens talang i ritning, och om jag ej trott att det skulle gå lätt nog för sig med kartorna."

"Jag kunde få se på en?" svarade Marie Louise, som tycktes tveka mellan önskan att emottaga arbetet och fruktan att ej kunna utföra det.

"Om jag får lof, skall jag straxt springa öfver och hemta en, som jag just nyss påbörjat?"

"Som herr ingeniörn behagar — blott icke besväret blir förgäfves."

"Åh, det fruktar jag ej!"

Wiliam var borta som en blix. Och förundrad sade fru N . . . till sin dotter: "Hvar har du haft dina ögon, min kära Marie Louise? Är den menniskan blyg eller framfusig? Han är ju en så städad och obesvärad man, du vill önska!"

"Ja, minsann, är han icke det — och när jag nu tänker efter, så hade han nog sina ljusa stunder i tisdags också, såsom när han talade med värdinnan."

"Se der kommer han redan tillbaka. Låt oss röja alla sysakerna af bordet! Gud gifve du vore i

stånd att ta dig på kartorna, mitt barn — det blefve säkert en god inkomstkälla!”

”Det beror på hvad tid arbetet fordrar — nog skall han få betala den. Men det ber jag mamma på förhand att jag slipper ta emot pengarna, utan det uppgör mamma någon gång, då jag icke är inne!”

”Var inte rädd, du! jag ser på honom att han är för grannlaga att nämna den saken för dig. En såd Tst, der ha vi honom!”

Marie Louise lade bort sitt arbete, drog undan jalousierna och hjälpte tjenstvilligt den unge landtmä-tarn att utbreda kartan, öfver hvilken begge nu stodo förtroligt lutade, han beskrifvande, hon lyssnande.

Det var för Wiliam en angenäm belönade känsla att nu vid en ung och skön qvinnas sida få genomflyga den väg, han icke längesedan trampat under ansträngande mödor. Han dröjde också vid hvarje punkt, så mycket det med sken af det passande lät sig göra, till dess han, inom sig beklagande minuter-ternas hastiga flykt, lät kartan rulla tillsammans, medan hans blick frågande sökte frökens.

Marie Louise stödde sig fundersamt med armbå-gen mot fönsterkarmen. Och under det Wiliam betraktade henne, kände han att alla hans ”men” försvunnit: hon måtte nu göra eller säga hvad hon ville, så tyckte han sig likväl aldrig ha sett någon så intagande, någon på en gång så värdig och anspråks-lös qvinna.

”Nå väl, herr ingeniör, om jag vågar försöket, men misslyckas — kan den skadan repareras?”

”Mycket lätt: jag kan då kopiera en ny karta!”

”På det sättet,” svarade Marie Louise med en liten dragning på munnen ”blir vinsten för herr ingeniören icke stor! Men om jag får lof, vill jag för-

söka att kopiera kartan helt och hållet: lyckas det icke då blir förlusten ingen."

"Ingen — än frökens tid?"

"Den är jag visst rädd om; men man lär sig ej utan att uppoffra något — jag resolverar mig!"

"I så fall kan jag icke tillfyllest tacka. Men jag skulle i högsta grad bli fröken förbunden, om det tilläts mig att under arbetets början gifva fröken några råd, som kunna komma till nytta."

"Särdeles gerna, om herr ingeniören vill vara så god! För några dagar är jag nu sysselsatt med ett utlofvadt arbete; men nästa onsdag kunna vi begynna vårt företag."

Hvem var nu förtjust, om icke Wiliam! För att emellertid icke synas enträgen, tog han sin hatt, så snart ärendet var afgjordt, och aflägsnade sig, qvarlemnade hos både mor och dotter ett angemänt intryck.

6.

Bref från ingenjör Wiliamsson till en vän i hemorten.

Hör på, du gamle Göth, som föredrager att tram-
pa förfädrens murknade trösklar framför nöjet att känna
flägten af främmande luft! Har du väl en gång rätt
besinnat hvad du fordrar för orimligheter, då du be-
gär att jag, till herrskapets uppbyggelse der hemma,
skall taga bort flere timmar af min dyrbara tid för
att sammansätta, icke bref, utan epistlar — epistlar,
herre min Gud, ur en stackars landtmätares lif! Men
om jag sanningsenligt meddelar, huru jag den och den
dagen gick upp 'en ny rågång, mätte den och den
vägen eller skiftade den och den marken för Per, Ol-
le, Anders eller Jöns, så behagar man helt enkelt för-
klara, att allt det der är mycket för tråkigt att sätta
på papperet och, kortligen, att man vill ha något ro-
ligt, någonting à la "skizz", för att tala i det mo-
derna språket.

Men de kära skizzerna hänga icke på grenarne
i den väg, jag mödosamt får bryta; och jag ville öns-
ka att ni en gång finge i edra hufvuden, kuru en-

formiga och triviala på allt annat, än förtjensterna, dessa resor och förrättningar äro, huru skralt man lefver i bondstugorna på fjellen, och hur mången gång man, våt inpå bara kroppen, med leriga stöflar så att man knappt kan dra fötterna med sig, och paltfaren, som en zigenare, sträfvar att hinna hamnen, d. v. s. en rökig stuga med en panna stekt fläsk, ofta nog utan en ärlig sup att ge aptit deråt.

Men lika godt; så länge lynne, helsa och kassa stå bi, kan landtmätarn fördraga sina strapascher. Något skall han företaga sig; och ett fritt lif i skog och mark är mera öfverensstämmande med mitt sinnelag, än att såsom du sitta fastläst vid pulpeten. Och se nu vill jag ändå ge mig ut att "skizza," på det att ni derhemma icke må sitta med långa näsor.

För något öfver en månad sedan — det var min sista förrättning innan flyttningen till staden, hvarom sedan — skulle jag fullborda mätningen på en af öarne, tre mil från den station, jag då hade; och en grådimmig söndagsmorgon gaf jag mig åstad med ett af mina biträden och Calle, jemte en karl för att ro.

Bland de principer, som alltid varit mig dyrbara, och som jag ännu icke frångått, räknar jag den att aldrig företaga en sjöresa höstetiden utan sällskap af åtminstone tre lackade vänner, en försigtighet, den jag äfven nu iakttagit. Lugn satt jag således i aktern och tänkte: "komma hvad som vill, storm, motvind, stiltje, man har dock i sin toddi och sin pipa en resurs som lifvar sinnet!"

Men hvad vet menniskan om utgången af sina dåraktiga beräkningar . . . Jag uppmanar herrskapet att taga af ljusen och hålla öronen öppna!

"En båt i lå, som sträfvar rakt på oss!" sade

min hedersgubbe till roddare och pekade åt det håll, hvarifrån en annan son af hafvet plöjde sin väg.

"Håll in! Det är troligen någon, som vill tala med mig!" utlät sig undertecknad. Och straxt här-efter skådade mina ögon, ehuru gerna de ville tro sig se miste, en gammal bekantskap, en af dessa dussin-bröder, dem vi kunna falla omkull öfver, utan att vi förmå reda hvar vi skola taga igen deras namn, och dem vi bekommit, Gud vet hur, då vi i ett gladt lag med glasen i hand ej så noga väga brorskålarne.

En sådan broder stod nu i den vaggande båten framför mig, en broder, som likväl på rycktets vägnar var mig icke så alldeles obekant: det var nemligen den celebre bränvins-advokaten Pellander, hvilken sedan ett fjerdedels sekel gjort sitt namn odödligt, dels genom alla de rättegångar, han in- och uttrasslat, dels genom sin mer än oerhörda förmåga att konsumera alla rinnbara ämnen.

"Herr geniör iamsson," ropade min glade vän, som, minst tio minuter öfver "tre qvart," iakttog sin gamla vana att i saligt tillstånd afpruta nära hälften af sina vänners namn och karakterer, "geniör iamson — bror, skulle jag säga — ack hjertans bror, hur må bror?"

"Oförlikneligt ruskigt, min bäste herr Pellander! Vi ha ett riktigt hundväder!"

"Värre, mycket värre! Men som det är bättre att slita ondt i sällskap, så, om bror iamsson behagar ... Skjut ihop båtarne bättre! Jag ärnar mig också till Säfön till Anders Anderssons — — Ja ha, du har allt fått betalning, tror jag?" Dessa sista ord ställdes till Pellanders roddare; och innan denne ännu hunnit fullborda ett långt och förvånadt "ne-ej," hade herr advokaten redan slagit sig ned i min båt.

Med knapp nöd han jag undan hans spanande blickar gömma min reskantin — jag nämnde för dig att jag hade tre älskliga vänner i sällskap! men som likstämmiga vänner i längden bli tröttande för hvarandra, var mig ödet bevåget och sände mig till omvexling tvedrågten i advokaten Pellanders skepelse.

"Jag skulle ha 9 mark efter akord!" sade mannen i tomma båten.

"Godt hedersvän, du skall ha dem afskrifna på nästa inlaga, jag sätter opp åt dig!"

Hvad var att göra? Med eller mot min vilja måste jag underkasta mig tjusningen i tit. Pellanders maktspråk. Saken var den att han fått väderkorn om min utflygt, och då han insåg att han på så sätt kunde bespara sin egen öfverfart, hade han beställt båt endast för att möta min på läglig plats.

"Har inte bror något värmande?" frågade Pellander, som, hvad jag kunde märka, redan på blanka förmiddagen expedierat det förråd, han förmodligen sjelf medhaft.

"Obetydligt, så godt som intet — och detta lilla oåterkalleligen bestämdt att muntra qvällarna, när man slitit för ondt om dagarne, förstår herr Pellander!"

"Hvad f—n är det der för ett herrande! Är bror för nidsk att bjuda på en grogg, så behöfver han väl ändå inte vara så högfärdig att han låtsar sig inte komma ihåg att vi druckit brorskål, och det vid ett tillfälle — om bror iamsson behagar påminna sig — då större kaxar än han begärde samma favör af mig!"

"Det erinrar jag mig ganska väl", svarade jag vördnadsfullt; "och det har endast varit af tillbörlig grannlagenhet som jag funnit det opassande af en så ung man som jag att fortfarande ge brorstiteln åt en person, så vida framför mig i både år och meriter."

"Åh, mjuka tjenare, mjuka tjenare, betyder ingenting -- bror kan då säga farbror!"

Jag förklarade mig hedrad af denna nya "favör", hvaraf jag likväl inom mig beslöt att göra så sparsamt bruk som möjligt.

Framkomna till Anders Andersson, funno vi visserligen en liten tillställning på bondmanér, att välkomna oss; men under förrättningsdagarne tog denna välfägnad så fullkomligt slut, att Pellander drog de djupaste suckar öfver minskningen såväl i faten som i bägarn, och han förklarade sig högst belåten att se uppbrottssdagen inne, då under natten till densamma en så oerhörd storm eller rättare så förfärliga orkaner uppstucko, att en återfärd af tre mil i en liten öppen båt skulle varit detsamma som att med fullt uppsåt bjuda lifvet farväl.

Då ni nu förstår att det redan före ovädrets utbrott var hög tid att tänka på hemfärden, huru tror ni vi då skulle må, när stormen, långt ifrån att på andra och tredje dagen minskas, i den grad höll ut att vi af otålighet och brist bragtes nära förtviflan! Köld och regn, dimma och tjut i hvar knut — det var ett väder så att man kunde mista både syn och hörsel, endast man stack näsan ut.

Såsom sista resursen att värma och upplifva oss i den kalla och fuktiga kammarn, der jag och "de mina" jemte Pellander, nu en sorgens son, gemensamt uppslagit våra bopålar, hade jag med beundransvärd fyndighet och icke utan tusen svårigheter, lyckats rädda min sista rombutelj: Ty om vi också icke skulle komma att frysa inne, eller upplefva en ny robinsonad, kunde man ändå af sjöns gång och alla gamla märken förutse att vi ej på första veckan skulle bli resfärdiga. Sparsamheten var således en mer än nödvändig dygd, emedan till våra öfrige motgångar säl-

lade sig äfven den att hafva så litet bränsle som möjligt. Farbror Pellander, stackars själ, hade blifvit så tunn att rocken gick en half gång till om lifvet, hans ansigte hade förlorat sin strålande glans och bar prägnen af det djupa lidande, han måste underkasta sig, der han nu framsläpade sin dag som nykterist.

Förnuft, tålamod och tid! Dessa trenne förträffliga lefnadsreglor, dem jag tagit till måtto för min ordspråksbok, vore länge min tröst. Men allt har en gräns, äfven tiden, åtminstone för människan, hvaraf solklart följer att tålamodet slutar förut. Jag reciterade Valerius — du vet att han besjungit tålamodet, denna gudarnes önskansvärdä gåfva — men allt till liten hugsvalelse, och jag trotsar hela skaldernas skara att hafva behållit ens ett uns deraf, om de varit medintressenter i den stora olycka, som satte kronan på våra missöden.

Våra förfäder — de vore store män, de — kunde umbära nära nog allt. Efter hand uppväxte likväl, utan att man bestämt vet när fröet planterades, det stora, sig allt mera utgrenande onda kunskaps- och begärelseträdet, under hvars grenar vi småväxta afkomlingar söka skygd. Behofven förökade sig som gräs-hopporna, och man skämdes ej att tillstå detta vanslägtande. Holberg säger ju öppet i sin Peder Paars: "Foruden Mad og Öl er Helten ingenting!" Värman har han likväl glömt, hvaraf man kan sluta att Holberg skref denna sin hjeltedikt under sommaren. Men, frågas nu, då hjelten förutan mat och dryck är ingenting, hvad skola då vanliga människor i slika omständigheter vara? Ack — mindre än intet!

Uunderbart likväl: ju närmare jag nalkas katastrofen, ju högre stiger min passion efter märkliga, efter bålstora exempel ur verkligheten! Jag hugger fast i sjelfva historien: den gudasände Napoleon och hans

tåg till Rysland. Icke ens han, d. v. s. han representerad i sin arme, kunde uthärda köld, hunger och törst: han föll, plundrad på allt, utom sin ära. Men månne han filosofiskt lugn kunde på Elba skåda sin vanmakt och sina storverks fall? Nej ännu en gång svingade sig örnen mot himlens sky, tills Jofurs blix, hvars afbild på jorden han ville vara, hejdade hans flygt och kastade honom för evigt domnad på St. Helena. Här egnade han måhända fallet af den herkulska byggnad, som han uppfört och sett falla, några tårar, liksom vi (ty allt från det största till det minsta får sitt värde genom behovet) begreto fallet af vår sista rombutelj, hvilken Calle, den slyngeln, släppte i golfvet.

Kanhända tycker ni detta vara en nog enkel och anspråkslös ingress för att komma till en sak af så stor betydelse? Men sedan lidandets stormar väl gått öfver, kan man lugnare tala om dem. Jag erinrar mig ännu, hur Pellander gjöt sina egna tårar med de bäckar, som flöto utefter vårt kammargolf, och huru han, uppsugande doftet, och kanske ännu något mer, klagade: "Aj aj, bror, hur kunde bror ha hjerta att dölja denna skatt för mig. Se nu följderna af egenlyttiga beräkningar — hade bror lemnat mig buteljen att förvara, så skulle han åtminstone fått ett honom mera värdigt slut. Och du glop" — här höjdes Pellanders röst och hans knutna näfve hoppade framför Calles näsa — "du glop, som står der och gapar med bitarne i hand, jag skall . . . ack, om jag vore din husbonde!"

Det var endast genom ett raskt hopp åt sidan som Calle räddade sig. Men vår nöd och sorg tilltog; ty ännu trenne dagars diet på sill, hafrebröd och friskt vatten beröfvade oss den lilla smula mod och mærg, som vi ännu hade kvar.

Ändtligen randades en dag, då elementernas raseri fann för godt att gå till hvila. Vi måste nästan nog bära Pellander i båten — till den grad hade en enda vecka skadat hans fysik. Men när vi satte fotan i land, gjorde han ett högtidligt löfte att taga sin skada igen, hvilket löfte jag följande dagen fann att han också ärligen hållit, när jag då mötte honom helt plakat och fick höra honom på sitt egna manér tacka "bror iamsson" för godt sällskap.

Och härmed ändas skizzen om farbror Pellander och den sista rombuteljen.

Herrskapet hade kanske bespetsat sig på någonting helt annat, t. ex. en beskrifning öfver mitt lif i staden, mina kurtiser, framgångar, m. m. Men hela världen känner den skizzen, hur det nemligen går till i en småstad, då en ung och "tout-jour" karl der slår sig ned, jag vill icke precist säga liksom höken bland dufvorna, ty denna liknelse skulle å ena sidan halta, alldenstund jag är för blyg att spela hök; men hvad dufvorna deremot beträffar, ha de så mycket likhet som möjligt med verkliga dufvor, tama nemligen. Här fins blott en enda skogsdufva, som fri och stolt svänger sig öfver de andra.

Men jag låter denna endas dufvohamn falla, och presentera henne för er såsom min granne i vindskupan midtemot min — herrskapet skall veta att äfven undertecknad residerar i en sådan. Jag vill ej beskrifva den vackra Marie Louise, ty alla beskrifningar öfver skönheten äro så utnötta, att de borde komma på indragningsstat. Nog: hon är ett väsen obeskrifligt att skåda, så väl genom fönstret som på närmare håll.

Jag har lyckats få insteg i huset. Hon har börjat arbeta på en karta för min räkning — hon är

fattig — och jag, salige stackars f—n, har fått undervisa henne, tala vid henne, sitta bredvid henne!

Men som ni finner, är jag ändå icke kär; ty annars kunde jag ej skriva om henne. Det gläder mig att få säga det hon är en engel, så mycket en jordisk qvinna det kan vara: förtjusande, god, arbetsam, men likväl ingen af dessa elfvahundra liljor med hängande hufvud, hvilka alltid behöfva stödjas; ty hon, försäkrar jag, kan ständigt stödja sig sjelf . . .

Just nu smyger hennes vackra arm fram emellan jalusien — jag blir för varm om både hjerta och hufvud att skriva mer; jag har sett denna arm på närmare håll: den har ej sin make!

Och nu vet ni allt hvad ni behöfver veta. Mina göromål gå temligen bra, ehuru jag svärmat ute allt emellanåt. Men jag skall bättra mig! Efter julen få vi längre dagar, och då går arbetet bättre.

Farväl, farväl, vänner vid hemmets spis . . . Ack, min älskade moder — numera dra sig ej hennes läppar till ett leende vid läsningen af mina epistlar! Vänner och fränder vilja dock höra af mig; och Gud välsigne er för det! Jag har ett så rymligt hjerta, att jag tycker mig kunna hålla af hela världen.

Er

William

Aj, aj, hvad är det för en mörksens röst jag hör derute i rummet i strid med Calles . . . "Visst f—n, din glop, är geniör iamsson hemma; jag såg ju honom i fönstret!" . . . "Himmel — Pellander! Han kommer då alltid som min onde ande, och just hit skulle han! Mina nådige grannar — en slik sällskapsbror . . . Se der är han! Och just nu drar hon bort jalusien — — jag önskar — besitta den karlen! Hvilket olycksöde har fört honom till denna stad?"

7.

Hvad jag är säll — i tusen former dansar
Det sköna idealet kring min stig!

Runeberg.

Tjenare, bror iamsson — tack, tack för sist och vår lustiga sammanvaro på Säfön!"

Med dessa ord tog advokaten Pellander, utrustad med sin eviga stora läderväska på bröstet, utan inbjudning sin stol i besittning, och Wiliam kände liksom en lättnad, då han såg att valet händelsevis föll på en af de stolar, som stodo längst ifrån fönstret.

Pellanders anlete var i dag mer än vanligt hemfallet under den förödelse, drufvan kan åstadkomma: han såg ut som en man i stånd att sätta både rock och väst på spel under passionens allmakt — och Pellanders passioner voro alltid allsmäktiga.

"Hvad förskaffar vår stad äran af ett så hedrande besök?" frågade ingeniören.

"Liten affär; bror iamsson" svarade advokaten, småklippande med ögonen, "liten indrägtig affär för en mäktig klient, hvars ärade bekantskap jag nyss vunnit. Hvad tycks, att en gynnare i den här hålan har till härvarande rådstufvurätt låtit instämma den mäkti-

ge herrn och potentaten eller possessionaten, det är detsamma, herr Malkolm N . . . på Malkolmsnäs, att stånda till rätta för bedräglig handel. Bemålte höga magnat skall, enligt klagandens påstående, hafva sålt ett par felaktiga hästar för felfria, och nu lära de likväl vara behäftade med så många . . .”

”Ah, jag förstår,” afbröt ingeniören, ”saken är invecklad! den store mannen har likväl valt ett ombud, som hela världen skall afundas honom, en jurist med få sina likar; kortligen: jag önskar herr magnaten, potentaten, possessionaten icke ens lycka till målets goda utgång — den är på förhand afgjord, då farbror Pellander utför det.”

”Åh, bror iamsson, bror iamsson, inte så mycket smicker! Det är sannt att jag någon gång varit så lycklig att, eller rättare sagdt, ofta nog eller kortligen: det har ganska sällan inträffat att jag förlorat en rättegång. Men hvar och en har sitt hufvud och sitt lilla pund: bror iamssons lott är att gå upp ny mark, min — ursäkta jernförelsen — är att gå upp människornas nya rättigheter, då de kunna ligga fördolda i glömskans eller okunnighetens svarta grufvor.”

”Ja, det är så,” sade Wiliam, emot sin vilja drifven att litet roa sig med de mensklige rättigheternas försvarare, ”det är så; men det är icke allom gifvet att vara ett snille.”

”Djupt och sannt både tänkt och sagdt! Det var en skön strof — det är ej allom gifvet att vara ett snille! Men bror iamsson kan trösta sig med att han förmått lura den mannen, som ännu ingen lurat, jag menar då vi hade vår lilla resa och bror — jag säger öppet: dertill fordrades snille — kunde förbi min vaktsamma tull smugla undan den der gode vännen, som sedan led hafveri genom Calle.”

"Nå ja, det blef också mitt straff! Men ingen var likväl god; jag ville hushålla så att det skulle räcka till en liten muntration för de återstående dagarne. . . Men ursäkta; bästa farbror, jag nödgas till min egen ledsnad vara så uppriktigt att anmärka det jag för ögonblicket är till den grad så öfverhopad af göromål. —"

"Gör ingenting! Bror iamsson skall inte genera sig, ty jag kan i nödfall roa mig sjelf . . . Men se, sådan liten vacker unge i fönstret der midtemot — den skall jag väl ta i närmare ögonsigte!"

"Omöjligt — det går icke an!" Och just som Pellanders rödmosiga ansigte sökte fäste på rutan, drog Wiliam igen jalousierna. Kanske var denna rörelse, som skedde utan öfverläggning, icke särdeles klok; ty det säkra var att såväl Pellanders fysionomi, som den hastiga manöfvern märktes af grannarne.

Advokatens vistande i staden varade blott öfver andra dagen. Och då Wiliam för sista gången hörde upprepas: "farväl, hjertans bror iamsson!" kände han en lättnad i hjertat, den han knappt kunde förklara. All vidare bekantskap var, såsom han hoppades, nu bruten; och han gladde sig häråt så mycket mer som han, då omständigheterna medgåfvo ett val, i allmänhet var noggrann i afseende på sitt umgänge. Nu i synnerhet fruktade han att personer, hvilka ej närmare kände honom, kunde illa uttyda det slags förtrolighet, hvori han kommet till en så tvetydigt känd karaktär som Pellanders.

Wiliams fruktan blef en gång besannad. Men nu glömde han både besöket och besökaren; ty hans själ var upptagen af helt andra intryck. Och medan dessa småningom antogo en bestämdare färg var han oafbrutet sysselsatt hemma och infann sig endast på sådane bjudningar, der han hoppades få träffa den un-

ga invånarinnan i vindskupan. Visste han genom ett fint spioneri att hon ej skulle komma, då var han så öfverhopad af göromål, att tio bud ej förmådde rubba hans föresats att bli qvar på sin plats vid skrifbordet, der en behaglig magnetism höll honom bunden.

Det skulle emedlertid vara stridande mot sanningen, om man ville låta påskina att han drömmande och overksam satt stilla och endast skådade skuggspel. Detta gjorde han väl emellanåt; men största delen af dagen kände han hela sin fordna arbetsförmåga hafva återvändt. Så godt och gladt var det honom att arbeta när henne, som nödgades arbeta för bröd — hon! Det nya året hade ännu icke skiftat den olika arfsrätten till människans kommande sorg och glädjedagar, då Wiliam redan uppfattat den tanken att det ej skulle vara honom synnerligen svårt att arbeta för dem begge.

Kanske hade han redan från början emottagit fröet till den känsla, som alstrade nämnde tanke. Men visst är, att den behöfde sina tvenne fulla månader att slå rot och uppskjuta till blomma, hvartill förnämligast bidrog de många kart-lektionerna. Marie Louise blef likväl snart så skicklig, att hon kunde umbära biträde. Men van som Wiliam nu var, att springa öfver gatan och upplysa om än det ena än det andra, lät han ej denna goda vana komma ur bruk, utan tog sig friheten att antingen bakom frökens stol eller vid hennes sida följa gången af hennes vackra hand.

Någon öppen hyllning; en sådan nemligen som kunde berättiga den lilla staden att tro honom fängslad, hade likväl icke ägt rum. Ty så vidt man kände — och i denna stad kände man allt — hade han aldrig uppe hos sina grannar varit svartklädd, mycket mindre i uniform: hängde icke den bruna bonjouren

på, både först och sist! Och följdén af en så sinrik slutsats blef den, att Williams besök hos fru N . . . gällde kartorna, och icke den som förfärdigade dem.

Då julaftonen kom, hade vår ingenjör gerna önskat att visa sin tacksamhet på annat sätt än i de små summor, fru N . . . uppburit. Han vågade likväl icke detta; ty han fruktade att en sådan frihet kunde misshaga henne, som han ej visste hur han nog skulle behaga.

Till sin ledsnad fick han ej heller så ofta besöka henne, ty under dagarne före och efter julen var Marie Louise upptagen af en mängd handarbeten. Hon hade sjelf sagt honom det, och han måste nöja sig med sina gamla observationer genom fönstret och gardinen.

"Nå, min herr ingenjör," sade rådmanskan, som i denna sak var mera klarsynt än någon annan, "vet han att vi skola ha vårt lilla kalas på nyårsafton! Skulle inte ingenjören vilja vara så snäll och låta oss få låna sina rum, efter de ändå genom den tillriglade dörrn höra ihop med vår sal?"

"Oändligt gerna, min bästa fru rådmanska! Men hvad får jag då allt för treffliga gäster?"

"Åh, många nog, en helan hop, så att de kunna dansa och hålla sig lustiga! Jag ser gerna ungdomen, och fröken Marie Louise är den vackraste blomman i kransen."

"Det vill jag hålla med om!" Williams hjerta slog högt af förtjusning: Marie Louise skulle beträda hans rum, sitta på hans stolar, se hans papper, hans böcker, hans skrifbord — hur dyrbara skulle icke alla dessa saker sedan blifva honom! han var yr af glädje.

På en bjudning emellan julen och nyåret träffade han sina tankars föremål, och han klagade då öfver att ej på så lång tid hafva fått se henne.

"Om herr ingenjörn hade haft den önskan, så var ju vägen kort!" svarade Marie Louise med den vänligaste blick, han ännu erhållit.

"Men fröken var upptagen mer än vanligt, och jag tyckte mig förstå en liten vink om förvisning på obestämd tid?"

"Nej, så var det icke menadt!" inföll Marie Louise rodnande.

"Det vill säga att . . .?"

"Att som inga förvisningsorder blifvit utfärdade . . ." Ett fint småleende fulländade meningen.

William bugade sig, och hans strålande blick förklarade tillräckligt huru långt han vågat gå i uttyningen af hennes ord. Marie Louise hade likväl en stor talang att afskyla känslornas glöd, om denna steg för högt.

"Jag reser bort straxt efter trettonhelgen." berättade hon likgiltigt.

"Reser fröken?"

"Ja, åt landet på en tid — jag har nödgats lofva det." Williams glädje var tillintetgjord.

"Och fröken stannar kanhända borta till våren?" William bäfvade för denna tid, då hans förrättningar skulle börja.

"Icke fullt så länge, tror jag — det är dock obestämdt."

En kavaljer kom att uppbjuda Marie Louise. Och William, som under samtalets gång glömt försäkra sig om det löfte, han så gerna velat erhålla, såg henne stiga upp. I detta ögonblick var han ej heller vid lynne att be om en annan vals. Han gick; och på det första dansnöje, han bevistade efter sin ankomst till staden, hände sig att den artige ingenjören, som alla mödrar påräknat för sina döttrar, satte sig

men rådman Utter och ett par andra herrar till spelbordet.

"Hvad i guds namn går åt vår ingenjör?" sade rådmanskan till fröken Marie Louise, som efter en stunds förlopp sökte sig en plats hos den vänliga grannfrun.

"Går det något åt honom?"

"Ja ja men, gör det så, då han, som är så glad åt dans, slår sig på kortspel . . . Bjöd han inte upp fröken, tyckte jag?"

"Nej, visst icke!"

"Hm, det var väl om något annat ni talte då. . . Det är en hederlig och för rar karl min ingenjör! En sådan, skall jag säga lilla fröken Marie Louise, finns inte maken till i hela staden — ordentlig i handel och vandel, reel och arbetssam: en riktigt estimabel ungdom . . . Men, ser jag rätt: jo, minsann, kommer han inte der! Herr ingenjör, herr ingenjör, lys hit! Jag vill veta, jag, som har lite rätt att taga reda på honom, hvarföre min kära herre gett sig i färd med kortlapparne?"

"Derför," svarade Wiliam, med en snabb blick på Marie Louise, "att jag råkade tänka för mycket, när jag bordt handla: jag hade ärnat bjuda upp en dam, men blef förekommen."

"Och dermed var danslusten slut?" anmärkte rådmanskan, under det Marie Louise sökte fästa en bandros, som icke hade för afsigt att lemna hennes balklädning.

"Icke precist slut! men då jag skulle roa mig med något, valde jag att försöka lyckan på annat håll. Hon var mig likväl äfven nu ogunstig; hvarföre jag öfvergaf henne."

"Såå — ingenjörn har tappat?"

„Jag afgaf min lärospån, och har gjort den upptäckten att jag aldrig lär bli mästare.”

„Är icke det berömvärdt, fröken Marie Louise” — vände sig gumman till fröken — ”att sluta spelet, när man har otur? Jag vet många jag, som just genom den blifvit retade att vilja trotsa sig till ersättning, i stället att klokt nöja sig med den minnesbeta de fått.”

”För att vara i den grad oförnuftig,” menade Marie Louise, ”måste man väl hafva en starkare passion för spel.”

”Det tror jag icke är nödvändigt,” genmålte Wiliam; ”ty utan att man äger den ringaste böjelse för spel, kan förargelsen att tappa, ifrån begär att återvinna hvad man förlorat, gradvis under en fortfarande otur stiga till lidelse — och i så fall förenar jag mig med fru rådmanskan.”

”Herr ingenjörn,” smålog Marie Louise, ”berömer sig alltså sjelf af denna stora segern!”

”Ja, hvarför icke? Den var icke så alldeles utan sina svårigheter. Men sedan den nu är vunnen, vill jag taga för princip att aldrig sätta mig till ett spelbord, utan af sällskapstvång eller af — böjelse.”

”Kan man komma hit på annat sätt?” frågade rådmanskan skrattande.

”Ja, nog drifves man stundom dit, utan att hvarken tvång eller böjelse deri har del, då man t. ex. endast öfverlemnar sig åt behovet att slå bort några griller, som ej vilja låta reda sig.”

”Ursäkta, mitt herrskap — borgmästarinnan vinkar mig!” Och gumman försvann i nästa rum.

Wiliam intog den lediga platsen.

Marie Louise undvek ej hans blick. Begge rodnade. Hon förstod hvad Wiliam velat säga henne, och tycktes vara glad att han sagt det så öppet.

"Har fröken bortlofvat nästa vals?"

"Ja, både den och troligen flera, än här komma att dansas."

"Således ingen för mig?"

"Jag kan ej vara oartig mot de kavaljerer, som gått herr ingeniörn i förväg."

"Det är sannt — och mig återstår således ingenting annat än att på nytt söka kortlyckan!"

"Ja, såvida herr ingeniörn icke behagar valsa med någon af de andra damerna" — på Williams panna uppsteg en mörk sky — "eller ock" (bifogade Marie Louise, sedan hon ett par ögonblick njutit af hans tydliga förargelse) "i brist af valsen åtnöja sig med en fransäs, som jag ännu har ledig?"

Innan Wiliam hann yttra en bokstaf, stod en af balens yppersta ungherrar hos fröken med anhängan om denna dans.

"Jag tackar, men den är redan bortlofvad" svarade Marie Louise hastigt.

"Åt mig?" hviskade Wiliam, då de voro ostörda. "Ack, fröken Marie Louise, hur skall jag kunna tacka!"

"Jag vet ej, om det är någonting alls att tacka för: en så danssjuk varelse som jag sitter ej gerna — jag var rädd att ingen skulle bjuda upp mig!"

"Är det nödvändigt," frågade Wiliam varmt, "att fröken alltid skall hafva tillreds ett halft dussin frostord för att genast afskyla glädjen af ett enda vänligt?"

Musiken spelade upp. Marie Louise pådrog sina handskar,

"Jag lär få debitera fröken för svaret!" återtog Wiliam, i det han reste sig och bjöd henne handen. Men under promenaden till den bestämda platsen sade hon glädligt: "Jag accepterar inga räkningar nu mer:

allt hvad som passerat före fransäsen, måste afskrifvas efter den!"

"Men," invände Wiliam! "ännu är den icke börjad: fröken har således fullkomlig tid att besvara frågan!"

"Begär aldrig att ett fruntimmer kan komma ihåg någon fråga, då hon väntar att en fransäs skall begynna; ty det bevisar blott att herr ingeniörn icke känner fruntimmerna."

Hennes utseende och blick var så intagande, då hon yttrade dessa ord, att Wiliam i sin tur blef skyldig henne svar.

Oafbrutet följde han hennes minsta rörelser, då hon lätt och behagfullt sväfvade fram i dansen; och för hvarje gång de återvände till sin plats, lekte ett oskyldigt skämt på Marie Louises vackra läppar.

Vår ingeniör öfvergaf hoppet att denna gång få ett allvarsamt ord. "Men vänta," tänkte han, "nyårsafton skall bli mig mera gynnande!"

8.

Han såg sig tillbaka: redan låg mycket af himmelen bakom honom, men ännu mer hade han framför sig.

Schwab.

”**M**en, store min himmelske! är det nu också fason att hålla brickan, tycker du,” utropade rådmanskan, hejdande Calle midt i farten, då han var på väg att rusa uppför trappan till öfvervåningen. ”Ser du inte, din stöfvel, att alla ljusen luta åt sidan? Hade jag ej kommit, som jag nu gjorde, skulle de allesammans legat pladask i golfvat!”

”Nej bevars,” svarade Calle, ”jag hade nog sett!”

”Jo, du ser, du — men hör nu: har du tagit riktigt besked hur de skola stå, säg får jag höra?”

”Jo, det skulle stå fyra stycken på chiffroniern och två på hvart bord, utom på hörnbordena, der de kunde slås ikull bland fiolerna; och så skulle det sättas ljus i alla lampetterna.”

”Ja, men dem skall du komma ner och hämta först!”

"Dem hämfade jag i går!"

"Hvad säger du? Lampetterna lånte du tillsammans, men visst inte ljusen — sådana har jag gudskelof så goda som någons!"

"Men jag köpte dem i går, och det vaxljus till!"

"Vaxljus — hvem skickade dig då?" frådade rådmanskan litet häftigt.

"Ingeniörn."

"Ja så, han tyckte inte att mina ljus kunde gå an!" Och långt före Calle var gumman Utter sjelf uppför trappan till öfvervåningen, der Wiliam gick fram och åter, ordnande allt på det utsöktaste.

"Min lille ingenjör, hvad vill det här säga? Har han köpt vaxljus till lampetterna — minsann, om jag det velat; ty icke ens borgmästarns har haft vaxljus, utom i fjol, när de gjorde bröllop åt äldsta dottern. Och jag skall säga min lille ingenjör att jag icke skulle tycka om, ifall de sade att gumman Utter blifvit högfärdig på gamla dagar!"

"Min bästa fru rådmanska Men tillåt mig att med årets sista dag få bortlägga alla titlar, så att jag, som blifvit af herrskapet bemött som en son och icke som en hyresgäst, hädanefters får begagna den förtroligare benämningen af mostor och farbror!"

"Tack, tack, det var ett godt påhitt!" småmyste rådmanskan nigande. "Jag säger väl min lille ingenjör jag ändå ibland." Och nu fick gumman ett stort famntag, hvilket hon moderligt återgaf. "Men, nu din skälm;" återtog hon, "skall du göra mig reda för vaxljusen — tänk aldrig på att blanda bort korten!"

"Långt derifrån! Jag ärnade ju nyss förklara mig, när jag fick en ljusare idé. Det är blott en liten artighet emot de på långbrädet sittande damerna, att skydda deras toiletter från talgdropp. Och jag hade velat bestyra om denna lilla öfverraskning utan

moster Gretas vetskap; ty efter som mina rum få vara med på kalaset, så har jag ju en liten del i festens upplysning."

"Ha dina välsignade vaxljus då!" svarade gumman öfvervunnen. "Jag vet ändå för hvars skull talgljusen inte äro goda nog, fast hon, stackars liten, skulle vara glad att alltid ha dem."

Wiliam blef röd som tulpanblomman, hvars stängel han sökte gifva ett bättre stöd, men tog sitt parti att ej låtsa höra mosters pik.

"Jag är just litet bekymrad för dem!" återtog rådmanskan, med sitt förkläde afdammande den redan putsade spegeln.

"För hvilka?" frågade Wiliam, likväl utan att vända sig.

"Kors, för våra grannar här midtöfver, vet jag! Just nu, dagarne innan jul, hade de icke en enda vedflisa att elda med."

"Hvem har sagt det?" frågade ingeniören, ur stånd att qväfva sin häftighet.

"Jo, du, det har allt den sagt som vet det: ingen annan än värdinnan."

"Hon har säkert sagt osannt!"

"Det är hon för ärlig menniska till, och jag också att vilja fara med slarf. Det är så mycket säkrare, som jag sjelt lånade dem — men detta oss emellan — eller rättare värdinnan, fru Leander, lånade af mig för att låna dem. Men nu för ett par dagar sedan fingo de in två lass från Segerstad, hvarifrån fröken ofta har arbete; och då bekom jag också genast min ved igen: de äro alltid så ordentliga."

"Store Gud!" suckade Wiliam, som nu trodde sig förstå orsaken till sin förvisning förra veckan.

"Ja men, Gud är god," upptog rådmanskan: "Fröken Marie Louise blir en rar hustru åt en bra man!"

William kunde ej underlåta att fatta gummans hand. Det låg så mycken innerlig godhet, så mycket uppriktigt och varmt deltagande i hennes ord, att han ej hade hjerta att låtsa sig missförstå henne. Han tryckte den vänliga handen; och utan att ett ord blifvit yttradt, hade han nu en förtrogen.

Småleende trippade rådmanskan ned till sina kastruller.

Nära nog så orolig som en brudgum på bröllopsdagen, afvaktade William högtidlighetens början. Hans egna rum blefvo aldrig nog fullstädade; ty än skulle allting obehöfligt vara bortröjdt för att utvisa ordningssinne, än drogos papper och diverse andra saker fram, att det ej skulle se stelt och beräknadt ut: kortligen, der förändrades så ofta, att åtminstone det inre rummet snarare var ostädadt än städadt, när de första gästerna anlände. Men innan Marie Louise kom, hade hans sinnen återtagit den lyckliga jemnvigt att han förmått se hvad som fattades och afhjelpa bristerna.

Det gick alltid muntert och ogeneradt till på Uterska husets årliga galadag; men i qväll var der mera lysande än vanligt, och allt, ända från vaxljusen och punschbålarne, der de gyllne citron-båtarne flögo fram och åter för värdens väldiga slef, ned till den välgödda kalkonen och sockerspunna tårtan, vittnade om enhet och rikedom både i smak och tillagning.

Fru N . . . , ehuru bjuden på alla stadens kalaser, gick dock aldrig dit, antingen, som man sade, af gammalt inrotadt högmod, eller af brist på garderob.

Några få dömde likväl mildare, och trodde att olyckan och de ännu vidhängande bekymren stämt hennes sinne för ensligheten.

Huru som helst — Marie Louise kom äfven i dag ensam; och kanhända var det denna vana att fö-

ra sig på egen hand som i hennes sätt och hennes hållning, den mången tillskref känslan af öfverläghenhet, gifvit henne en säkerhet och en viss frihet utöfver de skrankor, vid hvilka stadens unga flickor blifvit vanda.

Marie Louise har i dag en klädning, som icke blott väckte afund, utan nära nog en jäsning inom damernas krets. Hela staden kände att "nåderna i vindskupan," en liten pikant benämning, som i tysthet svängde omkring, icke hela veckan före jul haft en enda vedflis mer än de lånat sig — och att då bära en klädning af violett taft! "Nej, måtta i allt!" sade pastorskan, en liten nygift dam, som icke kunde tillåta att hennes svarta levantins-brudklädning fördunklades af någon annan, alldenstund denna, brudklädningen nemligen, hade under en lång följd af år i perspektiv en mängd bröllop, barndop och begrafningar.

"Fröken Marie Louise har fått detta tyg till julklapp af friherrinnan på Segerstad!" anmärkte en af dessa sällsynt goda varelser, som känna sig pinade genom afundens utbrott. "Hon fick det, emedan hon så snällt lär lilla fröken att rita, och för att friherrinnan dessutom alltid bemöter fröken Marie Louise som en syster."

"Det må vara, lilla mamsell T.; men det passar i alla fall bra lite för fröken Marie Louise att begagna en sådan klädning — det kunna vi komma öfverens om. Jag tyckte, minsann, att hon var tillräckligt grann på sista balen i sin tråflorsparyr!"

"Men då hon nu en gång fått tyget, så borde hon väl nyttja det!"

"Efter min tanke skulle det varit mycket nyttigare att sälja det åt någon, som det mera anstått!"

I detsamma kom Marie Louise, skön som Hebe sjelf. Och lekande med spetsarne på den rikt broderade voilen.

hvilken, kastad öfver axlarne, nedföll öfver den afundade klädningen, närmade hon sig de damer, på hvilkas läppar hennes namn nyss sväfvar. Ovilkorligt makade den unga frun åt sig, och den lilla snälla mamsell T. ville så godt som lemna sin plats.

”Söta fröken Marie Louise, hvilken behaglig rosendoft som kommer från blommorna kring frökens fläta?” sade prestfrun med mjuk och inställsam röst. ”Hvarifrån får man en så vacker törnros och så söta resedor och geranier midt i vintren?”

”Ja — är jag icke afundsvärd!” svarade Marie Louise med strålände blick. ”Jag har vår goda värd, rådmann Utter, att tacka för denna artighet.”

”Men buketten i skärpet,” invände frun, ”är ändå vackrare! Se, lilla mamsel T., det är precis en sådan gyllenlack, som vi nyss beundrade inne i ingenjörens rum — den är verkligen alltför söt!”

”Så tycker också jag, den må ha vuxit hvar som helst!” svarade Marie Louise kallt, hvarefter hon vände sig med ett par hjertliga ord till sin andra granne.

William, som åtagit sig att hjälpa ”farbror” med värdskapet, kom nu in i salen; och då han genast märkte Marie Louise, hvilken rådmanskans själf uppfört från andra trappan, blef det intryck, hon i dag gjorde på honom, så starkt, att det var honom svårt att dölja detta intryck under formen af brukets och höflighetens tvång. Ur stånd att för ögonblicket tilltala henne, bugade han sig blott på afstånd, en oartighet den Marie Louise just illa upptog, emedan den unga prestfrun spetsigt yttrade: ”jag tror, minnsann, att ingenjör Williamsson icke känner igen fröken Marie Louise i hennes granna dräkt!”

För ett par sekunder förmådde denna elaka anmärkning jaga blodet från Marie Louises kinder. William såg verkan, utan att ana orsaken; och då han

trodde att de sagda orden haft afseende på honom, ökade detta ännu mer hans förlägenhet. Han ville tvinga sig att gå fram, han insåg det löjliga i att icke göra det, men fåfängt: han förmådde det ej, och kom i stället, utan att ha någon egentlig reda på hvad han gjorde, att börja samtala med ett fruntimmer, som han knappt kände.

Men hastigt, midtunder starkaste farten af sin vågiga konversation, hvilken, att säga sanningen, icke litet förvånade den gamla damen, som deruti blifvit indragen, flög Wiliam upp — ty rådmanen hartsade stråken, signal till valsen.... Ack och ve, var det nu åter för sent?

Wiliam sköt rakt genom salen. Han visste hvar Marie Louise satt; se på henne kunde han likväl icke nu, då han kanske redan förnärmat henne genom sitt besynnerliga helsningssätt: han åtnöjde sig derföre att med nedslagen blick yttra: "Får jag den äran utbedja mig första valsen?"

"Tackar ödmjukast, mycket gerna!" svarade en helt annan röst än Marie Louises; och då Wiliam häftigt såg upp, befann han sig ansigte mot ansigte med den unga prestfrun. Marie Louise satt bredvid, men låtsade ej se ingeniören, som emellertid med förtviflan, fastän för sent, märkte faran af att uppbjuda en dam, utan att se på henne.

Att ingenting i den skedda händelsen stod att ändra, insåg han genast; och då det förekom honom vara en förolämpning att i samma stund uppbjuda Marie Louise till andra valsen, måste han afägsna sig utan att hafva fått en enda blick af henne.

Vår ingeniörs sinnesstämning blef ingalunga förbättrad, då han straxt härefter såg en honom fullkomligt obekant gäst, anford af borgmästaren, träda fram emot fröken och presentera sig som supplikant till den

olyckliga valsen. Denna person, som af stadens styresman försetälldes såsom löjtnant von Wallden, beslägtad med borgmästerliga huset, försvarade till och med i en rivals ögon sin plats som en utmärkt bal-elegant. Han förde sin dam, om icke bättre än ingenjören — ty i denna konst var hans mästerskap afgjort — likväl så prydligt och ledigt att hela den del af sittande publiken, som grannerade långbrädet, var färdig att, om han så begärt, valsa med honom genom — hela lifvet.

Medan de dansande paren hvilade i raden på midten af golfvet, kom Wiliam att i flygten uppfatta en resed-qvist, som föll ur den bukett, Marie Louise hade fäst vid sitt skärp och hvilken bukett hon, utan att rådman Utter direkte sagt det, dock genom en liten anspelning af honom förmodade hafva kommit från Wiliam.

"Fröken tappade den här!" sade han, framräkande qvisten, som ännu var frisk och vacker.

"Lappri!" sade Marie vårdslöst, och lät den stackars resedblomman nedfalla på golfvet, der den snart bortfördes af löjtnant Walldens fot.

Nu var turen hos ingenjören att blekna: i detta ögonblick kände han sig förvissad att hon anat, det buketten var en gåfva af honom. Hon hade således burit hans blommor, men sedan med förakt bortkastat dem! Sig sjelf ovetande hade han då stått himlens port närmare, än han vågat tro; men att den nu var stängd, hördes rätt väl af den korta ton, hvarmed hans kärleks representant affärdades.

Wiliam slutade valsen, med en föreburen ursäkt, långt innan hans dam väntat. Ond och missbelåten, gick han att kasta sig i en liten soffa, som var inflyttad i sjelfna vinskupan, hvilken nyss blifvit tom, emedan de äldre herrarne och damerna tagit sitt par-

ti att nere i rådmannens egna rum uppfriska sig vid de der ordnade spelborden.

Efter någon stunds förlopp hörde Wiliam röster från Calles vanliga residens, i dag inredt till toilett för fruntimren. Var det väl ett misstag? Wiliam tyckte sig förnimma ljudet af Marie Louises stämma.

Dörren stod på glänt.

"Var så god, jungfru lilla," sade fröken — ty det var verkligen hon — "och knyt om mitt skoband! Det har ännu icke lossnat, men jag känner det behöfver fästas bättre."

"Se så, nu är det gjort!" svarade jungfrun tjensaktigt, "Och der skall jag rycka bort ett granris, som har fäst sig i garneringen på frökens klädning."

"Här fins ju intet granris!"

"Kanske fröken fått det i trappan... Men jag ser, det är en liten resedqvist!"

"Den har jag tappat ur skärpet", yttrade Marie Louise obesväradt; "men den skall icke ha sämre öde än de andra!" Hon tog resedqvisten, dammade af den mot sin hanske och fäste den under blommorna i samma bukett, der den nyss haft sin plats.

Hade Wiliam sett denna lilla scen?

Det var blott sex steg mellan soffan och dörren — en älskare har skarpa blickar.

I fullkomligt förändradt lynne och buren på vingarne af en djerfhet, som återgaf honom hela hans vanliga säkerhet, trädde han nu ut i salen och ställde sig vid den ingång, hvilken Marie Louise skulle passera.

"Bästa fröken Marie Louise — förlåt att jag uppehåller — ett ögonblick! Men jag kan icke annat än ärligt nämna, det jag nyss hade den olyckan att vid uppbjudningen till valsen begå ett grymt misstag, hvilket så när kommit mig att på platsen tillstå min tafthet. Jag vet ej, om det kan vara möjligt att frö-

ken icke fann till hvilken mina ord skulle riktas, fast sjelfva bugningen genom mina drömmier kom tvenne tiljor för högt upp?"

"Nej", svarade Marie Louise, under det de tillsammans gingo öfver golfvet till salens öfra ända, der hon tog plats, "jag anade ej att herr ingeniörn icke gick rätt."

"Då måste mitt beteende", yttrade Wiliam med tonvigt, "förekommit fröken mer än blott löjligt!"

"Hvarken löjligt eller något annat — jag har deri icke sett det minsta att fästa uppmärksamhet vid."

"I så fall" — Wiliam bugade sig med blossande kinder — "får jag be fröken ursäkt min kanske alltför dristiga slutsats: straffet blir förmodligen, som sist, att alla frökens valser äro upptagna! Äro de icke?"

"Jo, verkligen!"

"Och någon fransäs såsom ersättning kommer naturligtvis icke i fråga?"

"Det skulle vara föga grannlaga af mig att bjuda herr ingeniörn en ersättning, der ingen förlust blifvit gjord. Dessutom..."

"Dessutom?"

"Tror jag att äfven de äro bortlofvade."

"Tror!" upprepade Wiliam och fästade sin blick på Marie Louise med ett allvar, som kom hennes kind att glöda. Då han i detsamma gick, hade hon önskat att ropa honom tillbaka; men — det passade ju ej.

Längre fram på aftonen, då den första cirklade ordningen gifvit med sig, och dessutom danssalen gjorde värman odräglig; började fruntimren, anförda af sin goda värdinna, att företaga täta utvandringar till de begge små-rummen, hvilka slutligen så föllo i smaken att der bildades kotterier i hvarje hörn.

Den lilla vindskupan, hvilken i dag med alla sina lummiga växter stod grön som en blomstergård, vann blott till en del bifall. Den var visserligen ganska smakfull anordnad, men hade dock ett fel och detta ganska stort: ty alldenstund ljuset föll utifrån, vågade sig de dansande damerna icke ditin, af fruktan att halfskymningen skulle hindra de uppbyggande kavaljererna att upptäcka dem.

Marie Louise hade ännu endast på afstånd betraktat den inbjudande platsen; och det skulle af andra orsaker fattats henne mod att stiga dit, om ej en af flickorna för uppfästheten af en kårlock tillvinkat henne att dit in göra sällskap.

Det var då som vår fröken, stående midt framför motliggande fönstret till sin egen boning, varseblef huru väl en gestalt kunde synas bakom gardinen: hon såg sin mors hufvud böja och räta sig; och Marie Louises hjerta bäfvade vid den naturliga tanken, att Wiliam troligen mången gång stått på samma ställe och betraktat henne sjelf. Der kom en känsla af vekhet öfver hennes stolta sinne: hon förebrådde sig att hafva fäst afseende på den sannolikt ouppsåtliga förseelsen med helsningen, och att sedan med köld eller, än värre, med likgiltig bitterhet hafva bemött honom, som så öppet vädjat till henne.

Försänkt i betraktelser och lutad intill rutan, som framkallat dem, gaf hon ej akt på att hennes sällskap försvunnit och att Wiliam sakta nalkades. Han var henne redan helt nära, då hon vände sig om; och liksom utbytet icke varit oväntadt, sade hon utan oro, utan förlägenhet, med en röst så mjuk och god, att den lyfte Williams hjerta högt öfver alla små motgångar: "Nu vet jag lika väl hur herr ingeniören har det, som det ser ut inne hos oss!"

”Och som fröken vet hur det ser ut här!” inföll William sakta, och lade handen på hjertat.

Marie Louise vände bort hufvudet, utan att svara: en lätt darrning rörde hennes läppar.

”Det dansas kotiljon efter maten”, återtog William; ”skall fröken Marie Louise neka mig äfven den?”

”Nej visst icke!”

”Tack — ack, tusen tack, dyraste fröken Marie Louise! Men ännu en bön, medan min goda stjärna strålar — den går så ofta in i skyn! Vi ha i afton öfverenskommit om ett slädparti i öfvermorgon. Föret tar till, det är månljust, allt bådär lycka; men får jag ej min bästa och käraste önskan uppfylld, att köra för fröken Marie Louise, så får hvem som helst arrangera, men icke blir det jag!”

”Och som det”, svarade Marie Louise på sitt vanliga lätta sätt. „säkerligen blefve en förlust för sällskapet, tror jag nästan att det är en skyldighet af mig att icke företaga något, som kan störa nöjet.”

Innan hon kunde hindra det, hade han redan både fattat och fört hennes hand till sina läppar. Och Marie Louise kände ännu värmån af denna kyss, länge sedan Williams stjärna dolt sig i skyn.

9.

Till hjertat slöt jag ögonblitzets lycka
Och anar evighetens fröjd deri

Unonius.

— — — — — lifvet leker

En stund allenast med sin glada verld.
Lénström.

Man kan vara förvissad om att både brunte och Calle voro putsade, för att göra heder åt sin husbonde på den viktiga dag, som skulle se honom anföras hela raden af stadens slädar: ty såsom hufvuddirektör för det beramade partiet tillkom Wiliam denna heder.

Men, hur var det vår ingenjör yttrade i sin skizz? "Hvad vet människan om utgången af sina beräkningar!"

Stackars Wiliam! Flera år efteråt kunde man ej förtreta honom mera, än då man erinrade honom om dagen för detta slädparti — en riktig Tycho Brahe-dag, från hvilken alla hans sednare missöden daterade sig.

Klarare lyste väl aldrig solen på en januarmorgon, än på denna. Frosten hade dragit rosor öfver Wiliams fönster; men han värmde dem med sina läppar, för att kunna se öfver till sina grannar. Ack, äfven hennes fönster hade frostrosor: ingen enda blick fick han smyga ditin.

Klockan omkring half 11 på förmiddagen tyckte han det vara lämpligt att göra ett besök, för att få en solglimt af Marie Louise, innan han reste ut till den gästgifvaregård, dit färden var bestämd, och der Wiliam på förhand hade några bestyr.

Varm och glad trädde han in i fruntimrens rum; och om ej varm, så åtminstone ljus och glad, syntes Marie Louise emottaga honom. En halftimma förgick, under det skämt och allvar lätt vexlade på deras läppar. Wiliam tog afsked. Klockan half 3 ärnade han sig tillbaka, och klockan 4 var den tid, då han skulle hämta sin dam.

De skiljdes.

Marie Louise framtog sin klädning, sin schal, sina småsaker; flätade sitt hår framför spegeln, drog lockarne ur deras fångsel och rullade åter upp dem för att dölja dem under halfmössan, som pröfvades och pröfvades om igen.

"Hvad du har godt om tid i dag!" sade modren småleende.

Marie Louise såg vänligt in i moderns öga, kyss-te den älskade handen och svarade tillitsfullt: "Det är min goda dag i dag -- jag är glad som ett barn!"

"Gud låte det vara!" inföll fru N... "Mätte icke ågon nyck störa din glädje!"

"Hvad då för en nyck mamma lilla?"

"Af ödet eller af dig sjelf!"

"Åh, i dag kan jag icke vara nyckfull: man är ej nyckfull, då man är lycklig!"

"Och hvarföre, min Marie Louise, är du i dag mer än vanligt lycklig?" frågade fru N..., ömt fasthållande sin dotters hand emellan sina.

"Jag vet det ej sjelf, älskade mamma! Men så fri, så lätt och glad har jag aldrig känt mig. I går på det nya årsskiftet talade jag också rätt allvarlig

med mig sjelf och förhöll mig, just hvad alltid mamma velat rätta, min ombytlighet och — hvarföre må jag ej så gerna säga det — mitt stolta sinne, som så lätt såras, under det jag sjelf ofta nog icke har försyn att såra andra.”

”Ack, min Marie Louise, hvad det gör mig godt att höra dig så tala! Var det vår hederlige pastors sköna predikan som väckte dessa vackra föresatser hos dig, mitt barn?”

”Nej, mamma, jag hade dem redan förut!” svarade Marie Louise och böjde rodnande hufvudet öfver moderns axel. ”Men i alla fall stadgades de i kyrkan, och såsom jag hoppas för alltid...”

Under det mor och dotter så meddelade sig med hvarandra, gaf Wiliam sina order åt den unga gästgifverskan på Åby, och fullkomligt öfvertygad att allt, som kunde göras för bekvämlighet och nöje, nu var uträttadt, satt han klockan 2 i slädan och beräknade just som bäst, huru lång tid han hade öfrig för sin klädsel, då icke långt från staden en öppen rack kom ilande emot honom. Han höll in sin häst, på samma gång som kusken för andra åkdonet tycktes erhålla samma befallning, och i en sekund var Wiliam ur slädan och framme vid dörren till racken.

”Fröken Marie Louise!” utbrät han, nära andlös af förundran.

”Min bästa ingenjör Wiliamsson,” svarade Marie Louise med en förtrolighet i tonen, den hon aldrig förut begagnat, ”blif icke ledsen på mig — jag rår icke för detta, nej sannerligea jag det gör ... Men jag ser att herr ingenjören är färdig att dömma mig ohörd.”

”Gud förbjude att jag skulle dömma någon ohörd, och aldra minst den; af hvilken jag sjelf först och sist önskar bli väl bedömd! Men säg ändå, i himlens namn, hur detta hänger tillsammans?”

"Jo så: att jag för en timma sedan, då racken inkom, fick en biljett från friherrinnan på Segerstad. Hon . . ."

"Fröken Marie Louise," inföll Wiliam med bönfallande blick, "jag kan, jag vågar icke nu säga, hvilket förfärligt obehagligt intryck det gör på mig att ett bud, en biljett från, lika godt hvilken, skall så fort bortblåsa minnet af ett löfte, som jag redan erhållit . . . Men ännu är det ej försent att ändra: vänd tillbaka — för mig beror så mycket, mycket på denna godhet!"

"Det går ej an; och herr ingeniörn kan ej vilja att jag skall blottställa mig för åtlöje — är det icke så?"

"Jo," svarade Wiliam med köld, ty nu hade graderna hastigt kastat om; "men att blottställa mig för samma sak — det är ett intet: hvad se'n, om man skrattar åt att tillställarn af partiet blef utan dam, och stannade hemma!"

"Ja, det sista vore verkligen att skratta åt!" menade Marie Louise. "En man, som sätter sig hemma att klaga öfver en felslagen förhoppning — låt mig aldrig tro något sådant!"

"Nej, tro det icke!" inföll Wiliam på en gång retad och öfvervunnen. "Jag söker mig väl upp någon af öfverlopps-damerna . . . När få vi fröken tillbaka?"

"Så snart som möjligt! Och tro mig nu — jag säger det allvarligt — jag är mycket bedröfvad öfver att nödgas resa i dag, då jag väntat mig så stort nöje; men friherrinnan (herr ingeniörn känner hvilka förbindelser vi ha på det hållet) skrifver och ber mig för Guds skull komma ut och hjälpa henne vaka vid sin lilla dotters sjuksäng — kunde jag neka att dela besvärligheterna med den, som så ofta delat sin glädje med mig?"

"Nej, var det så, då kunde det ej hjälpas. Men säg mig än en gång, säg det hjertligt godt, att fröken Marie Louise reser med saknad!"

"Herr ingenjör, kusken och hästarna blir otåliga. Jag har nu sagt allt;"

"Farväl, farväl då — Marie Louise!"

"Farväl!" hviskade hon rodnande tillbaka.

"Lägg till ett ord ännu — ett enda — och jag aflägsnar mig genast!"

Hon skakade sakta hufvudet, liksom detta ord ej kunnat finna väg för hennes läppar. Men hans blick, så innerlig och bönfallande, öfvervann hvarje betänklighet.

"Farväl, Wiliam!"

"Nu är allt godt — res med Gud!" sade han tillitsfullt, och gaf sjelf kusken tecken att köra.

Öfver Marie Louises sista blick, då racken flög bort, låg ett töcken, som kastade sin skugga tillbaka på Wiliams hjerta; men han bortskakade den — ty var också icke hans öde oåterkalleligen afgjordt, så hade han likväl skäl att drömma om en sällhet, som emellertid ännu stod i öppna fältet.

Öfver en månad varade Marie Louises frånvaro. Under denne tid, då Wiliam icke hade den minsta smak för nöjen, återtog han i arbete helt och hållet och mycket mer än han förlorat; ty han arbetade äfven undan för den tid af frid och fröjd, som han väntade. Hans enda vederqvickelse, med undantag af bordstunderna nere hos sitt välvilliga och hjertliga värdfolk, var de timmar, han tillbragte hos Marie Louises mor, och hans högsta glädje de förmåner och uppmäksamheter, som hans goda vilja och grannliga ömhet kunde bereda henne.

Fru N...s förtroende till Wiliam tilltog äfven beständigt. Hon såg ej i honom vidare en främmande: han var henne en kär son, och utan förlägenhet förtrodde hon honom sina små husliga bekymmer eller begagnade hans råd, när de kunde gagna. Genom Wiliams försorg, som från landsbygden skaffade henne ved och alla andra varor till de billigaste priser, fick hon nu, hvad hon ej på länge haft, sina små lager, i stället för att såsom förut genom dyra springmadamer hämta förnödenheterna på olika ställen i staden. Och då Wiliam vid sina vandringar öfver torget öfverkom något godt, fick alltid hans grannfru och "moster Greta" dela hälften hvar.

Slutligen, en snögrå februari-eftermiddag, stannade åter racken från Segerstad framför trappan till den fattiga enkans port. Och Wiliam, som vid denna syn af glädje hoppade högt från stolen, kunde knappt styra sin otålighet så länge som artigheten fordrade. Otåligt räknade han minuterna, tills timman var förfluten och med den det friherrliga åkdonet försvunnet. Då stod Wiliam vid dörren till det rum, der den för honom käraste varelse befann sig.

När han inträdde, satt Marie Louise ensam, vid bordet sysselsatt att ordna sina sömsaker. Redan första blicken förkunnade Wiliam att en kall fläkt gått öfver hans sköna blomstergård, hans ljufvaste förhoppningar. Marie Louise var väl vänlig, mer än det: hon var artig, men stel som en ros, i hvilken frosten skakad sin kyla.

"Alltid en uppmärksam granne!" sade hon småleende, innan Wiliam ännu hunnit framföra ett ord, och tonen var så lyckligt afvägd, att den med ens bestämde på hvad fot de stodo med hvarandra.

"Något har föregått!" tänkte Wiliam genast. "Hvad, det måste jag veta! Hon har låtit ett främ-

mande inflytande verka på sig. Men här duger ej att spela den bönfallande älskaren — då voré allt förfe-ladt. O, de qvinnorna, huru fort de kunna förstöra vårt skönaste paradiset!" Wiliam var, oaktadt sin svik-na förhoppning, vid godt mod, han trodde sig endast ha att göra med strömoln, hvilka nog slutligen skul-le lemna rum för solen.

"Ja väl, fröken Marie Louise, jag smickrar mig dermed; men det är ingen förtjens, då man har tven-ne intagande frumtimmer till grannar. Är lilla fröken på Segerstad återställd till helsan, eftersom staden haft det nöjet att återfå sin mest strålande stjerna?"

Marie Louise blef tydligen öfverraskad af det oväntade i Williams obesvärade sätt att helsa och till-tala henne: henne, som han hittills mött med så blyg hängifvenhet och vid skiljsmessen så tydligt anförtrott sitt hjertas hemlighet, henne tilltalade han nu som den vanligaste bekantskap.

"Lilla Ottanie har varit frisk öfver fjorton da-gar — men Segerstad är så fängslande!"

"Jag förstår, det är helt naturligt att fröken skall vara road i en krets, så i allt öfverensstämmande med frökens egna tycken: jag har hört omtalas Se-gerstad såsom ett tempel för både rikedomen och gracerna."

"Det är sannt! Friherrinnan är förtjusande: en engel i godhet mot alla behöfvande, utmärker hon sig äfven genom bildning och sin lätta sällskapston."

"Hon måste vara fullkomligheten sjelf! Jag fat-tar endast icke, hur fröken Marie Louise varit i stånd att slita sig ifrån detta eden?"

"Mina pligter hemma!"

"Å, det är för tidigt att tänka på dem efter blott en månad!"

Nu flög blodet häftigt till Marie Louises kind
 "Jag vet ej," sade hon kallt, "om icke jag sjelf är
 närmast om att bedömma, när dessa pligter böra ut-
 taga sin rätt!"

"Jo, tvifvelsutan!"

"Och att således anmärkningar af denna art
 äro . . ."

"Fullkomligt obehöriga?"

"Och likväl har herr ingeniörn . . ."

"Vågat framkomma med en sådan — mycket
 sannt; och jag skulle redan gjort knäfall för en slik
 djerfhet, om icke jag, såsom en uppmärksam granne
 — fröken har sjelf behagat gifva mig denna titel —
 observerar huru djupt det smärtat frökens fru mor att
 så länge ha varit skild från sin dotter. Fru N . . .
 har ofta nog lidit af sina gamla plågor; och under de
 timmar, hon tillåtit mig sitta brädvid sig, har det all-
 tid varit hennes gladaste, ja, hvarför icke så gerna
 säga, hennes enda nöje att räkna dagarne för frökens
 återkomst, hvilken så ofta uppsköts."

"Jag vet," svarade Marie Louise med dämpad
 rörelse, "att herr ingeniörn varit mycket god emot
 mamma; och jag är säkerligen den första, som önskar
 att tacka därför. Men det var med mammas vilja och
 tillåtelse jag var borta."

"Hon är för god att vilja annat, än fröken Ma-
 rie Louise sjelf önskar . . . Men jag torde redan för
 länge ha uppehållit fröken! Jag får kanske icke se
 min goda grannfru i afton?"

"Mamma är sysselsatt med sina schokoladkakor
 — men om herr ingeniörn behagar, skall jag nämna
 för henne att . . ."

"Ack nej, icke behöfs en sådan artighet för min
 skull: jag får nöjet återkomma en annan gång!" Och med

en bugning aflägsnade sig Wiliam så lugn, liksom han varit grannen i den nedra, i stället för öfra våningen.

"Hvad betyder denna förändring?" sade Marie Louise för sig sjelf.

"Högmodets och förnämhetens anda har fått makt med henne derute på det friherrliga Segerstad, som jag önskar låge på Nya Holland!" sade Wiliam, då han vida mindre lugn, än han syntes, gick öfver gatan upp till sitt hem.

"Ingeniör Wiliamsson har varit här, mamma!" yttrade Marie Louise med bortvändt ansigte, då modern en stund sednare inträdde.

"Och hvarför är han icke här ännu?" frågade fru N . . ., på en gång ledsen och förvånad.

"Ja — inte vet jag!"

"Inte vet du — jo helt säkert: det kan man höra på din ton. Har du redan glömt hvad jag nyss på stund sade dig, och hvad jag så ofta skrifvit, att Wiliamsson varit mer öm och grannlaga mot mig än en egen son?"

"Nej det har jag visst icke glömt mamma lilla!"

"Och likväl är han nu borta?"

"Jag nämnde för honom, att jag ville säga mamma till; men han hade säkert göromål!"

"Det hänger icke så ihop, Marie Louise! Jag märkte genast, när jag talade med dig om Wiliamsson, att du tycktes hafva förändrat tankar; och jag måste säga dig, mitt barn, att jag länge anat, det ditt beständiga vistade på Segerstad i längden skulle skada, om icke renheten i ditt hjerta — ty den hoppas jag nog är rotfastad — men likväl renheten i ditt sinne. För hvarje gång du återvänder derifrån, blir du rikare på pretentioner, stolthet och nycker. En fattig flicka bör icke, äfven om hon är af god börd,

anse sig jemnlik med en rik friherrinna, skulle än denna bemöta henne som en syster: denna godhet borde tvertom leda dig till eftertanke öfver skillnaden i edra förhållanden, göra dig mera ödmjuk och tacksam!"

"Jag kan icke vara ödmjuk!" svarade Marie Louise sakta. "Men tacksam är jag mot dem, som aldrig låta mig erfara att jag är fattig."

"Store Gud, mitt barn!" suckade fru N... med en sann moders djupa ångest, då hon anar sitt barns inträde på en förvillande stig. "Ack huru olika äro ej de tankar, du i dag yttrar, mot dem som på nyårsdagen blefvo väckta i din själ, och hvaraf jag lofvade mig en så rik glädje!"

Marie Louise teg.

"Jag känner så litet friherrinnan på Segerstad och den förnäma societet, som der umgås," återtog modern — "men du får ej mera komma dit!"

"Mamma — jag har lofvat mig dit om fjorton dagar!"

"Det må du hafva gjort; men jag säger ett allvarligt nej — rätta dig efter det! Här är tid att sätta gräns för din sjelfständighet: mot din mor åtminstone skall den väl, jag hoppas det, icke göra sej gällande!"

"Aldrig, mamma!" svarade Marie Louise, vördnadsfullt kyssande modrens hand. "Men här finnes någon, för hvars skull jag vill vara borta. När han rest kommer jag igen."

"Williamsson?"

"Ja!"

Sorgset skakade modern på hufvudet. "Hvarje hopp," sade hon, "skall då dö för mig! ung, vacker, god med en indrägtig verksamhet — hvad kan då fattas honom?"

"Han är, såsom jag tror, jag menar att det säges, att han skall vara en rucklare, fastän han här omsorgsfullt dolt denna böjelse, hvilken jag mera afskyr än allt annat ondt."

"Williamsson en rucklare — är du från dina sinnen?"

"Jag vet bestämt, mamma, jag har det af säker hand, att han lefvat i det dåligaste sällskap, legat i bondstugorna och på öarne hela veckor öfver den tid, då förrättningarne skulle varit slutade; och den, som vid sådana tillfällen varit en stallbroder i de ädla nöjen, hvarför han förlängt sina göromål, är en försupen illa känd bränvinsadvokat, just densamme som vi en gång i höstas sågo gå in till Williamsson och den han troligen ville dölja för oss, då han drog igen jalousierna, jag mins detta rätt väl."

"Fy, Marie Louise, att du kan tro något sådant — att du kan sätta mera lit till dumhetens gemena uppfinningar; än till ditt eget sunda omdöme! det behöfs icke särdeles menniskoförstånd för att se, det Williamsson är så långt ifrån att vara en rucklare, som ditt sinne för närvarande är skildt från det rättas väg. Hvem har sagt dig allt detta?"

"Det har berättats på Segerstad både af baron och friherrinnan, och till och med af kusin Malkolm: och han bör bäst känna det, ty advokaten Pellander, som haft ett mål för honom, har sjelf skrutit af att han och ingeniörn en hel vecka under hvarjehanda äfventyr kamperat tillsammans nyss före Williams inflyttning hit till staden."

"Liksom det icke kunnat hända tillfälligtvis!"

"Nej, deras bekantskap lär vara mycket förtrolig: herr ingeniörn kallar denna hyggliga person för farbror:"

"Äfven det måtte han äga rätt till — och allt hvad om denna lumpenhet blifvit sagdt, bevisar hvarken mer eller mindre än att man gripit efter skäl i luften, för att nedsätta Wiliamsson i dina ögon, och att du sjelf visat dig alltför beredvillig att låta förtalet gälla för sanning. Men han skall lätt rättfärdiga sig!"

"För all del — mamma vill väl icke nämna ett ord?"

"I den saken gör jag hvad mig bäst synes!"

10.

Kan du fordra mer
Än hvad kärlek ger?
Grafström.

Wiliam lät tre dagar förgå, innan han förnyade sitt besök.

Den här gången träffade han fru N . . . ensam: han hade med flit valt en tid, då han visste att Marie Louise var borta på en visit.

William gratulerade sin grannfru att äntligen hafva fått belöningen för all sin längtan. "Hvad fru N . . . nu måtte vara lycklig!" sade han.

Hon svarade öppenbjertigt: "Jag kan minsann icke säga: Marie Louise gör mig rätt mycket bekymmer "

"Huru så?" frågade William bleknande.

"Det välsignade Segerstad är icke nyttigt för henne. En gång var jag sjelf — den tiden är nu så aflägsen, att jag knappast minns den — en firad dam med förmögenhet. Icke dess mindre har jag ingen äflan att se Marie Louise spela det ena, då hon ej äger det andra. Men på Segerstad, tror jag, inbilla de henne, att hon har anspråk på allt!"

"Frökens ljusa förstånd?"

"Ack min bästa ingenjör Wiliamson, detta är blindt, när egenkärleken och fåfängan får makt öfver henne!"

"Var icke för sträng, bästa fru N . . .!"

"Ack, Gud gifve," yttrade den upprörda modern, fattad af behovet att förtro sig till den, som här så väl borde förstå henne, "att jag icke från början varit för svag! Jag har alltid märkt att Marie Louises sinne sträfvat högre än det bords; men jag har trott, att för mycket predikningar i den vägen skulle stegra det onda, och därför har jag varit för sparsam på sådana."

"Men hvad är det nu egentligen?"

"Åh," sade fru N . . ., rodnande, ty hon hade, då Wiliam aldrig närmare förklarat sig, svårt att säga hvad det egentligen var, "åh, det är mycket det!"

"En främling," återtog Wiliam med anande ömhet, "kan icke begära ett fullt förtroende; men fru N . . . vet, om mitt deltagande är varmt, om det är uppriktigt!"

"Det tror jag, eller rättare, derom är jag öfvertygad!"

"Och då fröken reste," bifogade han, dragande sin stol närmare, "ägde jag, om än ett litet, dock ett hopp att åtminstone icke misshaga henne!" En vördnadsfull kyss på fru N . . .s hand lät henne ana resten.

"Jag trodde så också; och efter allt hvad jag lärt känna af herr ingenjörns karakter och handlingssätt, skulle det vittna om föga både vett och grannlaghet, om jag låtsade icke förstå herr ingenjörns känslor."

"Huru," sade Wiliam varmt, "skall jag kunna tacka för detta ädla förtroende — jag förmår det endast, om den dag kommer, som ser mina förhoppningar ljusna! Men jag bör nämna, att då jag sist var

här, fröken Marie Louise tydligt lät mig förstå dåraktigheten af det hopp, jag vågat hysa."

"Jag kunde just tro det! Men än är icke allt förloradt. Herr ingeniörn kan väl föga ana att man sammanspunnit de dumaste historier, för att hindra Marie Louises möjliga dragningskraft åt ett visst håll."

"Hvad — förtal? Gudskelof, då kan ju allt bli godt! Ty ehuru ingalunda fullkomligare än andra Adams söner har jag dock, på samvete, aldrig låtit komma mig till last någon dålig handling, hvarför jag behöfver rodna!"

"Det var jag säker om förut! Man vill emellertid lägga herr ingeniörn — förlåt att jag nödgas vara uppriktig; men både för det förhållande, hvari vi stå till hvarandra, och för det, hvari vi framdeles möjligtvis kunna komma, vill jag ej ha att förebrå mig att genom en delikatess, som här voro illa vald, hafva förvärrat det onda. Alltså påstår man: att herr ingeniörn icke alltid lefvat i bästa sällskap, tyckt om att litet rusta och derföre dragit ut på tiden för förrättningarne."

"Detta var nästan stark!" utbrast Wiliam, blek af förtrytelse. "Vid Gud, jag kunde tro att något sådant kunde sägas om mig! Är ej något bestämdt tillfälle uppgifvet?"

"Intet — men en af herr ingeniörns närmare bekanta, en advokat Pellander, skall ha . . ."

"Åh, herre min Gud, kommer vinden från det hållet," utropade Wiliam med lättadt bröst, "då skall jag nog klara mig, hvad jag hoppas kunna ha gjort i alla fall! men djupt plågar och grämer det mig, att fröken Marie Louise satt tro till en så nedrig hopväfning af sanning och osanning."

"Sanning?"

"Ja, sanning — fru N... skall sjelf få dömma öfver den delen!"

Som en blix flög Wiliam öfver gatan, och återvände med sin skizz, den han afskrifvit och gömt, såsom han alltid brukade med de blad, han hemsände till de sina, för att sålunda bereda sig tillfälle att en gång som mognad man få le åt sina äfvetyr i unga dagar.

"Se här bästa fru N..., läs detta ända till slut — och min bekantskap med Pellander skall vara, såsom jag tror, tillräckligt upplyst! Men i öfrigt vill jag be fru N... vara god och komma ihåg, att detta är skrifvet till en förtrolig vän och, framför allt, att det är tre månader sedan det skrefs. Fröken bör måhända icke läsa det, ty hon skulle tilläfventyrs finna tonen för fri, men i hennes erfarna mors händer vågar jag tryggt, utan fruktan att missförstås, lägga min lilla epistel."

Då Wiliam yttrat detta, tog han farväl, för att hemma hos sig afvakta den verkan, som skizzen om farbror Pellander och den sista rombuteljen skulle åstadkomma.

I fall vår ingenjör ägt ett annat medel att rättfärdiga sig, så hade han ej velat framdraga det nu lemnade, hvilket, noga räknadt, kanske ändock icke var det lyckligaste. Men huru som helst: han hade lydt ögonblicket och förtrytelsens ingifvelse — följden måtte bli gynnande eller ej.

Fru N... hade redan tillräckligt stadgad öfvertygelse om Williams redbarhet, för att behöfva bevis derpå. Icke dess mindre var det med en hög grad af kvinnlig nyfikenhet hon fattade papperet. Under läsningen deraf öfverflög ofta ett leende hennes läppar; och det var för andra eller tredje gången hon genomgick dess lilla sammanrafsade postscriptum, då

Marie Louise, återkommande från sitt besök, förvånad frågade: "Nå, hvad har mamma fått för roligt att läsa?"

"Jo, kära du, något som jag väl är förbjuden att låta dig se, men hvilket förbud jag ändå i tystaste tysthet bryter. Det är ett bref, skrifvet för tre månader sedan, af Wiliamsson till en vän i hans hemort."

"Min Gud, hur har det kommit i mammas händer?"

"På det enklaste sätt: Wiliamsson har varit här, vi ha på ett högst grannliga sätt förklarat oss med hvarandra, och slutet blef att han framsökte denna afskrift ur sina papper."

Marie Louise såg missnöjd ut. "Jag kan ej" sade hon, "invända något mot hvad mamma funnit passande."

"Nej, icke gerna; ty du, mitt barn, bör erinra dig att din mor känt och uppfattat det passande, långt förrän hon fick en dotter, som trodde sig förstå det bättre."

"Ack, nu är mannen alltför sträng!" suckade Marie Louise, tagande brefvet ur moderns hand. "Mamma är icke kärleksfull emot mig!"

"Jo, alltid, min Marie Louise, äfven om jag verkligen någon gång nödgas vara sträng. Men läs och afbed sedan din orättvisa mot Wiliamsson!"

"Jag skall icke öppna brefvet förrän i afton, sedan mamma somnat: jag vill vara ensam, då jag läser det."

"Gör som du tycker — det är i alla fall icke lång tid dit, ty jag känner mig både sömnig och trött."

I nattens hemlighetsfulla tystnad talar hjertat högre, än när dagens förvillande och störande gestalter fara fram och åter och lemna det, om ej utan gensvar, likväl omsusadt af främmande röster, som bortblanda dess sannaste språk.

Marie Louise sitter nu ensam vid skenet af ett litet lamp-glas. Hon läser Wiliams bref. Hennes ö-

gon tindra, hennes kinder brinna, hennes läppar le, Hon lägger brefvet tillsammans, och läser det om igen.

Marie Louise äger urskilning: hon förvillas ej af tonen i brefvet; hon ser den redlige, hederlige, vältänkande mannen, den glade sällskapsmannen midt igenom nätet af ungdomligt skämt och oförargerligt lättsinne.

Hon skrattade sjelf åt farbror Pellanders uppträdande, hans sorg — och sist åt Williams bryderi att återse denna bekantskap, då han minst önskat det.

Men hur gick det, då Marie Louise läste Williams öppna bekännelse om "skogsdufvan," när hon såg in i hans hjerta och der öfverallt fann sin egen bild? Då blef det äfven henne för varmt. Tårar föllo från hennes ögon: hon afbad inom sig sitt orättvisa, oförlåtliga misstroende. Hvem skulle väl ändå som han älska och förstå henne? Med förtjusning dröjde hon vid de orden: "hon är ingen af dessa elfva-hundra liljor med hängande hufvud, som alltid behöfva stödjask; ty hon, försäkrar jag, kan ständigt stödja sig sjelf..."

Dessa ord afgjorde segern för William. Marie Louise var smickrad, rörd försonad.

Nu inträdde en liten period, gynsam för Williams utsigter. Men William var finkänslig: djupt kändes stynget, som Marie Louises misstankar gifvit honom; och dessutom älskade han sjelf för ädelt och innerligt, för att välja denna ögonblickliga förändring, till att avsluta en förbindelse för lifvet. Väl kostade det en stor försakelse att uppskjuta den viktiga stunden; men den kvinna, han egnade hela sin dyrkan, borde först bättre lära känna honom: hon borde hafva tid att bedömma om makten af ett främmande inflytande vore högre än hans, högre än hennes eget hjertas. William vågade tillägga detta sista, ty han glömde aldrig

uttrycket i hennes röst, det ögonblick hon uttalat hans namn utan titel.

Vintern gick till ända; och tiden för Williams förrättningar på landet tillstundade.

Ofta, nästan dagligen, hade han under detta mellanrum besökt sina grannar och hans hjerta legat så öppet för Marie Louise, att det stundom förekom henne, som han redan sagt henne det betydelsefulla ordet, och som hon redan svarat: "jag vill blifva din!" Detta var sällhetens tid. Marie Louise följde då endast sitt hjertas manande röst, hvilken ännu ägde makt att öfverrösta alla andra röster.

När Wiliam tog farväl, var han nästan säker, att, om han i det ögonblicket begärt hennes tro, han erhölet den. Men det var hans föresats att hon, fri från inflytelsen af afskedets skakning, i ro med sig sjelf skulle öfverväga. Och Marie Louise tackade honom inom sig för denna grannligheten, som, långt ifrån att skada Williams intresse, tvertom höjde det.

Nu var han borta; och Marie Louise hade ostörd tid att tänka öfver det val, hon kanske snart skulle göra.

Williams förmögenhets-förhållanden voro henne icke bekanta genom honom sjelf, men genom rådmanskan kände fru N... att han haft endast ett obetydligt arf, som till större delen bortsmält, innan han kommit i väg att försörja sig på egen hand. För närvarande kunde icke heller hans belägenhet, ehuru ganska god, anses särdeles lysande: han var nyss blifven kommissions-landtmätare; likväl hade han genom sin oafbrutna verksamhet och sitt redliga förhållande vunnit ett utmärkt förtroende, som öfverhopade honom med förrättningar. Utan tvifvel skulle han i framtiden bli en bergad man.

"Ja, i framtiden," tänkte Marie Louise, "det är långt dit — och att emellertid..." Det var efter ett nytt besök på Segerstad som Marie Louise tänkte så.

I början af Maj bekom fröken ett bref, hvars utanskrift icke var henne främmande. Med darrande hand bröt hon omslaget. Brefvet var från Wiliam, och lydde:

"Jag är säker, att fröken Marie Louise ej kan förvånas öfver min djerfhet att skrifva direkte till henne sjelf; ty länge, mycket länge, har hon vetat hvarom detta bref handlar.

Men innan jag säger mer, så gif mig lof att tilltala den qvinna, efter hvars gunst jag sträfvar, med dessa ljud, hvarmed jag tilltalar henne i mitt hjerta.

Marie Louise, om det ej vore mig det ljufvaste af allt hvad jag hittills erfarit, att få säga: "jag älskar dig öfverallt på jorden!" så skulle jag tiga med detta, som icke är dig någon nyhet, och du förstode ändå allt hvad som ligger i denna fråga: Marie Louise, har du öfverlagt nog kan den ringa landtmätaren, som icke äger mer än ett vamt hjerta och en medelmåttig utkomst att bjuda dig, kan han hoppas att du skall finna denna lott rik nog för att vilja dela den?

Jag måste göra våld på mig för att ej utsväfva i passionens språk. Jag är yr, yr af oro, af hopp, af fruktan: jag lider på förhand hela tortyren af ett nej, och jag njuter himlens salighet, medan jag i inbillningen drömmer om ett ja. Så kastas jag fram och åter; och du skulle måhända både gråta och le, om du en enda gång kunde gå in i mitt hjerta och se hur tillstökadt der är. Öfverallt har jag uppsatt min afgudabild; men alltsom mina förhoppningars vågskål stiger eller faller, ombyter denna bild sin dräkt: tusen gånger om dagen draperar jag dig, än i glädjens rosenlöja, än i sorgens dok.

Hvilket gränsöst välde öfver vår själ har ej denna känsla, som vi kalla kärlek — hvilket besynnerligt tillstånd den framalstrar! Jag undrar om den ej är beslägtad med vansinnet... Men, så skulle jag icke tala, icke svärma: jag vill vara sansad, vara värdig Marie Louise. O Gud, måtte dock alla mina suckar bönhöras! Måtte hon, för hvilken det vore mig så ljust att lefva och arbeta, hon, som med sin blick skulle förmå mångdubbla mina krafter — måtte hon hafva förtroende nog, älska mig nog, för att med glädje blifva min!

Om tre dagar — detta är den längsta tid mitt hjerta och mitt förnuft kunna uthärda att vänta — kommer jag sjelf att afhämta det svar, som för mig afgör allt.

William."

Marie Louise fällde hrefvet i sitt knä. Hvad som i denna stund föregick innom henne, veta vi ej; men att det var mycket och vexelrikt, kunde skönjas af färgskiftningen på hennes kind och af de dimmiga skyar, som hvälfde sig mellan blixtarne i hennes öga.

11.

Ack — du står, som jag, en gång

Husvill i ditt eget sinen,

Ensam med ett lårögt minne!

Kullberg.

”Nå så, välkommen, och tusen gånger välkommen om igen, min lille ingeniör!” sade rådmanskan, moderligt omfamnande den så kär blifne hyresgästen, hvilken också klämde den stackars gumman i sina armar med ett eftertryck, som förrådde öfverspänningen i hans känslor.

”Nog, nog, du kramar ihjäl mig!” Rådmanskan drog sig med ett godt leende undan de kraftiga ömhetsbetygelserna. ”Men se, så solbränd och brun min ingeniör blifvit — han har väl slitit ondt, kan jag tänka, af att gå och sträfva i hetta och dam!”

”Ja, just icke alltid godt, aldra käraste moster Greta . . . Men låt oss, för all del, dricka kaffet i hängfläng, ty jag skall putsa mig och gå ut i staden.”

”I staden, ja — det blir väl inte långt det, tror jag! Men var så god och ge sig ro, som det anstår klokt folk!”

”Nej, vid Gud, nej — jag är icke klok, jag inser det . . . Jag måste bort!” afbröt Wiliam, som det var förgäfvets att truga ned i soffan. Och från både rådmanskan och kaffet sprang den otålige älskaren.

Uppkommen på sitt rum, möttes han af Calle med en biljett i handen. Anande ryckte Wiliam den till sig, slet upp förseglingen och såg dessa ord:

"Icke i dag — det är mig omöjligt! I morgon förmiddag är jag hemma. *M. L.*"

Wiliam gick in i sängkammaren, och slog dörren i lås. Hans blod, upphettadt af resan och de svåra strapager, han dessförinnan underkastat sig för att hinna med besöket i staden, der han ändå endast kunde uppoffra tvenne dagar, fick vid denna underrättelse en tillsatts af feberaktig ångest, som dref det med en sådan vildhet genom ådrorna, att han kände sig nära fattad af yrsel.

Förgäfves klappade den välmenade rådmanskan på dörren, då han icke syntes till och hans förhållande väckte hennes uppmärksamhet. Men hon bekom endast detta svar: "Moster Greta lilla, jag har ändrat mig: jag går icke ut. Jag känner mig så ruskig af att, efter flera dagars strängt arbete, ha åkt hela natten i regnet, att jag tyckte det vara så godt gå och lägga mig — det vet jag moster är god och ursäktar!"

Wiliam hade en bestämd afsky att se eller höra någon enda människa, ja att förnimma ljudet af en enda röst, innan hans öde var afgjort. Och kanske var också det klokaste, han kunde göra, att under ett mellanspel af sömn och vaka låta tiden glida undan.

Klockan omkring 9 andra morgonen stod han med lugnare sinnen framför sitt fönster, spanande öfver till hennes. Han uppfattade en skymt af Marie Louise; och redan längesedan i ordning för att aflägga sitt besök, tog han hatten, flög utför trappan och stod nästa ögonblick inför den, i hvars hand hans dom hvilade.

Synbart skakad — hon hade ej väntat honom så tidigt — tog hon plats i ena soffhörnet och bjöd honom med en lätt rörelse det andra.

William satte sig likväl icke så långt bort, utan bredvid henne; och i det han tog hennes hand och häftigt tryckte den emellan sina, sade han i afbrutna, hastiga ord. "Ingen tidsutdrägt! Tro att jag plågats nog — säg, säg fort, kan jag hoppas att Marie Louise icke försmår mig?"

Marie Louise darrade så häftigt, att hon för ett ögonblick var ur stånd att tala, och i hennes blick, i hennes väsende låg ett språk, så mäktigt tolkande hvad som föregick inom hennes hjerta, att Williams djerfhet åtminstone var ursäktlig, då han, fattad af hoppets hänryckning, lät sin arm famna hennes lif, för att så draga henne till sitt bröst och bespara henne bekännelsen.

Men det var ju denna rörelse som väckte Marie Louises hela ångest för ögonblickets omätliga vikt. Detta ögonblick, som en gång förgånget aldrig med tårar eller ånger kunde återköpas, var för stort att så hastigt förslösas; det gällde ju ett helt lif! Hon ryste, hon bäfvade — hon hade ej öfverlagt nog. Nästan omildt bortsköt hon William.

"Marie Louise!" var hans enda ord, men hans blick uttalade en förebråelse, den hon ej kunde uthärda. Hon sänkte sitt öga, och lutade hufvudet i handen.

Några sekunder förgingo under pinsam stystnad.

"Jag har ej ännu haft tillräcklig tid" — stammade Marie Louise under tyngden af sin egen förvirring.

"Huru mycken tid behöfs då ännu?" frågade William med ansträngning att synas lugn. "Jag kan endast dröja hemma tvenne dagar, och jag hade vågat drömma om att de skulle tillbringas ljusvare!"

"Gif mig . . . gif mig rådruum till i morgon afton!"

"Således till sista ögonblicket! Ack, Marie Louise, detta är icke rätt. . . Men jag underkastar mig lik-

väl. Måtte det åtminstone då icke finnas några undanflykter!"

"Nej, nej, i morgon har jag bestämt mig!"

På lur stod den hederliga rådmanskan och passade ögonblicket, när hennes lille ingenjör skulle komma tillbaka. Hon begrep så väl "huru," efter hennes eget uttryck, "haren hade sin gång;" och då hon nu såg Wiliam så snart och mörkt i hågen återkomma, blef hon icke allenast ledsen, utan äfven i högsta grad stött på "nåderna i vindskupan, som icke i stället att göra sig till, nigit och tackat för den äran, ingenjörn velat göra dem."

"Kom in, Wiliam lille, kom du!" sade gumman och öppnade dörren, då ingenjörn hoppades få smyga sig förbi den och uppför trappan.

"Nej, vet, moster, jag tror det blir bäst att jag får vara för mig sjelf — jag är lite konfys i dag!"

"Ja, jag ser det nog, du! Och just derföre skall du förlåta gumman, om hon är lite besvärlig — men, du kan tänka, jag går här inte för glad jag heller! Gaf hon dig nej?" Rådmanskan hade nu lyckats att få stänga dörren mellan Wiliam och förstugan.

"Inte alldeles; men hon hade ej besinnat sig nog. I morgon afton, moster lilla!" Han nickade hjertligt åt gumman.

"Åhå, jag förstår hvar skon klämmer: hon har ej fått svar ännu från friherrinnan på Segerstad — hennes råd förutan gör Marie Louise ingenting."

"Min lycka skulle således," yttrade Wiliam med flammande blick, "bero af hennes utslag?"

"Just det, du! Och eftersom farsgubbun redan är på rådstu'n — han kunde icke vänta på dig med fru-

kosten — så låt oss sätta oss här i soffan och tala ett klokt ord. Ser du, min lille ingenjör, jag känner till historierna jag; och det skall jag säga dig, att hennes nåd, som beständigt lagt sig ut för års-friarn från Malkolmnäs, aldrig skall gynna dig. Derföre är det min tanke, att det bästa du kunde göra, vore att ge henne på bålen.”

”Omöjligt! Jag har så mycket mer skäl att tro, det den nådiga allmakten kan misslyckas i denna affär, som hon gjort det i den andra. Marie Louise låter ej leda sig, om hon också både begär och afhör råd.”

”Jo men, gör hon så — och det kanske tvert emot sin egen böjelse, om bära högmodet kommer med i spelet!”

”Högmodet?”

”Nå nå, blossa inte opp nu! Nog tycker jag, och hela staden med mig, att hon aldrig kunde göra bättre parti än du erbjuder henne. Men, som sagdt, hon har stort mod och stor blod i sig — få se, hur det går: högmods-anden är en led frestare. Få se, få se!”

”Ja, få se!” sade Wiliam, uppstigande, gick öfver golfvet och lade handen på låset.

”Men än ett ord, så godt som två — och det skall du ge mig löfte på!” återtog gumman, fasthållande honom i sjelfva dörren. ”I fall du icke sjelf vill genom egen skuld ge allt tappt, så håll dig icke så der innestängd på kammarna lik en dödsfånge, som väntar på domen — det duger inte med den tösen! Tvertom skall du gå ut i staden, förbi hennes fönster, äta och dricka som annat folk, se rak ut, liksom du sväljt en eldgaffel, göra visiter, tala och svara och i allt bete dig, som om du inte hade i sinnet att hänga dig, i fall du i morgon får korgen!”

"Tack för rådet!" genmålte Wiliam småleende. "Jag skall begagna mig af det, så förströdd jag också är af tankar och bekymmer."

Och Wiliam följde moster Gretas kloka föreskrifter, hvaraf kom att tiden, ehuru lång, icke blef så tyngande som under en fullkomlig ensamhet. På sista halfva dagen förmådde han dock ej vara i sällskap; utan gående af och an, med blicken nästan oafvänd fästad på uret, räknade han minuternas framskridande, tills timvisaren stannade på 6.

"Nu måste det vara afton! ropade han, våldsamt upprörd." Nu skall allt afgöras.

Fru N . . . , som icke ville synas, förrän utslag fallit i saken, hade dragit sig till inre kammaren, der hon, lika orolig som rådmanskan bakom sin jalusi, afvaktade utgången af den sista underhandlingen, om hvilken hennes dotter på förhand icke sagt mer än de orden: "Jag får ju i allt råda mig sjelf."

Med fattning emottog Marie Louise i dag sin friare. Och då hon genast märkte, att icke han förmådde öppna samtalet, hade hon mod att göra det.

"Bästa ingenjör Wiliamsson, jag . . ."

"Åh, det behöfs intet mer!" utbrast Wiliam, och hans kind blef hvit som Marie Louises klädning. "Jag förstår slutet på öfverläggningen—"

"Misskänn mig ej!" stammade hon, rodnande kanske lika mycket inför sig sjelf som inför honom.

"Nej, jag kan icke misskänna bevekelsegrunder, som ligga så öppna — skada blott att de stundom dolt sig under blommor med honings-kalkar! Ah, Marie Louise, jag älskade, jag afgudade dig, och jag gör det kanske ännu; men vet, att mannen förmår

öfvervinna passionen, då han ej mera kan högakta föremålet för sina innerligaste känslor."

"Hvad vill detta säga?" frågade Marie-Louise, väl stolt, men dock med förvirring.

"Det vill säga att en ung qvinna, som lägger sitt hjertas heligaste känslor på beräkningens vågskål, som under strid försmår en enkel huslig lycka, för att i en framtid afvakta gynsammare utsigter, icke bör väcka saknad."

"I sanning, herr ingenjörn drifver här sin öfvervigt för långt — och kanhända är det ändå nog egenkärt att påstå, det sådane känslor och en sådan strid funnits! Jag åtminstone," tillade hon med darrande läpp, "vet icke med hvad rätt denna djerfhet kan försvaras?"

"Med den rätt, min fröken, som hvarje man äger att i ett dylikt fall som detta yttra sig inför den qvinna, hvilken — efter att hafva emottagit och uppmuntrat hans böjelse och tvenne gånger begärt betänkningstid på hans anbud, något som en qvinna icke gör, om hon resolverat sig för ett afslag — likväl till slut visar, att hon endast behagat leka med hans känslor och hans heder!"

Marie Louise, som, för att säga sanningen, beredt sig på böner och förtviflan, tycktes tveka mellan harmen att så djerft blifva tilltalad och sympatien för det manliga i detta språk. Likväl skulle hvarken det ena eller det andra förmå inverka på det beslut, hon nu oåterkalleligen tagit.

Den lott, Wiliam hade att erbjuda henne, förekom hennes stolta sinne ringare, än den var. En kommissions-landtmätares hustru, sträfvande för ett hushåll med många menniskor, biträden och gud vet allt, kanske längre fram försämrade omständigheter, slutligen fattigdom, en stuga på landet, brist, barn-

skrik, försvunnen kärlek — nej, detta mål var ej hvad hon sökte! Hon älskade Wiliam, men ej högt, ej rent nog för att med honom vilja dela en obemärkt lott. Hon hade ännu sin mors exempel för ögonen: hvad hade det blifvit af henne genom ett giftermål utan förmögenhet? Nej, nej, fattigdomen är tung att bära ensam — olidlig blefve den för en maka, husmor och mor!

"Jag tror," sade Marie Louise, afbrytande den tystnad, som inträdt efter Wiliams sista ord, "att det är under min värdighet att ingå i svar på dessa fria tillvitelser, och att kanhända det bästa, vi kunna göra, är att säga hvarandra farväl!"

Wiliam bugade sig utan att svara; och sökande dörren, kom han ut — han visste ej hur. Men sedan han ett par ögonblick stått lutad mot skranket till trappgången, fann han, att han var utan hatt, och trädde åter in för att hämta den.

Men hvilken syn mötte honom då — Marie Louise upplöst i tårar, med förtviflan vridande händerna.

Wiliam störtade fram. "O gud, o gud — ser du, Marie Louise, ser du!"

"Hvad?" sade Marie Louise, med kraftigt våld hämmande smärtans storm.

"Att äfven ditt hjerta skulle brista."

"Icke af kärlek," sade hon, "tro ej det Wiliam — jag är icke så svag! Men det är mig bittert att tro, det jag förlorat den aktning, som var mig så dyrbar."

"Ännu, Marie Louise, kan allt ändras: lägg bort denna onda, mörka känsla, som står mellan dig och mig! Tro mig, kärleken är högre, ljufvare, saligare, än rikedom och allt hvad den kan skaffa — låt din själs renhet ej längre fläckas af en böjelse, dig och den rena qvinligheten ovärdig!"

"Tala ej så, Wiliam — det är förgäfvets! Hvad jag beslutit, är bestämdt . . . farväl!"

"Nå, farväl, Marie Louise, farväl-då för lång tid!"

"Det är förbi!" sade Wiliam i onaturligt lugn till sin moderliga vän. Och uppsläende fönstret åt gården, ropade han: "Calle, spänn för!"

"Icke i afton, Wiliam!" bad gumman ängsligt.

"Jo, just i afton — jag behöfver komma ut i frisk luft och till alla mina göromål."

"Ja, dem lär du visst tänka på!"

"Dem måste jag tänka på. Jag har ett möte utsatt till i öfvermorgon tidigt — och det skall ej sägas om mig att jag blifvit galen för en qvinnas skull! Om jag än råkar tala eller höra litet befängdt ibland, vill jag ändå vara midt inne i mina förrättningar: arbetet blir min enda läkare."

"Se, det är taladt så att jag kunde gråta fröjdetårar åt dig! Men ack, hur lång tid skall gå åt, innan jag får se dig här igen?"

"Troligen blir det ej förrän hösten — men då hoppas jag, frisk till hjerta och sinne, vara åter."

Marie Louise såg schäskärran köra fram och Wiliam straxt derefter utkomma resklädd. Rådmannen och rådmanskan stodo på trappan.

Fru N . . . , som satt vid sitt inre fönster, nickade sitt afsked med tårad blick. Wiliam lyfte aktningsfullt på hatten och besvarade med en djup bugning hennes talande helsning.

Sedan var allt försvunnet. Kärran rullade bort.

Sakta uppsköt fru N . . . dörren till det yttre rummet. Marie Louise låg som en marmorbild i soffan, stum och med stirrande öga.

12.

Så är historien — — — — —
Se der, hvad som står — — — — — att läsa.
Dahlgren.

"**S**om jag säger — på min ära, alldeles som jag säger, bror ianmsson! Låt mig se: det var i fredags om qvällen, som en kurir kom spännande in på min gård. Jag låg i min döda sömn och tänkte som bäst på hur f—n jag skulle hinna att skaka ifrån mig den mängd handlingar, som skulle vara klara till tinget, då det började dänga och väsnas på porten; och skrällde gjorde de kanaljerna, liksom de fått tag i sjelfvaste domsbasun. "Olle, Per, Lasse!" skrek jag med fulla sinnen — det är inte min likör att sofva med alla på en gång: ty en kan då lätt, utan att veta ett ord om, bli både rånad och mördad — "Olle och Lasse, hör ni, edra hundar..."

"Vidare, vidare!" uppmanade Wiliam, der han — något öfver tre månader efter den tidpunkt, då vi sist lemnade honom — satt vid det provisionella skrifbordet i sidkammaren till en dräglig bondstuga.

"Vidare, ja — bror får inte vara så bråd på gröten! Passivitet i allt: det är min sats. Emeller-

tid kom Lasse på min kallelse inrusande och skrek "Jesses, kors, kan en tänka så'n händelse! Herr'n på Malkolmsnäs har slaget ihjel sig på hemvägen från Lo marknad — men nu vill han ändå lite grand, innan han reser å, tala med husbon." Skönt, skönt! Jag gnuggade händerna, som alltid är min vana, när jag ser en riktig god bit framför mig. Jag lät mig icke förtycka att ge mig ut om natten, hvarföre jag i någorlunda god tid stod inför min höge gynnares skinande ansigte. Men det var blekt nu — stackars karl, han hade kört omkull, blifvit massakrerad, måste dö och ville dessförinnan göra sitt testamente, till hvilken förrättning, hvad bror iamsson sjelf finner, ingen mera lämplig jurist kunde finnas än undertecknad, som både ställt till och vändt upp och ned på mer än ett sådant i sin dar."

"Och testators vilja?"

"Var den att, med förbigående af laga arfskifte, hela hans förvärfvade egendom, d. v. s. det präktiga Malkomsnäs, skulle med löst och fast tillfalla hans älskade slägtinge fröken Maria Lovisa N..."

William steg häftigt upp från stolen och gick några slag fram och åter med handen för pannan. "Nu," tänkte han under en bitter suck, "är då det sista hoppet, den sista möjligheten försvunnen. O, Marie Louise!"

"Fröken vet väl redan sin lycka?" sade han, vändande sig till Pellander, som halffull och halfnickande satt på sängkanten.

"Jo jo men! Den siste ägarn af Malmkomsnäs, såsom han vid köpet omdöpte vårt gamla Åkenäs, lmnade det till den första ägarinnan med egen varm hand."

"Var fröken närvarande?"

"Förstås! Efterskickad från Segerstad, kom hon på förmiddagen i sällskap med baron och friherrinnan."

"Och hur tycktes nyheten bekomma henne?"

"Oförlikneligt väl! Visst hade hon några tårar tillreds för sin herr kusins välmening, och spelade en rätt vacker scen för att trösta honom på sotsängen; men på det hela taget, var det redan liksom hon fått alltsammans i besittning. Hon hade fasoner som en grefvinna, och helsade på mig, som om jag varit ett stycke kammartjenare och ingalunda den mannen, genom hvars hand hon blifvit hvad hon nu är — den nippertippan!"

"Ursäkta, farbror — jag mår icke riktigt bra!" yttrade Wiliam, tog hatten och gick ut, för att göra en vandring i skogen. Det var honom nödvändigt att i detta ögonblick vara ensam.

Då han sent på aftonen återkom, hade Pellander insomnat, och för denna enda gång sof han så med alla sinnen, att Wiliam lät bära honom ut i stugan, hvarefter han upptände ljusen och satte sig till arbetsbordet, för att i floden af sina göromål söka släcka de heta tankar, som satte hans blod i brand.

Till alla landsändar i länet kommo svartkantade bref: välborne herr Malkolm N... på Malkolmsnäs hade stilla afsomnat. En ståtlig begrafning bevarade hans minne i tre hela veckor; under den fjerde talades ej om annat än den rika, förnäma arftagerskan, som för vintern i grosshandlare P—s hus vid torget hyrt första våningen: först fram på våren ärnade hon flytta ut till Malkolmsnäs.

Emellertid bodde fru N..., som snarare med fruktan än med glädje emotsåg förändringen i dotterns öde, qvar i sin lilla vindskupa: hon ville der afvakta tiden, då den stora våningen skulle tagas i besittning.

Men Marie Louise var nästan beständigt på Segerstad, der äfven vi vilja göra ett flyktigt besök.

Det är en kulen höstafton, en sådan som äger förmåga att väcka melankoliska tankar. I salongen på Segerstad, genom hvars breda antika fönster en månstråle kastade sitt brutna skimmer längs det mörkbonade golfvet, satt, vårdslöst inkrupen i en fåtölj, med ena foten hvilande på kanten af en svällande pall, Marie Louise och stirrade tankfullt på månstrålen, hvilken för hennes inbillning utvidgade sig till en hel månflod, på hvars fantastiska yta sällsamma bilder sväfvade.

Än stod der omstrålad af skimrande vaxljus herr Malkolm N...s silfverbeslagna likkista med hela ståtten omkring; än uppdykade der en ung, ljus gestalt: det var den man, vid hvars blotta namn hennes hjerta så klappade, att slagen voro hörbara — och han såg på henne med en blick, der vemod och förakt stridde med hvarandra. Slutligen syntes hennes egen bild, men ej tydlig: den visade sig blott på kanten af månfloden, sjönk och reste sig, utan att någonsin hinna upp, tills villan försvann derigenom att dörren gick upp och en betjent med ljus trädde in.

Med upplysningen blef äfven lif. Ett skönt barn, den lilla Ottanie, kom inspringande, ropande Marie Louises namn; och efter den täcka sylten följde en ung vacker kvinna i sin middags blomma: det var friherrinnan Charlotte, den fordna fattiga frökens beskyddarinna.

"Hvad gör du här, Marie Louise, så ensam!" sade hon i lätt förebrående ton. "Jag tror du åter svärmar?"

"Nej, jag har redan svärmat ut, och tänkte endast en smula på mina gamla drömmar!" svarade Marie Louise, i det hon jemte friherrinnan satte sig vid

ett litet arbetsbord, som hade plats på en bred upphöjning vid ena fönsterraden.

Ottanie lekte vid sin mors fötter, och det klädde friherrinnan oförlikneligt väl att vara mor, ehuru en noggrann betraktare skulle märkt, att denna ömhet rörde sig mera i de vackra, behagfulla åtbörderna, än i uppfattningen af en mors djupare pligter.

"Lilla Ottanie går nu med sin docka bort på divanmattan och leker der — här vid fönstret drar det på Ottanie, som nyss varit sjuk!" Och med en smekning affärdades den lilla.

"Se så, kära Marie Louise, nu äro vi ensamma — barn böra aldrig höra, när qvinnor tala i vissa ämnen. Låt mig nu veta" (här spelade ett fint leende öfver friherrinnan Charlottes läppar) "om du ej upphört att vurma för din idealiske landtmätare? Inser du ej, att himlen sjelf blandat sig i denna affär — tänk, om detta parti varit oåterkalleligt, innan den briljanta omkastningen i din lycka ägde rum!"

"Det var himlens straff, men ingen god skickelse, att det gick bakvändt!" sade Marie Louise.

"Bakvändt — hvilket eget uttryck! Jag ser ej annat än att det gått rättfram hela tiden."

"Ack, nej! Om Wiliam gjort sitt anbud tre månader sednare, eller Malkolm sitt testamente tre månader förut, så hade nu allt varit annorlunda."

"Åh, är det ej annat än en förblandning af tidräkningen du åstundar, så finner du tvifvelsutän någon beredvillig hjälpare — ingenting är lättare!"

"Ingenting är svårare i de förhållanden, vi ombytt! Wiliam skall aldrig uppsöka mig."

"Det skulle jag anse för ganska lyckligt, men icke mer än hans pligt — ty ägarinnan af Malkolmsnäs blir ändå en frukt, som hänger nog högt för honom!"

"Säg icke det, Charlotte! Jag glömmer icke att han ansåg den utfattiga fröken i vindskupan för det önskvärdaste parti."

"För honom var det väl äfven så, tror jag, hvilket säkrast bevisas deraf, att den fattiga fröken försmådde honom."

"Men den rika — det måste jag säga dig öppet — skulle icke göra det, i fall han ansåg henne värdig att godtgöra hvad den förra brutit."

"Detta är verkligen alltför löjligt!" sade friherrinnan med en otålig rörelse på sitt vackra hufvud. "Det fattas blott att du någon af dagarne friar sjelf!"

Marie Louise rodnade intill hårfästet. "Skulle jag fria sjelf?" sade hon förnärmad. "Väl kan jag säga dig mina innersta tankar om en sak, som aldrig lärers komma i fråga; men derföre bör du ej tro, att jag en enda sekund skulle kunna förmå mig att glömma mitt köns blygsamhet och min egen värdighet!"

"Nu känner jag igen min ädelt stolta Marie Louise — du verkligen litet skrämde mig! Med din karakter följa ibland underliga griller... Likväl tycker jag icke om att du tagit dig en våning i staden: du kunde gerna med din mor ha bott härute på Segerstad i vinter, då du ej vill flyta till Malkolmsnäs förrän till våren."

"Nej, jag är fåfäng nog att tycka bäst om att göra mina gamla afundsjuka vänner ännu afundsjukare — dessutom trifs jag rätt väl i stadens lilla societet."

"Jag bor sex fjerdingsväg från denna stad," sade friherrinnan med tonvigt, "och jag är der knappt tre gånger om året!"

"Derför kan du heller aldrig komma att lära känna folket. Men nu hoppas jag att du får utrymme i vår våning, och sällskapskretsen..."

"Ack, den känner jag!" afbröt friherrinnan. "Men vi resa till Stockholm efter jul — hvad säger du om att följa med?"

"Ett hjertligt nej! Jag har ingen längtan åt det hållet, åtminstone ännu."

"Din längtan har ett anspråkslösare mål!" anmärkte friherrinnan ironiskt, och ropade lilla Ottanie till sig, för att kunna afbryta samtalet.

I den stora P—ska våningen vid torget började med Oktober månads ingång ett ganska briljant lif i smått. Fru N...., sjuklig nu som förr och mer än någonsin nedtryckt af bekymmer, tyckte icke om de ständiga bjudningarne och gick ofta tidigt till sängs. Men Marie Louise kunde göra les honneurs för dem begge, och såg mycket folk från både staden och landet. De enda personer, som icke med tacksamhet emottagit hennes invitationer, voro gamle rådmän Uters, hvilka ännu icke besvarat det besök, hon aflagt vid ankomsten till staden.

Hösten gick förbi, och vintern var halfliden. Man var i början af januari, då Calle en dag med tomma schäskärran höll utanför porten till rådmannens hus. "Hvad, i guds eviga namn, står på?" utbrast rådmanskan, ryckande ett bref ur handen på honom. Det var ej Williams stil, ej heller hans underskrift. Som rådmannen ej var hemma, grep gumman sig an att läsa sjelf, något som annars tillkom far. Brefvet innehöll:

"En mycket god vän och gammal bekant till ingenjör Williamsson får härmed till vällofliga rådmanshuset i... rapportera, att nämnde ingenjör Williams-son håller på som bäst att med döden afgå, enär han, sedan sex veckor, på gården Radeboda vid Härnö fjäll legat i en förkylningsfeber, som han trott vara utan betydelse, men hvilken feber han nu finner vara nära

att sluta hans hyggliga och verksamma bana. Alldenstund jag af en händelse kom hit i går från en ägodelnings-rätt i grannskapet och fann bemälte gode vän, Wiliamsson, utan förmåga att reda sig sjelf, ansåg jag min pligt likmätigt vara, att anhålla, det herrskapet gunstbenäget täcktes pröfva, om ej en läkare bör utsändas, för hvilket ändamål jag skickar hans pass-opp med schäskärran. Wiliamssons tvenne biträden, hvilka tidtals komma hit, hafva begge inför mig intygat, att det blott är till följe af deras värde förmans egen envishet, som tills dato ingen sådan blifvit kallad. Radeboda den 4 Januari 18 . . .

På mensklighetens vägnar

Josias Pellander

Juridiskt ombud."

"Stina, Britta-Lisa, kära hjertans, mina välsignade barn, spring allt hvad benen förmå bära er, en till klubben och en till borgmästarns för att höra efter far — säg honom, att stor sak af vigt kallar honom hem på eviga stund!"

Sedan gumman utfärdat dessa order, slog hon i en liten sup åt Calle och bad honom, för kära lifvet, berätta hur allt detta hängde ihop.

"Jo, det hänger så ihop," började Calle, "att vi på hösten hade en förrättning nere i Line-marken och att ingeniörn i tre dar efter hvarandra, våt och förfrusen, gick i lera och gytja ända upp till knäna. Se'n tog vi vinterqvarter hos Anders Månsson i Radeboda, för att, som ingeniörn sa', vi inte skulle hindra oss i arbetet med flyttning till stan före jul. Men se, han hade förta't sig, det var saken det; och så blef han, i stället för att arbeta, liggande sjuk först med bröstvärk och se'n allt värre och värre, tills det blef som det nu står?"

"Och är det så illa, Calle min, som han säger i brefvet?"

"Jo, nog är det det alltid, fast jag inte så nogga kan veta hvad han sagt — men Pellander kan nog lägga ut det han! Annars skulle jag ödmjukast nämna, att det är ett styggt tag häremellan och Radeboda och att jag inte haft hjerta mer än en enda gång på vägen sinka mig med att äta!"

Gumman Utter hastade att efterkomma den af Calle gifna vinken; och medan han som bäst höll på att göra heder åt middagens öfverlefvor fortsattes samtalet.

"Men ville han då aldrig en enda gång skicka bud till oss, eller efter doktorn?"

"Nej, det sa' han rent ifrån sig, för herrarne våra — vi ha nu två stycken — ville öfvertala'n både en och flera gånger. Alltid svara' han att det var bara strunt, som nock skulle ge sig utan läkarehjelp."

Rådmanskan tittade efter genom rutan, om ej far skulle synas till. "Jo, minsann, kommer han icke der med fladdrande rock!" Och nu blef råd hållet och beslut taget. Tvenne timmar efter ankomsten af Pellanders bref afreste doktorn med Calle, som, utom en hel laddning föreskrifter, äfven medförde allt det raraste moster Greta i en hast kunnat anskaffa passande för en sjuk.

"Min bäste, käre doktor," var gummans sista ord, då doktorn vid förbiresan tog afskedsglaset hos rådmannens, "gör honom frisk, för Gudsskull, och sök öfvertala honom att så snart som möjligt komma hem! Ack, om jag kunde resa med och sköta honom — säg emellertid att gumman gråter sina modiga tårar der hon går!"

13.

— sakna'n aldrig dör och aldrig smärtan:
De flytta om från hjertan och till hjertan.

Dahlgren.

I sitt vackra kabinett gick Marie Louise af och an, dröjande än framför kakelugnen, der en brasa vänligt sprakade, än vid fönstret, hvarigenom hon blickade åt himlen, som låg insvept i skymning. Allt i denna omgifning bar prägeln af frid och lycka; men den unga ägarinnan suckade ändå: hon hade redan erfarit, att, hvilka behof rikedomerna än förmår fylla, hjertats likväl blifva ouppfyllda.

"Löjtnant von Wallden frågar om herrskapet tar emot i afton?" sade den inträdande sällskapsmamsellen.

"Ja — nej, jag vet inte — mamma har ju huvudvärk, och jag har . . . gud vet hvad, men bra är jag icke. Var god, mamsell Henriette, och säg att mamma är illamående och att jag håller henne sällskap!"

Mamsell Menriette aflägsnade sig, men återkom efter en stund med ett utseende af bestörtning, som väckte Marie Louises uppmärksamhet.

"Är det något?" frågade hon.

"Det sägs att . . ." Mamsell Henriette, som kände tillräckligt af ställningar och förhållanden, tvekade att tala ut.

"Hvad i Guds namn är det?"

"Doktorn har nyss fått ett brådskande sjukbud."

"Som gäller?"

"En resa åt landet, jag vet inte rätt hvart; men det tros att han kommer försent — att den person, till hvilken han är kallad, redan möjligen . . .

"Det är väl ej friherrinnan på Segerstad?"

"Åh nej, det är någon annan: en person, som här i staden blir allmänt saknad — ingenjör Wiliamsson."

"Wiliamsson?" utropade Marie Louise med en röst så genomträngd af häpnad och smärta, att budbärarinnan förskräckt studsade tillbaka. "O gud, o gud, du är rättvis!" Marie Louise dignade ned mot soffan.

Häftigheten i hennes utrop inkallade modern.

Marie Louise sträckte sina armar emot henne; och för första gången på långa år gret hon vid modershjertat. "Säg ingenting, säg ingenting, — haf förbarmande!" stammade hon. "Jag vet ju ändå allt hvad mamma kunde yttra."

"Nej, mitt barn! det skulle vara grymt, att nu ha en förebråelse tillreds. Det hårdaste för dig är att veta, det du vid detta tillfälle som hans hustru eller blott som hans fästmö kunnat äga rättighet att besöka och vårda honom."

"Jag vill dit ändå, mamma — jag vill, jag måste, jag skall dit! Han får icke dö, utan att jag får se honom, får hans förlåtelse!"

"Omöjligt — ditt rykte?"

"Hvad bryr jag mig om ryktet — jag bryr mig om intet annat än honom! Har jag ej lidit och plågats nog? Låt mig resa; rådmanskan skall följa mig, och . . ."

"Du yrar, mitt barn! Om han ock dör, blir du nu hemma! Du äger ingen förevändning, som kan rättfärdiga ett sådant steg, och du skulle under hela ditt öfriga lif ångra, om jag gåfve efter för häftigheten af din lidelse."

"Mamma," sade Marie Louise med darrande röst, "detta prof skall öfvertyga Wiliam . . ."

"Att du är lika vankelmodig som nyckfull. Nog, Marie Louise — det blir min pligt att vaka öfver dig, då du sjelf glömmmer, att ingen qvinna ostraffad trotsar grannlagenhetens fordringar."

"Så låt mig åtminstone få gå till rådmanskan!"

"Icke det heller! Det skulle blott ge anledning till en historia, som blefve vanställande för dig. Mam-sell Henriette kan få gå dit ner och höra efter förhållandet, som kanhända blifvit mycket försvåradt."

Under feberångest afvaktade Marie Louise mam-sell Henriettes återkomst.

Rådmanskan hade, antingen af egen sorg eller af annan orsak, varit ganska litet språksam och yttrat, att det vore bäst att herrskapet sjelfva läste brefvet, som upplyste allt, hvadan budbärerskan erhöll detsamma.

Marie Louise förde brefvet intill ljuset; och, då hon såg Pellanders namn derunder, påtvingades hon, efter genomläsningen, den öfvertygelse att personer, hvilka vi anse med förakt eller oyärdiga vår uppmärksamhet, ofta kunna blifva oss synnerligen viktiga, ja till och med kära. Utom advokatens mellankomst skulle läkare icke blifvit kallad; och om Wiliam således räddades, hvem stod då, näst Gud, främst till hennes tacksamhet? "Gud välsigne honom — jag vill aldrig mer förakta någon menniska!" tänkte Marie Louise, medan heta tårar föllo öfver den besynnerliga underskriften "på mensklighetens vägnar."

Förkrossad och döfvad, föll slutligen Marie Louise i ett tillstånd af dvala, som under ett par dagar syntes beröfva henne förmågan att känna: endast sockar gingo öfver hennes läppar.

Pellanders välvilliga handling kröntes emellertid af så mycket högre framgång, som sjukdomen egentligen icke varit af någon svårare beskaffenhet, utan endast genom likgiltig behandling förvärrats. Det gick likväl åt ännu ett par veckor, innan patienten blef så frisk, att han med luntorna kunde företaga sin flyttning, hvilken dock slutligen inträffade i början af februari.

"Gud trösta mig, gud trösta mig, så vi nu se ut!" sade rådmanskan, stökande omkring i sin lille ingeniörs rum.

"Lappri! Jag tar mig snart under moster Gretas handledning!" var Williams tröstande svar. "En ung och stark karl sätter ej på allvar hull och färg till, för det han råkat förkyla sig litet."

"Jo, vackert litet! Om inte den välsignade ombudsman kommit . . ."

"Så hade jag varit frisk ändå, och utan så stor bresch i kassan!" inföll William skämtsamt.

"Gud välsigna dig — du är ändå en karle-pilt, som kan le i bedröfvelsen! Nog vet jag, att inte sjukdomen var det värsta."

"Jo, visst katten var det så! Annars hade jag varit här före jul och svängt mig på fröken N . . . s soiréer."

"Försök inte att lura gumman — hon är för klarsynt! Kanske ändå att du börjar kasta ut kroken igen?"

"Nej," svarade William, återfallande från den konstlade glädtheten till det allvar, som nu sällan lemnade honom, "jag kastar ej åter ut kroken!"

"Men hon har riktigt varit i ångest för dig, det är så visst som dagen!"

"Derföre tackar jag henne, men icke mer."

"Och hon har fällt tårar på det här brefvet — se sjelf! De der urblekta fläckarne, hvarifrån tror du de ha kommit? Jag lånte dem brefvet."

"Åh, gud vet" — svarade Wiliam, bemödande sig att dölja den rörelse, som rådmanskans förmodan framkallat, — "det blir alltid osäkert! Ett par droppar från ett vattenglas kan lätt ha fallit derpå"

"Det tror jag inte! Jag har min tanke för mig jag."

"Och vore det än tårar," fortsatte Wiliam, "så äro de blott framkallade af ögonblickets flyktiga intryck. Marie Louise kan ej älska.

Gumman skakade tvislande på hufvudet.

"Må hon bli lycklig genom ett förnämt gifte, må hon lysa och kokettera, för att så länge som möjligt fortsätta den dröm, hon kallar lif — en gång likväl vaknar hon, och måhända skall hon då egna en sannare tår åt den, som bjöd henne, hvad hon nu ringa värderar, ett troget och varmt hjerta."

"Jag finner, att du är fullt besluten på det hållet; men vänta, min gosse — du har inte sett henne än!"

"Jag skall se henne, men jag skall se henne utan fara, och knappt kan jag tro, att hon bevarar min bild i den ställning, hvori hon nu är."

"Säg mig då, hvarför hon ej följde med herrskapet på Segerstad, som för fjorton dagar sedan reste till hufvudstaden? Friherrinnan var sjelf två gånger inne och sökte öfvertala henne — och det skulle man likväl tro kunde ha varit något som anståte fröken!"

"Ja, jag undrar verkligen mycket på att hon lät detta tillfälle gå sig ur händerna, då hon kunde få lysa på en vidsträcktare himmel, än der hon nu strålar. Men hon har väl sina tillbedjare äfven här, gissar jag?"

"Nå, det förstås! Grösshandlare Klamer och löjtnanten — hvad heter han nu igen — den der, som var här på vårt kalas förra året: de springa der på uppvaktningar begge två. Men löjtnanten, säga de, skall vara en spel-orre, gud vet om det är sant."

Då Wiliam blef ensam, lade han sig i fönstret och blickade öfver till den lilla vindskupan. Nu stod den med tillfrusna rutor, ty ingen bodde der. Ack, så hade ju äfven hans egna förhoppningar bortfrusit!

Fastän Wiliam förmådde synas lugn och ägde kraft att i oafbruten verksamhet döfva qvalen efter sin förstörda ungdomsglädje, var icke dess mindre minnet af denna förstörelse alltid lika aggande; och de stunder, då han ostörd fick öfverlemna sig åt sina mörka betraktelser, blefvo städse bittrare, i stället för att af tiden mildras.

En ädel och manlig sjelfkänsla bjöd honom äfven att icke visa sig svag inför den kvinna, som han i hemlighet dyrkade, utan att någonsin med ord, blick eller handling förråda denna okufliga lidelse. Och så stolt var Wiliam, att, om äfven — hvad hans egenkärlek dock icke förespeglade honom — Marie Louise nu ville uppmuntra honom, han ej skulle lotsa förstå det. Hon hade försmått honom, emedan han icke var rik; han ville ej äga en kvinna, hur rik hon än måtte vara, hvilken till hemmet medförde sådane känslor.

Under den högsta spänning afvaktade Marie Louise tiden. Redan voro några dagar efter Williams ankomst förflutna, och ännu hade han ej infunnit sig. Ändtligen, en förmiddag, inträdde han; och sedan han

med en gammal bekants förtroliga hjertlighet helsat på fru N . . . , bugade han sig med den största artighet för Marie Louise, hvarvid han, med stort välde öfver sig sjelf, önskade henne lycka till den vunna förändringen.

Med synbart tvång frambringade Marie Louise några enformiga ord. Williams ton, Williams blick, hela hans väsende sade henne mer än tydligt, att han nu öfvervunnit sina fordna känslor. En djup suck svällde i hennes hjerta, men hon undertryckte den, i det hon upptog ett annat samtalsämne.

Besöket blef icke långt, och förnyades, oaktadt fru N . . . s vänliga inbjudningar, icke ofta. Likväl infann han sig vanligen, då de hade större sällskaper, glömde aldrig af tankspriddhet att icke i tid uppbjuda fröken, gaf samtale hela den lätta flygt, som Marie Louise älskade, dock utan att denna flygt någonsin kom i beröring med fordna förhållanden, och visade sig öfver hufvud som en artig och bildad sällskapsman, hvilken icke har andra afsigter än att deltaga i nöjet.

Syntes hans passion hafva aftagit eller, rättare, hafva sammanfallit, tills intet återstod, så utvecklade sig hennes beständigt, allt starkare, ju mera artigt kall han blef. Denna känsla, som Marie Louise för åtta månader sedan kunde beherrska, som då varit en annan underordnad, hotade nu icke allenast att öfvermanna hennes hjerta, utan äfven att uppväxa öfver både förnuft och stolthet. Vål stridde hon för att bevara det yttre skenet — och bevarade det äfven — men var hon väl alltid mästare öfver sin blick och framför allt sitt lynne, som ständigt afvexlade mellan en till onaturlighet uppdrifven glädtighet och en till förtviflan gränsande mjeltsjuka?

Då Wiliam gjorde sitt sista afskedsbesök, innan han såsom vanligt på våren företog sin färd åt landet, var det likväl så när, att ingen ansträngning lyckats. Ögats glans skymdes af en dimma, skämtet dog på läppen, handen, som räcktes honom till farväl, darrade.

"När få vi återse, herr ingeniörn?" frågade hon med tvunget småleende.

"Förmodligen, som jag hoppas, nästa vinter."

Det blef kallt omkring Marie Louises hjerta. Hennes sinnen svindlade: blott genom ansträngning höll hon sig uppe, under det hon, helsande honom med en böjning på hufvudet, hann nästa rum.

Månaderna flydde långsamt förbi.

Medan Wiliam sträfvade och arbetade, för att lägga grunden till ett framtida oberoende, ett mål, som tycktes allt mer och mer krönas med framgång, drog Marie Louise under dolda suckar den börda, lifvet nu blifvit henne. En del af sommaren tillbragte hon med sin mor på Malkolmsnäs, en del vid "badet;" och öfverallt kom i hennes väg den unge, artige löjtnant von Wallden. Hans uppmärksamhet var ej till enträgenhet besvärlig, ty han hade tillräcklig skarpsinnighet för att till en del genomskåda Marie Louises lynne, men der densamma, utan att synas sökt eller fadd, hade tillfälle att visa sig, uteblef den aldrig. Efter återkomsten från badresan ansåg han likväl lämpligt att försöka närma sig målet mera direkt, hvadan han snart uppträdde med anspråk af friare.

Vid denna tid täflade tvenne andra personer, den förut nämnde grosshandlaren och en fiffig kammarjunkare, om äran af Marie Louises hand; och utan att äga ringaste böjelse för någon, qvarhöll hon dem likväl länge nog i sina bojar. Men slutligen, för att efterkomma sin mors trägna föreställningar, att taga ett beslut för eller emot, afskedades dessa begge tillbedjare,

hvaremot det tilläts löjtnanten, likväl såsom det tycktes med liten framgång, att fortsätta sina bemödanden.

"Hvad jag tror, mitt barn," sade fru N . . . en dag till sin dotter, "gör du säkerligen sämsta valet, om du föredrar von Wallden."

"Jag ärnar icke välja honom, mamma!"

"Af hvad orsak ger du då honom icke samma besked som de andra?"

"För det att han är den ende, hvars besök och samtal roa mig: han har en smula hufvud."

"Och kanske hjerta!" inföll modern. "Har du icke lekt nog?"

"Lappri, mamma — med hans hjerta är ingen fara, och icke med andras heller äntligen: karlarne ha en stor förmåga att glömma."

"Eller att synas glömma, sedan deras förnuft förkastat det val, deras hjerta en gång gjort."

"Är ej detta en bra hård anmärkning, mamma lilla!"

"Du har sjelf kunnat dömma, min Marie Louise!"

"Ja, tyvärr . . . Men hvad skall det till slut bli af — hvilket lif är ej detta!"

Fru N . . . skakade på hufvudet.

"Jag tror jag gifter mig innan hösten — kanhända skulle det plåga honom!"

"Fy, mitt barn! Har du så otydliga eller, rättare, gudlösa föreställningar om äktenskapets helgd, att du anser dig kunna ingå detta band af en så dålig bevekelsegrund?"

"Ack, mamma, jag vet icke hvad jag vill — jag vet blott, att jag är olycklig och att jag med förjusning skulle bli fattig igen, för att återkomma i det läge jag var, då vi bodde i vindskupan."

"Alltid lika häftig!" sade modern, läggande sin hand på dotterns brinnande panna. "Bättre och tåligare, min Marie Louise, måste vi bära följderna af vår egen lättsinnighet!"

14.

Öfvergifna hjerta,

Du tempe! för min kärlek och min smärta,
Svep dig i moln, kläd dig i offerskrud!

Nyhom.

Med hösten kommo Marie Louise och hennes mor åter till staden, och hösten ditsförde äfven Wiliam.

Ännu en gång, för aldra sista gången, ville Marie Louise se, om tärningen oåterkälleligen var kastad.

I sällskapslifvet mötte hon Wiliam: men denna vinter, liksom den förra, öfvertygade henne blott alltför väl att, hvilka känslor Wiliam än hyste inom sitt hjerta — och knappt kunde hon tro honom i stånd att vara flyktig — han likväl med fullt allvar beslutit att blifva mästare öfver dem.

"Nå väl," sade Marie Louise en dag till sig sjelf, medan beta tårar sköljde hennes kinder och harmen öfver hans likgiltiga sätt att helsa, då han nyss gått förbi fönstret, ännu jäste i hennes sinne, "nå väl, äfven jag vill blifva mästare öfver mina . . . Detta måste ha ett slut!" Hon upptog mekaniskt från bordet ett litet bref, som, hon visste ej när, blifvit ditlagdt.

Med en sprittning kastade hon blicken på utanskriften — ack, hvad hade hon nu åter drömt om? Brefvet var ej från Wiliam! Hon bröt det likväl och såg det undertecknad *Rudolf von Wallden*.

"Ah" — utbrast Marie Louise, genomgående de prydliga rader, i hvilka löjtnanten besvor henne att afgöra hans lycka eller olycka — "det kunde ej komma lägligare!" Och utan vidare öfverläggning, med glömska af sin första pligt att gå till råds med sin mor, vek hon ett blad och skref:

"Löjtnant von Wallden är välkommen i afton klockan 6.

Marie Louise."

Hon förseglade biljetten med samma flygande fart som den skrefs. Först sedan den var bortsänd, sprang hon till sin mor och kastade sig med häftighet i hennes armar, i det hon i afbrutna ord hviskade: "Nu är det bestyrdt!"

"Hvilket, i guds namn?" frågade fru N . . . bestört.

"Jag har gett von Wallden säkert hopp och bett honom komma hit i afton klockan 6."

"Utan min vetskap!"

"Hvartill skulle det tjenat? Mamma har alltid varit emot honom, och likväl är han den ende, med hvilken jag någorlunda drägligt kan genomgå lifvet."

"Du tror då kanske, att han alltid skall bli din lydige slaf, som till ditt nöje knäpper gitarrens strängar och uppstämmer ömma visor? Men jag ber dig, Marie Louise — ty ännu är det icke för sent — ändra detta förhastade beslut, till hvilket du säkert blifvit ledd af någon orsak, alltför obetydlig att lägga i vigten mot hela din kommande lefnadslycka. Erinra dig, att din mor talar af en bitter, dyrköpt erfarenhet, och gå ej du emot mitt råd! Jag kan ej

säga hvarföre, men mitt hjerta har en säker aning om olycka, i fall du står fast vid detta val."

"Ack, söta mamma," svarade Marie Louise, hvars förströdda sinnen ej tillåto en närmare granskning eller tillämpning af moderns ömma ord, "tro mig, det är blott en fördom mamma känner, emedan Wallden är en fattig militär. Han är i alla fall en hederlig karl, som en hustru icke behöfver rodna för; och jag tror, d. v. s. att jag föresatt mig, att bli rätt lycklig med honom."

"Marie Louise, Marie Louise — jag bäfvar för dig, arma barn!"

"Nå, så gif mig då skäl, goda mamma! Säg mig något enda drag af den mannen, som är dåligt, och jag skall genast — efter jag ännu kan det — ge med mig."

"Gud gifve jag kände dessa drag — så väl som jag anar dem," sade fru N... sorgligt, "då skulle jag kanhända vara så lycklig att kunna verka på dig! Men nu kan jag endast bedja dig, be af varmaste hjerta, att du för din mors skull afstår från denna förbindelse!"

Marie Louise gick några ögonblick fram och åter på golfvet, utan att svara. Derefter stannade hon framför sin mor och yttrade med en röst, hvars inneboende lidelse förskräckte den ömma modern: "Nå väl, mamma, jag vill afstå från denna förbindelse — och jag gör det så mycket lättare, som den i alla fall blir en förhatlig boja. Men märk nu hvad jag säger: Jag är icke som andra, jag kan icke hjälpa det; ofta brüsar blodet på ett förfärande sätt genom mina ådror, och det brinner som eld, då jag skall tvinga mig att synas kall. Ger jag nu en man rättighet till min tro och med detsamma mig sjelf ansvarsfulla pligter att uppfylla, är jag bunden och bevarad för min farligaste fiende: friheten — friheten

att i ögonblick af vansinne lyssna till de vilda idéer, som stundom jaga genom min inbillning . . . O, mamma, du dyra och enda vän, du som är så from och ren, huru skall jag våga säga dig de syndiga tankar jag haft!" Marie Louise sjönk till sin mors fötter och vätte hennes händer med sina tårar.

"Olyckliga, förvillade barn! Kan sorgens mått aldrig fyllas —" Moderns tårar blandade sig med dotterns. Längre förblefvo de så, stumma, slutne bröst intill bröst.

Slutligen sade fru N . . ., upplyftande Marie Louises panna, öfver hvilken hon lade sin hand: "Du måste ha lidit mycket, innan din själs ljus så kunnat bortskymmas, och jag är säker, att ditt eget samvete redan straffat dig nog, att jag skulle behöfva öka tyngden. Jag vill icke ens säga: gif mig ett löfte! ty en sådan begäran vore att förutsätta, det du ännu en gång kunde frestas af den största synd, en meniska kan begå. Men min Marie Louise har öfvervunnit sig sjelf, då hon förtrott sig till sin mor!"

"Ack ja, jag känner, att här är min bästa tillflykt. Men efter detta vill ju mamma icke afstyrka mitt giftermål, utan låt oss i afton afgöra allt! Tro mig, tro mig, jag blir lugnare, då jag vet ett bestämdt mål, för hvilket jag skall lefva."

"I guds namn då!" sade fru N . . . med hjertat uppfyllt af ångest. "Blott ett vill jag tillägga, och göm dessa ord beständigt i din själ: Då du ingått denna förening, som gäller lifvet, så mins att icke ens en känsla får vara den otrogen, till hvilken du bör ha gifvit allt!"

Dagen efter denna afgörande vändpunkt i Marie Louises lif flög ryktet om hennes förlofning genom staden, och den hann icke sist till rådmannens hus.

"Nu få vi väl se, om här inte blir annat ljud i bjellran!" sade gumman Utter, stultande uppför trappan till ingeniörens våning, hvilken nu blifvit tillökt med sjelfva salen, emedan han hade ej mindre än tre herrar biträden, som arbetade vid de särskilta fönstren.

Rådmanskan brukade alltid benämna Wiliams landtmäteri-kontor för "kansliet," då hon för sina bekanta skröt öfver sin lille ingeniör, hans stora förtjenster och dråpliga affärer, hvilka hon alltid ansåg alldeles som sina egna.

På sin gamla plats i kupan satt Wiliam och skref.

"Wälkommen, moster Greta!" han afröjde skyndsamt en stol för gumman.

Rådmanskän drog igen dörren.

"Nå, Wiliam, du har inte hört något nytt, tror jag?"

"Aldrig grand, utom att Pellander, som nyss gick härifrån, kommit till staden för att väcka den slumrande rättvisan."

"Hvad skall det betyda?"

"Att ett bysättningsutslag länge, alltför länge, blifvit af borgmästarn förhaladt eller rättare bortglömt, emedan det gällde hans släkting löjtnant Wallden."

"Åh, nej då?"

"Jo jo men, Pellander har nu fått fullmakt af fordringsägarn att ge målet en raskare fart; och för-
mår ej löjtnanten att skaffa någonting, som kan fresta vår advokat, hvilken i sådana fall är känd för tolerans och mensklighet, så fruktar jag, att herr löjtnanten med snaraste reser från staden mer obehvämt än han brukar färdas."

"Har ingen fara, du! Jag spår att han skall finna utväg att sätta affärerna i ordning — du hörde ingenting mera nytt?"

"Nej — hvad då?" frågade Wiliam, och hans kind antog en högre färg.

"Marie Louise blef i går förlofvad med löjtnant Wallden!"

"Åh, det är skändligt!" utbrast Wiliam, häftigt uppfarande.

"Skändligt — det var ändå för mycket sagdt!"

"För mycket — nej, visst icke! att fria till en kvinna i samma ögonblick han bjudes fri skjuts till gillstugan... Hon bör icke uppoffras — men, hvem skall varna henne?"

"Har du någon nytta af att hon blir varnad?"

"Jag tänker icke på min nytta eller onytta — jag tänker endast på henne, för hvilken jag ser en bottenlös afgrund ligga öppen."

"Men, kära hjertans, min lille Wiliam du, det är väl ändå inte det värsta, en karl kunde göra!"

"Om äfven så icke vore, så har han nog gjort det som är ändå värre, den usl..." Wiliam hejdade sig hastigt, och tillade lugnare: "Men, vid gud, hon skall icke ovarnad störta sig i förderfvet! Må de dömma mig huru som helst — mitt sednare uppförande har tillräckligt visat att jag ej handlar för egna beräkningar — jag vill tala med fru N... och, om så fordras, äfven med Marie Louise."

"Men sansa dig, och betänk..."

"Här är ingen tid att betänka: jag går dit ännu i afton. Men nej, — då träffar jag säkert löjtnanten. Nu skall det ske, när han troligen är upptagen att som bäst rangera sina affärer. Jag går i ögonblicket!"

Wiliam klädde sig i hast. Och en knapp half timma, efter sedan han erhållit den underrättelse, hvilken, i trots af alla beslut, skakat hans själ till dess inner-

sta delar, stod han i förmaket till den våning, som beboddes af fröken Marie Louise och hennes mor.

Fru N... hörde från sängkammaren hans röst, och kom genast ut.

Med en känsla, om icke just af förlägenhet, likväl af ömsesidig oro, nalkades de hvarandra; och hos henne åfminstone minskades den ej, då Wiliam, sätande sig bredvid henne på soffan, med något osäker röst yttrade: "Jag kommer i ett ärende af stor vikt — skall väl fru N... tillåta en gammal tillgifven vän att få tala utan omsvep?"

"Mycket gerna!" stammade hon, bäfvande för att Wiliam nu, då det var för sent, skulle förnya sitt anbud.

Men hon upplystes snart om sitt mistag, då Wiliam skiftande färg återtog: "Fröken Marie Louise lär i går blifvit förlofvad — känner herrskapet närmare den man, som vunnit frökens bifall?"

"Nej, vid gud, icke det ringaste!"

"Det var just hvad jag trodde. Och ehuru jag säkerligen borde vara den siste att vidröra denna affär, tillåter icke mitt samvete, att jag ser denna förbindelse fortgå, utan att låta herrskapet sjelfva få tillfälle att dömma om hvilka följder den kan draga med sig."

"Tala, tala, min bäste herr ingeniör!"

"Till en början är löjtnant Wallden icke blott ruinerad, utan intrasslad i en mängd mindre hedrande affärer, allt följer af hans passion för spel. Ett ögonblickligt bevis, hvilket fru N... icke får anse som småaktigt af mig att nämna, är att borgmästaren af orsak, som man nu, utan att träda sanningen för nära, lätt kan gissa, fördröjt ett bysättningsutslag, hvilket längesedan skulle varit verkställdt. I dag är emellertid fordringsägarns ombud i staden; och på

hvad sätt affären blir uppgjord, torde äfvenledes låta gissa sig, då man känner löjtnant Walldens nya förhållanden."

"Ack mina aningar, mina aningar — jag trodde aldrig den karl om godt!"

"Och likväl" upptog Wiliam, "är detta efter min tanke det minsta, emedan denna omständighet tyvärr är ganska vanlig och förr eller sednare torde ha kommit till herrskapets kunskap. Men det jag nu har att tillägga, kan blott ögonblickets tvingande makt förmå mig att yppa, ty det är en mig anförtrodd sak. Löjtnant Wallden har, för ännu knappt en månad sedan och medan han som ifrigast lade sitt öde i fröken Marie Louises händer, friat till enkefriherrinnan G...s fula, men rika dotter. Han hade fast beslutit att rädda sig på någotdera sättet: svek lyckan honom på ena sidan, skulle hon väl vara honom bevågen från den andra. Friherrinnan, som miss-tänkte, att hans frieri endast åsyftade hennes dotters stora förmögenhet, har ännu icke svarat, men svarar med nej — fröken Marie Louise har under tiden gifvit honom ja."

"Detta är likväl en historia —" Fru N... rodnade och sväfvade på rösten.

"Som fordrar bevis," inföll Wiliam, "och det finnes här;" Han uppdrog ur bröstfickan ett bref, adresserat till friherrinnan G... och undertecknad Rudolf von Wallden.

"Och hur, i guds namn kan det vara i herr ingenjörns händer?"

"Genom den enklaste händelse. Sedan längre tid står jag i affärs-korrespondans med detta fruntimmer rörande en skiftesdelning mellan henne och hennes grannar. Jag har varit nog lycklig att vinna hennes aktning, och hon har behagat, innan hon af-

sände sitt svar till löjtnant von Wallden, skriftligen förtro mig hans anbud, till dottern, med anhängan att jag, såsom boende i samma stad som löjtnanten nu uppehåller sig, måtte lemna henne några underrättelser om hans förhållanden och karakter, hvilka begge delarna tyckas vara friherrinnan temligen dunkla."

"Och hvad svarade herr ingeniörn?"

"Att jag ej kände vidare om honom, än att han här öppet och sedan en längre tid friade till fröken N..., men att utgången ännu icke var känd. Det var då friherrinnan med omgående sände mig detta bref, beviset på den lägaste dubbelhet, med uppdrag att endast i ett tomt kuvert sända det till löjtnanten vid något tillfälle, då han befann sig i frökens sällskap. Jag hade ärnat verkställa denna order redan i går; men det kan ske i dag, sedan, såsom jag hoppas, det nu spridt tillräcklig belysning öfver herr von Walldens handlingssätt."

"Ack, min bästa ingeniör Wiliamsson, detta är visst talande; men jag fruktar likväl..."

"Hvad, skulle väl fröken i sådane omständigheter — det är icke möjligt!"

"Det fins ingenting mindre möjligt än att förutsätta, huru Marie Louise skall ta en sak, och aldra minst denna. Men om herr ingeniörn vill öka min förbindelse, så lofva mig att sjelf tala med henne!"

"Icke gerna, min bästa fru N...! Ömtåligheten i denna angelägenhet — med ett ord: fröken skulle säkert finna... Nej, jag måste verkligen utbe mig att förskonas från detta förtroende!"

"Tyst, tyst — herr ingeniörn slipper mig ej... Var god och sitt — jag hör Marie Louise komma in i sängkammaren! Jag vill genast börja mitt förberedelsevärf; blif blott icke otålig, om det dröjer litet" Fru N... försvann. Den goda frun trodde i sitt sin-

ne att ingen bättre än Wiliam skulle kunna invärka på Marie Louise.

Man får se, om hon förmådde rätt bedömma sin dotter.

Hvad som föregick i sängkammaren, har ej kommit till vår kunskap; ty endast afbrutna ord nådde Williams öra, der han, lutad emot kakelugnskanten, qvarstod i den pinsammaste belägenhet. Han nästan till hälften ångrade, att han åtagit sig en sak, som, antingen den lyckades eller misslyckades, skulle kunna kasta en skugga öfver honom sjelf. Hvem brydde sig om att se renheten i hans uppsåt, hvem skulle tro, att han icke ärnade förnya sina fordna anspråk, i fall han lyckades att störta sin rival. Detta visste ingen; men kanhända skulle snart mången förmoda, ja möjligtvis Marie Louise sjelf tro, att egennyttiga beräkningar legat till grund för hans åtgörande.

Dessa betraktelser voro utesägligt bittra för Wiliam. Men steget en gång taget, kunde ej återkallas; och hvilket resultat än deraf uppstode, skulle han alltid äga en tröst i vissheten att han, med uppoffringen af till och med hennes goda tanke, försökt rädda henne: hon skulle icke med förbundna ögon gå i faran.

Det hade förflutit en för Wiliam oändligt lång tid, då dörren sakta uppdrogs och Marie Louise visade sig på tröskeln.

De hade icke träffats ensamma sedan det viktiga ögonblick, då hon i följd af sitt okufliga högmod afsade sig sin älskare. Nu stodo de åter midtemot hvarandra, han allvarlig och i det inre djupt upprörd, hon med lugn värdighet, utan en skymt af försvunna moln på sin panna.

Marie Louise var den mest obestämda qvinna, så länge det gällde att öfverlägga om ett mål; men ha-

de hon en gång bestämt sig, skulle hon oåterkalleligen sträfvat fram, möta henne hvad som helst. Häraf följde att en några timmars gammal förlofning af henne ansågs liktydig med äktenskapets helgd och hennes egen liksom den mannens heder, med hvilken hon förbundit sitt öde, såsom en gemensam egendom. Om hon tänkt annorlunda, om hon icke ansett den första förbindelsen så oupplöslig, hade hon troligen icke i det qvalfulla, mest afgörande ögonblicket kunnat afstå från den man, som hennes hjerta då, nu och alltid tillbad.

"Oändligt välkommen, herr ingenjör!" yttrade hon i tonen af den artighet, hvarmed man tilltalar närmare bekanta. "Jag kan icke annat än vara tacksam för den uppriktiga välmening, herr ingenjörns ärende innebär; men till de åt mamma lemnade förklaringarne fordras ännu något, som jag ber att få tillägga."

William kände sig så förvånad, som om han blivit nedslungad från himmelens sky.

Der stod denna qvinna, som han var säker om ännu älskade honom, hvilken han trott skulle under tårar och i den häftigaste rörelse hafva visat sig, för att antingen tacka eller fördömma honom för hans nit, och den han framför allt förespeglat sig borde röja fruktan och blyg oro vid att hafva en sammankomst med honom — der stod hon fullkomligt sansad och talade i tonen af höflig bekantskap, liksom det varit föga maktpåliggande saker, han haft att meddela. Verkligen förbryllad öfver en sinnesnärvaro, af hvilken han sjelf allt mindre och mindre kunde skryta, åtnöjde han sig att, i brist af passande svar, afvakta de kommentarier, hon utlofvat.

"Angående den första affären," återtog Marie Louise med lika mycken säkerhet, som om hon skulle ha framfört den fullkomligaste sanning, "får jag näm-

na, att den redan är mig bekant" — hon njöt af Williams synbara bestörtning — "att i samma ögonblick eller, rättare, innan von Wallden begärde min hand, han meddelade mig den oordning, hvori hans ekonomi befinner sig, hvilken omständighet, då jag stadgat mitt val, förekom mig icke böra vara något hinder. Hvad åter brefvet angår" — hon lade detta på bordet framför Wiliam — "så vill jag icke tillåta mig någon anmärkning öfver det missbruk, som deraf blifvit gjordt; jag vill endast säga, att jag aldrig ärnar låta von Wallden veta! att jag sett det, ty vid den tid, det skrefs, var vår förbindelse så fullkomligt afbruten, att han ägde rättighet att fria till hvilken han behagade, och jag förmodar, att han ansett tidsutdräkten med svaret såsom ett tillräckligt talande svar för att äga frihet förnya sitt anbud till mig, hvilket först skedde i går."

"Med afseende på allt detta," svarade Wiliam, ihopläggande brefvet, "finner jag, att jag kunde hafva besparat mig mina välmenande afsigter — men man är, olyckligtvis, sällan i stånd att på förhand beräkna deras användbarhet! Det är min pligt att tro frökens ord, och i hvarje fall är frökens handlingssätt vid dessa nya förhållanden särdeles beundransvärdt. Emellertid, fröken Marie Louise, lemna icke utan afseende de fakta, jag anfört — de äro talande och, tillåt mig . . .

"Nej, herr ingeniör," afbröt Marie Louise, "jag kan icke tillåta, att den person, med hvilken jag förenat mitt öde, längre blir föremål för ett samtal af detta slag emellan oss; och jag bör blott tillägga, att jag i intet hänseende anser mig hafva något att skaffa med det, som tilldragit sig före min och von Walldens förlofning: detta är helt och hållet hans ensak."

"Således, hvilka tillvitelser än kunna läggas löjtnant von Walldens karakter till last, äro de af intet värde för hans fästmö?"

"Af intet värde!"

"Förlåt, min fröken — men om det tillåtes mig att yttra ett uppriktigt ord, skulle jag våga fråga, om ej detta skäligen kan kallas att med flit vilja vara blind?"

"Möjligt," svarade Marie Louise, "men det är nu en gång så min princip!"

Blodet steg Wiliam emot hufvudet. Hans förtrytelse hade länge stridt med en bättre känsla, en känsla, som varmt talade för Marie Louise, äfven då hon, såsom nu var förhållandet, af egensinnig stolt-het lät föra sig i ett uppenbart förderf. Det skarpa svaret dog på hans läppar; och i en ton af innerlig mildhet sade han: "Jag fruktar, att denna princip kan bli af oberäknelig skada för framtiden. Ack, fröken Marie Louise," fortsatte han i stark rörelse, "tro den vän, som icke känner något högre intresse än frökens lycka: han kan ej ha en dålig afsigt — öfverväg, jag besvär fröken derom!"

"Icke denna ton, för guds skull — lemna mig! Vi ha ej mer att säga hvarandra . . . Tack, tack för allt! Men det kom försent!" Marie Louise var försvunnen.

I dyster sinnesstämning vände Wiliam tillbaka. Marie Louise hade försmått hans råd, hans goda vilja, misstrodde honom kanhända för en djupare plan; och vid den utgång, saken nu fått, önskade han ånyo, att han icke begagnat sig af de medel, han ägt, att visa henne faran.

15.

Hvad äro mina böner, hvad min klagan?
Står icke djupt och outplånligt re'n
Min dom i ödets koppartafla skuren!
Hvad hoppas jag, hvad söker, hvad begär jag,
Hvad kan jag få, hvad kan jag mista mer?

Runeberg.

Tvenne timmar efter Williams besök inträdde löjtnant von Wallden med strålande blick till sin fästmö. Han var lycklig, lyckligare än under sjelfva gårdagen, då han fick ja; ty i dag hade han fått Pellanders ja, att denne, förmedelst en respektabel dusör, hvilken först af allt borde utfalla, skulle öfvertyga sin hufvudman, att fordran mycket snarare utfölle, i fall man lät löjtnanten i ro hålla bröllop, än om man bysatte honom.

"Huru befinner du dig i dag, min älskade Marie Louise?" frågade den i hast bekymrade älskaren, då han såg henne med marmorblek kind sitta tillbakalutad mot den bekväma svängningen i en hvilsoffa.

"Icke fullkomligt väl; och med anledning af ett rykte, som nu på morgonen flugit omkring i staden och på denna väg kommit till min kännedom, hade jag icke heller väntat att se dig så glad!"

Von Wallden, osäker om hvilket rykte hon menade — ty en mängd möjligheter korsade sig i hans hufvud — var likväl för klok att blottställa någon si-

da, som kunde betäckas: han såg alltså allenast med ett frågtecken på sin fästmo.

"Advokaten Pellanders ärende!"

"Ah, hvad de småstäderna äro odrägligt ledsamma — hela staden blandar sig i individens affärer! Jag försäkrar dig, min älskade, att detta är en bagatell, fullkomligt oförtjent af din uppmärksamhet, och som redan är rangerad."

"Med förbindelse att honorera skuldsedeln efter tvenne månader, gissar jag — det var ju till två månader härefter som jag i går, på din enträgna begäran, utsatte vårt bröllop?"

von Wallden rodnade starkt. Likväl var det med den mest förtjusande kontenans som han yttrade: "Sex veckor, min engel!"

"Ja, så var det — men du kan i alla fall icke ha mindre än fjorton dagar på dig för att göra dig förtrogen med dina nya affärer."

"Du vill förnärma och sära mig, dyra Marie Louise?"

"Långt derifrån; jag vill blott, att vi rätt förstå hvarandra: dina affärer äro i grund förstörda, och ingenting är naturligare än att du söker reparera dem."

"Ack, Marie Louise, du kan väl icke tro, min älskade tillbedda Marie Louise, att jag af en så oädel bevekelsegrund skulle med denna ifver ha sökt vinna en lycka, som du ändtligen tilldelat mig!"

"I det förhållande, hvori vi nu stå till hvarandra," återtog Marie Louise. "anser jag bäst, att vi alltid visa ett öppet förtroende; och för att således göra en början, vill jag säga min tanke rent ut: Jag tror, det denna önskan till en stor del ingått i dina beräkningar, men att du derjemte har så mycket personligt tycke för mig som kan erfordras för att förhöja nöjet i att bli en behållen man. Med ett ord:

jag betvivlar icke att, i fall du på samma gång — jag förutsätter det endast — skulle friat till någon kvinna, som varit rik och ful, du föredragit mig, så vidt det berott på ditt val.”

von Wallden stod bokstafligen förstenad. Marie Louise skulle således veta . . . Hvad vore nu att göra? Ingenting annat återstod än att begagna sig af det exempel i förtroende, som hon gifvit; men det måste vara fint, ej alldeles öppet.

I följd af denna tankegång kastade sig von Wallden häftigt ned bredvid sin fästmö tog hennes hand och stammade: ”Marie Louise, kan du tillgifva mig — det skedde i ett ögonblick af vansinne och förtviflan, då jag fullkomligt misströstade om att få äga dig! Men jag afbröt denna galenskap genast!”

”Du?”

”Ja, vid min heder!”

”Och i annat fall hade du kunnat erhålla denna arftagerskas hand?”

”Skulle den,” svarade löjtnanten med smickrande röst, ”som vunnit Mari Louise, behöfva frukta afslag från en liten Medusa?”

”Nej, nu går det nästan långt!” yttrade Marie Louise i en ton, som lät särdeles skärande i fästmannens öra. Den var icke kall, icke häftig, men den uttryckte något vida värre.

”Hvad menar du, min älskade?”

”Att du måste ha mycket klent minne — men låt oss afbryta detta ämne! Du skall alltid finna mig benägen att med slutna öron upptaga hvad som kan komma till min kunskap i afseende på din förflutna lefnad; men, märk: i allt hvad du hädanefter företager dig, tar jag del! Fläckar du din egen heder, så fläckar du äfven min — men jag hoppas, att du ej skall företaga något, hvaröfver jag behöfver rodna.”

"Nej, vid gud, du öfvermenskligt idealiska qvinnor, med tänkesätt så upphöjda, att ingen af ditt kön äger dem sådane! Tro mig — jag svär dig dyrt — att hela min lefnad skall helgas dig och hedern! Aldrig en hemlighet för dig, aldrig en handling, som jag skulle ens önska att gömma för din rena blick!"

Löjtnanten sväfvade på stegen till himlen. Han hade varit beredd att få tumla ända ned i afgrunden, men genom ett underverk, han visste ej hvilket, flög han nu in i sjelfva saligheten.

"Gifve gud," sade Marie Louise allvarligt, "att du hölle dessa löften! Så snart vi äro vigda, har du fria händer; ty för att dess säkrare binda dig, lemnar jag dig ett obegränsadt förtroende. Mamma har uppjudit allt för att öfvertala mig till ett så kalladt paktum; men den, hvilken jag gifver min hand, måste äfven vara herre öfver min förmögenhet! Men skulle du bedraga denna min tillit, då — o, jag vill icke tänka mig något så förfärligt!"

"Du vill icke, älskade Marie Louise, ty du kan icke tänka så föraktligt om den man, du valt till din make. Jag tager Gud till vittne, att jag menar redligt och att jag icke skall äga någon dyrare pligt än att bereda din lycka!"

"Den" — Marie Louise for med handen öfver pannan . . . "Men lika mycket; Hör nu vidare: då du som sagdt blifvit herre öfver min förmögenhet, skall du på en gång rangera dina affärer, så att vi kunna vara fullkomligt befriade från påminnelse derom. Sedan måste du bli ordentlig, strängt ordentlig, om du önskar vinna och bibehålla min aktning: ty — fattig vill jag icke ännu en gång blifva!"

"Icke jag heller!" försäkrade von Wallden af uppriktigt hjerta. "Jag hade längesedan kunnat vara den ordentligaste menniska, om jag haft något att hus-

hålla med; men en fattig karl kan endast genom vigilans hålla sig uppe.”

Då detta icke synnerligen svärmande samtal blifvit uttömdt emellan de förlofvade, ville von Wallden med en älskares och fästmans rättighet uppföra en scen mera öfverensstämmande med de förhållanden, som för 24 timmar sedan blifvit ingångna; men detta försök afklipptes helt och hållet af Marie Louises förklaring, att hon aldrig tyckte om kärlekspjosk. Man kunde ju hålla af hvarandra lika mycket ändå; hon visste ej något tråkigare än se tvenne förlofvade personer sitta och kuttra som dufvor och mata hvarandra med kyssar.

”Men denna föda är gudomlig!” invände löjtnanten.

”Må vara för den, som tycker om den — men mig förekommer den nära nog äcklig.”

”Himmel, så prosaiskt! Hvar skall jag då taga vägen med mitt kärleks-glödande hjerta?”

”Du är ju redan af med det, då du skänkt det åt mig!” yttrade hon med tilltvingad glädtighet.

”Det är väl så: men olyckan är, att man icke kan gifva bort det så helt och hållet, att man ej har någon del kvar, som kan lida för det hela.”

”Nej, detta är alltför fadda saker — hitta på ett mer underhållande samtalsämne, tills du närmast kommer hit. Nu måste jag skriva bref!” Marie Louise affärdade helt knapphändigt den blifvande beherrskaren af hennes öde.

Brefvet, som hon ärnade skriva, var till friherrinnan Charlotte för att underrätta henne om den nyss timade förändringen. Men icke ett ord i detta bref yppade de nya upptäckter, hon gjort i afseende på sin fästmans karakter, och ej heller något rörande hennes sista möte med Wiliam. Hennes meddelanden förordade likväl för den skarpsynta vännen att, åtminstone

i det ögonblick de nedskrefvos, hon var långt ifrån att vara lycklig eller äga det lugn, hon gjorde sig möda att visa.

Marie Louises korta frihetstid gick snart till ända. Den ömma oroliga modern suckade djupare för hvarje dag, som närmade målet; men Marie Louise hade beständigt till hands en öm smekning, ett tröstande ord: aldrig hade hon varit så kärleksfull, så varm, som nu, så ödmjuk, så uppmärksam. Men ingenting kunde lugna modershjertat: det genomsåg täckelset, som Marie Louise kastat öfver sitt inre, och det bäfvade, att hon en gång skulle såras af de törnen, med hvilka hon lekte.

Under alla tre lysningsdagarne strömmade vänner och bekanta till fru N . . . s hus. Wiliam gjorde sin visit knapphändigt på en förmiddag i sällskap med rådmän Utter: rådmanskan skulle naturligtvis på stor kaffevisit. Som von Wallden var närvarande, då Wiliam ålade sig detta för hans hjerta hårda prof, aflopp det lättare än det kanske eljest skulle gjort.

Den 16 februari skimrade hela den stora våningen vid torget i glansen af ljus från kronor och kandelabrar. Den objudna delen af stadens befolkning trängdes nyfiket der utomkring för att få en skymt af bruden, som stundom visade sig vid fönstret, än vid sidan af den öfverlycklige brudgummen, än endast åtföljd af hennes tärnor.

"Hon har aldrig sett så litet bra ut, som i qväll!" sade en af dessa förnämre madamer, som, då pigan skall ut på ärende till granngården, ger henne tillsägelse att helsa från frun. "Hennes ögon se ju rödsvulna ut!"

"Ack, men hon är ju så grann, så grann!" utbrast en annan. "Ansigtet är det minsta på en brud. Se, så'n garnering — ve mig, är det inte fyra rader blon-

derspetsar! Och sådant sidensars . . . Hvad hon är lycklig: den som vore i hennes ställe!"

"Den vore kanske inte för säll!" menade en tredje person. "Jag känner mamsell Henriette, och hon talte om för mig i dag morse, när jag var der uppe ett ärende, att fröken inte legat hela denna natt, utan gått påklädd fram och tillbaka, och att hon skulle varit ända som litet besynnerlig i dag."

"Åh, det var hon alltid, det högfärdiga stycket!" inföll den fjerde språkarinnan. "Hon visste aldrig rätt på hvilken fot hon skulle stå, och nu blir det väl än värre, när hon beständigt kan få åka. Min man har klädt den nya granna vagnen, och gjort liveriet åt de tvenne gloparna, som springa och fjäska derinne."

Under allt detta satt i 'den förmörkade vindskupan en person nedböjd öfver bordet framför fönstret. Det var Wiliam, klädd i uniform för att infinna sig på bröllopet, men som, då han skulle gå, helt och hållet saknat förmåga att komma från stället. Orörlig stirrade han på vindskupan midtöfver — den syntes ödslig som en graf.

"Hvad äro mina böner, hvad min klagan?

Står icke djupt och outplånligt re'n

Min dom i ödets koppartafla skuren!

Hvad hoppas jag, hvad söker, hvad begär jag,

Hvad kan jag få, hvad kan jag mista mer . . . ?"

Rådmannen hade redan vandrat af till bröllops-
huset; men rådmanskan, som icke ville kosta på sig en ny svart sidenklädning för ett tillfälle, hvilket endast gjorde henne sorg, hade blifvit hemma. Hon visste, att Wiliam ärnade sig dit, och då hon förnam, att allt tystnat på hans rum, hvaraf hon slöt att han nu gått, tog hon ljuset i hand för att trippa upp och stöka litet till rätta åt honom. I salen språkade ung-

herrarne vid sina arbetsbord: de visste icke annat än att deras husbonde var borta.

Men, herre gud, så det klack i moster Gretas hjerta, då hon steg in och fann honom, som hon trodde vara midt ibland bröllopgästerna, sitta liksom död vid bordet. I en sekund var hon framme och fattade hans arm. "Wiliam, Wiliam, min snälla gosse, hur är det med dig — se på mig!"

"Ja, ja," sade Wiliam, strykande kallsvetten från sin panna, "jag skulle ju gå på bröllop, på Marie Louises bröllop — var det ej så?"

"Men det är försent nu kära barn!" sade gumman med gråten i halsen, ty som hennes käre Wiliam nu såg ut hade hon aldrig sett honom: han var ju så blek, att knappt en enda droppa blod tycktes finnas i hans ådror.

"Icke för sent, moster! Jag vill, jag skall se henne som brud."

"Nej, hjertans min gosse, det må du inte vilja! Hon har kostat dig nog; och de skulle bara le de der andre, förstår du, de som ingenting veta, ifall de fingo se dig sådan som du nu är."

"Hvad — tror moster, att de skrattade åt mig?"

"Ja ja, du, det kunde väl hända! Men här, ser du Wiliam lille, är någon som icke skrattar åt dig, som gerna ville ge resten af sitt gamla lif, om hon kunde köpa dig den lycka, du förlorat. Kom nu och sätt dig här på soffan hos gumman och låt henne få prata med dig!"

"Åh nej, inte kan jag prata! Det är så tungt här — jag saknar luft . . . Jag skall gå ut på en liten stund."

"Nej, det gör du inte! Vi ska ta af oss den der stygga fracken — det är inte annat än den som klämmer dig. Se här, Wiliam lilla, här har du nattroc-

ken! Bara vi nu känna oss riktigt hemma igen, så blir det nog bra."

Gumman fick honom att lemna bröllopsutstyrelsen, den hon, för att ej reta hans minne, genast hängde in i garderoben; och synnerligt väl gömde hon undan värjan, för hvilken gumman i sin uppdrifna inbillning hade stor fruktan. Nu satt då Wiliam der i soffan vid sidan af sin sannaste och trognaste vän och lät henne säga, göra och låta hvad hon ville, medan han, likväl lika orolig, stirrade på vindskupan.

"Ack, ack, du hör mig icke!" klagade den goda, och tryckte hårdt hans hand.

"Jag vill höra allting sedan, låt mig endast nu svepa kappan om mig — jag måste ut: Jag har föresatt mig att se henne i afton!"

"Nå, i guds namn då! Men låt mig följa med — vi kunna förkläda oss litet och gå in i folkhopen."

Wiliam sprang häftigt upp. "Tack, hjertligt tack!" sade han. "Låt oss skynda!"

"Ja, tag nu kappan och hatten och tål dig se'n ett par ögonblick nere hos vårt, medan jag slänger på mig! Men, kära min Wiliam, för det att jag nu ger efter, skall du också på tro och heder lofva mig, att vi vända om, så fort du fått se henne!"

"Ja, jag vill ej mer."

Och arm i arm gick den unge mannen och den gamla frun framåt gatan till torget. Ingen lotsade känna igen dem; men på den beredvillighet, hvarmed man i sjelfva trängseln makade åt sig, anade gumman att de nog voro igenkända. Ett litet stycke ifrån huset stannade de. "Drag ned hatten, och skjut väl upp kragen!" hviskade moster Greta.

Wiliam hörde henne ej, ty hans önskan var redan uppfylld: åtföljd af brudtärnorna med ljus i hand, kom bruden fram liksom på en hemlig kallelse. Hon

såg utåt gatan i den mörka människomassan, der dock ingen särskilt gestalt kunde upptäckas. Men kanske herrskade aningens makt öfver hennes hjerta; ty denna gång hade hon icke, såsom vid de föregående, ett småleende att gifva: tvertom darrade läppen, då hon djupt och allvarligt helsade utåt.

Efter några minuter försvann hon från fönstret.

"Kunna vi gå nu" hviskade moster Greta och ryckte Wiliam sakta i armen.

"Ja!"

Och i rådmånskans lilla förmak, der han upplefvat så mången glad och trefflig stund, satt Wiliam sedan hela aftonen lugn till det yttre. Han var så ovanligt medgörlig, att gumman likväl fruktade för honom. Men längre fram på qvällen brast det onaturliga band, som sammandragit hans hjerta: gående af och an på golfvet, höll han handen för ögonen, men moster Greta såg likväl de tårar, som droppade ned genom fingrarne.

Med denna lättnad var Wiliams kraft återvunnen; och gumman hade gerna gråtit i glädje öfver att nu känna igen sin lille ingeniör, endast hon vågat lotsa om hvad hon sett.

"Tack, tack, käraste moster Greta — det är allt hvad jag kan säga!" yttrade Wiliam, då de skiljdes på denna bittert tunga afton. "Min egen mor hade i detta ögonblick icke kunnat vara mig mera."

"Gör inte gumman högfärdig! Hon handlar ju af bara egennytta: din lycka är hennes."

"Men utan denna ädla egennytta," sade Wiliam, rörd omfamnande henne, "hade jag icke nu varit som jag är. Och," tillade han, anande att moster Greta ändå sett hans svaghet, "Gud gaf qvinnan tårar för att utgjuta sin smärta; men mannen, hos hvilken så-

dane gäster äro sällsynta, fick dem för att återvinna mod och kraft."

Prisande Gud gick rådmanskan till hvila och sof långt och godt, medan Wiliam nu i stilla vemod blickade på Marie Louises fordna fönster, bland hvars frostrosor, månen så vackert skimrade.

Och upplyftad öfver allt smått, bad han för henne, för sig.

16.

Huru oförgätlig denna stunden,
Full af ljus från tusen solars lågor,
Full af salighet och harmoni!

von Braun.

Ja — äro vi icke ofantligt lyckliga!

Mellin.

Det är åtta dagar efter bröllopet.

Marie Louise ligger på en soffa i kabinettet, omsvept i en elegant förmiddagsdräkt. Hennes hand kvarhåller en bok på knä't, medan hennes blick, icke utan en viss välvilja, hvilar på hennes mans vackra gestalt, der han, sittande på en låg taburett vid hennes fötter, knäpper gitarrens strängar och beledsagar de veka tonerna med en röst, som icke har något vekt eller qvinligt, utan en manlig klang.

"Hennes nåds vagn är framme!" rapporterade en betjent i det von Walldenska livréet.

Marie Louise besvarade underrättelsen med en lätt rörelse på hufvudet; men när hennes man slutat den behagliga romansen, sade hon vänligt: "Jag vill icke be dig göra mig sällskap i dag, ty ibland är det godt att ensam få hämta luft."

"Som du vill, min älskade! Det är en uppoffring du ålägger mig" — Wallden kysste artigt sin hustrus

hand — ”men solen skall icke länge vara försvunnen!”

”Ack, bästa Wallden, om du ville lägga bort dessa utnötta och triviala talesätt — de uttrycka ju ändå ingenting . . . Skola vi göra visiter i afton?”

”Ja, som du tycker, min engel! Efter dessa beskedliga menniskor nödvändigt vilja afbryta vår husliga lycka med sina välmenande bjudningar, kan man väl till ersättning för deras kostnad kosta på dem tillbaka ett några minuters besök.”

”Ja, så tycker jag.”

”Och alltid, min dyrkade Marie Louise, skola våra tycken öfverensstämma! Harmonien är grundvalen för äktenskapets sällhet.”

”Det är sant, min vän! Men nu måste jag kläda mig — får jag be dig ringa!”

”Ringa — hvad tänker du på, min gudinna? Jag förbehåller mig att sjelf få uppvakta dig: du skall ju icke ha annat än ytterkläder, och jag tillåter ingen annan att påknyta dina lappskor — se här, det ligger ju framme i sängkammarn alltsammans,” Och med glad beställsamhet sprang den nygifte mannen omkring sin unga fru, fjäsande mer än en älskare.

”Nå, som du vill då!” Marie Louise sträckte fram sin lilla fot på pallen.

”Ack, sådan förtjusande fot — Jag trotsar Venus att visa maken!”

”För all del, min vän,” bad Marie Louise otåligt, ”lemna då en gång din bombastiska sinnrikhet: hästarne få vänta så länge och kusken fryser ihjel!”

”Bagatell, min gudinna! Hästar och kuskar äro skapade att vänta. . . Nå, se här ha vi pelsen — hvilken smak i detta tyg! Huru mästertligt den sitter! Ingenting klär dig så väl som blått, med undantag likväl af rödt. . .”

"Och gult och hvitt — är det ej så?" inföll Marie Louise.

"Ja, det förstås, emedan allting klär dig... Men denna lilla violetta sammetshatt öfvergår ändå allt! Det syns tydligt att georginen är en äkta parisare. Du borde låta mig följa med, för att njuta af den beundran, du skall väcka!"

För denna sista häntydning hade Marie Louise ett småleende. Ifrån de fönster, hon passerade, skulle utan tvifvel många personer kasta sina blickar efter henne; men till sin man sade hon: "Tror du jag är så fåfäng, att jag för en sådan lappris orsak skulle ändra min önskan att resa ensam!" En efterrättelse, den von Wallden såsom artig man hörsammade.

Emellertid följde han sin unga fru ned till vagnen och fällde sjelf ned fotsteget, då han bjöd henne handen för att stiga upp.

En fotvandrare gick i detsamma förbi och helsade.

"Min gud, jag tror du darrar, min engel — blir du sjuk?"

"Nej, jag blef endast rädd för hästarnes otålighet... Adjö, adjö — jag kommer snart hem!" Hon satte sig tillrätta i vagnen; och von Wallden tillslöt dörren, sedan han först tryckt en lätt kyss på sin hustrus hand, som hvilade deremot.

"Hvart befaller hennes nåd att jag skall köra?" frågade kusken.

"Åt öster-tull!"

Vagnen flög af. Marie Louise helsade ännu en gång sin man och skulle, i fall hon icke märkt, att uppmärksamheten från hvarje förbiskymtande fönster var riktad på henne, hafva sjunkit emot vagnshörnet och fritt öfverlemnats åt sina dolda qval. Men nu upprätthöll henne fruktan. Hon helsade behagfullt åt vänner och bekanta, utan alla tecken af den stolthet,

man alltid velat påbörda henne. Men då hon for förbi sin egen fordna bostad, såg de frusna fönstren i vindskupan och tänkte på detta fordom och detta nu, tog känslan ut sin rätt. Lyckligtvis var dock gatan så kort, att hon snart under landsvägens ostörda enslighet fick kasta sig tillbaka i vagnen och helt och hållet lefva i de betraktelser, som trängde sig in på hennes sinne.

"Nej, jag måste härifrån!" var hennes enda klara tanke." Detta öfvergår all möjlig mensklig ansträngning! Inga pligter, hur heliga som helst, förmå rädda oss från vår egen fantasi, som kommer och beständigt återkommer till samma föremål."

I förtviflan, i halft vansinne, hade Marie Louise afslutat sitt giftermål. Det var ett våldsamt medel hon velat begagna, för att rycka den förstörande passionen ur sitt bröst; men skulle detta lyckas, så borde det ej vara i åsynen af honom, hvars blotta namn underhöll den. Marie Louise hade likväl en gång, sedan detta äktenskap var ingånget, fattat ett fast, ett oryggligt beslut att i allt uppfylla det ansvarsfulla kall, hvilket hon nu ville anse såsom ett slags stor botgöring för sin fordna dårskap. Hon kände ingen ovilja mot von Wallden, men också ingen särdeles bevågenhet; han var god, han var glädttig och uppmärksam, med ett ord — han var bra.

"Åh ja, han är bra nog!" suckade Marie Louise, ty det förekom henne som hon borde vara ganska billig i sina pretentioner, då hon icke kunde skänka honom sitt hjerta, hvilket oåterkalleligen var borta, hvad ock von Wallden i hemlighet visste, men hvar-öfver han lätt tröstade sig, endast hon alltid visade honom vänlighet.

Efter ännu åtta dagar, tillbragta i sus och dus, sade Marie Louise en afton till sin man: "Jag tycker

så mycket om att se våren utveckla sig ifrån början, att, om du gillar mitt förslag, vi nu med detsamma flytta ut till Malkolmsnäs?"

"Det var ett hastigt beslut och alldeles oväntadt, min engel!"

"Ack ja, jag medger det — men sådan är jag: jag har mina små nycker, det har du väl alltid märkt!"

"Nej, det har jag verkligen icke!"

"Nå väl, min vän," återtog Marie Louise i en mera insinuerande ton, "det är då icke för tidigt att upptäcka dem efter fjorton dagars giftermål! Jag har nu den mest brinnande önskan att resa, att se Malkolmsnäs."

"Men mina affärer, som jag just vid denna tid skulle sätta i ordning?"

"Dem rangerar du så mycket bättre i ditt ostörda lugn derute; ty du kan alltid vara säker, att dina kreditorer äro så artiga, att de personligen eller skriftligen söka upp dig, hvarhelst du fins."

"Visserligen — men landet vid denna tid? Om du blott önskar resa, så låt oss göra en längre utflykt, hvilket äfven skulle anstå ett nygift par i våra villkor. Vi kunna aldrig komma mera lagom till Stockholms nöjen — ack, sådan triumf det vore för mig att föra ut en sådan maka! Du ler, min älskade, jag ser på dig, att du icke blefve likgiltig för det bifall, du der liksom öfverallt skall vinna."

"Nej, du misstar dig, bästa Wallden: det var ej deråt jag log! Det slags lycka, du förespeglar mig och som visserligen för en kvinna icke är utan sin retande sida, hinner jag nog en annan vinter. Men jag har så ofta hört dig falla i exklamationer öfver det himmelska i den så kallade smekmånaden, att jag icke trodde det du så snart ville lemna himlen för jorden. I motsats till hvad du sagt, erinrar jag dig,

att alla lyckliga nygifta par resa på landet, för att i ensligheten rätt njuta af behaget att äga hvarandras sällskap ostördt. Först längre fram bilda de sin umgängeskrets och eftersträfvat bullrande nöjen." Det var med ett till hälften ironiskt, till hälften behagsjukt småleende som hennes unga nåd framförde dessa ord, hvilka emot vanan åtföljdes af en liten smekning.

"Det blir väl som du vill då, nu och alltid, du oemotståndliga!" svarade han öfvervunnen. "Men ett vill jag be dig: nemligen att du icke misstycker, det jag inbjuder ett par kamrater, gamla goda vänner, som med sin trefliga närvaro skola förhöja njutningen af vår husliga lycka?"

"Sådane inbjudningar för en längre tid," sade Marie Louise, "äro visserligen icke alldeles i min smak; men . . ."

"Men, min vän, de brukas i alla förnåma hus på landet. När man lemnar staden, inviterar man sällskap med sig — derom kan du läsa," fortfor han småleende, "i våra trefliga engelska romaner, till och med i de svenska, och framför allt i sjelfva verkligheten."

"Mot så afgörande skäl kan jag ej hafva något att invända! bjud hvem du vill; men visiterna i grannskapet göra vi ju icke så snart? Jag är trött af detta eviga kalasande, och vill nu hvila mig."

"Syperbt min engel! Man skall beundra vår ömhet, som behöfver ett eremitage för att rätt trifvas, och man skall säga: det nya herrskapet på Malkolmsnäs väntas öfverallt, men de låta sina grannar vänta; de lära säkert ärna att lefva på stor fot!"

Några dagar efter detta samtal flyttade de unga makarne ut till Malkolmsnäs, likväl ensamma; ty fru N . . . föredrog, af skäl dem hon ännu förbehöll sig sjelf, att qvarstanna i staden.

Marie Louise hade icke efter sitt bröllop sett William mer än vid den omnämnda förmiddagspromenaden: han hade ej besökt de tillställningar, som följt på giftermålet.

Resan gaf mer, än bjudningarne i staden, de nygifta rådrum att blifva förtroliga med vissa vanor och ovanor och lemnade framför allt mer än tillräcklig tid att öfvertyga dem om, det de i sjelfva verket icke voro det intressantaste sällskap åt hvarandra. Likväl gjorde de hvar på sin sida hvad de förmådde, att öfvertyga sig sjelfva och synnerligen hvarandra om motsatsen. Han berättade lysande anekdoter från sina ungarldsdagar, anekdoter från både salongerna och mötena; hon hörde på, smålog, gäspade lite grand och berättade i sin tur om det kära Segerstad och om sin ledsnad, att dess ägare åter voro borta, men förespeglade sig så mycket större det nöje, man skulle få vid deras återkomst till våren. Allt detta var godt och väl, men tillät likväl de resande att emellanåt sofva eller lotsa sofva.

Ändtligen var man hemma. Men till följd af de rön, man gjort på landsvägen, var det liksom litet kallt i de nykomnes sätt att skicka sig i smekmånadens enslighet.

Den första veckan begagnade von Wallden att "rängera affärerna," de mest öfverhängande nemligen; ty i trots af sitt löfte till Marie Louise, var det antingen af gammal vana, eller af någon frestande tanke om kontanternas nytta, som endast de mest präsande förbindelserna honorerades. Alla sådana deremot, hvilka ännu kunde lemnas obetalte, lät han stå; ty, tänkte von Wallden, rik eller fattig, träffar man väl gamla skulder, utan att sjelf uppsöka dem. Det var ju dessutom en mängd nyttiga saker som nu behöfdes, såsom ridhästar, jagthundar och ett förbättradt

lager i källaren, utom åtskilliga oundvikliga förändringar i salig kusin Malkolms inredning af rummen och i hans pråliga möblering.

Medan hennes man var upptagen af dessa viktiga beräkningar, emottog Marie Louise sitt stora hushåll, stadde pigor och hushållerska, husmansell och kammarjungfru; likväl ville hon sjelf ha ett vaksamt öga öfver allt. Van vid arbetsamhet, blef den henne under närvarande tid en dubbel förströelse, och hon började snart finna nöje i sitt husmoderliga kall.

Om aftnarne träffade de unga makarne tillsammans vid thébordet.

"Du släpar ut dig, min dyra Marie Louise!" sade en gång, vid ett sådant tillfälle, den ännu uppmärksamme mannen. "Låt människorna göra allt det der!"

"Människorna behöfva eftersyn och ha saknat den länge nog!" svarade den unga frun. "Jag är husmor nu, och vill vara det."

"Och jag är husfar, min vän!" sade von Wallden skrattande. "Men, förbanna mig — ursäkta, detta var en påkommande reminiscens från kamratlifvet — om jag är i stånd att sköta detta kall med hälften den värdighet, som du inlägger i ditt: på min ära, är du icke alldeles en förtjusande mamsell Nylander, då du, i din lilla kofta och en shalett öfver mössan, träder ut i kök och handkamrar och der väcker ett lif och en ordningsanda, som gör mig hufvudyr, om jag råkar sticka dit näsan!"

"Var god och flytta om eldskärmen, min vän!" var Marie Louises älskvärda svar på så mycken huslig humor.

Men för första gången föll det löjtnanten in, att det ändå just icke så egentligen passade sig för en hustru att med ett par ord af denna mycket lugnande

beskaffenhet afkyla mannens snillrika bemödande att underhålla henne. För att visa detta, beslöt den äkta mannen att endast ringa och yttrade till den inträdande betjenten: "Hennes nåd vill ha flyttad eldskärmen längre åt kakelugnen — glöm icke att se efter det der en annan gång!"

Till Walldens stora förtret lotsade sig emellertid Marie Louise icke märka det fina i piken; tvertom begagnade hon betjentens närvaro för att gifva honom ett annat uppdrag.

Då herrskapet åter blefvo ensamma, sade von Wallden, som icke kunde smälta, att hans manliga förhållande ej gjort tillbörlig effekt: "Du upptog det väl icke illa, min söta Marie Louise?"

"Hvilket?" frågade hon helt menlöst.

"Att jag gaf din order åt betjenten!"

"Nej, bevars — han hade ju intet annat att göra!"

"Sådan liten himla satan!" tänkte löjtnanten; men lotsande ingenting om sin felslagna förhoppning att få se Marie Louise stött eller sårad, hvilket kunnat ge ämne till en liten diversion, yttrade han glädtigt: "Aftnarne blifva ändå på det hela något långa i vårt ljufva erimitage — skulle du ej vilja lära dig något sällskapsspel?"

"Jo, hvarför icke!" svarade Marie Louise. "Schack kan jag redan — ifall du vill spela det?"

"Åh nej, det är för tråkigt och fordrar... Men hundarna börja skälla — kanske..." von Wallden lyssnade utåt fönstret.

"Kanske är du så lycklig att få någon skickligare medspelare!"

"I sanning, min engel — jag tviflar icke på att det är mina begge vänner! Vid min ära, de komma som från höjden!"

von Wallden hade gissat rätt. De resande voro de väntade sällsksbröderna, hvilka, efter att litet hafva putsat sig, snart inträdde anförde af sin värd, som presenterade dem såsom kapten G . . . och ryttmästaren A.

I början efter dessa herrars ankomst fann Marie Louise detta afbrott i ensligheten icke utan behag. Det gaf ändå en omvexling, som kanske, noga räknadt, just nu var af nöden . . .

Till de nöjen, som nu infördes, hörde promenader till häst. Marie Louise blef snart öfvertalad att lära sig denna vackra konst och förtjuste sin man genom sin beredvillighet att ingå på förslaget. von Wallden fick genast ett nytt bestyr: tyg efterskickades från staden och en skräddare hämtades att förfärdiga hennes nåds riddrägt.

Under afvaktan härpå förkortades dagarne med glädliga samtal, lektyr och musik. Aftnarne deremot hade endast ett nöje — kortspel, hvilket, besynnerligt nog, ingen af herrarne, ehuru fullkomligt artiga kavallerer alla tre, visade håg att af skyldig uppmärksamhet för värdinnan cedera. Väl sökte von Wallden ett par gånger på skämt förmå Marie Louise att öfvertaga korten, hvilket hon likväl, såsom han riktigt beräknat, afslog; men deremot inträffade, hvad han hvarken beräknat eller önskat, att hon tog sitt arbete och satte sig husligt vid sin mans sida, en vana, som hade till följd att spelet aldrig kunde dragas ut öfver den vanliga sällskapstiden. Visade herrarne håg att förlänga denna, sade Marie Louise med intagande glädtighet: "Mine herrar, ni glömmar alldeles att jag endast är åskådare, och att åskådare ha det felet att tröttna!"

Emellertid hade ridklädningen hunnit blifva färdig; och då Marie Louise första gången visade sig i

den, kunde von Wallden icke upphöra att beundra sin hustrus växt och behag, hvilka han tyckte aldrig så hafva fallit i ögonen. Kaptenen och ryttmästaren tåflade om äran att få hålla stigbygeln, men undanskötos af den äkta mannen, som med ett uttryck af svart-sjuk oro sjelf lyfte henne i sadeln. Detta förhållande hade ej undgått Marie Louises uppmärksamhet, och det behagade henne mera än något af hvad hon hittills sett af sin man. Ridten gick väl: hon var lär-aktig, uppmärksam, road — och man kom hem i det bästa lynne.

För hvarje dag förnyades samma nöje och blef snart för Marie Louise en förströelse af ett så öfver-välgande behof, att hon kände sig missnöjd, när him-len någon morgon hotade med regn. Nöjet steg snart till passion; och stundom red hon ensam ut, hvarefter herrarne, i förtviflan öfver hennes frånvaro, företogo sig att, på blanka förmiddagen, förkorta tiden med korten, hvilka dock voro försvunna vid Marie Loui-ses återkomst.

"Bästa Wallden," sade Marie Louise en afton med ovanlig hjertlighet till sin man, sedan de blifvit ensamme, "jag har märkt att du har en olycklig otur i spel, och ehuru poängen icke är hög, så gör du dock, när allt sammanräknas, betydliga förluster."

"Hvilka jag tar igen andra aftonen!"

"Mycket sällan har detta händt. Om du ville skänka mig en glädje, en riktig glädje, så antag icke kortspel till en uteslutande förströelse för aftnarne, främst af den orsak jag redan nämnt, och för det andra emedan det är enformigt för mig att sitta hela aftonen och gäspa vid min söm."

"Är icke denna enformighet, min vän, helt och hållet en följd af din egen vilja — hvarför göra vi icke visiter hos våra grannar, och bjuda dem igen?"

Då kunde nöjena omvexlas, och du hade din krets såsom det anstår en fru af din rang och skönhet att presidera uti."

"Jag är ledsen, att du undviker ämnet och att höra, det du ej anser mig ensam vara värd den lilla uppmärksamhet jag begär!"

"Nå, min engel, du kan väl aldrig beklaga dig öfver våra gäster? De ligga ju så godt som i stoftet för dig. Men då man hela dagen varit uppmärksam..."

"Så kan man frikalla sig, när speltimman är inne, menar du? Men, min goda Wallden, häruti tänka vi fullkomligt olika; och jag vill derföre med all den öppenhet, hvarom vi kommo öfverens vid början af vår förening, säga dig att jag skulle bli allvarsamt ledsen, i fall du nu, sedan jag bett dig derom, icke lade band på dig och minskade detta nöje, hvilket jag för ingen del kan gilla, då det blir en bestämd vana."

"Detta, Marie Louise, borde du icke hafva sagt! En hustru skulle likväl tänka efter..."

"Att hon är sin mans bästa vän, och att han alltid bör lyssna till hennes råd, då de härflyta af goda bevekelsegrunder!" afbröt hon hjertligt den missnöjde mannen.

"Nå nå, icke var detta alldeles min mening; men eftersom du åtagit dig att öfversätta den, så..."

"Kommer icke spelbordet fram i morgon — åh, du är ett mönster, af älskvärda män!"

Och von Wallden lät sig behaga att för en af de sällsynta och derföre så mycket farligare, skälm-ska blickarne af sin vackra hustru låta husbondeväldet fara för denna gång. "Men," tänkte han, "nu måste det väl ändå vara tid att sluta smekmånadens behagliga enslighet: den har varat i fem veckor — således åtta dagar för mycket."

17.

Jag står ej längre uppå tå —
När Gud mig ögon har förlänat,
Så vill jag se med dem också.

von Braun.

Dagen efter detta samtal gjorde herrskapet på Mal-
kolmsnäs sina första visiter.

Marie Louises toilett var beräknad att väcka beundran. Hennes sätt — då hon så ville, af den utmärktaste elegans och det finaste behag — kunde icke förfela att, äfven på denna, hennes första rätt lysande dag, utöfva sin verkan. Hvad var väl henne småstadsboarnes bifall mot den aristokratiska societétens? Den beundran som hon också här såg sig vinna, var likväl egentligen det minsta: det största, det mest smickrande var den utmärkande artighet och särdeles välvilja, hvarmed hon öfverallt emottogs. Marie Louise kände sig lycklig, ty hennes fåfänga firade en triumf, som tillfredsställde henne.

Sedan man vid hemkomsten uttömt sig i anmärkningar öfver dagens små händelser, började herrarne oroligt, liksom af en osynlig makt dragna i rockskörten, vanka fram och åter förbi det så kärt blifna mahognibordet, hvilket ingen beställsam betjent kom

att lyfta fram, ty hennes nåd hade ju yttrat till Lundstedt, som ville förrätta sitt vanliga åliggande: "det spelas icke i afton."

Till ersättning uppbjöd Marie Louise hela sin förmåga att vara underhållande. Ryttmästaren och kaptenen lyssnade med skyldig artighet och gäfvo äfven, ehuru ej med hälften det lif som vanligt, sina bidrag till konversationen; men von Wallden syntes rent af ohjelpligt handfallen.

En gång i vana med detta sitt käraste nöje eller rättare sagdt, hans enda passion, var det honom olidligt, outhärdligt att qväfva densamma, synnerligast som dertill kom föreställningen, huru olämpligt det vore att följa en hustrus föreskrifter. Var han ej en man — hade han ej länge nog varit slaf! Hvad skulle hans begge vänner tänka? Hvad skulle Marie Louise sjelf inbilla sig, om hon såge sitt välde så fort och lätt stadgadt, alldeles utan motstånd? Jo, tvifvelsutan, ingenting mindre än att, som han bevisade sig vara en nolla, måste hon blifva den siffra, genom hvilken nollan utgjorde en summa. Men detta hvarken bar eller kunde bära sig. Hvarje manlig känsla uppreste sig mot så mycken svaghet; och likväl var det icke lätt att så öppet trotsa Marie Louise, hvilken i hans egen närvaro, till följe af hans eget medgifvande tillsagt betjenten att ej framsätta bordet.

von Wallden var på det hela en temligen passiv natur; men började hans blod att sjuda, så kom det merendels i starkare fart än han önskade. En stund stridde han för att öfvervinna frestelsen — men då frestelsen hette spel, hade han ännu aldrig öfvervunnit den.

Det var Marie Louise fullkomligt obekant, att största delen af hans skulder härflutit från denna ruinerande böjelse; och det var von Wallden sjelf obekant, huru många skuldsedlar han utgifvit efter ge-

nomvakade spelnätter. Många trodde han icke skulle komma i fråga att betalas, många kunde vänta; och många, af betydligt belopp, hade han rent af glömt under den evigt långa friaretiden, då han nödgats inskränka sig till den lilla stadens öfliga sällskapsspel. Äfven här hemma, i sitt eget hus, måste han tills vidare låta sig nöja med en för honom låg poäng — men det var dock spelare, med hvilka han spelte: de voro lika feberaktiga, lika elektriserade som han sjelf.

Klockan slog half till 8. Hvad, i guds namn, skulle man företa sig härifrån och ända till 11, den tid då man vanligen skiljdes åt?

Marie Louise sökte indraga von Wallden i samtalet. Hon var mer än vanligt vänlig emot honom — allt förgäfvets. Kanske såg han häruti ett bevis, att hon anade det hon drifvit sin makt för långt. Nog; efter att några ögonblick häftigt ha gått fram och åter, öfvervann von Wallden lyckligt den upproriska känsla, som bjöd honom att icke på detta sätt förolämpa sin hustru, ringde och befallde med skarp röst betjenten att sätta spelbordet i ordning.

I samma sekund denna befallning lemnade hans läppar, öfverdrogs Marie Louises ansigte af den starkaste rodnad. Den stolta qvinnan, för första gången förnärmad af den person, hon nämnde som make och som hon gifvit ett så oinskränkt välde, uppreste sig och nalkades von Wallden med en vänlighet och ett lugn, som han var ur stånd att förstå. "Nå väl", sade hon med glädlig naivitet, i det hon gaf honom ett lätt slag med näsduken, "du har då förlorat vadet, och jag skall med nöje emottaga min nya shal — visste jag icke, att du ej kunde undvara ditt spelbord!"

"Det kunde ju aldrig gå förträffligare!" tänkte von Wallden; och med ens, genom den vändning saken fått, i det yppersta lynne, kysste han hänryckt

sin hustrus hand och utbrast: "Tvenne shalar, min gudinna, är den minsta plikt du kan fordra — eller hur, mina herrar, är icke detta billigt, då man förlo-
rat sitt vad till en så charmant hustru som min?"

De båda herrarne hade naturligtvis passande svar i beredskap, men ingen af dem trodde förhållan-
det med vadet; tvertom anade de sanningen och vär-
derade i så hög grad sin unga värdinnas finhet och
fyndighet, att de skulle varit färdiga fördömma von
Wallden, som icke haft försyn att på sådant sätt fram-
kalla dessa hennes egenskaper, om NB. icke deras
egen passion gjort dem partiska för hans handling.

Marie Louise tog sin söm och den vanliga plat-
sen vid sin mans sida. Ett par gånger ville väl von
Wallden öfvertala henne att gå till hvila, emedan hon
"säkerligen vore trött efter resan"; men detta afslog
Marie Louise med ens, och spelet slutade i vanlig tid.

"Hennes nåd befaller ingenting mer?" frågade
kammarjungfrun.

"Ingenting, Hanna!"

Jungfrun tillslöt sängkammardörren. Herrska-
pet voro ensamma.

Marie Louise, med en mjuk shal kastad öfver
den hvita underklädningen, satt framför den nedfalnade
brasan. Hon var sysselsatt att upplösa sin vack-
ra hårfläta, medan von Wallden, helt modstulen vid
tanken på sin första sparlakanslexa, hvilken säkert var
i antågande, långsamt vandrade af och an.

Men minut efter minut förflöt; snart var hela
flätan uppe, och ännu ingen början gjord. "Hvad
väntar hon på?" tänkte han. "Kanske på ett knä-
fall, suckan, tårar, ånger — jo, det skall man tro
blir utaf! Det är väl jag ändå som får bryta isen..."

"Mår du ej väl, söta Marie Louise?"

"Fullkomligt!"

"Du är så tyst, min engel?"

"Jag tänkte på något!"

"På hvad — på dina nya shalar kanske?" inföll han, lättsinnigt anspeglande på det improviserade vädet.

Marie Louise svarade ej.

"Således på något annat — på våra visiter i dag? Nå ja, visst är det något stelt på gamla Lindboholm: grefvinnan tycks så litet följa med sin tid, att hon allt jemt tror, det en greflig krona betäcker vakanserna i det gamla huset, men hon är ju ändå en rak och gentil gumma, i hvars vördnadsbjudande närvaro ni unga damer icke vågar sitta med det koketterande sjelfsväld, ni annars tillåter er?"

Marie Louise fortfor att tiga.

"Men Kronby blir ett särdeles treffligt umgänge. Friherrinnan är väl det vackraste fruntimmer, vi ha här på orten — med undantag naturligtvis af lilla hennes nåd på Malkolmsnäs."

Ständig tystnad.

"Nej, min vän, nu blir du då alltför intressant! Låt stormen så godt bryta ut, som att längre hänga i molnen och hota! Jag har hört omtalas att med den äktenskapliga sällheten följa vissa privilegier kända under det humana namnet af sparlakanslexor, och jag, stackars f—n, får väl underkasta mig den gamla lagen — se så, gör nu processen så kort som möjligt!" von Wallden tog en stol och satte sig bredvid sin hustru.

"Delta skämt, hvilket du möjligtvis sjelf inser är på oriktig plats, kunde du gerna besparat dig! Jag har ej haft för afsigt att fångsla din uppmärksamhet."

"Verkligen, min lilla tjuserska — du skulle då icke vara ond?"

"Ond!"

"Nå, stött, missnöjd, hvad du behagar — med ett ord: du är kanske nog billig att inse, det ett sådant löfte, som du aflockade mig i går, icke var stort att räkna på?"

"Ja, jag har sett det!"

"Och i egenskap af engel — du vet, att jag så gerna tilldelar dig den — förtörnas du ej?"

"I egenskap af engel, i fall jag det vore, borde jag kanske gråta öfver min oförmåga att inverka på dig; i egenskap af hustru — tiger jag."

"Och hvarför just det, hvarför tiga? Jag är nyfiken att veta, af hvad orsak du ej skulle ha något att säga?"

"Ord af allvar", svarade Marie Louise, "böra icke utkastas förgäfves. Hvad jag talat, var ju fåfängt!"

"Nå men, min lilla vän, anse mig då icke alldeles förtappad för det jag en gång dristat mig ha en egen vilja! Du var så intagande derinne i salon-gen, då du koketterade med ditt vad — hvarför då nu se så mörk ut?"

"Man har leenden och konstlade ord för främmande; för sin man..."

"Har man missnöjda miner och ovänliga blickar!"

"Nej, icke det — man förställer sig blott icke. Och låt oss nu anse, att härom är taladt nog!"

"Oändligt gerna, min söta Marie Louise — jag önskar ej bättre! Men efter du varit så, så... hvad skall jag säga... så helt olika mot hvad jag väntat" (Wallden tog sin hustrus hand och kysste den innerligt och aktningsfullt), "så ber jag dig af hjertat om förlåtelse! Det är först nu efteråt som jag inser hvad din fattning kostade dig."

"Då du så talar, vill jag äfven säga dig, att denna fattning var nära att öfverstiga mina krafter, och att jag skulle bli mycket, mycket olycklig, ifall du ofta satte den på sådant prof."

"Ack, Marie Louise, min dyrkade, jag är ovärdig din godhet, ditt öfverseende!" Och häftigt ångerfull, fattad af ögonblicklig hänförelse öfver att hon, som kunnat säga så mycket, sagt så litet, låg den äkta mannen i samma stund vid sin hustrus fötter.

Marie Louise log, ett ljuft och godt, ehuru sorgset leende. Aldrig hade de begge makarne så, som nu, föresatt sig att lefva för sina pligter, för hvarandra, ja kanske var det första gången en sann och allvarlig känsla väcktes i von Walldens lättsinniga hjerta.

Tyvärre voro dock alla hans intryck af den flyktigaste beskaffenhet. Det närvarande var dock förbehållet att bära en märklig frukt: den följande aftonen tänkte Marie Louise på ingenting mindre än en syrpris, men hon erfor dock en sådan, då, vid Lundstedts vanliga tillredelse af spelbordet, von Wallden temligen ljudligt, liksom orden skulle fordrat ansträngning, tillsade: "intet parti i afton!"

Under första qvarten efter den stora uppoffringen var Marie Louises vackra och talande blick tillräcklig belöning; men innan halftimman gått till ända, började ångren öfver det för långt drifna ädelmodet ta ut sin rätt. Den tillfredsställelse, som hela dagen föresväfvat honom vid tanken på Marie Louises ofantliga förvåning, var nu vunnen och förbi, och snart kände han sig fattad af en dunkel föreställning om huru passande och ädelt det vore, ifall Marie Louise nu i sin tur — det vore en så englalik handling — äfven gäfvat en kontraorder. Men Marie Louise gaf ingen sådan, ehuru hon, för att säga sanningen, rätt väl förstod sin mans önskan; en sådan lek anstod icke hennes lynne.

"Hm, hm, hm", tänkte von Wallden, som såg att hans förhoppning icke tog skruf, "en gång får väl gå då!"

De följande aftnarna var spelbordet åter i gång.

18.

— liksom sångens toner dö på heden,
Så tynade min glädje bort och dog,
Och från den stund jag svurit bröllopseden,
Ett töcken kring min varelse sig drog.

Nicander.

Snart blef annat lif, annan rörelse på Malkolmsnäs. Gäster kommo och foro, bjudningar gjordes och emottogos. Herrskapet på Segerstad hade återkommit, och oupphörligt voro de begge familjerna, synnerligast de begge damerna, tillsammans.

Friherrinnan Charlotte, som icke förut kommit på idéen att rida, ville nu göra Marie Louise sällskap; och uppvaktade af de eleganter, som med våren inträffade här och hvar på herregodsen, särdeles på Segerstad, ströfvade damerna omkring, hvarvid det kom på modet att arrangera små partier åt en mängd ställen i trakten, hvilka förut icke ansetts värda någon uppmärksamhet, men nu i en hast blefvo "grufligt" pikanta.

Under nöjenas rus, då ingenting sparades för att gifva tiden vingar, började tidtals Marie Louises inre minne att mindre agga. Hon kände det väl nu

och alltid — ty hennes hjerta var ej danadt att emottaga en sådan smärta utan att behålla den för alltid — men de lindrande medlen smakade ej illa.

En dag hade sällskapet, med friherrinnan Charlotte och Marie Louise i spetsen, under en animerad konversation råkat alldeles glömma hur långt man passerat, då friherrinnan utbrast: "Hvad är det här — vi ha ju ridit ända till Qvillinge!"

"Blif icke förskräckt, min nådiga!" yttrade von Wallden. "Denna skog ser ju vördnadsbjudande ut: vi kunna gerna ta en liten svalka under dess grenar. Så pittoreskt solen flammar i trädtopparne!"

"Jag hör röster der borta — hvad menar fru von Wallden, skulle det icke så här i qvällskymningen kunna hända att skogsfrun förvillade oss?" frågade ryttmästaren sin unga värdinna, som på en gång tyst och försänkt i djupa tankar blickade inåt gångstigen.

"Nej, på min ära, blir det icke tvenne skogsmän i stället... Men ack, hur är det fatt?" Ryttmästaren höll in sin häst, liksom Marie Louise gjorde med sin. "Jag tror hennes nåd blef skrämmd?"

"Skrämmd — nej inte alls!" svarade Marie Louise, under det likväl hennes kinder företedde ett oupphörligt färgspel. Knappt förmådde hon sitta fast i sadeln, så till själens innersta djup skakade henne den röst, som nått hennes öra.

Den välvilliga gästen såg ut att vilja göra ännu en anmärkning; men Marie Louise, fattad af ångest att hennes rörelse kunde bli bemärkt af sällskapet, stammade i en ton, som nästan hade uttryck af bön: "Det är blott hettan, herr ryttmästare — lotsa ej om en sådan obetydlighet!" Det var lycka för Marie Louise att friherrinnan Charlottes uppmärksamhet var riktad åt annat håll; emellertid förmådde hon knappt längre styra sin oro, af

fruktan och väntan att i hvarje sekund kunna få se de talande framträda.

Hon fick ej vänta längre.

Tvenne män, en åldrig bonde och en ung vac-ker "herre-karl", klädd i lätt jagtrock och med en rund halmhatt på hufvudet, kommo från skogsstigen ut på vägen.

"Åh, mjuka tjenare, se ingeniör Wiliamsson!" ropade von Wallden med glädlig röst. Det var den äkta mannen angeläget att i främsta rummet öfvertyga friherrinnan och sedan den öfriga delen af sällskapet, som kunde ha sig något bekant om gamla tiders förhållanden, det han var så långt aflägsnad från svart-sjuka eller misstankar till sin fordne rivals inflytande, att han tvertom fröjdade sig åt tillfället att få visa denne sin lycka och framför allt sin hustru. "Mjuka tjenare, detta var ett ganska angenämt möte — eller hur, min älskade Marie Louise!"

"Oändligt angenämt!" svarade hon tillgripande den första fras, som föll henne på läppen.

Wiliam helsade emellertid på sällskapet till höger och venster, och steg nu med en säkerhet, som återgaf Marie Louise mål och mod, fram till hennes häst; och under det han klappade denne på halsen, sade han lifligt, men i fullkomligt modulerad ton: "Jag trodde det var Diana sjelf med sin svit; men gudinnan i egen person skulle icke varit ett angenämare möte! Det är öfverflödigt, då man ser fru von Wallden, att fråga efter helsa och trefnad?"

"Kan man se", återtog den äkta mannen, "så artiga herrarne från staden äro! Jag skulle väl egentligen icke sjelf hålla med; men efter vi ännu lefva i smekmånaden, så kan jag opåtalat gå in på herr ingenjörns sats, att min hustru ofantligt embellerat i landtluften."

Williamsson gjorde icke von Wallden det nöjet att lemna uppmärksamhet åt dennes beräknade fritalighet. "Jag uppehåller herrskapet!" sade han, och visade tecken att aflägsna sig.

"Vi ha icke så brådt!" svarade Marie Louise, som fann det opassande i sin envisa tystnad mot en gammal bekant. "Jag får den äran presentera ingenjör Williamsson för en vän, som jag så ofta omtalat."

En djup bugning, åtföljd af några ledigt smickrande ord å Williams sida, framkallade en mjuk och intagande böjning på friherrinnan Charlottes vackra hufvud. Hon hade icke föreställt sig, att den henne sedan så länge förhatlige landtmätaren kunde hafva detta utseende och att han i egenskap af Marie Louises fordne älskare skulle visa sådan takt.

"Gör oss nu sällskap till Malkolmsnäs!" sade von Wallden med ton af den uppriktigaste bjudning. Det retade hans lättsinniga lynne att inom sitt eget hem få visa ingenjören hela sin makt.

Högt rodnande, men likväl för de omgifvandes skull, nödgades Marie Louise förena sina önskningar med sin mans.

William förklarade sig, till sin egen stora ledsnad, vara ur stånd att få begagna sig af herrskapets godhet. "Trängande göromål, m. m.!"

"Åh, sådane finnas väl icke beständigt heller! Vi äro ju grannar, så länge herr ingenjörn har sina förrättningar i Qvillinge — få vi således icke nöjet af herr ingenjörns sällskap i dag, så vänta vi derpå en annan! Låt se, torsdag, fredag, lördag eller . . . om söndag, då är ju hela den arbetande verlden ledig?"

Under en flyktig färgskiftning vid den enfaldiga anspeglingen svarade William: "Som herr löjtnanten befäller då: emedan söndagen för dagsverkarn är hvi-

Iodag, må den för mig bli en dubbel högtid!" Han lyfte halmhatten från sina vackra lockar, som ledigt fladdrade kring den solbrända pannan, tog farväl af sällskapet och försvann på den skogsstig, hvilken låg gent öfver landsvägen på andra sidan.

"En gammal bekant, såsom man kunde se?" ytttrade ryttmästaren, som hela tiden gifvit akt på Marie Louise och nu hastigt fattade tygeln på hennes häst, hvilken, lika tankfull som dess unga herrskarinna, tycktes ha för afsigt att botanisera i skogen.

Marie Louise hörde ej sjelfva orden, men tonen susade liksom litet besynnerlig för hennes öra och hade tillräcklig makt att återge henne fattningen. Hon upptog med ifver det ena samtalsämnet efter det andra och underhöll dem derjemte så väl, att icke ens friherrinnan Charlotte en enda gång ertappade henne på bristande redighet i tankeföljden.

Men blifven ensam om aftonen, sedan gästerna rest och husets herrar ännu en gång på en qvart ville försöka den nyss uppsatta biljarden, fans ej en enda redig tanke i Marie Louises hufvud. Allt, hvad som under de föregående veckorna tyckts henne vara angenämt och förströende, förekom henne nu tomt, dödligt tråkigt, och hennes mans opassande och lätt-sinniga anmärkningar kommo henne att rodna, i trots af hennes en gång gifna försäkran, att för en sådan man ingen hustru behöfde rodna. Ack, huru betydligt steg ej, under jemförelsen af deras olika förhållande vid detta tillfälle, Wiliam, den fordne älskaren, framför mannen! I närvarande ögonblick föreföll henne bördan af det äktenskapliga oket att vara blytung. Hennes hjerta brann och skalf: det befann sig nu helt och hållet ett rof för de lidelsefulla utbrott, hon beskrifvit för sin mor; och med fullkomlig glömska af denna ömma moders ord: "då du ingått den-

na förening, som gäller lifvet, så mins att icke ens en känsla får vara den otrogen, till hvilken du bör ha gifvit allt!" öfverlemnade sig Marie Louise handlöst åt vildheten i sin smärta, glömmande till och med, att hennes make hvarje ögonblick kunde inkomma.

Till både lycka och olycka inträffade emellertid icke detta. Qvarten hade växt till timma, och timman till timmar, då Marie Louise uppvaknade ur den onda drömmen, reste sig från soffan och stirrade på de i piporna nedbrunna ljusen. På en gång stod allt klart för henne. Under bäfvande fruktan kastade hon en blick inåt de hvita draperierna: hon trodde att von Wallden längesedan lagt sig, att han genomskådat hennes känslor och i sin billiga förtrytelse låtit henne med flit qvarblifva i den domning, som följt på blodets häftiga uppsvallning. Men med lättadt hjerta fann hon, att han ej var i rummet; och nu kom turen till henne att rodna för sig sjelf, emedan hon med ett slags tacksamhet måste se sin mans oordentlighet, i hvilken hon fick ett skygd för sin egen förvillelse.

Hon såg på klockan: den var öfver 2. Hastigt började Marie Louise att afkläda sig; men fattad af en annan tanke, afbröt hon genast detta göromål, upptände nya ljus, tog en bok för att lotsa läsa och satte sig vid bordet att afvakta sin man.

Knappt hade hon hunnit försätta sig i den nya rolen, då dörren sakta upplästes och von Wallden med något osäker gång inträdde i ett tillstånd, hvari Marie Louise ännu icke sett och hvaruti hon aldrig tänkt sig att få se honom. Spelets njutning hade till firande af biljardens ankomst, blifvit förhöjd genom en i hast arrangerad backanalisk högtid: från ett gladt infall under skämt och sång hade den småningom stigit

till skarpt allvar, oturen hade hos von Wallden ökat retligheten, medel att döfva stod tillreds — och följden blef att han slutligen kom i denna belägenhet, hvaremman mest förnedrar sig sjelf.

Marie Louise ryggade med afsky tillbaka för hans smekningar. Hon kunde knappt se på honom, så föraktlig förekom han henne.

"Du har vakat och väntat på mig, ser jag, min lilla turturdufva, och suckat och gråtit en liten tår, kan jag tänka — nå, än se'n? Visst knäfveln är jag en smula upprymd, men inte är det värdt att sätta sig och gråta för det!"

"Det kan icke heller falla mig in!" sade Marie Louise, tvingande sig till ett någorlunda vänligt svar, ty nu var ej ögonblicket att tala förstånd; men hennes hjerta slog häftigt och hennes förtrytelse var verkligen nära att taga den utväg, hon nyss förnekat.

"Ja så, det kan icke falla dig in — nå, det var väl det! Ty vet du för roskull, min gudinna, hvad som annars fallit mig in?"

"Nej, hvad?" Marie Louise vände sig ångestfull fram och åter.

"Jo hvarken mer eller mindre, än att hvar dag lefva som jag behagar; ty oss emellan sagdt med all den der öppenheten, du vet, är det inte ett sakramenskadt dumt tvång att tvinga sina böjelser! Men hvarför ser du ständigt så der bort på väggen — se på mig... så der, ja! Se vänligt på mig, kyss mig, min lilla dufva!"

"Nej, vid gud, detta blir för odrägligt!" Marie Louise reste sig häftigt upp, för att gå in i kabinetten.

"Åh, mjuka tjenare, min fru — inga sådane manövrar, om det behagas! Man kan väl för syns skull i sällskap, och helst i närvaro af en förafske-

dad älskare, fjäsa litet för sin hustru, men emellan fyra ögon, vill man förbanna mig, ha sin respekt!"

Den stolta Marie Louise var nära att qväfvas under tyngden af denna stund.

Morgonen efter denna natt, under hvilken Marie Louise lidit så många särskilta arter af qual, reste hon helt tidigt på ett besök till Segerstad. Hennes hjerta behöfde utgjuta sig. Till sin mor blygdes hon, bäfvade hon att vända sig: det var dessutom tre mil till staden. Segerstad låg så nära; och Charlotte skulle, utan att veta allt, dock få veta nog för att med sin äldre erfarenhet kunna gagna henne.

Friherrinnan, som genast observerade, att det tidiga besöket gällde något annat än en blott och bar morgonpromenad, förde sin vän till trädgården i paviljongen, der de ostörda kunde få språkas.

"Nå, söta Marie Louise, jag ser att någonting plågar dig, men förstår ej hvad; ty med undantag af första scenen, der du visade en liten oskicklighet, måste jag berömma dig för det sätt, hvarpå du utförde sednare partiet af din rol i vår lilla skogsdram."

"Men sedermera", sade Marie Louise, "tilldelte mig ödet en annan rol. Det är kanske en svaghet att säga dig det; ja, jag nästan blygs öfver att icke kunna ensam bära min förtrytelse — men ditt råd torde vara mig af nytta."

"I hvad — naturligtvis icke i afseende på din rol om söndag? Ty i hvad som rör den, är du sjelf den mest kompetente domaren. Men hvad helst det än är, så skynda dig att tåla: din högtidlighet gör mig nyfiken."

Marie Louise berättade nu sednare delen af nattens tilldragelser. Hennes känsla, så djupt och grymt sårad, sparade ej von Wallden: friherrinnan kunde mycket tydligt se honom demonstrerande för sin hustru, såväl i egenskap af kurtiserande äkta man, som värdig och förolämpad herrskare. Men i stället att falla i utrop af förundran och ledsnad, svarade hon skrattande: "Min Gud, min söta vän, hvad du är lycklig — du är ju afundsvärd!"

"Du skämtar bra olägligt, som jag tycker!" svarade Marie Louise, till hälften stött.

"Jag skämtar alldeles icke! En hustru, som varit gift i fulla tre månader, utan att ännu ha sett Bacchi drufkrans kring sin mans tinningar, är verkligen att afundas; och jag råder dig, som din aldri bästa vän, att hvarken nu eller framdeles lotsa om att ditt minne sträcker sig från afton till morgon. Ser du, min bästa Marie Louise, vi hustrur böra alltid sofva, sofva som stenar, då vår instinkt vid första vridningen i låset säger oss, att vi icke utan fara att blifva sårade kunna vara vakna. Sof, sof, kära barn, och tacka gud att du ej behöfver sofva både natt och dag — tro mig, det får mången hustru finna sig i!"

"Men", invände Marie Louise, mot sin vilja muntrad och ur stånd att neka ett leende åt sin väns tröstegrunder, "men, bästa Charlotte, tänk dig nu, om det är spel som föranledt de sednare orgierna?"

"I ett sådant fall", återtog friherrinnan betänkligt "kan det knappast sägas, att en hustru gjort nog genom att endast sofva: i nödfall bör hon till och med kunna vara skendöd?"

"Af hvad skäl då?"

"Af det skäl, att de skendöda aldrig tala och aldrig svara, och att ord, komme de än från en serafs läppar, alltid förblifva ord, små oting, som den

hvilken under ögonblickets retlighet afpressar dem, kan ge hvad färg han helst önskar och behagar."

"Nå väl, jag förstår," sade Marie Louise; "och jag vill också försöka att sofva!"

"Men sof med grace, min vän! Kom framför allt i håg, att denna tunga dvala icke om morgonen får hänga qvar i dina ögonlock; ty då, du begriper, frågar den ömme maken hvarför dina ögon äro så dunkla, och denna fråga bör han helst sparas för att icke finna anledning att på nytt göra dig skendöd!"

De begge damerna åtskiljdes. Och von Wallden, som ännu icke vaknat, då hans hustru reste bort, men nu putsad och litet brydd kom emot henne, blef alldeles förbryllad öfver Marie Louises väl allvarsamma, men dock intagande och goda väsende, icke en skymt visade sig till minne af nattens uppträde.

"Min själ, är hon icke ändå en engel!" sade han för sig sjelf. "Och en sådan qvinna förtjenar nog, att man respekterar henne: denna vänliga blick på denna morgon är värd mer än tiotusen sparlakanslexor!"

Såsom stor offergård kom denna afton intet spelbord fram; och hvad nyckeln till biljardrummet beträffade, hade von Wallden alldeles förlagt den.

"Minsann," tänkte Marie Louise, "är icke Charlotte en klok fru — måtte medlet blott alltid lyckas!"

19.

Bref från Wiliamsson till vännen i hembygden.

Aldrig annat än jeremiader öfver min-tröghet! Men om du rätt visste hur allt förhåller sig, skulle du tacka gud att någon gång få en stackars sida ifrån mig.

Sedan de kära, hvilka fordom med dig delade mina Epistlar, nu äro förskingrade, kan jag skrifva mera öppet och förtroligt; ty nu skall blott din blick genomögna dessa rader. Men "skizzernas" tid är förbi — du får nöja dig med tarfligare kost, om du vill, att jag ännu skall furagera dig under en ledig aftonstund.

Vår lilla stad är en hjertans god stad, en oöfverträfflig stad i det afseendet nemligen, att man der sällan kommer i tillfälle att ådraga sig snufva och bröstvärk: man lefver, ser du, i en sådan atmosfer af värma, att den till och med vintertiden ljummar upp gatorna, granne från granne. Och hvarifrån tror du väl, att denna välgörande eld utgår, hvilken förmår sprida sina strålar genom en hel stad och sätta vårt blod i det omlopp, att vi midt under vintern tro oss försatta till sommaren? Jo, denna eld utgår från våra damers rosenläppar och små glödande tungor.

Du har ej bott i en så liten stad. Du har icke begrepp om en haute volée, som, från borgmästaren ned till den beskedlige hökarn bakom sin disk, konspirerar mot den haute volée, som slagit upp sina residenser utom staden; och emedan du icke vet detta, min bror, skall jag säga dig, att det är farligt komma emellan begge partierna.

På några mils afstånd och omkring staden ligga flere respektabla herresäten, tillhörige både den äldre och nyare aristokratien. De hafva sin societet, fin och förnäm, förstås, och besöka staden kanske icke tvenne gånger om året. Staden åter har sin societet, rätt pikant och treflig, hvilken fordom velat associera sig med den landtliga; men tillbakavisad, har den i sin tur satt sig på sina höga hästar — och gud nåde den medlem från stora haute volée, som råkat fastna i nätet på den lilla: han är nära nog lika ohjelpigt snärjd som flugan i spindelväfven!

Vidare bör du veta, att äfven vi ha stort folk och sjunga ännu alltid före uppstigandet från ett gladt middagsbord: "Må handel och sjöfart florera!" Här ser du, t. ex. en grossör, som behandlar uppköpet af 20 skålpund holländsk ost med samma vigt och djup-sinnighet som Rotschild, då han uppgör en stats-affär på miljoner; der en annan Merkuriison, som i tysthet anropar himlen, att kursen måtte falla, ty om några postdagar skall han ut med — 133 och 16 banko, hvilka han ännu icke sammanlånt; der en tredje, som berättar dig om stora affärer på England, emedan han nyss med en bekant skeppare fått inlurendrejat några dussin talrickar och dito thékoppar; och slutligen och till sist en respektabel minuthandlare, som uppdrager ett norrskt handelshus att uppköpa 4 fjerdingar jom-frulans-makrill.

Säg sjelf, käraste bror, om icke allt detta inger dig aktning för det stora kompaniet, mot hvilket det ostindiska på sin tid förmodligen var bara non sens!

Sedan du nu litet känner terrängen, kan jag berätta dig att, så länge rågången mellan begge partierna icke öfverskreds, allt gick ganska bra. Men nu har här på en gång blifvit ett förfärligt ljud i krigstrumpeten, i stadens nemligen.

Du vet, att fröken N . . . (för mig hade hon en gång ett annat namn, som jag dock gerna vill söka glömma) för några månader sedan gifte sig med löjtnant von Wallden, på långt håll släkt med vår välvise herr borgmästare. Före sitt giftermål hade hon, såsom du känner, ärft en betydlig, välbygd och vacker egendom, som ligger midt uppi sjelfva stora haute volée-trakten. Fru von Wallden, redan från fordom bekant med den förnäma societetens prydnad triherrinnan G . . . på Segerstad, blef naturligtvis, sjelf af god familj, med öppna armar emottagen, då hon fjorton dagar efter bröllopet öfvertalade sin man att lemna stadens dagliga tillställningar för att bege sig ut till Malkolmsnäs, hvilket likväl ej nu hade något lockande, emedan dess yppersta grannar flyttat till de stora städerna.

Så mycken otacksamhet och kallsinnighet hade staden icke väntat af det unga paret, hvilket icke bjöd någon menniska, icke ens onkeln, borgmästaren, att helsa på vid Malkolmsnäs. Några sade: "Fröken, den fattiga nåden i vindskupan, blef en gång, då hon icke hade annat att briljera med än sin välsignade stärkta sitsklädning, upptagen af oss, liksom hon varit vår fullkomliga like: ingen var nog småsint att låta henne känna sin öfverlägsenhet och hennes egen obetydlighet — nej, gudskelof, sådane ha vi aldrig varit! . . ."

"Och vi," sade andra, som utkastat enorma penningesummor för middagskalaser åt de nygifta, "hvad ha vi haft för det? Icke ens en återbjudning!..." "Än vi då, mitt herrskap," klagade en tredje skara, "vi gjorde ju de briljantaste baler med "gående" supéer -- fick vi mera än en knapp visit för omaket! Åh, det är skandalöst att bemöta sin äldsta och kanske i längden solidaste sällskapskrets på det sättet!"

Men hvad var allt detta? Myggors lätta sus i förhållande till en torndyfvells surrande, då vi föreställa oss borgmästarens rättvisa harm: han, stadens mäktige magnat, förbisedd af en slägting, ja, väl ännu värre, af en man, som hade honom att tacka för hela sin lycka! Ty du bör veta, att om ej borgmästaren "på mensklighetens vägnar," för att uttrycka mig med farbror Pellander, låtit ett bysättningsutslag sofva i byråen, i stället för att låta verkställa det, så hade von Wallden vid detta laget filosoferat på gillstun och således icke blifvit i tillfälle att spela en stolt gentleman på "Rudof-castle," såsom det sägs, att han haft för afsigt att omdöpa Malkolmsnäs.

Men sedan jag nu, min bästa vän, sagt dig allt detta, så säg mig du igen, NB. om du kan, hvarför jag mödat min hjerna och kluttrat ned ett par sidor papper med berättelsen om saker, som på intet sätt intressera mig och troligen ännu mindre dig! Helt säkert kommer det deraf, att vi under inflytelsen af en olycklig passion jägta efter allt, som kan afleda till och med vår egen uppmärksamhet från smärtan af det inre såret, till hvilken, om vi än försöka att leka bort den, vi ändå slutligen återkomma.

Länge nog har mitt hjerta varit stumt och slutet för vännen -- nu skall du blicka dit in. Nu känner jag mig tillräckligt stark för ett meddelande.

Då Marie Louise, denna alltid lika tillbedda qvinna, förkastade mitt anbud, skedde det ej af brist på kärlek, utan af en vida olyckligare brist, jag menar af brist på rent hjerta: en fläkt af något icke godt hade smugit fram öfver Marie Louises ljusa själ och smittat den med högmodets synd. Min ställning i lifvet förekom henne alltför ringa, mitt namn alltför borgerligt. En annan tid kom: hon blef rik, men hon började då erfara, att rikedom ej utgör allt; jag be-
drar mig icke, då jag säger dig, att hennes fordnå kärlek nu, då hon med mig kunde emotse ett lif, hvarifrån hon trodde alla bekymmer aflägsnade, steg till en grad som den kanske under andra förhållanden icke uppnått. Men sårad i min själ på det ömmaste, oläkligt sårad, måste jag visa Marie Louise att hon, som ej med mig velat dela det ringare, icke sedermera kunde göra mig lycklig genom sin rikedom. Min låga flammade ännu lika högt, och hennes qual voro äfven mina; men jag lyckades likväl visa mig kall, och för hvarje gång jag greps af frestelsen att förråda min hemlighet, stod den förgångna tiden varnande framför mig. Det är blott i välstånd, utan bekymmer, som Marie Louise kan älska. En qvinna, som ej med den man, hennes hjerta valt, föredrager en måttlig bergning, ja till och med fattigdom framför den mest bländande glans, hon, som ej gör detta i sin ungdoms första vår, hon har ej rätt älskat. Tids nog kommer beräkningens tid. Marie Louise var för ung att redan känna den, och hon beräknade dock.

Jag är okunnig om hvilket vildt beslut tvingade henne att i hast afgöra sitt öde. Och låt mig tillägga: att jag äfven är okunnig om, huru länge jag skulle förmått att kämpa mot hennes och mina förenade känslor, då detta val med ens gjorde slut på de öf-

verläggningar, hvilka stundom emot mitt bättre förnuft trängde sig på mig.

Jag visste, att von Wallden var en lycksökare, en människa utan karakter. Jag hade bevis emot honom; och för att rycka Marie Louise undan den afgrund, som jag anade, använde jag dem. Ack, då först fick jag tillfälle att beundra denna på en gång så småsinta och storsinta qvinna, som, i det hon gifvit sin tro åt en man, vore han ock ovärdig, tager hans sak såsom sin. Du skulle hafva hört, med hvilken säkerhet hennes läppar, säkerligen hittills obekanta med en osanning, djerft framsade den ena efter den andra, för att öfvertyga mig, att hon kände allt, hvad hon behöfde veta, och att hon ej ville veta mer!

O, Marie Louise, Marie Louise — för alltid förlorad!

Broder, förlåt denna klagan! Hon var en qvinna värd att saknas, och den saknad hon inger, varar evigt.

Efter hennes giftermål har jag sett henne blott en gång: det var i ett af de ögonblick, då hon njöt af sin fåfängas triumfer, då hon gjorde en morgonpromenad i sitt nya ekipage och förvånade staden med sin toilett, sin lyx och sin liveribetjening . . . Ack, stackars Marie Louise, huru länge skola väl dessa lek-saker vara nog för att fylla tomheten i ditt hjerta?

Kort derefter flyttade hon med sin man till Mal-kolmsnäs.

Nu inträdde i mitt hjerta fullkomlig natt. Jag blygs nästan att tillstå, det min svaghet och modlöshet var så stor, att jag kände mig ovärdig mig sjelf. Men allt måste ha sin tid att rasa, äfven smärtan: om vi än aldrig så länge spjärna emot, skall den dock hinna oss. Den hann mig.

Jag vill fort öfvergå detta. En man må känna kärlekens qual, men beskrifva dem bör han ej — då blir han qvinnlig, och du vet, om jag någonsin velat vara det!

Månader gingo om. Jag började åter uppresa hufvudet, ty i kraftig och mångfaldig verksamhet bjöd mig våren ut till nytt lif. Gudskelof att arbetet icke blott är min glädje, utan äfven ett behof, ja mer än ett behof för mig: det är mitt allt. Kan du tro broder, att jag hyser en annan passion, som jag icke förr känt — jag är äregirig; jag har föresatt mig icke allenast att genom verksamhet, redlighet och det lilla goda, jag förmår göra, bli en aktad medlem i samhället, utan jag vill äfven bli rik, för att en gång få tillfälle visa Marie Louise att den lott, jag kunnat bjuda henne, icke förtjente att så föraktligt afvisas. Ibland ertappar jag mig på drömmar, som kanske icke äro så alldeles rätta, men hvilka sporra min rastlösa sträfvan att uppnå målet.

Jag skrifver detta på Qvillinge, en trefflig bondgård, der jag för närvarande uppslagit mina bopålar. Qvillinge ligger icke just långt från Malkolmsnäs; men för mig är vägen dit för lång, emedan den är onyttig.

Mitt bref skall få ligga till nästa postdag; ty jag afbrytes här af riksdagsmannen, min värd, som vill ha mig ut att bese en myr i skogen — — — — —

Jag har återsett henne — henne: jag har återsett Marie Louise!

I ett sällskap ur den krets, jag vid början af detta bref omnämnde, kom hon till häst emot mig. Du kan icke fatta hvad jag erfor vid att se henne så skön, så skön som jag aldrig förr sett henne — och så förvirrad! Jag vet ej, hvarifrån jag tog mod och djerfhet att tilltala henne i ett språk, passande i den-

na omgifning och tillika för den förtrolighet, som tillhörde en gammal bekantskap. Jag tror att jag lyckades; och det är mig en glädje att tro, det min fattning återgaf henne sin.

Han, von Wallden, som skulle plocka min ljufva, herrliga blomma — o, det vill mycket till att tåla den karl'n: det är mer än en pröfning att visa honom denna humana artighet, som bildadt folk iakttaga mot hvarandra — han bjöd mig till Malkolmsnäs öfvermodigt, ja dumt, men dock med en ihärdighet, som ej medgaf en fortsatt vägran. Om söndag, tänk dig, om söndag skall jag återse Marie Louise i hennes eget hem, som hustru, som värdinna — — — — —

Söndagsnatt.

Jag kan, jag bör icke skrifva i afton. Mitt förnuft ligger åter under för passionens mäktiga storm. Strider, underbara, främmande för mitt lynne, för mitt hjerta, börja förvilla min själ, förmörka mitt sinne.

Hvad är då allt detta? Älskade jag ej redan förut — hade jag ej redan då ett begrepp, klart och stort, om kärlekens makt? Ah, jag måste le, le af medömkan med mig sjelf! Bindeln har fallit från mina ögon. Jag var lycklig, så länge jag blott älskade: nu är jag olycklig, vansinnig, förstörd, emedan jag mer än älskar, emedan jag brinner och förtäres af qual, som ha kommit från afgrunden!

Denna qvinna, som älskar mig, mig ensam, hvarifrån tager hon djerfhet att midt under mina blickar låta smeka sig af den man, hon måste afsky? Hvarifrån tager hon dessa leenden, dessa miner af tillgifven ömhet, hvarmed hon besvarar hans fadda omsorger? Hvarifrån komma dessa blixtar, som genomflyga rymden af några steg, men blott slå ned på mig, blixtar, hvilka antända med en eld, som ingenting

förmår utsläcka? Vet hon ej om dem? Nej, det vet hon icke — ty bäfvande, darrande som en ertappad brottsling, söker hennes öga genast ett annat mål, och hennes läppar röra sig så fort och lifligt, liksom hon fruktade att ämnen aldrig skulle räcka till.

- Han är odräglig denne karl! Han kan ej lefva utan spel. Äfven i afton måste samma förströelse idkas. Jag undanbad mig.

Marie Louise gick af och an. Der var blott några herrar. Med mig talade hon litet; men det hon sade, var med en frihet, som förvillade. Hon talade dess mer med de andre.

von Wallden hade afgjord otur hela aftonen. Hans lynne började synbart lida, och efter två eller tre bedjande blickar, dem Marie Louise obemärkt af andra, men icke af mig, smög öfver bordet, tycktes hans retlighet stiga till sin höjd.

Klockan half 10 anmälades maten. "Är icke, detta en half timma förtidigt, min vän?" frågade han, och gaf sin hustru ett ögonkast, hvarför jag velat ge honom en örfil. "Vi ha gäster, som önska resa!" svarade hon lungt.

Det måste varit vana att spelet eljest slutade vid mattimman, ty i en ganska afgörande ton yttrade von Wallden: "Ingen uppgörelse nu, mine herrar! Den får ske efter maten, då jag äfven hoppas taga min revans."

Jag såg Marie Louise starkt rodna. Och jag såg henne blekna, då, efter återkomsten från supéen, han med infernalisk glädtighet yttrade: "Varen gode och återtagen edra platser, mine herrar! Min hustru, min lilla regentinna, har för i afton behagat göra en mildring i våra små huslagar och tillåtit oss, fastän i saknad af hennes närvaro — ty hon delar alltid straff

och nådebevis på en gång — att fortsätta med vårt nöje.”

Jag tog afsked. Jag tyckte mig se att Marie Louise knappt förmådde hålla sig uppe då jag nalkades henne . . . O, jag kände för väl den stolta qvinnan! Att hafva blifvit trotsad inför mig!!! Jag kände på mitt eget, hur hennes hjerta svällde. Hon neg med en stum afskedshelsning. De andra voro redan borta. Hon följde mig, af höflighet eller af någon annan orsak, till dörren emellan förmaket och salongen.

Vi stodo på hvar sin sida af tröskeln. I förmaket fans ingen utom jag. Den utskjutande kaminen dolde henne för de spelandes blickar. Jag tog hennes hand; och hade det än gällt mitt lif, skulle jag ej kunnat afhålla mig från att trycka den till minua läppar — huru, vet jag ej.

Marie Louise såg på mig med en stor, själfull, underfull blick — en blick, hvari en hel himmel och en hel afgrund sjönko tillsammans. Jag tyckte att en tår glimmade fram, och jag bedrog mig ej! Hvad skulle det ej ha kostat henne för en plåga att icke kunna befalla öfver den? men på en gång återtagande masken, drog hon sig några steg tillbaka, helsade mig med kall värdighet och försvann.

Tror du jag genast reste hem? Nej, sedan jag rest ett stycke, band jag hästen, irrade omkring i alléen, kom från alléen till parken, och der varsnade min blick ett föremål, mig för heligt att jag i detta ögonblick skulle vågat att nalkas.

Dold bland träden, såg jag i våraftonens halfskymning Marie Louise sittande på en bänk med hufvudet lutadt mot stammen af en björk. Nu var ej vidare fråga om en framsmygande tår: det var en vild, ohejdad ström, det var uttrycket af den bittraste smärta.

Och jag stod blott några steg derifrån.

Men om jag än i detta ögonblick erfor, till hvilken jettehöjd passionen kan växa, så hade jag likväl sans nog att tänka på faran, på hennes rykte. Jag flydde, flydde, utan att se mig tillbaka; men af ett svagt rop, som nådde mitt öra anar jag att hon upptäckte mig.

Nu vet du allt — och nu vet du ock att jag står på randen till afgrunden.

Några dagar sednare.

Nu är allt godt! Mitt blod är svalt, mitt sinne redigt: det onda har vikit, och hvem ha, räddat mig, räddat oss begge? Hon.

Jag vet icke, hur det var med mig på denna sista vecka. Jag har ej känt igen mig sjelf.

I förgår spridde sig det ryktet att herrskapet på Malkolmsnäs ärnade göra en längre resa till brunnar, bad eller gud vet hvart. Himlen vare lof, jag är så säll att veta det hon hellre frivilligt underkastar sig hvilken plåga som helst, än att vara nära den, som hennes nya pligt bjuder henne att fly.

Marie Louise var alltid en herrlig qvinna. Nu tillbeder jag henne rent, med en annan kärlek, såsom hon det förtjenar. Jag återgår till mina pligter, mina göromål, för att aldrig, aldrig mer komma in på den förvillelsens stig, som jag nyss stod färdig att störta in på.

Jag frågar mig sjelf: skulle du icke ändå hafva segrat, segrat af egen kraft? Det vore välgörande att äga denna öfvertygelse — men huru har mången annans fortsatta strid slutats? En gång, flera gånger har frestelsen öfvervunnits; den kommer dock slutligen ett ögonblick, då vi äro utan värn. Långt bättre att ej trotsa den — — — —

Jag har köpt tomtplatsen nästintill rådman Uters. Der vill jag med nästa år börja byggnaden af ett hus, från hvilken jag för alltid skall hafva utsigt åt denna vindskupa, der hon en gång lefde, arbetade och älskade. Hur på samma gång rik och fattig i mina minnen, skall jag ej bosätta mig i detta hus, som redan är mig så kärt, emedan jag der beständigt kan återkalla hennes bild i skuggspelet bakom gardinen”

Detta bref, hvars tillkonstladt glädtiga ingress afspeglade Williams mellankoli och i hvars slut han ville påtvinga sig öfvertygelsen om ett lugn, som icke fans, kom aldrig utaf. Ty då hans sinnen verkligen lugnades och hans själ återtog sin vanliga jemvigt, ref han det med ovilja i tusen bitar. Hvad var detta för galenskaper? Hade han då verkligen förlorat förståndet? Skulle hennes namn, som var honom det dyrbaraste af allt, på detta sätt blottställas — hon, en annans maka, kämpande mot en svaghet, den hon ville öfvervinna, hon förrådd af den, för hvars skull hon stridde! Nej, detta vore en nedrighet! Marie Louise var värd en ädlare känsla än den, hvilken behöfde meddelandet för att utgjuta sin smärta. Hon led ensam — och så ville äfven han lida.

Förgäfvets väntade de der hemma på ett långt bref. De fingo ej annat än små lappar fyllda med ursäkter om brådskande göromål. m. m.

20.

— — han sina skuldror höjde
Och började ett prydligt tal.
Stjernstolpe.

”Ack, älskade, kära barn, när skall din mor då återse dig?” frågade fru N..., då Marie Louise, som jemte sin man inkommit till staden på afskedsbesök, satt i den förtroliga kammaren med sin äldsta och bästa vän.

”Ja, gud allena vet, goda mamma; ty Wallden har nu fullt och fast beslutit att vi efter brunsresan skola göra en utrikes tur — det blir roligt att se sig litet omkring i verlden!”

”Roligt? jag fruktar min Marie Louise, att det icke är åtrån efter nöje som kommer dig att längta ut.”

Marie Louise rodnade, och teg.

”Kanhända har du, mitt barn, genom någon händelse återsett den, som fordom var dig dyrbar?”

”Ja mamma, och just emedan han ännu är det, och jag ännu har mammas ord på min förlofningsafton i minnet, vill jag långt härifrån. Jag har också icke velat motsäga Wallden, af den orsak att jag tror det är nyttigt för honom att komma ifrån sina gamla sällskaper.”

"Jag vet nog hvad du menar, mitt barn!"

"Ack, mamma!" En lätt suck höjde Marie Louises bröst.

"Jag har ännu icke," återtog modern, "varit i ert hus, och detta icke af de småskäl jag föregifvit, utan af en princip, den jag nu vill förklara för dig. Jag har nemligen fruktat att, i fall jag fått se något som jag ej kunnat gilla, jag ej förmått taga det tillräckligt lugnt, kanske möjligtvis blifvit partisk för dig — och en sådan partiskhet för endera af makarne kan leda till oberäkneligt svåra följder, i synnerhet under början af ett äktenskap. Men ehuru jag icke sett er tillsammans i ert hem på Malkolmsnäs, har jag dock all anledning att tro det min Marie Louise blir en förståndig hustru. Dock är jag bekymrad, ty ryktet säger att von Walldens olyckligaste böjelse åter börjat regera honom — är det ej så?"

"Jo, helt säkert!"

"Nå väl, min Marie Louise, det är min tanke att denna resa, hvaraf du väntar dig så goda följder, långt ifrån att bota det onda, skall skänka honom all den frihet, han önskar. Han behöfver ej vanda sällskapare för att gifva vika för begäret."

"Men det är så olika, mamma lilla! Ständigt nya föremål, så mycket att se och höra!"

"Detta myckna nya kan förvåna, roa och upptaga dig, mitt barn, och kanske blifva dig nyttigt, ifall du finner hvad som är lagom; men mannen har så många gånger uttömt dessa njutningar, att han alltför lätt vänder sig från dem till sina hufvudpassioner — och tänk dig då ensam, med en spelare till make, icke blott på en främmande ort, utan äfven i ett främmande land! Hvilka grufliga följder kunna ej här af uppstå! Jag varnar dig. Res, efter det ändtliga så skall vara, till badet, ehuru gudnås just så-

dane mötesplatser äro rätt farliga; men afstyr, för allt i verlden, den längre resan!"

Marie Louise lutade begrundande sitt hufvud i handen. Hon insåg väl att hennes mor i flera afseenden hade rätt; men här fans nu åter igen den gamla oöfvervinnerliga envisheten, som, i trots af hennes egna sunda omdöme, på nytt gjorde sig gällande. Resan var ju fast beslutad — det vore då en alltför stor svaghet att endast för inbillade föreställningar afstå derifrån.

"Du gillar ej mina råd, du skall icke följa dem!" såde modern sorgset. "Ack, Marie Louise, jag vill hvarken nu eller någonsin aftvinga dig den bekännelsen, att du redan ångrat det du vid ett annat tillfälle icke följt dem; men jag fordrar att du nu, då du har erfarenhetens intyg att stödja dig vid, allvarligt och med stadga öfverväger! Det är ej mera tid för dig att fatta förhastade beslut."

"Förhastade, mamma lilla? Jag försäkrar mamma, att jag icke haft skäl att ångra något beslut, som jag tagit."

"Nå, kära barn, ha vi nu blifvit så främmande för hvarandra, att du äfven inför mig behöfver skyddet af din gamla olyckliga stolthet! Har din mor förtjänat det?"

"Men, mamma, jag bedyrar!"

"Godt godt, mitt barn, så mycket bättre: du har i så fall dess mer att öfverväga, när du tillika sätter din sällhet, din husliga lycka på spel — jag kan försäkra dig att de icke skola vinna på denna tur."

"Det är likväl min verkliga tanke, mamma!"

"Alltid blind, alltid envis! När skall väl min Marie Louise återkomma till sig sjelf? Jag fruktar, tyvärr, icke förr än hon smakat det bittraste i lifvet."

"Och hvilket kallar mamma det bittraste?"

"Då vi med begärlighet söka det minsta fäste att fasthålla oss vid, men ej finna något, utan handlöst nedstörta i det djup, som vår ånger och grämelse förmå göra än djupare."

"Så hemskt mamma talar i dag — låt oss hoppas att det ej är profetiskt! Emellertid är jag så djupt bedröfvad att ha gjort mamma ledsen, att jag ej vet hvad jag ville göra för att se mamma glad igen!" Marie Louise kysste ömt sin mors hand.

"Jag hör din mans röst — han bör ej finna oss i ett så allvarsamt samtal!" von Wallden inträdde, smågnolande på en favoritstump.

"Nå, min lilla mamma," sade han, genast vändande sig till sin svärmor, "har Marie Louise nu riktigt bigtat, har hon fullständigt genomgått registret på mina synder?"

"Hon har bedömt dig alltför mildt, tror jag!" svarade fru N... i en ton, som smakade mera af allvar än skämt.

"Så mycket bättre!"

"Så mycket sämre! En hustru bör aldrig vara blind."

"Åh, frukta icke för Marie Louises blindhet! Jag kan bevittna att hennes blick är den mest genomträngande, en hustru haft!" smålog von Wallden.

"Och hvad har hon då kunnat genomtränga? Jag skulle gerna vilja veta det af dig, eftersom hon sjelf icke vill ut med det."

"Jo — låt mig se, min bästa svärmor! Först och främst har hon tydligen märkt att jag är en något lättsinnig garson."

"Derpå tviflar jag icke!"

"Men hon har derjemte upptäckt att denna lättsinnighet är den mest älskvärda och oskyldiga man kan tänka sig."

"Derpå åter tviflar jag!"

"I så fall vädjar jag till Marie Louise sjelf — är det icke sant, min engel, att det icke fins det ringaste ondt med mig? Jag är ju mjuk som vax och låter böja mig hur du behagar, just emedan du — vare det sagdt dig till all ära — har den utsöktaste talang att behandla denna böjningsprocess?"

"Mjuk som vax är du, vare detta bestämdt!" sade Marie Louise.

"Nå, svärmor hör sjelf! Vidare har jag några små vanor . . .

"Eller rättare ovanor!"

"Äfven det, men icke farliga: jag tycker om ett gladt lag, icke derföre att jag ej har aldram gladdast i mitt eget paradis, der Marie Louise enväldigt och på en gång utför både Eväs och Erke-engels parti, men det är så roligt ibland att titta ut genom porten och se hur det ser ut der utanför."

"Det vill säga: när det blir för enformigt i lustgården?"

"Aldrig enformigt i lustgården, svärmor! Denna slutsats bevisar blott, hur ofantligt länge det var sedan svärmor spelade Eva. Men ingen njutning stiger så högt som den, hvilken vi ha tillfälle att sakna; och endast för att förskaffa mig detta nöje, älskar jag sällskap."

"Nå, hvad älskar du vidare?"

"En bägare godt vin att dricka med några vänner — det smakar skönt och lifvar sinnet!"

"Och döfvar också, om jag ej missminner mig?"

"Det var endast i fordna lyckliga tider, min bästa svärmor, då vi fingo våra drufvosafter oförfalskade. Nu draga, på min heder, alla dessa värda herrar vinhandlare och källarmästare försorg om att vi ej på minsta sätt råka i fara att förlora våra sinnen."

"Men kanske våra inkomster i stället; ty hvad som brister i kvalitet, måste väl ersättas i qvantitet!"

"Ingalunda! Vi konsumera säkert icke mer vin än våra fäder, ehuru det så kan se ut, emedan vi dricka i många omgångar hvad de hvälde i sig på en gång — ack, min ärade svärmor, tänk om vi skulle mäta! Huru många af våra små nätta fingerborgs-glas skulle ej då behöfvas för att fylla en enda af dessa vördnadsbjudande pokaler, som så mycket hedra våra fäders kraft och smak."

"Låt bero då — men än har du väl någon svaghet att berätta?"

"Nej, nu tror jag att listan är slut, såvidt mitt minne sträcker sig, eller huru, min söta Marie Louise — vet du någon liten synd att öka den med?"

Marie Louise hade under detta samtal försjunkit inom sig sjelf och blott med ytlig uppmärksamhet följt orden, der hon half-låg mot soffdynan i tankar på sin mors föregående råd.

"Huru," sade hon, och bemannade sig med ett leende, "kan jag veta hvad du sjelf icke vet?"

"Är icke du den bättre delen af min själ, erke-engeln, som vet allt!"

"I den sednare skepelsen måste jag väl då yppa att du glömt din värsta synd, jag menar den, som på det lilla intressanta vadet inbringade mig tvenne shalar!"

"Ah, din lilla skälmunge, den hade jag glömt! Men efter du icke haft försyn att så der förråda den, måste jag väl ut med bekännelsen; att jag har en liten, men ofantligt liten böjelse för sällskapsspel — spelar aldrig högt, aldrig hasardspel, blott en liten oskyldig vira till tidsfördrif."

"Men detta, min herr son, är ett rätt olyckligt tidsfördrif; och förlåt, bästa Wallden, om jag nu ta-

lar ett allvarsamt ord! Du bör finna det ursäktligt af mig såsom mor."

"Nej, för himlens skull, inga predikningar, min bästa svärmor! Marie Louise leder mig med långt bättre band; och tillåt mig att, med all upptänklig sonlig ömhet och vördnad, likväl förklara att det aldrig tagit och aldrig kommer att ta skruf, då man på det sättet vill rätta ett fel hos mig, ifall detta skulle vara ett sådant."

Fru N... rodnade och bleknade ömsom; men i det hon gjorde våld på sina känslor, yttrade hon i en ton, den hon åtminstone sjelf ansåg för lugn, ehuru den på det hela hade en viss skarphet: "Jag beklagar den hustru som måste jollra fram sanningen; och jag visste icke att Marie Louise så fort lärt sig denna konst, hvilken likväl utan tvifvel är mycket lycklig!"

Marie Louise kastade en blick, ej af förebråelse, men af smärta, på sin mor, hvarvid hon inom sig tänkte: "Mamma har rätt i sin princip att icke bo hos oss — detta ginge aldrig an!"

Hvad von Wallden beträffade, så fans ingenting som nu kunde reta honom att på något sätt förnärma sin hustru, hvilket han insåg att han aldrig skulle göra högre, än då han förnärmade hennes mor. Ja, i trots deraf att fru N...s svar storligen förargade honom, gick han ända derhän i eftertanke, att han insåg hur till sin egen framtida nytta han kunde förbinda Marie Louise genom att nu föreställa den fullkomligt eftergifne och artige sonen.

Marie Louise, som verkligen i ångest fruktat ett uppflammande, en allvarsam strid mellan mor och man, hvilken skulle varit henne temligen kinkig att bemedla, då hennes partiskhet borde tala lika högt för dem begge, belönade nu sin man med den mest hjertliga och tacksamma blick, då han fattade sin svärmors hand,

hvilken han aktningsfullt kysste, och svarade: "Jag är i sanning ledsen öfver att ha väckt oro hos min goda mamma och ha framkallat en anmärkning, som kanske varit plågsam för Marie Louise. Men låt mig försäkra att hon så väl förstår mig, så lätt återför mig, om jag förvillar mig sjelf, att mamma tryggt kan lita på hennes klokhet! Jag är säker att vår herre aldrig skapat en förträffligare hustru än min, och hvem tackar jag för det, om icke den, som sedan bildat henne så!"

von Walldens utseende och ställning voro begge delarne i detta ögonblick så egnade att ingifva förtroende att, om han ej alldeles vann sin svärmor, han likväl fullkomligt blidkade henne. Och slutet på hela samtalet blef att fru N... lofvade sin dotter och måg att under deras frånvaro bo på Malkolmsnäs, för att taga vård om husets angelägenheter.

"Och nu, bästa Marie Louise, är det tid att tänka på alla besöken i staden: vagnen kör straxt fram! Men jag vet verkligen icke, hvadan det kommer sig att alla människor förefalla mig liksom de samt och synnerligen vore raguserade på sött och surt — till och med min aktade onkel, herr borgmästaren, hade ofantligt brådtom och visste knappt om han hade tid att be mig sitta. Min själ, äro de icke ändå rätt roliga, våra goda småstadsbor!"

"De äro stötta, hela staden en korps är stött på er!"

"Jag trodde just det," återtog von Wallden; "men hvarigenom ha ni då varit så olyckliga att ådraga oss den aktade stadens ogunst?"

"Först emedan ni nu tillhören den aristokratiska societeten, och sedan för det ni vid afresan icke inbjödo stadsboerne till ert nya hem."

"Denna lilla oreda skola vi lätt hjälpa!" inföll Marie Louise. "Ty det är ändå alltid godt att stå väl

hos gamla bekanta. Innan jag varit ett par minuter hos hvardera, skall jag ha ställt till så, att allt groll är glömdt och att jag minst tio gånger i minuten får heta den lilla söta ämabla hennes nåd!"

"Nå, min engel," sade löjtnanten, "hur vill du då bära dig åt? När vi just stå på resande fot, torde det vara svårt att reparera det första felet; och när vi en gång återkomma, så — — Du vet sjelf, söta Marie Louise, att adeln och borgerskapet aldrig kunnat jemka sig tillsammans."

"På den jemkningen få vi väl tillfälle att framdeles tänka! Nu följer jag en plan, som ligger närmare till hands — och få se, när vi i morgon resa hem, om ej alla fönster ha nickande hufvu'n!"

"Nej, nu uppehålla vi oss för länge!" uppmanade von Wallden. "Skall jag ringa på jungfrun min dufva?"

"Hvad säger du — ringa?" Marie Louise gaf sin man en blick af skämlsk betydelse. "Mins du ej..."

"Jo, bevars, jag mins mycket väl, och är ännu alltid samme uppmärksamme äkta man — men hvar är då sakerna?"

"Står ej sängkammardörren öppen? Aj, aj, min herre, det synes klart, att vi varit gifta i tre månader! Var så god emellertid och gå efter min mantill!"

I första hus, naturligtvis borgmästarens, togs vårt par emot liksom tvenne fullkomligt främmande personer. Men när Marie Louise neg så djupt, att hennes läppar nästan snuddade förbi gamla borgmästarinnans hand och hon dervid utbrast i den spritter nya benämningen af tant: "ack, hvad tant ser frisk ut!" drog borgmästarinnan munnen till ett hårsmåns leende; och då Marie Louise i samma andedrag tillade: "en liten resa åt landet, skulle nu visst icke skada tant!" smålog tant helt och hållet.

"I fall," återtog den unga frun, sedan några ömsesidiga höflighetsbetygelser voro vaxlade, "vi icke före vår resa få nöjet se onkel och tant, som vi ej kunnat besvara ut i det svåra vårslasket, så hoppas vi, att likväl mamma, som under vår frånvaro kommer att bosätta sig på Malkolmsnäs, får den äran, då hon har att bjuda på bigaråer och annat godt! När vi sjelfva återkomma, skall det bli vår största glädje att se våra vänner oftare hos oss."

"Ack, min lilla nådiga kusin, kusin är alldeles för ämabel!"

"Goda tant, jag ber, säg ej så; då vågar jag icke fråga, om tant ej befaller litet syltbär från Malkolmsnäs! De äro verkligen goda, och vi ha många slag att välja på."

Borgmästarinnan följde sin älskade kusin icke blott till förstugan, utan ända ned på sista trappsteget.

Hos andra vänner repeterades samma scen, fastän med några små förändringar efter den olika smak, som Marie Louise hade sig bekant om hvar och en. En fick löfte på telningar af rarare trädslag, en annan på den nya franska blomkålen, en tredje på sparris, en fjerde på blommor, etc. etc. Men på sista stället, der det föll sig litet kinkigare att få ett godt förhållande i gång, gick Marie Louise ända der hån i artighet, att hon till en s. k. gammal vän, hvilken beklagade sig öfver svårigheten att erhålla så fin ull, som erfordrades till en shalväf, den hon skulle ha upp i kompani med sin grannfru, erbjöd ett par marker af sin fina spanska. Nu var allt afgjort till unga hennes nåds fördel: från kompanifruarne, som hade stadens skarpaste tungor, flöt endast blomsterdoft. Och verkligen visade det sig, att Marie Louise haft rätt; ty då Malkolmsnasherrskapet andra förmiddagen reste hem, fick fru N..., som gjorde dem sällskap,

under ett godt småleende se, huru hela stadens damer täflade i artiga och vänskapsfulla helsningar.

Vid rådman Utters dörr höll vagnen. Marie Louise hade icke träffat rådmanskan dagen förut; och hon kunde ej resa, utan att ha tagit afsked af den goda, hjertliga gamla frun. Nu satt moster Greta der så fin i sitt nystärkta förkläde och sin prydliga mössa och höll brickan med vinet och konfekten i ordning för det väntade förnäma besöket.

Här blef ingen komedi uppförd. Under en rörelse, som gick från hjerta till hjerta, tog Marie Louise den goda rådmanskan, Williams moderliga vän, i famn; och rådmanskan, som var ädel nog att hafva glömt det onda, Marie Louise gjort henne, i det hon gjort hennes älskling ondt, besvarade lika varmt helsningen och talade länge och hjertligt med den unga frun.

Medan von Wallden hjälpte sin svärmor i vagnen och rådmannen beklagade saknaden att för så lång tid mista sin goda grannfru, hviskade Marie Louise till den bredvid henne i förstugan stående rådmanskan: "Bästa fru Utter, helsa hjertligt från mig den vän, som jag en gång hade — jag tycker mig kunna lemna en helsning qvar, då jag reser så långt bort."

"Den kommissionen," svarade moster Greta sakta tillbaka, "vet jag ej, om jag törs åtaga mig: jag tror inte, att det är helsosamt att väcka den björn, som sover. Förlåt gumman, hon talar som hon tänker, och derföre vill hon hviska den unga frun i örat, att den helsning, som ej öppet vågar sig fram, aldrig bör komma öfver en gift kvinnas läppar! Borta är borta, och bör vara glömdt."

Marie Louise svarade ej. Hon tryckte blott rådmanskans hand; och den sänkänsliga gumman förstod lätt den rörelse, som låg på hennes ansigte, då hon ännu en gång, vid det rådmannen förde henne till vagnen, kastade en blick uppåt den öfra våningen.

"Stackars människa," sade moster Greta, då de främmande voro borta, "hon får nog göra en lång plikt för den förvillelsen!"

Då herrskapets landå svängde fram för trappan till stora manbyggnaden på Malkolmsnäs, sågs nere vid gårdens ena ända en rödbrun enbetsschäs, bredvid hvilken den frånspända hästen höll på att taga sig litet förfriskning.

"Hvems är den?" frågade von Wallden temligen förundrad betjenten, som kom att öppna vagnsdörren.

"Advokaten Pellanders — han har varit här ett par timmar, och ville invänta herr löjtnanten."

Marie Louise kastade en frågande blick på sin man. Hon hade aldrig satt i fråga, att han icke uppfyllt sitt löfte att sätta affärerna på rediga fötter: icke dess mindre undrade hon på detta besök. von Wallden förstod det tysta frågtecknet i hennes öga och hviskade i lätt ton: "Frukta ingenting, min engel — den göken och jag äro skilda åt!"

Marie Louise förde sin mor till hennes rum, medan von Wallden gick in i sitt, der Pellander, angenämt fördrifvande tiden med en liten middagslur i herr löjtnantens bekväma hvilstol, icke särdelesaktade dennes dröjsmål. Men då han nu väcktes genom världens inträdande, steg han upp, gnuggade sig i ögonen och yttrade: "Mjuka tjenare, herr löjtnant, ursäkta, jag tog min lilla hvila efter resan, medan jag väntade! Vi ha ej träffats, sedan vi hade vår lilla affär."

"Nej, jag har ej haft den äran!" svarade von Wallden med spefull artighet. "Men hvad förskaffar mig nu nöjet af en ny sammanvaro?"

"Åter en affär — fast knäfveln så mycket respektablare än den andra!"

"Jag förstår icke, hvarom den kan handla? Var god emellertid och tag plats!"

"En viss person, tit. G—", återtog Pellander, "gammal bekantskap till herr löjtnanten, som, efter hvad han, säger, skrifvit ena brefvet efter det andra, har nu slutligen, då alla svar uteblifvit, ledsnat att på detta mycket aktningsvärda och lojala sätt låta höra af sig. Han hade trott, skrifver han till mig, att herr löjtnanten nu, i förändrade villkor, sjelfmant skulle erinra sig den förbindelse, som herrarne emellan finnes; men bedragen såväl i detta, som i väntan på svar å sina skrivelser, har han, såsom jag nyss likmätigt min pligt nämnde, tagit sitt parti att lagsöka herr löjtnanten, men har derjemte uppdragit mig, af ryktet känd såsom en person van att handhafva kinkiga affärer, att proponera herr löjtnanten ett mera lämpligt sätt till affärens uppgörelse."

Under det Pellander framförde sitt ärende, gick von Wallden fram och åter, stannande än framför en fågelbur, lekande med dess galler, än gäspande, än sakta hvisslande. Slutligen, då Pellander tillslöt sin mun, kastade han sig ogeneradt i soffan och utbrast: "Vid min ära, herr Pellander, herrn är född till talare!"

"Jag är född till rättvisans sakförare!" svarade Pellander, stött så väl öfver löjtnantens ton som dennes vårdslösa sätt att upptaga hans meddelande. "Och jag frågar, hvad svar herr löjtnanten behagar ge på min propos — ska vi förlikas eller fäkta!"

"Vi fäkta — nej, min bästa herr Pellander, en sådan strid är jag icke vuxen! Men, i förtroende sagdt, har jag för ögonblicket, i anseende till vår resa, en mängd utgifter, som göra, att jag nödgas begära ett års anstånd. Hur stor är strunten? Summan har fallit mig ur minnet, och han nämner den ej i brefven."

Pellander presenterade en afskrift af handlingarne.

von Wallden blef alldeles blek. "Det var knäfveln!" yttrade han, strykande sig flera gånger om hakan. "Det var sjelfvaste..."

"Jo, jo", inföll Pellander förnöjd, "jag sade ju, att affärn var respektabel! Men lika godt! Jag har alltid varit känd som en liberal man — då herr löjtnanten nu står på långresa, skulle naturligtvis en rättgång genera: således torde det vara bättre att lyssna till mina villkor: Hälften af summan 8 dagar här-efter, och för den andra anstånd på ett år, NB. med mig tillkommande procent!"

"Omöjligt!" utbrast von Wallden. "Är herrn galen — tror herrn, att jag kan mynta pengar?"

"Den, som så friskt kan göra ända på dem, borde äfven kunna det!" djerfdes Pellander svara, likmätigt sin pligt att aldrig skräda orden. "Men nu är blott frågan, om herr löjtnanten behagar uppgöra eller icke?"

"Jag kan icke — var resonlig! En fjerdedel af summan, och en dusör!"

"Låter sig ej göra: mina villkor äro bestämda!"

Ännu länge diskuterades ämnet. Slutligen fann sig von Wallden, med afseende på några särdeles omständigheter, bekanta endast mellan honom och fordringsägaren, föranlåten lemna sin förbindelse att vid den föreslagna tiden hafva summan i beredskap. Detta föll honom under närvarande tid ganska olägligt; men det fanns ingen annan utväg: efter tre månaders giftermål kunde han ej åter trassla sig in i rättegångar, ehuru det annars var hans svaga sida och så kallade princip att endast söka vinna tid, om också endast några veckor eller månader, medan målet vandrade från den ena instansen till den andra...

"Hvarom var det?" frågade Marie Louise, då von Wallden inträdde i salongen och träffade henne ensam. "Ingenting från dina ungtkarlsdagar, hoppas jag?"

"Hur kan du fråga så, min engel? Var det icke du sjelf, som, med ditt vanliga förstånd uppmanade mig att på en gång göra slut på allt det der trasslet; och mins du icke, att jag använde första veckorna efter vår hitkomst att ställa det i ordning!"

"Min bästa Wallden! I fall det ändå skulle finnas några skulder kvar, så besvär jag dig att icke af en falsk grannlagenhet föra mig bakom ljuset: var uppriktig, och låt oss för guds skull hellre betala dem nu, än företaga denna resa, hvilken vi lika gärna kunna uppskjuta till ett annat år! Jag vet icke hur det kom sig — men jag blef så orolig, då jag fick se den der mannen vara här."

"Ack, sådana griller, min hjertunge! Det är oförlåtligt, att du har dem; men för att lugna dig, får jag väl säga, ehuru jag annars lofvat tiga, att den stackars f—n begärde en liten återtjenst för den, han en gång, som du vet, gjorde mig."

"Gudskelof, så roligt att det icke var något annat!"

"Åh, icke så roligt heller: han ville ha min borgen!"

"För någon betydligare summa?"

"Åh nej, en bagatell på det hela — sådant folk gör inga stora affärer: ett diskontlån på ett par hundra riksdaler. Men en ordentlig man bör icke gerna gå i borgen!"

"Du nekade honom väl icke ändå?" Marie Louises hjerta hade ett litet attachemang för Pellander, alltsedan han "på mensklighetens vägnar" åtog sig Wiliam.

”Nej, jag hade icke hjerta till det, min lilla dufva; ty på det hela är det rätt roligt att kunna vara människor till tjenst, när det ej går alltför nära våra egna intressen.”

Samtalet afbröts och kom naturligtvis icke vidare på tapeten.

von Walldens nuvarande tillgångar, som icke lidit någon synnerligt stor bresch, emedan den betydligaste delen af hans skulder var obetald, syntes honom aldrig kunna blomstra ut, om än då och då en liten penningeknipa förspordes. Alltså var han vid bästa mod och hade icke för afsigt att spara sig någon njutning, som kunde erhållas för pengar.

Det var afgjort att, medan han uppehöll sig vid det nu tillstundande mötet, Marie Louise skulle stanna vid en helsobrunn, hvarifrån de sedan ärnade tillsammans företaga den stora utflygten.

21.

*Fragmenter ur ett bref till Wiliam från
"vännen i hembygden."*

Der stod en hel lång rad siffror framför mig på papperet. Jag räknade och räknade, och trodde att jag skulle bli galen, emedan jag, långt ifrån att kunna reda mig, kände en svindel anfäktas mitt hufvud. Helt häpen rusade jag ned från kontorsstolen och ropade med kraftig röst: "Ta mig böfveln, det här bär sig — jag multnar inne, jag får slag, om jag ej skaffar mig luft! Jag vill bort!"

Sedan detta stora beslut så hastigt mognat, satte jag mig åter lugn på min stol vid gröna pulpeten. Talet hade ljusnat för min blick — så mycket verkade endast föreställningen att få skaka dammet af mig!

Jag gick ned till hustru min, som fick stora ögon, då hon såg mig komma en hel qvart före mat-timman; men hon fick ännu större ögon, då jag sade: "Hör på, Augusta lilla, vi skola ut i verlden mitt barn!"

"Hvar är då egentligen den?" frågade hon, och såg litet misstroget på mig.

"Öfverallt, förstås; men vi resa nu, kära Gusten, till en verld i smått: vi resa till en brunn, ett bad eller dylikt."

"Vi?"

"Vi, mitt barn! Du vet allt, när jag beslutat, står det fast!"

Min lilla Augusta såg helt förbryllad ut. "Du har ju på de 10 år, vi varit gifta, icke gjort mer än tvenne handelsresor!"

"Just derföre är det så mycket nödvändigare att en gång i verlden göra någon färd för sitt nöje. Ut nu och handla, min lilla gumma, allt hvad du behöfver; sätt hela stadens sömmerskor i rörelse — om 14 dagar resa vi!"

Och om 14 dagar reste vi.

Jag och min Augusta, som äro ett lyckligt par inom vårt eget kära hem, visste i början ej rätt, huru vi hade det, indragna i hvirfveln af dessa främmande menniskor, dessa främmande nöjen. Men vi följde med; ty derföre hade vi ju kommit hit — — —

Bror, bror, jag har sett din f. d. älskarinna, den sköna fröken i vindskupan — satan sjelf till vacker och behaglig qvinna! Hon var här före oss, likväl utan sin man. Men som icke katten kan komma ihåg alla de namn, hvilka här susa kring öronen, hade jag ej heller gifvit akt på hennes. Hennes person deremot föll mig redan första dagen i ögonen; ty hon är så fjäsad och omringad, att hon nog måste väcka uppmärksamhet. Ändtligen kom jag att taga reda på namnet, och fann då, att jag hade en gammal bekantskap för mig.

Jag är ej säker, om jag skall lyckönska eller beklaga dig öfver förlusten af denna dam, som ena dagen väcker min beundran, den andra min förtret.

Hon är skön, liflig, älskvärd; men, på min heder, är hon icke derjemte — åtminstone ser det så ut — fåfång, flärdfull och kokett. Här finnes ingen fru vid hela badet så begifven på nöjen: hon uppfinner sjelf det ena befängdare än det andra, men de andra människorna springa allesammans med och ropa; "Det är gudomligt, och det kan ej vara annat, när fru von Wallden föreslagit det!"

Hon är likväl god: många fattiga stackare har hon hjälpt i tysthet; för ett par har hon gjort insamlingar, och att dessa blifvit indrägtiga, kan du tro, emedan hon sjelf i en liten korg uppptagit de så kallade skärfvarne — — — — —

Men, se här något nytt: Hennes man har nu hitkommit från mötet. Den karl'n förefaller mig som en trasslig silkesdocka. Här gick en historia, som sade, att han skall hafva rustat som en turk der bortta, hvar f—n det är de ha exercisplatsen — allt nog: då han kom hit, såg han rucklig ut, och frun skall samma afton ha varit i en mycket upprörd sinnesstämning. Hon har icke heller förekommit mig vara sig rätt lik sedan dess: den ena dagen blomstrar hon som en ros; den andra, i trots af hennes bemödande att bära hufvudet lika högt, liknar hon en af dina elfvahundra liljor, jag påstår likväl icke derföre, att hon är i behof af något stöd.

Min Augusta har fallit henne i smaken. Hon, som har en lika säker som god blick, ser den unga frun på närmare håll än de andra, hvilka blott skåda henne genom de tusende förskönings- och förvillelseglasen. Augusta har märkt, att hon lider och att hon har stunder, som långt ifrån äro öfverensstämmande med hennes glada yta. Stackars liten — och han, den uslingen, har beständigt små spelpartier med några lika begifna sällar, förstås af den genti-

lare sorten. Dagarne egnas åt nöjen, värdiga att föregå de aktningsfulla värf som vid aftonen återtagas.

Det är visst, att denna qvinna har en värdighet med sig, som inger aktning. Man kan märka, att hon ännu utöfvar något inflytande på sin man; och det gör en godt i hjertat att se och höra, huru vänligt, hur mästerligt väl hon förstår att ge den bästa färg åt hans frånvaro från sällskapet och från henne sjelf, och huru, då han återkommer, hon har ett småleende, ett uppmärksamt ord på läppen. Man skönjer äfven, att ifall detta ord icke i tid lugnade honom, skulle kanske blott en undvikande blick, en allvarsam min förmå väcka den retlighet, som icke sällan visar sig i smått. Hon har behof af mycket förstånd, och hon äger det; likväl fruktar jag, att i längden intet medel skall hjälpa — — — — —

De hafva rest. Sista aftonen hon visade sig i societeten var hon bländande: hon doftade af rosor, och rosor blommade på kinden, nöjet på läpparne. Hon lemnade ett ljuft minne af saknad i den krets, der hon blifvit så hyllad. Men min Augusta och jag vi beklagade henne — — — — —

I morgon vända vi då hem, till vårt lugna goda hem, och prisa Gud, att denna tid är öfver. Mins skola tio år förflyta, innan vi åter frestas af begäret att icke blott se människors dårskaper, utan äfven deltaga i dem. Jag längtar, jag trånar till min gamla pulpet, Augusta till sina små, till sitt kök, sin handkammare. Gifve Gud, att den beundrade fru von Wallden varit lik min Augusta: hon hade då haft en säkrare lycka, än den hon nu tvifvelsutän gått ill möte — — — — —

Bror Wiliam, hjertans bror! Denna rad tecknar jag hemma. Jag ville, att du sett oss! Du har hjer-

ta att fatta hvad ett hem vill säga: barnen hafva gråtande hängt om min hals, sjelf fällde jag, gud förlåte mig, en stor glädjetår på min pulpetsstol, den trogne kamraten. Men jag skämdes för tåren och stötte in den i det hål, tiden ristat i den gröna bojen. Besitta, den som mera lemnar spisen!

Säg nu, om icke jag också varit ute och Skiz-
zat och betalt den gamla skulden!

Gud välsigne dig! Låt oss snart höra af dig,
och skänk oss annat än de eviga smålapparne, som,
du täcks observera, alla äro af samma innehåll: "me-
ra härnäst!"

Vänner

Carl."

22.

Ack, ohörd förklingar min bedjande röst,
Och osedd faller min tår.

Jag förgås som en blomma i stormig höst.

Witalis.

Tvenne år hafva förflutit. Marie Louise har hunnit smaka på nära nog alla sorters fradga, som bjudes ur lifvets bågare.

Hon har rest, lefvat, njutit; hon har lett, gråtit, lidit: hon har varit en af dagens gudinnor, blifvit firad, tillbedd, afgudad; hon har briljerat i städernas societeter och koketterat vid både brunnar och bad. Det är då tid att hvila, att hejda ruset, innan det qväfver.

Ack, under långa, ensamma nätter har hon förgäfvets suckat efter denna hvila och gjort allt, hvad en maka och qvinna förmår, att hämma den fart, hvarmed de begge gemensamt ila till ett gemensamt mål. Men Marie Louise äger ej mer någon makt öfver von Wallden, hon har ej heller kunnat lösslita sig från honom.

Nyligen återkomne till Sverige, dit nöden tvingat von Wallden, då det ej längre var möjligt att erhålla de enorma penningremisser, han ständigt fordrade från sin förvaltare, befunno de sig för närvarande, under resan till Malkomlsnäs, vid samma brunnsoch bad-ort, hvarifrån de för tvenne år sedan afreste. von Wallden drefs af ett förtvifladt beslut att här genom sin vanliga resurs försöka reparera de nära nog förstörda affärerna; och fasthållen vid tygeln af sin omätliga passion, uppskjöt han, i trots af reskasans beständiga förminskning, dag ifrån dag uppbrottet från badet, och alla Marie Louises böner voro förspillda.

Det var afton. Jungfrun hade somnat under den långa väntan på herrskapet, men väcktes hastigt; då hon hörde röster, sprang upp, tände ljusen på toiletten och sköt upp dörren.

Marie Louise, som i hast afkastade den lätta kappan, inkom klädd i en lysande baldräkt; von Wallden följde henne, ej mera i ungdomens kraft, utan gulblek och affallen, ett tydligt offer för hemliga orgier. Han kastade sig vårdslöst i soffan och började gäspa.

På Marie Louises ansigte skönjdes under första ögonblicket ingen synnerlig förändring; men då toilettens prydnader försvunno, den ena efter den andra, då lockarne skötos tillbaka och doldes under den enkla spetsmössan, tyckte man sig märka, att de friskaste rosorna voro härjade, liksom hjertats frid länge varit. Stolt blickade likväl ännu denna kvinna omkring sig, ty midt under tusende frestelser hade hon stått trygg. Icke ens flägten af förtal hade vidrört hennes rykte. Hon hade lefvat med sinnena, ej med själen; hon hade varit rastlös att drifva tiden framåt,

för att ej fattas af den, af den, som hon flydde, emedan hon varit gränslöst olycklig under glansens mask.

Sådant hade Marie Louises öde varit; sådant har tusende qvinnors öde varit, och sådant skola tusendes blifva.

Ännu var hon skön, och ett uttryck af ljus frid, så olika det, som låg på hennes ansigte, då hon inträdde, glimmade likt en förklaring öfver hennes drag, när hon med ljuset i hand smög sig sakta på tå till den öppna kabinettsdörren. Der slumrade i ljuf ro ett barn på dess snöhvita bädd: Marie Louise var mor, ägde en varelse att älska och lefva för — och ändå vågade hon vara olycklig.

Med passion älskade hon sin något öfver årgamla son och egnade honom en stor del af dagens timmar. Likväl behöfde hon stundom en starkare förströelse, när sorgen och grämelsen öfver makens beständigt lastvärdare uppförande mördade hennes frid, och då hennes egen, under askan ännu glimmande lidelse, drog henne med sig i ångrens och förtviflans hvirfvel.

Ännu anade hon ej, hur illa deras affärer stodo; ty von Wallden, alltid inväfvande sig i osanningar och bedrägerier af alla slag, förekom ständigt genom diktade förevändningar, att hon fick se brefven hemifrån. Hennes mors andades visserligen alltid oro; men kunde ej denna oro vara tillräckligt motsvarad af Walldens gränslösa slöseri och tidsutdrägt med hemresan?

Sedan Marie Louise tryckt en lätt och varm kyss på sin sons panna, kom hon åter ut i sängkammaren; och det var då som tvenne bref, fästade vid toaletten, föllo henne i ögonen. Jungfrun var aflägsnad: de tvenne makarne befunno sig ensamma.

"Har du sett dessa?" frågade Marie Louise. "Det ena är från mamma till mig; det andra till dig."

"Har jag sett — hvem f—n ser efter sådan strunt? Sådane der har jag visst en tio tolf stycken liggande i min chifonnier; men som de alla ha ungefär ett och samma innehåll, få de ligga i ro." von Wallden hade verkligen på sednare tiden sparat sig förargelsen att läsa sina björnars uppmaningsbref.

Marie Louise bröt sin mors skrifvelse; och under det hon genomgick dess sidor, målade sig den starkaste rörelse på hennes ansigte. Då hon slutat läsningen, var hon på väg att svimma; men beherrskande denna qvinliga svaghet, försökte hon ett par gånger att tala, fastän rösten nekade bistånd.

"Nå, hvad är det för intressanta och sensibla nyheter? Jag tror de beröfva dig förmågan att sjunga din vanliga aftonvisa!"

"Gud i himlen, hur kan du gäckas så!"

"Hvarför icke? Jag undrar just, ifall det är något synnerligt rörande, hvarför jag skulle gråta — att lipa tillhör qvinnor, icke män."

"Vet du, hur det står till hemma?" frågade Marie Louise med den starkaste ansträngning.

"Nej, men jag kan ej inse annat än att det skall vara väl!"

"Det är förfärligt! Du har bedragit mig — dina största skulder stodo obetäckta, då vi lemnade Sverige: lagsökningar ha regnat från alla håll och händer, utmätning har följt på utmätning, och förvaltarn, som är i det största bryderi, lemnar alltsammans, om du ej genast kommer hem och vidtager några åtgärder!"

"Ofantligt roligt allt det der, jag medger det, och måste isynnerhet bli af effekt, när en mor be-

skrifver det — åtminstone blir ingenting då förminskadt."

"Du har då ej försyn att såra mig äfven på detta sätt! Du vet rätt väl, huru länge mamma skönat mig, just så länge som det varit möjligt; men nu kan vår ställning ej längre hållas hemlig, och det tros bestämdt att, ifall vi vilja rädda något för framtida bergning, vi bli tvungna att sälja Malkolmsnäs och skaffa oss något mindre ställe."

"Hvad, — Malkolmsnäs skulle säljas — jo, det vore just ett förträffligt sätt att rangera, och bevisar mycket omdöme hos den, som föreslagit det. Bry dig emellertid icke om hela strunten! Jag sköter bäst sjelf om mina affärer; och då jag nu kommer hem, skall jag, på min ära, sätta annat lif i spelet! Den haren, förvaltarn, är helt och hållet oduglig på sin plats."

"När skola vi då resa? Ack bästa Wallden, låt det då bli i morgon!"

"I morgon — jo, visst! Jag måste skaffa respengar först: jag har inte qvar mer än två magra tiotriksdalrar, och de förslå väl icke långt att uppgöra räkningen här och fortsätta vägen!"

"Min gud, hvar är då reskassan?"

"Åt fanders!" var von Walldens lakoniska svar.

"Detta är förfärligt!" sade Marie Louise blekande. "Hur har du så kunnat blottställa oss?"

"Alldeles i sin ordning: kvinnorna ta alltid den lättaste delen för sig, att jemra sig och allarmera, då vi äro tvungna att anstränga hela vår uppfinning för att hjälpa oss sjelfva."

"Du måste väl låna, så påkostande det än är."

"Åh, strunt i det påkostande — men att få pengar är svårare, emedan jag redan lånt så mycket, att jag icke vet, hvem jag nu skall vända mig till."

"Och dessa lånta pengar?" suckade Marie Louise.

"Hafva till följe af en inre sympati gjort de andra sällskap."

"Och vi stå således i den mest olyckliga förlägenhet? Hvad i guds namn, är då att göra?"

"Ja, finn opp det, ifall du han — det vore en hustru mera värdigt, än att klaga öfver hvad som icke kan hjälpas!"

Marie Louise teg några ögonblick. Derefter sade hon långsamt, liksom i öfvervägande med sig sjelf: "Om du lofvar mig heligt att vi resa i morgon . . ."

"Nå, hvad då?" frågade von Wallden uppmärksamt, med en spårhunds väderkorn i blick och ton.

"Då — men endast också i det fallet — har jag en sparpenning, som jag lyckats gömma för något särdeles behof. Jag vet icke något viktigare än detta, att nu komma hem; och jag tror, att summan skall räcka till."

"Taladt som en god maka anstår, min lilla dufva — du ser att, när du uppför dig som du bör göra, jag ännu icke glömt bort de gamla kärlekstermerna. Hvar har du din skatt? Visa mig den!"

"Det är god tid i morgon, då du anordnat resan!"

Ja så, här är fråga om misstänksamhet, tror jag? Behåll då dina sparpengar — vi bli kvar, der vi äro. Jag har kredit: jag lefver bong, så länge den räcker!"

"Kära Wallden, tala icke så — du vet att vi måste resa!"

"Naturligtvis, när jag fått pengar och kan öfverslå hur allt bör ställas!"

"Nå väl, jag skall taga fram dem i morgon tidigt — nu böra vi söka få hvila!"

"Hvila så mycket du behagar, men jag ärnar mig ut på en liten promenad, eftersom jag icke har något att göra hemma."

"Skall du då icke sofva?"

"Nej!"

"Det vill säga, du är ond på mig?"

"Nej!"

"Ack, var icke så svår — vill du lofva mig säkert, att du blir hemma, ifall du med ens får penningarne?"

"Ja visst — men reta mig icke längre!"

Suckande gick Marie Louise till byråen, öppnade en liten der noga förvarad låda och framtog ett sammanviket kuvert.

Men kuvertet befans — tomt.

"Store gud, hvad vill detta säga!" Marie Louise höll handen för den af ångestsvett betäckta pannan.

Hennes sista resurs!!!

Det var hemskt att se uttrycket af bestörtning och oro på hennes ansigte, så afstickande mot den endast till hälften afklädda baldräkten.

"Var det de pengarne du mente?" frågade von Wallden med en min af, icke ens öfverraskning, nej af blott vårdslös förundran. "Dem har jag längesedan begagnat!"

"Du skulle hafva tagit dessa penningar — det är ej möjligt!"

"Jag ser deruti ingenting omöjligt! — jag önskar blott, att de vore att taga en gång till! Man och hustru hafva naturligtvis gemensam kassa, skulle jag tro."

"I visst fall — men att i hemlighet taga penningar den ene ifrån den andre! Gode gud . . ."

"Inga exklamationer, om jag får be! Ditt är mitt, och mitt är ditt — så har jag förstått vigselformuläret! och om man då tar pengar från en låda eller från något annat ställe, äro de gemensam egendom."

"Och nu äro vi då utan medel — alldeles utan!"

"Ja, det vill synas så, i fall du icke händelsevis skulle hafva någon mera skatt, hvilken du i alla fall endast kunnat sammanspara af de frikostiga nålpengar, jag tilldelat dig."

"De ha ej mer än knappt räckt till sitt behof. Denna summa var resten af ett litet obetydligt kapital, som jag hade i behåll, sedan den tid jag sjelf disponerade öfver min förmögenhet."

"Det vill säga på den lyckliga tid, då jag disponerade min frihet, då jag lefde hvar dag som jag fann för godt och icke var blottställd att förlora tålmodet under de jeremiader, som äktenskapet förvarat mig. Ack, det var en skön tid!"

Marie Louise teg. Hennes blick sökte sig en väg ut i nattens dunkel upp till himlens fäste, som i blågrå halfskymning hvälfde sig öfver jorden och dess smärtor. "O," tänkte den lidande qvinnan, "den som vore der!"

En fullkomlig tystnad hade inträdd. Slutligen tog von Wallden sin hatt och gick mot dörren.

"Jag ber dig," sade Marie Louise ångestfull, "gå ej ut i natt — låt oss med förstånd öfverlägga!"

"Vi ha öfverlagt nog, då inga pengar fins! Ett par vänner vänta mig — de sista hackorna må så gerna springa, om de ej kunna inbringa mera sällskap!"

"Nej, för guds skull gå icke! Hvad skola människor, som möta dig på denna timma, tänka? Societetssalen är längesedan stängd!"

"Hvem ärnar upptaga Societetssalen? Jag är bjuden till en bekant, som har en liten ungarlstillställning i sina egna rum — det är alltsammans!"

"Men du är icke ungarl, bästa Wallden!" Marie Louise sökte till och med att inlägga något smekande i sin röst.

"Nej, tyvärr, men det hindrar mig ändå icke att deltaga i ett gladt lag!"

Marie Louise bad, bad länge. Förgäfves! von Wallden gick.

Hvilka timmar började ej nu för den olyckliga kvinnan! Gående fram och åter på golfvet, genomflög hon i tankarne den tidrymd af fyra år, som skiljde henne från sitt tysta lif i den obemärkta vindskupan. En hel framtid af ljus och sällhet hade då legat framför henne; men hennes hjerta, belägradt af fåfängans och högmodets oädla andar, sköt bort den stilla himlen, för att famna ett fantom af lycka, som aldrig, aldrig förverkligades.

Och hvart hade nu hennes stolthet, hennes begär att lysa ledt henne? In uti den mest rysliga labyrint, från hvilken hon ej såg någon utgång. Ty komma hvad som ville, Wallden skulle icke vända åter: ingenting, ingen kärlek, inga uppoffringar, inga motgångar, icke ens de djupaste olyckor skulle förmå hejda hans passion. Så länge det fans en styfver kvar af den förspillda egendomen, var den till spillo gifven. Hon, hon med sitt barn, med sin sjukliga mor — hvad hade hon att taga sig till? Och huru skulle hon bedömmas af dem, hvilka en gång afundades henne? Säkerligen vore de färdige att triumfera, då de sågo henne återkomma, gud vet hur. Ja, gud vet hur — hon kunde ej sjelf inse detta i den för ögonblicket så förfärliga belägenhet, hvori de befunno sig.

Och den enda vän, som hon kunnat förtro sig till, hvilken kanhända med sina råd bidragit att egga hennes egna olyckliga böjelser, var nu borta, borta för alltid: Friherrinnan Charlotte skördades af döden redan på första året af Marie Louises frånvaro. Baronen hade sålt Segerstad. Således intet förtroligt umgänge mera. Ack det var en hård förlust! Att utgjuta sin klagan för modern, denna ömma, förståndiga mor, mot hvars råd och förmaningar hon gått, dertill hade Marie Louise ännu stolthet nog att icke förmå sig — och hvartill skulle det också hafva tjernat? De förstodo hvarandra ändå: modern läste i dotterns hjerta, utan att denna klädde sin ånger, sin smärta i ord.

Det mörknade till. Gråa skyar sväfvade öfver himlen, och ett sakta regn började dugga mot fönstren. Marie Louise lyssnade utåt gatan; timmarne blefvo henne så långa: ingen hördes af.

Hon gick in i kabinettet och lade sig på knä vid sin sons bädd. Hon bad djupt och varmt om frid, om mod, bad att, för detta älskade barns skull, en stråle af ljus måtte genomtränga mörkret i hennes själ och visa henne den väg, som hon hade att följa.

Styrkt började hon åter sin vandring i det andra rummet. Hon vägde och vägde åter möjligheter. Låna af främlingar — omöjligt: von Wallden hade ju dessutom uttömt denna resurs. Hon ägde saker, nipper af värde — att pantsätta, dessa vore väl en utväg, men ack, huru påkostande, ifall det blefve känt: och huru kunde annat hända på en sådan ort! Att skrifva och invänta bref hemifrån, droge för långt ut; det var dessutom icke längesedan Wallden bekommit penningar, de sista som kunnat sammanskrapas för återresan. Marie Louise hade af sin mors bref för-

stått, att han upplånat stora summor på egendomen — och allt nu förstördt, allt!

Utan att hafva kommit till något bestämdt resultat i afseende på medlen, hade likväl Marie Louise, då morgonen grydde, fattat det fasta beslut att, om än ensam med sitt barn, företaga resan till hemmet — — detta hem, ack, huru länge skulle det vara hennes?

Bäfvande stannade hon hvar fjerde, femte minut framför fönstret. Slutligen hördes en person komma utefter gatan. Stegen voro henne väl bekanta, ehuru de föreföllo ojemnare än vanligt. Beredd på det värsta och endast darrande för att väcka uppseende, öppnade Marie Louise sakta dörren.

von Walldens utseende var en trogen bild af det sätt, hvarpå han tillbragt natten. Marie Louise bjöd honom en stol, men han sparkade den undan och sjönk, klädd som han var, ned på den orörda sängen.

"Nå, har du ingenting att fråga mig?" yttrade han med ett ondt och vildt leende.

"Nej, om ej hvad klockan kan vara: jag har ej nyss hört henne slå."

"Om du vill veta det, lär du få vänta tills hon slår härnäst; ty min klocka följde med den sista hackan åt fanders."

"Ditt guldur, som du fått af mig?"

"Ja — tänk, så ömt — af dig! Hur kunde jag ha hjerta att skilja mig vid det? Så har dock emellertid skett, för att såvera min heder — du vet ju, att man alltid skall såvera apparanserna."

"Men kedjan — du har väl, i himlens namn, tagit af den? Det var mitt hår!"

"Den strunten tänkte jag inte på: kedjan följde med på köpet. Och efter den goda vännen, som vann den, alltid visat sig vara din beundrare, så hop-

pas jag, att han låter detta souvenir fylla bristen i den summa, han skulle haft."

Marie Louise hade förlorat ända till sista skymten af färg. Hon var väl fullkomligt säker, att von Wallden hade nog mycken heder i behåll för att genast andra morgonen, då han blifvit nykter, återfördrå kedjan; men att emellertid veta den vara i sådana händer, tanklöst bortlemnad af hennes egen man, o, det var alltför bittert! Och hade Marie Louise hitintills varit utan tårar, så strömmade de nu så mycket rikare vid tanken på denna förnedring, så kränkande för hennes fina qvinlighet.

von Wallden, hånande hennes smärta, insomnade slutligen, under det han företog sig att härma hvarje Marie Louises rörelse och min.

Men om morgonen, då hon, som suttit uppe hela natten, nu iklädd sin morgondrägt, liksom hade hon nyss uppstigit, trädde till sängen, väckte honom och för guds skull bad honom kläda sig ordentligt, innan jungfrun kom, då stodo nattens händelser rediga för hans minne. Och utan att säga ett ord, gjorde han i hast en hjälplig toilett och begaf sig ut. Det var honom maktpåliggande, att denna tilldragelse icke skulle blifva bekant, och dessutom fans ännu någon smula af hederlig karl qvar hos honom. Han hade aldrig velat lemna sin hustrus hårkedja på detta sätt: han hade gjort det utan vetande. En timma härefter återkom han, kastande den på bordet.

"Den strunten har kostat mig mer än den är värd!" sade han.

"På hvad sätt?" frågade Marie Louise, återtagande den numera öfverflödiga gåfvan.

"Om jag lemnat den, der den var, så hade jag säkerligen på den kunnat få lå..."

"Tyst, för guds barmherlighet!" Hennes kinder färgades af harmens rodnad och lemnande sin man, gick hon in till sitt barn.

"Öd icke bort tiden derinne!" ropade von Walden efter henne.

Marie Louise, som vid hans återkomst visat ut jungfrun, tog nu sjelf den lille på armen och återvände till sängkammaren.

"Hvad, i all världen, skall du göra med pojken — låt honom vara i ro!"

"Han skall naturligtvis ha eftersyn!" Och gifvande barnet till leksaker några af de blommor, som föregående afton prydt henne, satte hon det i sitt knä; och med hufvudet lutadt öfver den gullockiga serafen, frågade hon stilla: "Skola vi nu öfverväga?"

"Så ungefär. Hur mycket nipper har du? Här fins en person, som på sådane kan låna oss pengar."

"Kan han äfven tiga?"

"Jag tror det; men hvarom icke, äro kontanterna angelägnare än tystnaden! En liten förlägenhet på resor är den lumpnaste bagatell i världen och kanhända hvem som helst."

"Men som jag anser för en schikan utan like! Jag vågar mig knappt se ut genom fönstret, af fruktan att alla menniskor läsa vår förlägenhet på mitt utseende."

"Prata inte sådan der persilja! Du skall tvertom visa dig högst elegant i afton på grefvinnan A—s societet — kom ihåg, det är vår sista afton här! Vi måste ha présence d'esprit nog, för att i hvad trassel som helst icke genom egen oskicklighet fästa uppmärksamheten på oss."

"Och du tror, att jag skulle kunna gå i sällskaper på en sådan dag — omöjligt!"

"Jag tror det icke, min söta vän, jag fordrar det! Förstår du, Marie Louise lilla, jag fordrar!"

"Du må göra hvad du vill! Men jag hvarken är, blir eller vill bli i lynne att gå ut, förrän vi lemna våra rum för att resa."

"Jag beklagar denna föresats; ty i så fall gissar jag, att ingen resa tills vidare kommer att äga rum."

"Drif mig ej öfver den gräns af hofsamhet, jag alltid iakttagit emot dig!" bad Marie Louise under ständigt stigande rörelse. "Ty i dag — jag måste säga dig det — känner jag mig icke böjd att ge efter!"

"Verkligen, du förvånar mig!"

"Det må vara!"

"Skada blott att jag är så litet road af förvåningar, att jag nödgas be dig vara så ämabel och återvända till din pligt!"

"Min pligt är, att i främsta rummet söka skydd för mitt barn!" sade Marie Louise, tryckande gossen fast intill sig. "Och vill du ej i dag arrangera dina affärer på det sält, att vi i morgon äro färdiga att resa så..."

"Så?"

"Reser jag ensam — det är mitt fasta, mitt oåterkalleliga beslut!"

von Wallden utbrast först i ett gapskratt; men sedan han några ögonblick närmare betraktat sin hustru, tycktes han inse, att han nu drifvit henne till en punkt, der skämt å hennes sida ej kunde komma i fråga. Han gick några steg emot henne och yttrade: "Gif hit nipperna!"

"På ditt hedersord att vi resa i morgon, att skjutsen beställes i dag och att vi, åtminstone jag, icke bevista grefvinnans bjudning!"

"Nej, vid min ära, detta är något för starkt!" utbrast von Wallden, uppblossande. "Du förestafvar mig, liksom för en skolpojke, det ena villkoret efter det andra — behagar du eftertänka, huruvida jag är

din man, som äger rätt att befalla dig, eller din slaf, den du äger rätt att befalla?"

"Befallningar kan å ingendera sidan komma i fråga!" yttrade Marie Louise med ett lugn, det hon ej ägde. "Och mitt sista ord är, att jag ej utlemnar en enda pjes på andra villkor än jag föreslagit!"

"Och hvad hjälpa villkor? Begriper du ej, att jag kan emottaga dina smycken, förvandla dem i pen- gar, skrifva en beställningsedel — och ändå i mor- gon ha de mest giltiga skäl att inställa resan?"

"Visserligen — du kan bortspela äfven dessa penningar, vår sista möjlighet att komma härifrån. Men jag har ännu nog mycket förtroende till dig, att jag är öfvertygad, det du ej så grymt skall bedraga mitt förtroende. Och äfven för dig sjelf är det nödvändigt att komma hän, ty inom några dagar skall du hvarken ha något att spela bort eller någonting att lefva af."

von Wallden, sjelf inseende det solklara i den- na sak, men ur stånd att godvilligt ge efter för den inneboende makten, tog, för att gifva tanken en an- nan riktning, mekaniskt upp det hittills ouppbrutna brefvet. Dess innehåll var kort, men förmådde att på en gång till kraft och beslut förvandla all lojhet, all obeslutsamhet.

Brefvet innehöll blott dessa få rader:

"I fall du icke inom fjorton dagar från dato inställer dig hemma till muntligt samtal och bestämd uppgörelse med mig, så svär jag vid min salighet, att jag offentliggör de omständigheter, som fästa sig vid den skuldsedel, jag har utaf dig. För den händelse att du ännu en gång sätter mitt tålamod på prof och blottställer mig, så att jag sjelf blir ruinerad, har Pel- lander de mest bestämda instruktioner. Rätta dig efter detta!

C. G."

Marie Louise hade med oro följt uttrycket i sin

mans ansigte. Det bar prägeln af harm och bestörtning. Men hastigt återtagande den ton af obesvärad likgiltighet, som han ansåg mest lämplig att förvilla sin hustru, yttrade han under en långdragen gäspning: "Ingenting af vigt — en gammal vän som håller på att med döden afgå."

"Och vår resa, hvad beslutar du om den?"

"För att slippa längre höra denna välsignade jeremiad, så får man väl då i guds namn rusta sig i ordning. Tag hit skräpet — och var lugn! Jag beställer skjuts ännu till i afton för att kunna ge vår resa en så mycket naturligare färg af nödvändighet. Din mor har hastigt insjuknat: du vill, du måste hem för att träffa henne än en gång — åh det der skall hvarenda själ tro, som känner qvinnans oregerliga häftighet, då någonting störande inträffar."

"Jag hoppas du hittar upp något annat!" sade Marie Louise. "Blotta föreställningen om ett så grymt gäckeri kommer mig att rysa!"

"Så rys då, så mycket du behagar!" Jag lär få svettas i stället, innan jag sprungit omkring, öfverallt och berättat min historia. Men fort nu — hästarne skola stå för dörren klockan 6!"

Marie Louise frambar största delen af sina dyrbara smycken.

Och von Wallden, i dag af en starkare makt drifven att hålla sina löften, ordnade allt så, att resan på bestämd tid verkligen egde rum.

Då Marie Louise satt i vagnen och lät minnet vända tillbaka till de tvenne år, som lågo emellan hennes förra och sednare vistelse på denna ort, tänkte hon under en flyktig suck: "Jag har öfverlefvat mina så kallade blomstrings-dagar, hvilka likväl haft törnen nog; de, som nu vänta mig, lära ej ha några rosor att bjuda!"

23.

Ej längre kalla
Mig lifvets nöjen,
Ej hoppets stjerna
Min pol förgyller
Med klara strålar.

Stagnelius.

Marie Louise låg vid sin mors bröst — denna outsägligt älskande och tillgifna moder, som ansträngt hela sitt förstånd för att rätt uppfylla sin pligt på den ansvarsfulla plats, henne blifvit anförtrodd.

Nu tycktes henne alla bekymmer, alla stunder af ångest vara försonade, nu, då hon fått sin Marie Louise åter och dertill hade en liten dottersson i sina armar.

"Prisad vare Gud," sade fru N..., "nu skola vi åtminstone tillsammans bära hvilket slag som drabbar dig — men, mitt barn, mitt arma barn, var beredd på det värsta!"

"Jag är så, mamma: jag är lugn, fullkomligt lugn — endast icke mamma lede för min skull!"

"Eljest vore jag ju icke mor, mitt barn! Men om Wallden blott ville bruka sitt förnuft, om han i tid kunde förmå sig att sälja Malkolmsnäs och köpa

det lilla Broby här intill, så såge man åtminstone en skymt af säkerhet för kommande tider."

"Han är så envis i den saken, mamma lilla, att allt öfvertalande blir fåfängt!"

"Nå, så blir han väl snart tvungen; men då torde det säljas med mindre vinst än nu, då så fördelaktiga villkor erbjudas."

"Erbjudas? Har det då redan varit i fråga?"

"Icke bestämdt det, ty saken kunde naturligtvis icke inledas förrän man fått tala med Wallden. Men det skall finnas tvenne herrar i M..., som ha för afsigt att köpa det. De ha genom kommissionär vändt sig till förvaltaren — här i orten, mitt barn, skall du veta, att Walldens trassliga affärer äro tillräckligt bekanta, att en dylik förfrågan ej kan anses obehörig."

"Det har ändå gått bra långt!" suckade Marie Louise, döljande ansigtet i sina händer.

"Tag det ej värre, än det förtjenar mitt barn! Då man står på vippen att förlora så mycket, bör man tacka Gud, om blott ett mindre ondt inträffar. Lilla Broby är ett nätt och vackert ställe; visserligen inbringar det icke mycket, men dock tillräckligt för ett stilla, obemärkt lif, hvilket alltid är att föredra framför osäkerheten att under än ett år eller par hangla sig fram här på Malkolmsnäs med slutlig utsigt att gå ifrån det som tiggare."

"Ack, mamma, denna utsigt väntar oss väl ändå slutligen längre fram — ty hvad Wallden får att disponera, litet eller stort, går det allt samma väg!"

"Men det kan förekommas, min Marie Louise! Samma gode, alltid rättsinnige vän, som under er frånvaro mången gång hjälpt mig att bära de stora bekymmer, som åtföljt mitt kall här, är just kommissionären för de nämnde herrarne. Och han, som in-

sett, att endast på detta sätt du och ditt barns framtid kan tryggas, är den som föreslagit inköpet af Broby. Ehuru han ej vill synas i denna enskiltare affär, har han dock som en vän gifvit det rådet, att du, sedan Malkolmsnäs blifvit försålt, bör söka boskillnad; och på så sätt kunde Broby bli ditt, och Wallden till sin egen fördel vara urståndsatt att förstöra det."

"Jag gissar hvem denne vän är, som visar sig så mån om min framtid; men..."

"Hvad för men? Har du ej pligten äfven mot ditt barn?"

"Och mot min mor, min älskade, goda mor, hvars sista lefnadsdagar jag af oförlätlig tanklöshet icke bebyggade, då jag ägde medel dertill — o, detta är min värsta plåga! Men jag tänkte, gudnås, att den, som ägde Malkolmsnäs, aldrig kunde komma i tillfälle att begråta ett sådant fel."

"Sörj ej för mig, min dyra Marie Louise! Jag har ännu icke glömt att bereda mina schokoladkakor — och vår lilla stad skall ej låta mig känna mera nya motgångar, hoppas jag! Emellertid äro vi ej der ännu. Jag blir tills vidare qvar hos dig; och om du följer mitt råd, så har du alltid tillfälle att lemna din mor en plats under ditt eget tak."

"Ack, man vet icke hvad som blir öfver, när Malkolmsnäs förskingras och hvar och en tar sitt; och, tro mig, ingen skall dessutom kunna öfvertala Wallden att sälja det."

Medan detta samtal ägde rum emellan mor och dotter, satt von Wallden på kontoret med förvaltaren. Och ju mer han hörde och ju mer han såg, dess blekare blef hans kind, dess tommare och själlösare blicken. Med korslagda armar och korslagda fötter kastade han sig slutligen på en stol och utropade "Förbanna mig, är det icke så godt att skjuta sig för

pannan — det tar mindre tid än att fundera ut hur allt det här skall kunna redas!”

Förvaltaren tog sig friheten nämna om anbudet på Malkolmsnäs och att tillika i korthet utveckla förmanerna af att antaga det.

”Icke ett ord, icke ett ord härom! Herrn till Malkolmsnäs kan ännu skaffa sig kredit för att stoppa igen de här satans hålen, blott han får tid på sig; men löjtnant Wallden utan detta appendix kan icke uträtta någonting.”

”Allt vore ju uträttadt genom att realisera Malkolmsnäs,” återtog förvaltaren; ”och herr löjtnanten hade dertill ett ganska redbart kapital att lägga i en annan gård, t. ex. Broby, som nästa vår skall säljas.”

”Tyst, tyst, duger inte — det får hänga ihop, så länge det kan! Till en början . . . Låt mig se, hvad kunna vi göra till en början? Säg mig det! Har herrn verkligen ingenting i kassan?”

”Nej, den är totalt utblottad, som herr löjtnanten sjelf behagat se af de framlagda böckerna. Emellertid skola tre ofantliga poster, utom en mängd mindre, utbetalas inom sex veckor — således blir det nödvändigt att ta ett lika kraftigt som hastigt beslut!”

”Uppgif då ett sådant, ty jag är äfven strand-satt från ett annat håll!”

”Det fins icke något annat än det föreslagna, emedan gården har för många inteckningar för att tillåta upptagandet af ett så stort lån, som nu erfordras.”

”Så vet jag sjelf ett bättre, hvilket jag inser väl icke förslår, men som dock för en tid är tillräckligt att stoppa igen munnen på de skrikhalsarne. Här skall lysas ut auktion på all lösegendom!”

”Det gillar jag fullkomligt. Men hvart räcker det? En mängd saker äro belagda med seqvester och säljes för fordringsägarnes räkning.”

”Mina ekipager och vagnshästar få följa med!”

"Ja, det faller af sig sjelf."

"Och ridhästarna äfven — man får dra in sådan lyx."

"De äro längesedan sin kos för skulden till..."

"Nå, för f—n, så låt kreatur, spanmål och grödan på marken gå under klubban, alltsammans, blott icke sjelfva gården!"

"Och hvarmed skall herr löjtnanten sedan sköta och upp-så den?"

"Åh, därför blir nog råd! Jag tar hälftenbrukare några år, tills jag rangerat mina affärer. Jag är säker, att jag snart skall ha redt mig ur den här refvan. Men emellertid behöfver jag tala med en van affärskarl — skicka efter Pellander!"

Fjorton dagar härefter — det var andra söndagen efter herrskapets återkomst till sin egendom — utlystes i kyrkorna en evighetslång kungörelse, under tecknad Josias Pellander, som tillkännagaf offentlig auktion, hållen på Malkolmsnäs säteri, der guld, silver, möbler, kreatur etc. etc. erbjödos hugade spekulanter med en månads betalningsanstånd.

Marie Louise hade slutit sig inne i sin sängkammare hela denna ohyggliga förmiddag. Oupphörligt ljud den grymma kungörelsen i hennes öra, oupphörligt tyckte hon sig se sina adliga vänners beklagande axelryckningar, lika pinande som de ljungande stickord, hvilka säkerligen flögo från mun till mun i den lilla staden. "Ack," tänkte Marie Louise, nästan dignande under de qual, hennes stolta sinne i dag erfor, "der skall ej finnas någon enda, som beklagar mig, utan för att sedan göra ett hånande tillägg."

"Dock, en skall göra det!" hviskade det i hennes oroliga själ; men detta var snarare en plåga, mer än en tröst — beklagas af honom!

"Min vän," sade von Wallden, som, i trots af sin svärmors böner, att han skulle lemna Marie Louise åt sig sjelf, ändå uppsökte henne i den tysta kam-maren, "tag saken kallt! Inom två år skola våra ak-tier stå lika bra, som de gjorde när vi reste ut. Och du, som är en qvinna med förstånd, bör ha filosofi nog för att finna det tvenne års njutningar äro värda tvenne års försakelser!"

"Jag kan ej lugnas af sådane sofismer!" svara-de Marie Louise.

"Det är rätt ledsamt det! Jag hade velat göra mig mödan att upplysa och trösta dig; ty jag ansåg det tillfredsställande för en hustru att veta, det hon icke hade en kruka till man — du kan säga, att du har en man, som är större än sitt öde!"

Marie Louise teg.

"Låt oss tala förstånd då, min vän; kanske det anstår dig bättre än mina tröstegrunder. Har du sett till, att allt linne och alla sängkläder äro i tillbörlig ordning? I fall du har gammalt duktyg, så låt mang-la det starkt — derigenom öfverskylas bristfällighe-terna och det säljes då så godt som nytt, säger Pellander."

"Jag skall göra hvad som åligger mig!" fram-suckade Marie Louise.

"Det är jag säker om! Låt för öfrigt plocka fram allt tänkbart skräp från vinds- och handkamrar-ne: det är sådant gods, som ofta betalar sig mest. Det kommer att försäljas ute på gårdsplanen, der brän-vin fritt, enligt Pellanders kloka föreskrift, skall ut-delas åt bönderna."

"Fy!" sade Marie Louise.

"Vi skola lägga bort allt onödigt bryderi, kära du, under de här två regleringsåren! Låt derföre se

hvad vidare är att iakttaga. Jo, du tar bort de här omhängena — i närvarande tider hjälper man sig utan sidendraperier, och äfven utan mahogni-säng. Den der perlfärgade kolossen uppe på vinden, du vet, hvari pappa Malkolm slumrade så sött, då han återvändt från sina oxexpeditioner, tror du ej vi lyfta ned den till oss, eller hur? Den är ej så illa, ty salig Malkolm . . .”

”Ack, tig!”

”Jag besvär dig, kära Marie Louise, att ej se annat än den största välmening i mina erinringar! Bättre är, att du möblerar din sängkammare på förhand sådan den kommer att bli, än att, låta möbel efter möbel bäras ut under auktionen — finner du icke också detta sjelf? Hvad de andra rummen beträffar, får allt stå qvar, fastän det flyttas fram för att lättare beses. Men lösgodset drages ihop i stora salen.”

”Ja, ja, lemna mig nu endast i ro — jag har ju måndagen och tisdagen på mig!”

”Det är i alla fall en mycket kort tid för så många göromål! Men till firande af den sista afton, vi kunna se gäster i vårt hus, har jag inbjudit ett par gamla vänner, som händelsevis uppehålla sig här i trakten. De skola hjälpa mig att fördrifva sorgen.”

”Det är väl icke din mening, det kan icke vara din mening, att på den afton, som nu stundar, taga i kort?”

”Jo, gudbevars, och jag kan göra det så mycket lugnare, som jag för närvarande icke har två styfver att spela bort! Hädanefter går allt — på krita.”

”Som också i sin tid blir skuldsedlar, hvilka skola inlösas! Ack, Wallden, skall du då aldrig blifva mäktig att beherrska dig?”

”Så snart det erfordras, kan jag alltid beherrska mig. Men jag anser som en heder för mig, att jag i dag med lika mycken sinnesnärvaro och lika

mycket nöje kan sätta mig till virabordet, som jag gjorde det för ett par år sedan."

"Du vore väl i stånd att spela på sjelfva auktionsdagen?"

"Ja, hvad skulle jag eljest göra? Man skall väl på något sätt underhålla de herrar, som qvardröja öfver natten — ett artigt bemötande är väl det minsta man kan bjuda dem!"

Marie Louise hade hört nog. Förebärande några befattningar med de stundande göromålen, lemnade hon rummet.

Afvaktad under kvalfull oro, randades den för auktionen bestämda dagen; och det första ljud, som väckte Marie Louise från en kort slummer, var skramlet af Pellanders enbetsschäs, då den stannade framför trappan och han sjelf straxt derpå, sin pligt likmätigt, lät höra sin röst åt alla håll.

Efter en kort, men varm bön lemnade Marie Louise sin bädd, som verkligen var tillredd i salig herr Malkolms anspråkslösa säng; och sedan hon flera gånger kysst sin son och gifvit honom allt, hvad hon kunde upptänka för att lugna och roa honom, lemnade hon gossen åt sköterskan och gick in till sin mor.

Fru N... öppnade sina armar, Marie Louise emottog det moderliga famntaget och besvarade det hjertligt, men inga tårar kommo i hennes öga, ingen klagan öfver hennes läppar. "Jag måste vara stark i dag!" sade hon. "Jag skulle eljest förakta mig sjelf — jag har beredt mitt öde, och har ej rätt att tadla det."

Hon gick in i salen. En förfärlig, men ordnad sammanrörning mötte hennes blickar. Och midt

ibland dessa högar af sängkläder, linnkläder, postlinspyramider och saker af allehanda slag gick Pellander med en pappersrulle i ena handen och en penna i den andra.

"Tjenare, tjenare hennes nåd! Jag är sysselsatt att, min pligt likmätigt, annotera alla de här numren. Rätt ledsamt detta här annars! På min heder, jag tänkte på något sådant, då vi träffades vid salig herr patrons sjuksäng och jag hade den äran, som hennes nåd mins — men ursäkta, att jag talar rätt fram!"

"Betyder ingenting! Men jag kommer hit, emedan jag har ett litet ärende till herr Pellander."

"Mycket smickrad af hennes nåds förtroende! Hvarom kan det då handla?"

"Bland guldnipperna..."

"Hå, hå, hå, hennes nåd", afbröt Pellander, liksom han fruktat att höra mera, "det blir säkert omöjligt! Min pligt likmätigt, kan jag ej tillåta, att något af det uppskrifna tuskas undan, emedan jag ansvarar för allt. Men fruntimmer kunna ej förstå sådant, det är helt naturligt!"

"Jo, jag förstår det ganska väl; men herr Pellander har helt och hållet misstagit sig om min mening. Jag ville blott säga, att bland dessa nipper fins en toilett-dosa, just den här med stora topasen på locket. Gör mig den tjensten att ropa in den sjelf till möjligen lägsta bud, liksom herrn hade det i kommission från någon annan! Den är mig så kär, emedan jag fått den af en afliden vän, hvars namn står inuti — var säker, att jag skall göra allt för att med det snaraste inlösa den!"

"Min fru, min fru — hennes nåd kan icke vara okunnig om, att det är min pligt att låta den gå till högsta möjliga pris! Den är så vacker och dyrbar, att den skall gå till stora pengar; och för mig

att ligga i förskott för en så osäker summa, sannerligen . . .”

”Åh, bästa herr Pellander, var icke obeveklig! Den skall säkert af mig inlösas — tro på mitt ord!”

”Jag tror fullt och fast på hennes nåds goda vilja; men jag tviflar deremot mycket på att hennes nåd får någonting qvar att göra inlösningar med!”

”Åh jo, jag har mina grönsaks- och mjölkpenningar! Kom också ihåg den lilla tjänst, min man var så lycklig att göra herr Pellander, då herrn befann sig i förlägenhet!”

”Hvad för något?” frågade Pellander storögd. ”När, om hennes nåd gunstigt behagar utlåta sig, skulle det varit? Sannerligen jag mins något sådant tillfälle — men väl tvertom!”

”Ack, det var endast en lapprisak: jag menar endast den der borgen för diskontlånet.”

”Helt säkert ett misstag, min nådiga hennes nåd; ty på minst femton år ha mina affärer, gudske-
lof genom klok hushållning, befunnit sig i det skick, att jag icke behöft låna hvarken ur diskont eller bank, utan tvertom, likmätigt min menskliga pligt, gagnat andra med lån.”

”Ah, jag mins nu”, tvingade sig Marie Louise att yttra, under det detta nya bevis på hennes mans låghet bittert sammandrog hennes hjerta, ”att det var en helt annan person — ursäkta mig! Denna dag förvillar mitt hufvud!”

”Alls icke underligt!” sade Pellander, fortgående i sina göromål — ”numro 245, 246 . . .”

Marie Louise var på väg att lemna rummet, då Pellanders sinne, uppmjukadt vid åsynen af hennes stilla undergifvenhet, nödgade honom att frångå den princip, han alltid hyllat, att låta andras intresse komma näst efter sitt eget. ”Hör, hennes nåd”, sa-

de han rifvande sig med pennan bakom örat, "jag skall väl tänka på någon utväg med došan, min själ skall jag det — men den blir i min ägo, tills . . . hennes nåd förstår?"

"Fullkomligt, bästa herr Pellander; och med största tacksamhet skall jag så fort som möjligt inbetala min skuld!" Och kastande en blick tillbaka på alla dessa saker, med hvilka hon gjort sig förtrogen och hvilka hon påräknat som beständig egen- dom, skyndade Marie Louise ut, att i vården om dagens många husliga göromål söka en förströelse.

Marie Louise hade varit inbjuden att med sin mor och sin lille son tillbringa dessa svåra dagar på ett af de herresäten, som räknade sig i grannskap med Malkolmsnäs; men hon hade föredragit att hellre vara närvarande, under det förödelsen fortgick, och sålunda småningom vänja sig dervid, än att på en gång vid hemkomsten finna ett helt tomt hus.

Måhända hade hon emellertid för mycket räknat på sin styrka; ty då klangen af det första klubb- slaget gaf eko i det rum, der hon stod, genljudade det äfven i hennes darrande hjerta. Hon sjönk ned på stolen; men reste sig snart, med blygsel öfver sin svaghet. Hvad var då detta annat, än förlusten af ett verldsligt godt, som hon ägt endast i fyra år! Under hela sin föregående lefnad hade hon ju varit förtrogen med behovet, med fattigdomen — hvarföre då nu bäfva? Heliga band, hennes barn, hennes mor, hennes pligter som maka, allt detta återstod och allt detta fordrade, att hon afklädde sig allt pjunk, förvisade all nerfsvaghet och härdade både kropp och själ för de dagar, som stundade, och för de tredubbelt dyra åligganden, som voro henne beskärda.

En mängd af stadsboerne eller, rättare, hela stadens förnämre befolkning, med undantag af råd-

man Utters och deras hyresgäst, var närvarande vid auktionen. Man fröjdade sig i tysthet att ändtligen fritt kunna få vandra omkring med rättighet att disponera öfver hvarje vrå i det adliga huset, härunder vexelvis nypande hvarandra i armarne och hviskande hvarandra i örat de mest pikanta infall, såsom att högmod går för fall, stoltheten alltid straffar sig sjelf, m. m., hvilka infall voro så mycket mer på sin plats som, efter hvad den ena frun anförtrodde den andra, detta högmod ännu på intet sätt blifvit qväst; ty hennes nåd, bevars hade, långt ifrån att emottaga deras besök med den tacksamhet, man kunnat vänta, i det stället låtit säga, att hon icke kunde se någon. Man nekade sig likväl icke att hemföra ett eller flera minnen efter den briljanta period, då "sköna fröken i vindskupan" agerade grefvinna och lefde som en drottning — och detta var just "det fina i kråksången".

Från de kringliggande herrgårdarne syntes äfven mycket folk. Och bullret och trängseln, hettan och oväsendet förspordes öfver hela huset. Marie Louise flydde med sin son till det aflägsna rum, som beboddes af hennes mor, der hon likväl snart uppsöktes af sin man, som hade ett par ord att hviska henne i örat. "Får jag be dig, min vän", sade den exemplariske mannen, "att du är god och arrangerar en liten sexa — kall mat, hvad du har — på blå kammar: det är den enda fläck i hela huset, der man ej är i fara att mista hörseln!"

"Och du kan tänka på att slå dig i ro — är du då alldeles utan känslor?"

"Känslor, min vän, vid sådane här tillfällen brukas ej af folk, som vet att lefva! Nästa månad, eller kanske förr, resa vi på auktion till någon af våra vänner igen, när deras tur kommer och vi börja furnera oss för vår nya bosättning: sådant här gods

bytes om från hand till hand, och förtjenar ej att offra sina 'känslor' på!"

"Och när skulle väl du offra dem?" frågade Marie Louise med en tår i ögat, framkallad mera af hennes mans lättsinne än af hennes egna bekymmer.

"När? Åh jo, sådane tillfällen kunna finnas — såsom t. ex. om jag förlorade dig. Då skulle jag gifva känslorna lof att regera mig, ty då kunde jag kanske icke regera mig sjelf!"

Marie Louise öfverraskades af dessa ord, hvilka hon ej väntat, och besvarade med en känsla af tacksamhet den lätta handtryckning, som åtföljt orden. Men det goda intrycket försvann snart, då, i det von Wallden drog sig tillbaka genom dörren, han upprepade: "Klockan 9 på blå kammarn, Marie Louise lilla — du behöfver icke göra dig synnerligt besvär!"

Fru N... kastade en förstulen blick på sin dotter. Hon såg, att denna scen icke hade gjort, någon lycklig verkan på Marie Louise. "Tänk på din lilla gosse, och muntra dig med honom!" bad den ömma modern. "Han skall en gång belöna alla dina nuvarande pröfningar, blott du bär dem dig värdigt, såsom du redan börjat."

"Ack", suckade Marie Louise, "kanhända skall äfven han en dag bli sådan!"

"Nej, gud är god, han ser nog till dina böner och bekymmer, arma barn!"

"Men han är ock rättvis!" svarade Marie Louise, lyftande upp gossen på sina armar och tryckande honom hårdt intill sitt hjerta.

Ett dånande slag af klubban, åtföljdt af Pellanders röst, afbröt tystnaden.

24.

Nu hösten stundar,
Nu flyktar solen
Och stormen ryter.
Min tår skall rinna
På minnets kransar.

Stagnelius.

Auktionsstöket med sitt slammer, sitt skärande oljud var förbi.

Det är ej själfva auktionsdagen som, under de omständigheter vi nyss skildrat, utgör värsta punkten i den stora vändningen: svårare dagar komma efter, då ur de nedsmutsade, förstörda rummen det ena efter det andra utdrages, då de saker, vid hvilka vi fästat våra käraste minnen, af ovarsamma, likgiltiga händer tagas bort, ryckas lösa och kastas på ett lass, det vi dolde bakom en halffälld rullgardin, ser afköras för att hos andra personer, lika likgiltiga som deras ombud, åter uppställas, uppställas som främlingar.

Ja, de äro bittra dessa dagar, då man vandrar genom ett stort hus, så tomt, så naket, att ögat måste söka för att här och hvar få reda på en stol, ett bord, en gammal soffa, uppletade från skräpkamrarne,

hvilka invalider — i öfvergifven enslighet luta sig intill de lika öfvergifna väggarne. Att gå genom dessa rum, då ekot af våra steg genljuder i öronen, och att sätta oss till ett bord, der den sammanraffsade servisen af omaka postlin och en mängd bristande artiklar af alla slag erinra oss, att vi på länge icke skola ha det bättre — är visserligen bland lifvets mindre olyckor, kan måhända knappt sägas vara en sådan, emedan det ännu kan blifva oändligen mycket värre, men det är dock alltid ett aggande ondt, som med envis ihärdighet dagligen upprepar sin jeremiad utom och inom oss.

Marie Louise var trött, sjuk till kropp och själ; men hon ville vara stark, och hon var det. Hon hade fordom ryst vid föreställningen att se fattigdomen nalkas henne, då hon egde en mors och makas pligter att bevaka. Och nu såg hon den likväl komma med stora jättesteg sig till möte. Hur hon bär sin börda i ensliga stunder, då blott den Aliseendes öga skådade henne, vet ingen; men för de sina visade hon en lugn yta och ett jemnare lynne än hon fordom visat: likväl sågs nästan aldrig ett leende svälva öfver hennes läppar.

von Wallden, som under ett par dagar pinats af det värsta straff, han på jorden kunde erfara, nemligen ensligheten och sitt eget sällskap, sade på den tredje helt okonstladt till sin hustru: "Efter jag finner det vara omöjligt, kära Marie Louise, att inge dig en gladare åsigt af lifvet och dess små hvardags-händelser, så bör jag tro, och tror det äfven, att du skall finna dig bättre, om du i ensamhet med dig sjelf får stadga dina tankar och känslor; och för att lemna dig tid dertill, reser jag bort på en åtta dagar — det är ett par vänner som önska se mig."

"Reser du ifrån oss och lemnar oss nu?" frå-

gade Marie Louise, smärtsamt öfverraskad, ty detta hade hon ändå icke väntat.

"Hvad skall jag göra, min vän! du sätter alltför litet värde på mitt sällskap, att det kan utöfva någon väsendtligare inflytelse på din sinnesstämning; och för min del vet du, att jag helst ser glada ansigten."

"Ack, kan jag se glad ut, kan jag glömma hur du med dina vänner tillbragte auktionsnätterna på den blå kammarn? Fordrar du det!"

"Jag fordrar aldrig något, min vän — gör du dig sjelf samma lag, och du skall finna hela lifvet oändligen lättare! Trösta dig nu, söta Marie Louise, och haf den godheten att lägga in litet linne: jag har sagt ifrån om förspänningen till klockan 4."

"Bästa Wallden, du måste låta mig säga dig, att det är hög tid att lemna all lättsinnighet och framför allt denna spelpassion, som ledt oss till undergång! Vänd tillbaka, jag besvär dig derom i mitt, ditt barns och din egen heders namn! Borde icke förvaltarn flytta, och du sjelf sköta dina göromål? Du skulle då ha en tillräcklig och dig värdig förströelse, som gjorde all annan öfverflödig."

"Det tviflar jag ingalunda på. Men som jag ej har någon praktisk vana vid landtbruksgöromål, måste förvaltarn kvarstanna, tills jag hunnit förvärfva mig en sådan. Då detta emellertid icke är något som inhämtas lexvis, hindrar det mig icke att vara borta ibland."

Marie Louise suckade.

von Wallden reste.

Men icke blott denna gång, utan gång efter annan företog han längre färder. Under sommaren gick likväl tiden någorlunda. Men det blef höst, långa stormiga aftnar; och Marie Louise satt beständigt ensam med sin mor, sitt barn, i husligt arbete, i ut-

öfningen af sina pligter sökande ett stöd mot alla mörka och qväljande tankar. Det blef äfven vinter, snön låg alnshög i den stora alléen, som ledde upp till Malkolmsnäs; inga slädar kommo, inga hästar frustade, inga bjellror klingade: allt tyst och dödt. Och allt sällsyntare och sällsyntare blefvo de tider, på hvilka von Wallden vände hem att på ett par dagar uttömma sig i osanna, skrytsamma uppgifter om huru han på allt upptänkligt sätt vigilerade både i städerna och landsorten för att ställa deras affärer på bättre fot. Ena gången berättade han, att utsigterna härtill ljusnat till full dag, emedan han var på väg att få göra ett ofantligt lån; men andra gången hade en oförutsedd händelse hindrat utvecklingen af hans operationer likväl, förstås, endast fördröjt dem för någon tid.

Länge var det för Marie Louise en gåta, hvad han under dessa eviga "vigilans"-resor hade att lefva af, då hon nogsammt kände, att Pellander icke lemnat någon del af auktionsmedlen i hans händer. Med förfäran erfor hon likväl snart, att han bortsålt största delen af den spanmål, som var aftagen till vinterförråd: för den stundande våren fanns icke ett korn.

Men det vore lika gagnlöst som enformigt att steg för steg följa de händelser, genom hvilkas förenade makt det slutligen gick till botten,

Sedan von Wallden ännu en tid fortfarit att "rängera sina affärer" och derigenom intrasslat sig i ett nät, hvarifrån han omöjligen kunde komma ut, hade fordringsägarnes antal ökats liksom gräshoppor-nas i öknen och öfverflyglade honom nu med hela sin fruktansvärda härsmakt. Ett år efter sin återkomst från den utrikes resan behöll von Wallden namn och värdighet af att vara ägare till Malkolmsnäs. Men vid denna tid gick han ifrån det på ett sätt, som icke

lemnade ens en tanke öfrig för möjligheten att kunna köpa äfven den ringaste jordlapp. . . .

På ett ödsligt militärboställe, beläget inåt skogstrakten tre mil från det präktiga Malkolmsnäs, fick von Wallden äntligen arrendera manbyggningen, hagen och ett stycke jord till potatisland.

Man bör hafva sett dessa otrefliga, illa byggda boställen från äldre tider, det smala, rödfärgade huset med taket nedpå fönstren, köket öfver gården och gräset uppväxt inpå den låga dörren, rutorna små, väggarne hvitlimmade, spisar som röka in, och slutligen sjelfva ytterväggarne, hvilka längesedan bordt utdömmas, men ännu qvarstå till ett musikaliskt skygd, då höstens och vinterns kalla vindar spela genom de öppningar, tiden bildat i mosslagret — man bör ha sett en sådan byggnad eller, än bättre, lefvat der en månad, för att kunna fatta hvad Marie Louise erfor, då hon en svartgrå höstafton anlände till sitt så beskaffade hem.

En öm, en osynlig vän hade i hemligt samråd med den person, som utarrenderat boställsbyggnaden, dragit försorg om, att största delen d. v. s. den möjliga delen af ofvananförde olägenheter var afhjelpat, att tillräckligt förråd af bränsle fans, och att ställets granskaper, några anspråkslösa bondgårdar, der von Wallden nedlät sig att göra påhelsningar för att på kredit erhålla åtskilliga små förnödenheter, icke blefvo så ogena som de säkerligen eljest blifvit.

Första anblicken af det nya hemmet betog emellertid Marie Louise helt och hållet sista smulan af det mod, som ännu upprätthöll henne, då hon med sin mor och son satte sig i det anspråkslösa åkdonet, med Malkolmsnäs lemnande bakom sig troligen för evigt ända till sista skymten af ett förfinadt lifs behof och fordringar.

von Wallden hade rest några dagar förut, för att ställa i ordning och emottaga dem.

En fuktig luft, omöjlig att förekomma, slog emot de inträdande, hvilka i den så kallade salen funno en brasa att upptina sig vid. Den enda tjenare, herrskapet behållit, en gammal beskedlig piga, som också flyttat förut, tog med djupa nigningar och hemliga tårar emot sin ståtliga fru, sin granna hennes nåd, nu klädd så enkelt, som den nya belägenheten fordrade, för att ej göra kontrasten alltför skärande.

"Hvar är min man?" frågade Marie Louise, upplösande reskläderna på sitt lilla barn och under det hon, endast seende åt den flammande brasan, saknade mod att blicka omkring sig.

"Jo," svarade gamla Johanna, "hennes nåd må inte bli för ledsen; men bäst löjtnanten gick här, så kom det en sådan oro öfver honom, att han inte kunde vara stilla en minut. 'Hör du, Johanna,' sa han, 'du ser att här inte kan uträttas något vidare; jag skall skrifva ett par rader till frun, för jag måste bort i ett angeläget ärende!' Och så skref han detta häringa och lemnade mig."

"Det är bra!" yttrade Marie Louise, sväljande tårarne. "Gå, kära Johanna, och sätt på litet thé åt oss, varmt och godt — jag skall sjelf hjälpa oss tillrätta härinne så länge!"

Johanna gick ut, men kunde ej neka sig att titta genom det stora nyckelhålet. Hvad såg hon då? Jo, unga hennes nåd kastande sig i famnen på modern, som tyst tryckte henne intill sig, medan gossen, hvilken råkat snafva på en ojemnhet i golfvet, föll omkull, började gråta och ropade på mamma.

"Detta är lif, detta är poesi!" utbrast Marie Louise med bitter ironi, i det hon upptog barnet och lugnade det med en smekning. "Ack, mamma, det

var för snart, för snart som mitt öde fullbordades.. Se" — hon höll den obrutna biljetten emot eldskenet — "kan man tänka sig något förfärligare än detta ögonblick: öfvergifven af honom, som jag gifvit allt!"

"Han är ej värd din klagan, mitt barn, ej din smärta! Men döm, af hvad du nu sjelf erfar, hvad jag, som ej var blind, led, då du, mitt hopp, mitt allt, tog det första afgörande steget som grundlade denna vändning i ditt öde. Sedan dess har jag alltid varit beredd på det värsta, och vill nu blott af min själs innersta bedja till Gud, att min Marie Louise icke dukar under — ty då först blir äfven jag rätt olycklig!"

"Nej, mamma, jag skall ej duka under! Jag får det ej. Men låt oss se, hvad han skrifver!" Hon bröt biljetten:

"Bästa Marie Louise! Jag hoppas du finner, att jag med all den ömhet och omsorg som omständigheterna medgifvit, sörjt för din bekvämlighet. Jag har ansett det som min pligt att icke lemna dig handlös i detta bekymmersamma ögonblick, då kanske likväl många andra män i förtvivlan skulle glömt allt. Emellertid känner jag det öfverstiga mina krafter att här emottaga dig: en sammanvaro i första ögonblicket skulle endast plåga oss begge; och för att bespara oss denna ledsnad, har jag just valt denna tid för att rangera några affärer. Jag blir borta högst tre dagar. Med tillönskan af en god ro efter resan, min ömma vän, och i hopp om att ha förtjent din tillfredsställelse, ber jag dig för alltid vara öfvertygad om att jag blifver din tillgifne

Wallden."

Då Marie Louise slutat läsningen, som skedde halfhögt kastade hon, med ett uttryck, som ej lem-

nade något tvifvel om arten af hennes sinnesstämning, biljetten i lågorna.

"Du kunde vänta detta, mitt barn, och har ej vidare skäl att förundra dig öfver något."

"Jag förundrar mig också icke," svarade Marie Louise i onaturligt lugn ton; "jag blott undrar hvart det till slut skall taga vägen?"

"Gud styr — trygga dig vid det, och vänd dig till honom! Men låt oss nu se oss omkring, ty detta blir ändå bästa sättet att förskingra våra tankar . . . Se, kära du, här är ju på det hela bättre, än vi kunde sluta af beskrifningarne! Väggarne ha en ljus, treflig färg, tycker jag."

"Och de här möblerna, som fordom voro i förvaltarns rum, taga sig förträffligt ut, äro nästan eleganta i vår nya salong eller, låt se, hvad skola vi kalla det: sal, förmak, mottagningsrum?"

"Icke denna ton, Marie Louise!" sade modern straffande. "Ett ödmjukt hjerta ser vår Herre helst, der hans ris agat. Låt oss kalla rummet för sal, såsom våra föregångare gjort, och då vi här hafva det bästa, vi äga, så låt oss också anse det för vårt högtidsrum, dit vi med frid i hjertat kunna fly, så länge vi ha frid med vårt samvete."

Marie Louise tryckte sakta sin mors hand. "Ack," suckade hon, "när skall jag bli sådan som mamma?"

"När Gud behagat pröfva dig nog, mitt barn!"

Medan detta föregick i högtidsrummet, stod Johanna ute i sin lilla kammare, från hvilken en dörr ledde till sängkammaren (huset innehöll tre rum utom Johannas,) och blåste upp elden under den längesedan påsatta thépannan. Medan Johanna sysslade härmed, rörde det sakta vid klinkan på den motsatta dörren åt gårdsförstugan och en röst hviskade derborta i vrån: "Johanna, äro de i salen ännu?"

"Ja, stig man på! Skulle de komma, så hör en nog; men de var så sorgsna till mods, att de väl inte göra sig så brådtom!"

"Jaså, hon var sorgsen — jag tror det nog!" På tå smög öfver golfvet en karl, insvept i kappa. "Jag vill blott kasta en blick hitin och se, om det är riktigt bra! Och han — vi veta nog hvem det var — gläntade på dörren till sängkammaren, der också en brasa flammade, kastande sitt sken öfver ett välförsedt thébord, hvilket hade plats framför en liten ny, mjuk och bekväm soffa, den en af de omnämnde grannarne, som händelsevis fått den i kommission till försäljning, erbjudit åt löjtnanten. Löjtnanten, som gärna köpte allt hvad han kunde öfverkomma, emot sin förbindelse att betala efter tre, fyra eller sex månader, hade med uppräckta händer tagit både soffan och de dertill hörande sex stolarne, hvilket blef en lika oförliknelig syrpris för hans hustru som den byrå, det sybord och den toilettspiegel, han allt på samma sätt, fastän af olika personer, blifvit erbjuden och tillhandlat sig. Sjelfva théservisen, fordom tillhörig herrskapet på Malmkolmsnäs, hade likväl kommit hit efter löjtnantens afresa, och Johanna hade fått tillsägelse att gifva sin unga matmor en vink om, att den blifvit ditsänd i tysthet från någon af herrgårdarne.

Den person, som i största hemlighet och utan att fästa någon uppmärksamhet vid sig, uträttat allt detta, trädde nu sakta in i sängkammaren, tände ljusen på bordet, kastade en öm, orolig blick öfver det hela och lade sedan, obemärkt af Johanna, någonting i toilettlådan inviradt i papper. Men snart knarrade dörren till det rum, som låg emellan sängkammaren och salen, hvarvid Wiliam hörde fru N...s röst yttra: "Herre gud, kära barn, här skall jag finna mig mycket väl — jag hade aldrig trott Wallden om att så pass tänka på mig!"

"Det skulle han väl heller aldrig gjort!" tänkte Wiliam och drog sig skyndsamt ut i yttre kammaren, der han tillvinkade sin tystlåtna enda förtrogna, gamla Johanna (hvilken han sjelf under herrskapets resa rekommenderat till fru N...), ett lätt farväl med handen.

"Store gud, hvad vill det här säga?" utbrast Marie Louise, då hon inträdde i sängkammaren och liksom i en outhärlig, på en gång ljuf och tryckande aning kände beröringen med en beslägtad ande. "Se, mamma, se... Är detta Walldens verk — och någon annans kan det ej vara — så måste jag vara mycket, mycket tacksam! Jag trodde mig aldrig mer få se en sådan soffa; och dessa blommor, som jag alltid älskat!" Hon böjde sig ned öfver dem; en perla föll i den skönaste blommans kalk: Marie Louises hjerta kunde ej hedragas.

Fru N... tviflade ingen sekund. Men då Johanna, som genast inkom, med strålande ögon berättade, att löjtnanten inköpt alla dessa saker för att glädja frun, med undantag af servisen, som hon trodde visst hafva kommit från Wallby, började fruntimmeren finna detta under allt mer underbart; och de känslor och samtal, som härigenom väcktes, hade till följd att de mindre kände det första intryckets bitterhet.

Théet smakade så godt ur de gamla bekanta kopparne! Marie Louise, hvars sinne på ett oförklarligt sätt blifvit lugnadt, började sjelf tala med sin mor om deras framtida lefnadssätt, om de många arbeten hon skulle förehafva, och huru allt kunde blifva godt äfven i fattigdomen, om blott Wallden ville hålla sig hemma och kufva sitt osaliga spelbegär, hvilket nu, efter hvad hon tyckte, ändå icke kunde ha någon näring.

Första aftonen i det nya hemmet förflöt således bättre än man vågat hoppas; och det var icke förr, än Marie Louise skiljts från sin mor och lagt sitt barn

till hvila, som hon kom att utdraga toilettlådan och der varseblef det lilla paketet. Utan att tänka på något, uppvek hon papperet; men hon spratt häftigt till, då hon fann det i dubbel mening dyrbara minne, friherrinnan Charlotte testamenterat henne, den toilett-dosa af guld, som Pellander fått i uppdrag att inropa, men hvilken af Marie Louise aldrig kunnat bli inlöst. Hon öppnade locket och fann inuti följande skrifvelse:

"Värdaste Hennes Nåd!

Med betraktande af de mycket sorgliga händelser, som nu timat, och hvaraf Hennes Nåds hjerta måste vara mycket bedröfvadt, tager jag mig, såsom Hennes Nåds tillgifne tjenare och vän, friheten erinra om en liten affär, som varit oss emellan. Hennes Nåds lugna och hyggliga uppförande vid det tillfälle, jag ej behöfver nämna, ingaf mig de vördnadsfullaste tankar om Hennes Nåds vett och förstånd, hvilka mina tankar allt sedermera så stadgats, att jag härmedelst, till ett bevis att såkallade advokater också hafva mensklig känsla, har den äran lemna Hennes Nåd inneslutne present, hvilken tillika utgör ett tacksamhetsprof för det förtroende, hvarmed jag blifvit hedrad i och genom handhafvandet af herrskapets affärer.

Med all estime

Hennes Nåds

ödmjukaste tjenare

Josias Pellander."

"Ack, min aning, min aning!" sade Marie Louise för sig sjelf, förande till sina läppar den återfunna klenoden, nu kärare, mångdubbelt kärare, än den någonsin varit.

Blott en hade kunnat lemna den här; ty detta bref, hvad betydde väl det — det var blott ett sken,

för att förvilla henne. Och han, som uträttat detta, hade äfven förstått att ställa till med allt det andra, så grannlaga, så ömt, att det endast blef sin man hon fick tacka / derför. O, det var något så underligt att blifva öfvertygad om att den, hvilken fordom varit hennes hjerta så nära, ännu tänkte på henne, hade sörjt och vakat för hennes väl och trefnad — detta hade hon ej förtjent! Men det var dock ljuft, ty Marie Louise var säker att den, som beständigt visat så stor omsorg att dölja sina förehafvanden, så mycken finkänslighet och försigtighet, aldrig skulle blottställa henne för ett ögonblicks oro, aldrig personligen infinna sig, men säkert icke heller lemna henne ur sigte.

Denna öfvertygelse gaf Marie Louise mod att med kraft och förnyadt allvar uppbjuda hela sin förmåga att bära det öde, hon sjelf tillskyndat sig. Långt ifrån att med en enda tanke, sårande för hennes pligter som maka, dröja vid Williams minne och bild, såg hon denna bild nu i en helt annan belysning än förr, i en belysning, som åt hennes hjerta gaf frid.

Lidelsens makt låg bunden under de husliga bekymrens hårda, ständigt tryckande fångsel; och Marie Louises tanke på den, som i en försvunnen tid, äfvensom nu och alltid var henne kär, hade något så rent, att hon skulle kunnat se och tala med honom, utan någon förlägen rörelse, utan hjertklappning och utan oro, i fall hon ej fruktat förtälet. Hennes rykte var det enda som återstod henne och måste derföre så mycket mer vårdas.

Först sedan en vecka förflutit, återkom von Wallden från en stor marknad i grannskapet, der han på vanligt sätt rangerat sina affärer med den summa, han trugat ut af Pellander såsom afdrag på den lilla liquid, hvilken ännu innestod efter försäljningen af

Malkolmsnäs. Och ehuru utrucklad och eländig att skåda på allt sätt, emottogs han med hjertlighet, ja med oskrymtad glädje af Marie Louise; och han pöste af sjelfbelåtenhet, då hon vänligt tackade honom för alla de uppmärksamheter, hvarmed han öfverraskat henne.

"Ja, det är så mitt lag att löna ondt med godt!" sade han; och ruskig som han var — ty nu bestod åkdonet endast i en skjutskärre — kastade han sig raklång på den prydliga soffan. "Du, min vän," fortsatte han, "visade mig ett mörkt ansigte, då jag reste hit för att ställa allt till rätta, och jag föresatte mig att se det ljust igen — det var alltsammans!"

"Och du har kunnat köpa alla dessa saker, bästa Wallden? Jag begriper ej..."

"Kunnat köpa dem — en sådan bagatell, min vän! Jag hade skrivit och beställt dem redan för längesen; men jag ville icke nämna min lilla hemlighet, förrän du skulle komma hit. Framdeles, då jag reparerat mina affärer — hvilket jag har anledning tro icke kommer att dra så långt ut — skall du få se, att detta här på sin höjd blir barnkammarsmöbler. Men hvad har du för godt att ge mig till mat? Jag är hungrig som en varg, ty, oss emellan sagdt, har jag ej varit vid kassa att äta något i dag! Jag hade väl uppburit lite pengar af Pellander på den strunten, vi ha kvar; men jag träffade en usling, som jag tyckte vara värre derän än jag, och kunde icke hålla på sista hackan."

"Min stackars Wallden!"

"Intet beklagande, min vän! En man vet att skicka sig i ondt som godt väder: regnar det medgångar, spanner han ned paraplyn och låter dem skönt svalka sig kring ansigtet; regnar det åter motgångar, slår han upp sin paraply och ser noga till, att de ej finna väg genom tyget, utan få nöja sig med att ligga

och rulla utanpå, tills de slutligen tröttna vid den rörelsen och rulla ned i stoftet, der han trampar dem under fötterna. En sådan man är jag . . . Men, maten, maten, det är hufvudsaken!"

Och den blef också verkligen hufvudsaken på alla de tider, då von Wallden var hemma.

Men hvem kunde säga hvar han uppehöll sig, då han var borta, något som inträffade nästan beständigt! I början öfvergick det Marie Louises förmåga att utgissa denna gåta, och alla hennes böner, att han måtte upptäcka det, hade lika liten framgång, som hennes föreställningar om nödvändigheten att bli hemma. Men slutligen kommo flera historier i omlopp, hvilka på det bittraste sårade den olyckliga makans känslor: det berättades nemligen, att löjtnant von Wallden höll till godo icke blott med de sämsta ställen, der kort och spirituosa kunde presteras, utan äfven med det sämsta sällskap, sedan han ej mer fick spela med sina gamla vänner.

Grämelsen öfver att se sig tillbakavisad hos fordoma kamrater och kanhända också öfver det elände, hvori han störtat sin familj, åtföljdes snart af en ny, i lika grad våldsamt passion som spelsjukan; och innan ännu sex månader tilländagått, var den för några år sedan blomstrande och eftersökte von Wallden icke allenast afskedad från regementet, utan äfven ansedd för alltid förlorad för samhället. Försupen, förstörd, försoffad genom sina vilda begär, ägde han likväl ännu förmåga att göra skulder på bekostnad af de sinas sista resurser.

En dag, då Marie Louise under tårar höll på att söfva sin son, som beständigt, sjuklig och orolig, fyllde hennes öra och hennes hjerta med sakta jemmer, hörde hon med förundran främmande karlstieg

straxt utanför fönstret. Hon vände hufvudet och varseblef en man i blå rock med hvita knappar.

Marie Louise hade sett en sådan person förut, och anade lätt betydelsen af dennes närvaro här. Ryssande vid tanken att se sig ännu eländigare, steg hon dock upp att öppna dörren. Hennes aning hade tyvärr icke bedragit henne: det var verkligen länsman-
nen, som åtföljd af tvenne fjerdingsmän kom för att göra utmätning på snart sagdt all den lilla egendom, som fans qvar.

"Detta är ju omöjligt!" suckade Marie Louise.
"Detta måste vara ett misstag?"

"Jag önskar det vore så!" svarade tjänstemannen medlidsamt. "Men se här, dessa papper tala tillräckligt: de utmäta sakerna måste på exekutiv auktion!"

Och de kommo så äfven, ty — det var vår: Marie Louises skyddsengel var nu borta. Okunnig om von Walldens nya tilltag, så mycket mer oväntade, som Wiliam genom Pellander för icke längesedan hjälpt honom ur ett par då tryckande förlägenheter, kunde han icke ana det värsta.

Men en annan tid kom.

von Walldens helsa kunde ej längre motstå de förenade härjningar, som rasat öfver densamma. Han insjuknade våldsamt och intog för en lång tid plågor-
nas bädd.

Der vankade nu Marie Louise emellan sin makes och sin sons sjuksängar, delande sin vård och sin ömhets omsorger emellan dem begge.

Det var vid denna tidpunkt, den svåraste och viktigaste i hela Marie Louises lif, som hon för andra gången såg sig nödsakad att föryttra sin klenod, den dyrbara gåfvan af tvenne dyra vänner; och det skedde icke blott för att kunna bestrida sjukvården, utan det skedde äfven för bröd, ty nu kunde Marie

Louise icke såsom förut sysselsätta sig med arbete åt främmande.

Hennes goda, ömma mor, som Gud tillåtit henne behålla till tröst och uppmuntran i vedermödan, förmådde, sjelf sjuklig och svag sedan gammalt, icke hjälpa sin dotter under de långa, dödligt ängsliga nätterna, dessa nätter, på hvilka Marie Louise ägde så god tid öfrig att erinra sig sina fordna uträkningar om höjden af all olycka. Hon hade då sant: "En stuga på landet, försämrade omständigheter, brist, fattigdom, förgången kärlek" — ah, denna bild af eländet var ljus emot den tafla, som nu låg framför henne: Marie Louise hade nemligen glömt att upptaga en sjuk man i yrsel, ömsom svärjande och sjungande, ömsom klagande och skrattande, och ett barn, ett enda tillbedt barn, långsamt förtärdt, qvidande på plågobädden.

I Marie Louises qväfda bröst fans, såsom vi redan häntydt, icke mer rum för en jordisk lidelses stormar. Med förtjusning skulle hon under dessa nätter velat böja knä af tacksamhet, om hon ägt bredvid sig en varelse, som kunnat fatta och dela hennes smärta, hjälpt henne bära den tunga bördan — ja, hade det ock varit Wiliam, Wiliam ej mera än en vän, en bror! O, gifve gud han komme! Men han kom ej: han var långt borta; och främlingar ville hon ej bedja om kärlek, om medlidande, om hjälp.

Det var en natt i slutet af sommaren, en ruslig, regnig natt, men dock en sommarnatt med sitt mystiska halfljus. I ena sängen låg von Wallden, röd och uppsvälld, i vilda feberfantasier varierande sitt gamla thema: spel. Han tappade och vann och samtalade med sig sjelf på ett sätt, som skulle väckt lika stor smärta, som afsky hos den, hvilken hört ho-

nom. Marie Louise satt påklädd, insomnad på sin egen bädd, med gossen i sina armar: ur stånd att längre vaka, hade hon lutat hufvudet mot dynan. Gamla Johanna halfnickade från en pall vid spisen.

Marie Louise drömde. Hon var så lycklig, så öfver all beskrifning salig: hon tyckte, att hon var sysselsatt att påkläda sitt barn den högtidsskrud, som förvissade henne att detta barn, för hvilket hennes hjerta slagit så många oroliga slag, för hvilket hon dragit så mången djup suck och gråtit så mången het tår, nu var bergadt undan all denna jordens jemmer. Förfärad spratt hon likväl till, då hon, vid det hon vaknade, med förfärlig ångest tänkte: "Min gud, min gud, denna dröm måtte väl icke redan vara sann: gud kan icke ha tagit honom bort, medan jag sofvit!" Och än en gång och om igen lyddes Marie Louise efter den svaga andedrägten. O, blott en mor kan så lyss, kan så förvilla sitt, öra! Marie Louises hjerta var nära att brista af förtviflan, tills gossen slutligen sakta hostade: "Mamma!" Ack, hvilken ljufmakt i detta ord! Nu bäfvade salighetens ljus och frid genom den unga moderns själ. Hur nådig, hur stor, hur god är ej Gud — han hade blott velat visa henne, hvilket förfärligt öde kunnat vara hennes! I outsäglig tacksamhet blickade hon mot himlen och tryckte barnet till sitt hjerta.

Styrkt af den korta sömnen och af det mystiska inflytande, som den försvunna stunden medfört, uppsteg Marie Louise och gick, med den lätta treåriga bördan i sin famn, bort att lyssna vid makens bädd. von Walldens fantasier hade slutligen slocknat i den rogifvande dryck, han tidigare på aftonen intagit: nu låg han försänkt i djup sömn. Några ögonblick stod Marie Louise stilla, i bön för

dem alla tre. Derpå satte hon sig vid fönstret, sakta framhviskande den vaggsång, vid hvilken den lille så gerna slumrade.

Solen började så småningom förgylla skogstopparne; det blef ljust i kammaren, och då Marie Louise betraktade de matta, affallna dragen af den varelse, hon gifvit lif och som snart skulle gå bort till det rätta lifvet, kände hon, att hennes hjerta kunde vara starkt: hon icke blott kände detta, utan hon sade till sig sjelf: "ske Guds vilja!" Och likväl trodde den stackars Marie Louise, att sista strängen i detta pröfvade hjerta skulle brista, då hon hastigt såg gossen på ett oväntadt och häftigt sätt utsträcka armarne. Ack, hon förstod ej rörelsen, men hon anade något förfärligt, väckte Johanna, som skyndsamt väckte fru N..., och snart stod Marie Louises mor skakad och orolig vid dotterns sida.

"Se, mamma, min gud, hvad hans färg är förändrad, hvad hans lilla älskade hand rycker — mitt barn, mitt barn, svara!"

Den lille svarade ej mer; han försökte dock framkalla det enda ljufva ord, han lärt, ordet mamma — men det dog på de bleka läpparne. Hans blick fäste sig likväl ännu med kärlek på modern, innan den sista, lätta slagattacken utblåste den svaga lifsgnistan.

Nu brann solen högröd på himlen och kastade sina purpurflammor öfver denna hvita, orörliga mor, detta hvita barn, som, liggande vid hennes barm, omskuggadt af hennes långa lockar, med förklaring öfver sitt ansigte sof fridens sömn.

Det susade en lätt vind genom trädtopparne. Trasten slog sin morgondrill utan för rutan. Innan-

för låg den gamla modern med böjda knän i bön till Gud.

I sängen rörde sig mannen och reste sig upp. Han gnuggade sina ögon, betraktade stirrande den syn, han hade framför sig, och slagen af sansningens ljus, sammanknäppte han händerne och gömde sitt hufvud. Han kunde likväl icke gömma sig för sitt samvete.

25.

Hvad är frid?

Andens hvila från rum och tid.

Ling.

Veckor sväfvade åter bort öfver tidens flod.

Marie Louise hade snart lärt sig inse, att hennes dröm under den betydelsefulla natten varit ett fridens förebud, och att hon nu, då hon visste sitt barn i säkerhet för alla stormar och visste sig hafva, så vidt hon det förmått, uppfyllt en mors heliga och ansvarsfulla pligter, med så mycken mer omsorg och ifver kunde egna sig åt dem, som återstodo.

von Walldens tillstånd, länge ovisst, förbättrades dock slutligen. Och under denna tid var det som Marie Louise, outtröttlig i ömhet och i sitt kärleksfulla bemödande att återföra honom till ett bättre mål, hela timmar talade med kraften af denna inre, heliga kallelse.

"Du blir frisk," sade hon, vänligt klappande hans afmagrade hand, "jag har ej vidare behof att lemna största delen af min tid åt de oundgängliga moderspligterna: jag kan således arbeta dubbelt, och

jag har kraft dertill. Vi kunna arrendera en del af jorden till detta ställe, vi kunna sjelfva lätt med ett par dagsverkare sköta den, och du skall få se, att Gud välsignar vårt förehafvande och låter solen ännu en gång le emot oss."

von Wallden skakade hufvudet med ett tvifvelaktigt uttryck. Han byggde ej mer några luftslott: skrytets och lättsinnighetens tid hade försvunnit, men hade också sopat med sig hvarje frö, som kunnat utveckla sig till en bättre frukt. Han var modlös, mjeltsjuk, förintad till själen, fastän kroppen ville lefva.

"Svara något, min gode vän! Jag blir så glad, så lycklig, om du upplifvas af mina förslager. Hvad är det då mera med allt detta, som ligger bakom oss, än pröfningar, dem Gud ansett nödige att skicka oss? De äro nu slut: jag känner det på den lätthet, hvarmed jag andas, på min helse, som i trots af bekymren icke försvagats."

Medan Marie Louise så sökte trösta sin make, förde hon med samma lätthet och outtröttlighet som fordom brodéernålen genom den granna duk, hon söm-made åt en rik bondhustru.

"Du är god som du alltid varit," suckade han; "men hvarken nu eller någonsin var jag förtjent af ditt öfverseende: jag var en usling — en usling, förstår du! Ha du vet icke, hvad det vill säga, att af minnet oupphörligt återföras till sina förvillelser, sitt vansinne! Jag är nu botad; men ingen fröjd skall deraf uppstå."

"Jo, min dyre, älskade vän, mycken, mycken fröjd skall deraf uppstå! Denna tår, som smyger sig nedåt min kind, är en glädjetår: jag har ej mera någon för smärtan, sedan du uttalat detta ord."

"Arma qvinna, detta är blott öfverspänning!"

"Nej, vid gud, icke! Jag är i denna stund så säll, att jag aldrig under vår lyckas mest blomstrande tid erfor en sådan. Du är botad för din olyckliga passion — nu återstår blott att bota ditt lynne, och det lyckas säkert, då du med helsans kraft vinner spänstighet nog för att öfvervinna de mörka grillerna. Ty i detta fall äro alla, alla lidanden öfvervunna. Vi äro begge unga och kunna börja en ny bana af verksamhet. Anstår dig ej det förslag, jag nyss gjorde, så kunna vi litet längre fram flytta till en större stad, der du kunde gifva lektioner i språk och musik och jag emottaga halfpensionärer i finare handarbeten. Alltid, min Wallden, skall du i mig finna en uppmuntrande vän: vi skola stödja och trösta hvarandra och bättre i fattigdomen lära känna, hvad våra hjertan kunna vara för hvarandra, än hvad de voro under öfverflödet."

Så talade hon för honom, så sökte hon lifva dem begge. Skulle väl hennes ädla bemödanden krönas med framgång?

Med höstens återkomst började Marie Louise röna inflytelsen af en länge saknad väns obemärkta närvaro. Det blef bättre omkring henne; men det enda, det stora mål, hvarför hon nu lefde och sökte verka, nemligen att återgifva von Wallden åt sig sjelf och sina pligter, ville ej närma sig. Hans mjeltsjuka tilltog i trots af alla de försök, hon satte deremot; och flera timmar om dagen, när han åter kunde lemna sängen, dref han omkring ute, helst i skogen, der han sökte ett skygd undan alla efterspaningar. Men hans hustrus beständiga ångest tillät henne ej att lemna honom åt sig sjelf: med outsägligt ömma ord förebrådde hon honom hans grymhet att lemna henne ett rof för dessa nya qual.

"Jag besvär dig, Marie Louise," svarade han en gång med en vildhet, som dock hade uttrycket af en innerlig bön, "lemna mig i fred för dessa föreställningar, dessa eviga böner — anse mig förlorad, och lemna mig åt mitt öde!"

"Omöjligt! Hur kan du begära det? Du skall återkomma!"

"Aldrig! Se på mig rätt, qvinna — se denna utmärglade kropp, dessa insjunkna ögon, detta aftunnade hår, som knappt räcker till att betäcka det hufvud, i hvilket en gång så många lättsinniga tankar hvälfde sig, se vidare den fordom lysande löjtnant von Wallden i denna luggslitna rock, hans enda rock, den han icke ens har rättighet att bära, hvars gula uppslag äro lika nedfläckade som ägarns rykte — och jag frågar dig, Marie Louise, om du kan tro att han, som erfarit förödmjukelser af tusende slag, som sett gamla kamrater vända bort hufvudet, lotsande sig icke se honom för att ej behöfva helsa på honom, kan du tro att han, denne man, som förnedrat sig sjelf och sökt näring för sin usla passion på de uslaste ställen, att han skulle återkomma till nyttig verksamhet, till ett nytt lif? Han kan det ej!"

"Jo, min älskade, han kan det — och detta vore höjden af all seger. Då skulle du bli aktad och ärad, mer än du någonsin varit!"

"Jag är för svag!"

"Denna svaghet kan öfvervinnas. Ty i denna stund, då hela världen öfvergifvit dig, när till och med ditt eget hjerta gjort förbund med den, står dock en vän kvar, som bör vara dig mera än allt hvad du förlorat, och kärleken och bönen och Gud stå dig kvar, starka stöd äfven för en svag förmåga."

"Ack, pina mig ej mera! Din ömhet dömmar mig till lidanden, som öfvergå alla andra — jag ber

dig, lemna dessa försök: de tjena till intet . . . Låt mig gå!"

Hennes händer, maktlösa liksom hennes ord, kunde icke återhålla honom.

Han gick nu på vanligt sätt, och kände, endast när han kom ut i skogen, en fläkt af frid. Der satt han antingen lyssnande till skogsströmmens brus, som mäktigt besvarade den brusande strömmen inom hans eget bröst, eller och banade han sig våldsamt en väg genom de mörka tallmassorna och trängde så djupt in, tills han hittade en plats enslig nog för att låta honom ostörd öfverlemna sig åt utbrottet af den sinnessjuka, som aldrig gaf honom rast eller ro. Tusende gånger under dessa ensamma stunder flög tanken på själfmord genom hans hufvud såsom den enda lisa för alla qual; men föreställningen att tillskynda sin olyckliga hustru ännu ett slag, det mest krossande, återhöll honom beständigt. Äfven en annan, måhända mäktigare, kraft höll honom tillbaka: von Walldens sinne hade blifvit väckt, han skådade nu ofta bortom den förlåt, som skiljer tiden och evigheten.

Marie Louise hade slutligen märkt syftningen af hans mörka tankar, anande att han endast af ett slags ömhet för henne stridde mot deras välde; och ofta bäfvade hon för den rysliga möjligheten, att denna ömhet kunde förlora sin kraft öfver hans oroliga själ och lemna den fri till pris åt hans ogudaktiga lystnad.

Men sorgspelet ilade mot sista akten.

Den korta vinterdagen led till ända. Marie Louise trampade flitigt spinnräckshjulet; ty sedan inga broderier längre funno afgang, hade hon emottagit spånad — ja, Marie Louise spann nu blånor: och gjorde det utan knot.

Gamla Johanna hade nyligen påsatt en brasa. Fru N . . . tog sin stickstrumpa; och under tystnad skred arbetet en stund framåt.

"Hvad han dröjer länge i dag, min stackars Wallden?" sade slutligen Marie Louise, seende på sin mor. "Hvad tror mamma — ingenting kan väl hafva händt!"

"Åh nej, kära barn, oroa dig ej! Han kommer ju nästan aldrig hem förr än vid denna tid, men han kommer ändå alltid."

"Ja, gudskelof, det gör han!" upprepade den arma hustrun för att trösta och värja sig mot de fruktande aningar, som ville uppstå hos henne. Men hade hon icke många gånger så anat och fruktat, utan att någon olycka inträffat — hon borde då icke heller i dag öfverlemna sig åt misströstan.

"Är det mycket mörkt ute, kära Johanna?" frågade hon den trogna tjenarinnan, som äfven hade sitt arbete i samma rum.

"Åh, just inte så fasligt mörkt heller, kära fru lilla! Månen skiner lite grand; och hvad det lider, blir det ljusare."

Åter en stunds tystnad.

"Min Gud, mamma, jag blir så orolig — klockan slår 5! Så länge har han aldrig dröjt. Hvad han skall vara hungrig!"

"Du plågar dig onödigt, min Marie Louise! Dessa beständiga föreställningar om hvarjehanda olyckor, som din inbillning är benägen att uppfinna, äro en olycklig vana, hvilken gör att du till sluts aldrig kommer att njuta en minuts sinnesfrid. Tag ditt förnuft tillfånga mitt barn!"

"Har jag då ej skäl att oroa mig mamma?"

"Icke, hvad jag kan se — längre har han varit ute! Och han är snart här, det känner jag på mig."

"Jag känner också något på mig," sade Marie Louise; "men det är något hemskt, något alldeles förskräckligt, som jag ej förmår fatta och som jag ej kan värja mig ifrån... Men, min gud, hvad var det för ett sken, som flammade vid fönstret, såg ej mamma det?"

"Kära mitt barn, du blir verkligen för svår! Nu fattas blott, att du blir skrockfull. Det är ju skenet från spislågan som reflekterar mot rutan — du skrämmer dig sjelf."

"Hör mamma då icke heller detta — famlandet på dörrn... Hvad är det, min gud, hvad är det? Det är ej Walldens hand! men kanske ändå — hvem skulle det vara! Skynda dig, kära Johanna, fort hit med sopp-pannan, att vi få värma upp maten! Hvad det skall göra honom godt... Han måtte ej få rätt på klinkan, spring då med ljuset, skynda dig att öppna... Det slår på dörren, det är en främmande — det är icke han, gud, jag visste det nog!"

Johanna skyndade till den yttre dörren.

Af förskräckelse kunde Marie Louise hvarken röra sig ur stället eller tillropa sin tjänarinna att skynda tillbaka, då allt blef tyst der ute.

Fru N..., föga mindre skakad än dottern, försökte dock fatta sig. "Kära mitt barn, hvad är detta att taga så häftigt — om det nu också är en främmande, hvarför kan det skrämma dig?"

Marie Louise vinkade endast med handen, att modern skulle lyssna: det hviskades i Johannas kammar.

"Jag skall gå ut!" sade fru N...

Marie Louise fasthöll henne i ångest. Så förgingo ett par förfärliga minuter. Men nu var det omöjligt att längre uthärda: hon slet sig ur det förlamnings tillstånd, som bemäktigat sig hennes lem-

mar, och vacklade emot dörren, den hon häftigt uppstötte.

Beredd på det värsta, såg hon blott framför sig en af sina grannar, en beskedlig bonde, som tycktes öfverlägga med Johanna.

"Kära nådig fru lilla," sade mannen, "här är inte lång tid till beredelser, utan jag får väl säga utan företal, att jag och kamraterna, som kört hem ved i dag, gud bättre så visst, hittat löjtnanten mera död än lefvande. Han hade i mörkningen, när han gick ur skogen, råkat lite å vägen och rakat ner i stenbrottet vid Årstupen. Vi hörde ropet och var honom snart på spåren. Men så tilltygad som han var af stenarne, som rasat efter honom, kunde vi inte straxt bära'n hit..."

"Hvar är han, hvar är han då?" stammade Marie Louise likblek, och ville ut.

"Stilla, stilla, nådig frun lilla! Han skall snart vara här, det har han också sjelf sagt till om, bara han nu först blir lite omsedd inne i vår stuga..."

Ett par timmar sednare, då von Wallden blifvit omsedd i sitt eget hem och den närboende läkaren tillkallad, yttrade denne till Marie Louise, som nu återfått sin fattning och, sittande vid sin makes bädd, med orolig ömhet bevakade hvarje hans rörelse: "Min goda fru von Wallden, jag skulle endast dåra med ett falskt hopp, om jag sade, att här fans något! Men emot morgonen, om jag icke alltför mycket bedrager mig, skall han återkomma till redigt medvetande."

Läkaren hade icke bedragit sig.

Ännu en gång, ehuru till ett svagt lif, uppslammade gnistan i den olycklige von Walldens blick och själ. "Mitt bröst, mitt hufvud!" hviskade han.

"Jag trodde, att det endast var en mörk dröm, men jag känner nu, att det är en ljus verklighet — gud vare lof, det lider snart till slut med alltsammans!"

Omfattande sin makes hand, öfver hvilken hennes tårar strömmade, sade Marie Louise med djup och darrande röst: "Min älskade, säg icke detta så! Har du tänkt, tänkt på . . ."

Det oroliga och frågande i hennes blick förstods af honom.

"Ja, jag har tänkt, jag har haft tid att tänka, alltsedan min långa sjukdom och den der natten, du mins, då jag vaknade upp och såg dig med vårt döda barn i ditt knä. Ifrån den stunden var jag förändrad; och hade jag ej tänkt så mycket, skulle det redan varit slut. Jag vill i denna stund icke äga någon hemlighet för dig: sjelfmordets synd har ofta, ofta frestat mig! Men vid föreställningen om de qual, jag skulle hopa till dem, som jag redan beredt dig, sökte min själ i frestelsens stunder den Hjelpare, hvilken jag länge glömt. Jag fann honom — och han har nu varit nådigare än jag förtjent. Döden var min längtan: jag står vid målet, och du, min Marie Louise, skall också bli lycklig!"

Snyftande sjönk Marie Louise på knä, nedböjd öfver sin make. Hon hade inga ord för sin rörelse.

"Hur har jag ej plågats," fortfor han, "i medvetandet af att du, så lycklig, i besittning af allt, bragtes steg från steg till det yttersta armod af den, till hvilken du med förtroende lemnat hela ditt väl!"

"O, min älskade, jag har icke haft rätt att klaga: njöt jag icke med dig, hvad rikedomens äger att bjuda — skulle jag då icke också vara tillfreds att med dig dela fattigdomen! Dyre make, glöm det-

ta eller, om du ej det kan, så tag min innerliga, heliga förlåtelse: allt, allt är försonadt! Och förlåt äfven du, om jag af ovarsamhet sårat dig!"

Dessa ord tycktes falla välgörande på von Walldens hjerta. Han försökte besvara tryckningen af hennes hand, men förmådde endast tacka henne med en fridfull blick.

"Kanhända," sade Marie Louise och såg forskande på honom, "skulle du önska . . ."

"Nej, det är icke nödigt — på de korta ögonblick, som stå qvar, gör mig ingen bättre än jag är. Jag tror, och låt det vara din hugsvalelse, din tröst, att jag döende trodde och kände, att jag med förtröstan kunde uppblicka till en evig Barmhertighet. Jag har lidit ett svårt straff här, jag har . . . men jag förmår icke säga mer, och jag har sagt nog! Lägg dina läppar intill mina, att jag ännu en gång får känna dig nära . . . O, det var ljuft — — Och du har förlåtit mig? Du goda, goda! Bed äfven din mor förlåta mig . . . Jag var ej elak, min Marie Louise! jag var lättsinnig; du har skiljt emellan begge lasterna, och du har haft kärlek nog att vilja lefva ett helt lif med mig, om jag kunnat lefva, om jag kunnat bli en annan menniska!"

"O, jag skulle då varit salig!"

"Bättre dock som det är: nu äro mina affärer rangerade på bästa sätt" — här drog sig ett svagt leende öfver hans läppar — "Men det känns allt mattare, allt skummare för min blick . . . Marie Louise, min ömma, trogna älskade maka! Farväl, farväl! Jag dör med en välsignelse öfver dig"

Efter några ögonblick var allt förbi: Marie Louise var enka.

26.

Till doms de sitta,
De hålla rådslag
De goda tanter.

Silfverstolpe.

"**S**ke Herrans vilja — hvad han gör är ändå alltid väl gjort!" sade rådmanskan, bortskjutande kaffékoppen och vikande tillsammans det bref, hvaruti fru N... underrättade henne om den sorgliga händelse, som slutat Marie Louises äktenskap, och tillika uppmanade den värdiga gamla vännen att gifva dem ett råd i deras närvarande betryck.

"Ja, den som visste det klokaste," yttrade rådmannen och knackade i detsamma så ovarsamt ur sin pipa mot kaffebordet, att askan flög omkring den blå sockerasken, "den som visste det klokaste, mor!"

"Akta sockret, far, och låt oss ingenting säga, tills vi läst det här brefvet från Wiliam. Jag tycker nu, att han varit borta så välsignadt länge der nere i den der landsändan, der han har sin födelsebygd, att det just kunde vara tid att komma hem och se

efter kansli't! Om inte jag ibland ginge upp och titade efter de gunstig' herrarne, så . . ."

"Åh, du är förträfflig mor, allting duger du till: du förstår dig till och med på landtmäterigöromål och kan hålla unga herrar i styr! Men slå nu i en liten tår till — eftersom det är söndagseftermidda'n, får du väl vara spändersam, mor! Jag skall i stället läsa brefvet från gullgossen din!"

Gumman småmyste. Och gubben började:

"Min kära, goda moster Greta!

Nu har jag då njutit i både fullt och rent mått så mycken glädje, jag kan hoppas ernå i lifvet. Jag har suttit i min gamla mors ländstol och under känslor, som blott en så älskad son kan erfara, läst de dyra anteckningar, hon med egen hand gjort på de interfolierade pappersbladen i bibeln; jag har suttit hela timmar och betraktat hennes gamla genombrutna solfjädrar, hvilkas målningar voro min högsta förtjusning då jag var pojke; moster Greta, jag har till och med snusat ur hennes stora silfverdosa med Gustaf den Tredjes porträtt på locket, och när jag kommer hem, skall moster Greta och jag i kompani ta oss en pris ur den dosan; jag har sett min vän, min barndomsbror, i sitt hus, en gång mina föräldrars, jag har sett honom lycklig med en god, öm och huslig qvinna, enkel och anspråkslös, men så passande för sin krets — med ett ord: jag har varit lycklig, ty i hemmet har allt mörkt fallit bort och, åtminstone här, blifvit ljust. Men oaktadt allt detta längtar jag tillbaka till den plats, som jag nu och alltid skall kalla hem. Jag längtar efter moster Greta — sådant kaffe kan Augusta icke koka, och sådan ordning kan ingen hålla i ett ungkarlsbo! Jag längtar efter farbror, den hedersmannen af gamla skolan, som planterar blommor lika sköna, lika begärliga som Noachs drufvor. Och

oaktadt den envishet, hvarmed de här vilja fasthålla mig, kommer jag tillbaka ungefär 14 dager efter dettas ankomst.

Min goda moster Greta, gör inga arrangemanger i mitt hus! Moster vet, att det var mig en glad förströelse, så länge jag byggde och inredde det — men nu är den glädjen slut; och jag vill ingalunda bo annorstädes än i mina gamla rum, min lilla kära vinds-kupa. Säg nu ingenting mer om detta infall! Må vara, att det är dumt bygga ett stort hus och sedan bo i andras — men låt mig få min vilja fram! Jag tänker i stället hyra ut mitt eget.

Och nu icke vidare! Jag har brådtom, ty jag skall på bal i afton, kan moster tro, och svänga mig på klacken för stadens tärnor; hvem vet, hvar haren har sin gång — dock detta är bara dumt raljeri: moster Greta vet nog, att hon förblifver den ensamma regentinnan öfver sin lilla ingeniörs hus och hjerta!

Helsa farbror från begges eder

sonlige *Wiliam.*”

”Ja, gud välsigne min lille ingeniör! sade gumman, andande på näsdukssnibben och förande den till ögonen. Han är god som gull; och vi ska snusa tillsammans, det blir säkert det, fastän jag väl tror, att han snart öfverger den konsten, när vi profsnusat! Det der om rummen får han väl ha sin vilja i, fast det nog är lite kollrigt att bo qvar här, der han har så trångt för allt skräpet.”

”Han får aldrig någon, som han tycker ställer honom så till pass, som du mor, det är hela sjukan det!” menade gubben.

”Jag tviflar mycket på, att det är sjukan far; ty det är gudskelof icke längre till det nya huset, än att jag kan ställa i lag åt honom der också — och

har jag ej längesedan gjort det, fast han icke tyckte det smakade som det gamla och vanda! Jag vill se den, som har en rarare våning här i sta'n och vackrare och grannare möbler; nå nå, de voro nära nog så godt som nya, när han lät ropa in dem på Malkolmsnäs' auktion, och här ha de visst icke blifvit slitna, eftersom han bara går och ser på dem och jag vädrar dem."

"Ja," sade rådmannen, "nog har ni gjort grant derinne, men icke skulle jag trifvas der, ty man är alldeles som främmad gäst i sitt eget hus, då man går i sådane der åbäken till rum — jag tror han var galen, som icke plankade af dem!"

"Åh, min gubbe, ungt folk har andra funderingar och annan smak än vi! Den, som stundar till verlden, behöfver stort utrymme: vi, som stunda ifrån den, ha nog med litet. Men der fins ju i alla fall ett par tjufungar till rum, de som jag alltid kallar dockskåpen; och de rummen håller han af, stackars Wiliam, liksom de hade hjerta — ja ja, jag vet väl ändå jag, hvarföre han håller af dem!"

"Det vet jag också," inföll rådmannen: "det ena ligger åt den nya trädgården, som han anlagt eller rättare jag, ty ett stort arbete har jag der haft; men så är hela herrligheten invändigt bara strunt mot alla de blomsterqvartér, runddelar och spaljerer, som jag der satt i stånd — jag vill inte nämna alla applar och körsbärs- och päronträd, jag ympat åt honom. Jag tycker, att jag har heder af den planteringen, mor."

"Det har du, min gubbe! Men icke tror jag, att dina blommor göra kammarn så fasligt mycket kärare för honom — den kärleken har nog sina andra randiga skäl!"

"Det vore jag knäfveln så nyfiken att veta?"

"Men du skall inte få veta det, far! Jag bara gissar, att eftersom det ena dockskåpet ligger närmast intill vårt hus åt gatsidan, så ser han derifrån ett och annat, som han varit van att se!"

"Jo, du är skarpsinnig du, mor, alldeles som kvinnfolken i allmänhet! Men låt oss nu säga ett ord om den andra saken — skå vi tänka på att hyra ett par rum åt fruntimmerna? Ty som det hörs på vår gamla grannfrus bref, så frukta de, och det kan ingen undra på, att bo qvar ensamma der borta i det stygga hålet hela vintern. Jag vill väl tro, men jag är icke säker på det, att stadboarna glömt sin sista förtret, att de icke blefvo emottagna på auktionsdagen."

"Åh, de få väl jemka med sig!" menade rådmanskan . . . "Lisa, mitt barn, tag bort kaffét och bär in pelisen, muffen och balygten!"

"Vill du gå ut, mor?"

"Ja, jag skall titta bort till borgmästarinnan lite och höra hur det låter. Ty om jag icke lyckas ställa så till, att de bli vänskapsfullt och vänligt emottagna, vill jag icke råda dem att flytta hit tillbaka. Marie Louise, stackars liten, har erfarit sorger tillräckligt, för att hon nu sist på köpet skulle få röna, huru man i hennes egen hemort föraktar och vänder henne ryggen."

"Gud nåde den, som gjorde så mot min sköna fröken i vindskupan!" inföll rådmannen. "Har hon ingen annan beskyddare, så kan jag bli det!"

"Du är god och rättsinnig, far; men vi ensamma kunna icke skydda och hjälpa henne: hon behöfver både arbete och ett hjertligt bemötande öfverallt, ty skall hon sitta ensam i en kammare här och tvina bort och se på deras högfärdiga nackvridningar, så kan hon så gerna bli der hon är — men låt mig bara råda du: jag skall nog ställa i hop det! Lisa du, låt hålls nu med pelisen: nu är den varm nog; och

gif hit spegellådan, pomadburken och mössan med bruna banden!"

Efter en knapphändig toilett begaf sig rådman-
skan på visit till borgmästarinnan, der händelsevis,
alldeles såsom gumman påräknat, tre andra fruar be-
funno sig, nemligen postmästarinnan, doktorinnan och
unga pastorskan.

"Nå, se Greta — hvad blåser nu för väder?"
yttrade borgmästarinnan och gick emot sitt kärkomna
främmande.

"Jo, nog må ni tro, mina fruntimmer," svarade
gumman Utter fryntligt, "att det blåser en egen vind,
när gumman ger sig ut på visit! Det var riktigt roligt,
att jag träffar er här allesammans."

"Hvad vill du säga med det?" frågade på en
gång postmästarinnan och borgmästarinnan, medan pa-
storskan och doktorinnan, som voro alltför unga da-
mer att visa sin nyfikenhet, nöjde sig med att menan-
de se på hvarandra.

"Jo — men ser ni, jag får pelsa af mig först!"

Alla händer täflade om att hjälpa den välkomna
budbärerskan, och inom några ögonblick satt hon i
midten af soffan emellan de begge äldre damerna.

"Ni har ännu icke hört omtalas något dödsfall?"

"Nej, min gud, hvem skulle det vara?" Och nu
blef i hast en mängd gissningar öfver personer, som
antingen voro sjuka, på väg att dö, eller borde vara
det för att lemna en indrägtig beställning åt sin vän-
tande efterträdare.

"Idel misstag, mitt herrskap! Den person, som gått
bort, har längesedan upphört att vara ett talämne, men
var det fordom så mycket mera, särdeles i vår stad."

Ett gemensamt långt utdraget "aha," förstärkt
genom en talande mimik, tycktes tillkännage, att man
ändtligen kommit sanningen på spåren.

"Här kan blott," sade postmästarinnan, "vara fråga om den der förryckte löjtnanten, som för några år tillbaka gifte sig med det högfärdiga stycket, som bodde i Leanderskans vindskupa, tror jag, midtemot herrskapet?" Postmästarinnan ansåg för passande, att i slika omständigheter som de närvarande hafva helt och hållet glömt, att denne löjtnant en gång räknat sig till godo den stora hedern att vara släkt med borgmästerliga huset.

"Var det han?" frågade de andra och sågo på rådmanskan.

"Alldeles!" sade gumman Utter. "Men, kära syster Ulla, hvarför tala så främmande och omildt om en gammal bekant? Var hon icke allas vårt nöje, då hon utgjorde prydnaden i vår stad!"

"Hvad för slag?" utbrusto båda de yngre fruarne. "Prydnaden för vår stad — tant måste säkert missminna sig!"

Borgmästarinnan, som hittills tegat, yttrade nu med stor värdighet: "Mina damer, det kan ej nekas, att syster rådmanskan i visst afseende har rätt: en gång — det är nu mycket längesedan — ansåg äfven jag denna flicka, som uppförde sig så anständigt och så arbetsamt i sin stora fattigdom, verkligen vara en prydnad och föresyn för ungdomen; men ett förhögt sinne gjorde hennes olycka. Det har straffat sig sjelf och det lär väl än ytterligare bli straffadt, då man skäligen kan ta för afgjordt, att folket nu lika litet bryr sig om henne, som hon brydde sig om sina bekanta, hvilka hon icke ens täcktes hedra med en bjudning, då hon flyttade ut till det förnäma Malkolmsnäs, att sällskapa med friherrinnan på Segerstad och de andra hönsen."

"Dessutom," inföll doktorinnan, "kan man väl ännu erinra sig de knapphändiga och tillskrufvade vi-

siter, som gjordes här vid det nådiga herrskapets utrikes resa och då vi samt och synnerligen, när ingen annan än stackars fru N... bodde der ute, blefvo inbjudna att komma och äta bigaråer. Man kan skratta ännu, bara man tänker på hur vi, då vi träffades efter hennes afresa, kommo under fund med, att hon lockat den ena af oss med ett, den andra med ett annat! Men afräknadt allt detta, har man hört så dåliga saker om hennes salig man, att hon knappt kan vänta, att någon skall känna igen henne."

"Känna igen — hvad menar du med det?" frågade unga pastorskan. "Tror du då, att hon icke har försyn att flytta hit, der hon likväl bör begripa, att ingen menniska ens helsar på henne! Jag, som var ute på auktionen, hade ämnat göra ett besök för att trösta henne; men hon, redan då i temligen brydsamma omständigheter, fann för godt att ännu spela förnäm. Att säga sig, 'icke ta emot', det kan passa sig kanske för en grefvinna, men förekommer deremot nästan för mycket löjligt, då det användes af en simpel löjtnantsfru, särdeles mot personer, af hvilkas arbeten hon fordom lefvat."

Under tystnad hade gumman Utter låtit den första stormen brusa ut. Men sedan den en stund fortgått ohejdad, utan att de talande tungorna tycktes vilja tröttna, tog hon ordet i den milda och hjertliga ton, som var den gamla goda frun så egen: "Kära hjertans, fruntimmer och vänner," sade hon vänligt hotande med handen, "hvad i guds namn äro då vi — hvad säkerhet har vår Herre gifvit oss på, att våra segel ständigt skola fyllas med medgångsvind, att vi på detta sätt skola förhäfva oss! I dag mig, i morgon dig, säger ett gammalt ordspråk. Låt oss vara kristliga!"

"Kristliga?" inföll unga pastorskan.

"Ja, just det, min lilla Sofie! Och jag kan icke hjälpa, att jag säger dig, att en prestqvinna framför alla andra borde vara fördragsam; jag är säker att, om vår goda pastor vore här, han sjelf skulle hålla med mig."

"Det är visst möjligt, min bästa tant; men jag vet icke, om det kan anses såsom okristligt att icke uppmuntra högmod och stolthet!"

"Jag tror," vidblef gumman Utter, "att det nu icke kan vara fråga vidare om hvarken det ena eller andra: Marie Louise är så i grund botad för sina gamla olyckliga fel, att hon tvertom lär vara det mest ödmjuka och undergifna, man kan tänka sig. Hon har genomgått stora pröfningar, sådana som rena sinnet och stämma till eftertanke. För närvarande sitter hon utblottad på allt, ensam med sin mor, på ett ödsligt boställe inne i skogen; hennes man dog genom en olyckshändelse, och med det lilla, som åtgått till begrafningen, äro sista tillgångarne medtagna."

"Stackars människa — så att hon då verkligen en gång blifvit ödmjuk och qväst!"

"Stackars människa, hon har då fått kyssa riset — det straffet blir henne säkert nyttigt!"

"Stackars människa — det är ganska lyckligt att hon, innan hon blef förnäm, var van vid arbete! Nu blir det endast att upplifva gamla vanor."

"Stackars människa, hon får väl gå till sina adliga vänner och tigga!"

Så der ljud det i kretsen.

Gumman Utter återtog: "Hon var fordom en medlem af denna stad — det skulle synas mig vara ett vackert drag och bevisa de rena och ädla tänkesätt, som här råda, om stadboarne, med glömska af några små-

saker, hvilka icke äro värda att nämnas, med godhet inbjöde henne att återkomma hit."

"Hit — hvad i guds namn skulle hon då lefva på?" frågade borgmästarinnan. "Hon har visserligen lefvat fattig här en gång förut, men besinna, mitt herrskap, att hon då hade friherrinnan på Segerstad att tillgå! Och ingen lär väl kunna föreställa sig, att vi skola föda dem, för det att den slarfven löjtnanten råkade att på långt håll, så godt som icke, vara i släkt med min mans kusin."

"Så menade jag visst icke! Marie Louise äger ännu hela sin arbetsförmåga, och hvarför skulle då arbete saknas henne både från landet och staden — säkerligen skall hon sy för billigt pris och med nöje emottaga hvad göromål som erbjudes henne."

"Kanhända," yttrade lilla pastorskan försmädligt, "att ingenjör Wiliamsson nu förnyar sitt anbud!"

Doktorinnan slog upp ett gapskratt, så löjlig förekom henne denna anmärkning; men borgmästarinnan sade allvarsamt: "Det är nästan lite elakt, mina fruar att skämta så der! Vi förstå något hvar, att en man i ingenjör Wiliamsson lyckliga läge, och en person med sådan karaktär, icke numera lär sätta henne i valet och qvalet."

Rådmanskan, angelägen att genast afbryta detta ämne, påyrkade att man skulle lemna något yttrande om hennes förslag.

Man teg, man öfverlade. Det skulle vara rätt roligt att gå upp till, eller, rättare sagdt, låta hennes nåd från Malkolmsnäs gå upp till dem och då få yttra, i det man nådigt med handen vinkade henne att taga plats vid klockan eller kakelugnen: "Jag har skickat efter lilla frun för att höra, om hon kan ta emot de här kläderna att sy till lilla Alfred..." Ah, det vore en triumf, värdig en hel småstads begär!

"Jag tycker," utlät sig pastorskan, som alltid ville komma först, "att hon gerna kan flytta hit! Vi kunna skjuta ihop litet — hon gjorde ju sjelfinsamlingar, då hon briljerade vid badet; nu skola vi göra insamling åt henne: jag skall be min man sätta upp en fattiglista."

Rådmanskans tålamod var nära att taga slut, men ännu en gång bemannade hon sig med mildhetens vapen. "Mina kära goda vänner", sade den värdiga gumman, "skola vi göra något godt, så låt oss göra det helt och hållet utan några biafsigter! Jag åtager mig att skrifva till den stackars Marie Louise och föreslå henne en flyttning hit; men låt mig, utan att göras till ljugare, få tillägga, att alla gamla bekanta i staden vänta henne här med det djupa och sanna deltagande, hennes öde förtjenar! Jag kan så väl föreställa mig hur tacksam, hur rörd och öfverraskad hon skall bli vid denna underrättelse, som hon visst icke väntar. Men" — tillade gumman, för hvilken en ljus idé hastigt uppblixtrade — "skall det ske, bör det ske snart, innan adeln gör någonting för henne! Jag ville så gerna, att det skulle sägas, att vårt samhälle visade sig först."

Detta var 'en spik som drog'.

"Sedan jag med mig sjelf öfverlagt ämnet", tog nu borgmästarinnan till ordet, "har jag kommit precist till samma resultat som syster Greta; och det är egentligen min pligt, såsom hustru till denna stads styresman, att skicka de stackars människorna ett inbjudningsbref. Efter hvad jag mins, har adeln alltid kommit efter oss, när det varit fråga om att göra en välgerning, som fallit tillbaka på samhällets heder, och helt säkert skall det också nu gå på samma sätt. Fru von Wallden hör mera till adeln än borgerskapet eller, rättare, hon är en liten fågel, som flaxat

mellan begge, men sedan hon nu fått vingarne stäckta under sina höga gynnares skydd, kunna de växa till igen under skuggan af de murar, som gåfvo henne hus och bröd, innan adeln ännu visste, att hon fans till!"

Sedan dessa vishetens ord utgått från borgmästarinnans läppar, hördes icke vidare någon opposition. Alla förklarade enhälligt, att de just tänkt det samma ock skulle äfven ha yttrat det, om icke deras goda värdinna förekommit dem. Och som den ena ytterligheten så ofta ligger bredvid den andra, brann man nu endast af begär att icke komma för sent.

Postmästarinnan gaf en mycket välkommen vink om, att genom någon af sin mans korrespondenter få infördt i länstidningen, huruledes ***s ädla borgerskap, som så ofta utmärkt sig genom vackra handlingar, nu åter räckt en hjälpsam hand åt ett nödens offer, hvilket för närvarande utgjordes af en fattig adlig änka — men det var icke första gången borgerskapet gaf ett så vackert exempel åt sina grannar!

27.

De granska, tadla, ic, med anspråk på den rätt
Att slifta lag för dig och för ditt lefnadssätt,
Adlerbeth.

"Nå, hur aflopp visiten, mor?" frågade rådmannen, då gumman, helt varm efter den långa och ifriga debatten i borgmästarinnans sessionsrum, inträdde och andtruten utbrast: "Lisa, barn, knyt opp pelisen!"

"Jo, bra, far! Det var väl litet hett i början, men nu är, gudskelof, segern i mina händer; och om jag icke bedrar mig alltför mycket, skall Leanderskan vara glad att åter få sin vindskupa uthyrd — det är så sällan hon får några hyresgäster för den ledsamma trappgången."

"Menar du ej det vore mer passande att hitta på ett annat ställe?" invände rådmannen. "Jag vill så gerna ha henne till granne, min lilla fröken, min vackra blomma, såsom jag kallade henne: men om det skulle såra dem att vi föreslå just de rummen, som de sist bebodde, när de voro fattiga, så vill jag hellre gå några steg längre för att helsa på dem."

"Tro på mig, du, far! Just de rummen skola bli de bästa och göra henne godt i hjertat att återse: hon skall tycka, att nästan allt är som förr, och kanske blir det så ock. Men låt oss nu klokt besluta, hur vi må sätta upp brefvet! Det vore väl, om vi hade alltsammans på redig fot, när Wiliam hommer tillbaka. Ser du, far, jag har under hemvägen gått och speculerat för mig sjelf, hur roligt det vore att få bereda honom en sådan öfverraskning, som det skulle bli, då han finge se gamla vindskupans fönster upptinade och ett bekant ansigte åter blicka derifrån. Ack, det vore något värdt att då se hans förvåning — han, som tror att hon ännu är gift och lefver der ute i skogen! Hvad säger du far? Vi ha ju fjorton dar på oss."

"Ett pråktigt förslag, mor, ett riktigt pråktigt förslag! Men fjorton dar är ändå en nog knapp tid — besinna, de skola först få brefvet och sedan ställa om att få flyttadt det lilla som finns!"

"Åh, det sista lär icke ta stort besvär! Herre gud, om jag ändå visste någon person, som vi kunde skicka dit och hjälpa dem att ställa det till rätta?"

"En person — hm! Kors, mor, jag tycker, att jag just sjelf är rätta person att fara dit! Visst är det nu en sju eller åtta år se'n jag var ute på långfärd; men en sådan här liten tur, en dagsresa, kan, långt ifrån att skada, vara mig rätt nyttig. Och när jag tänker på, hvad glädje det skall göra de stackars fruntimmerna att se sig ihågkomna af gamla vänner, så blir jag ung på nytt — sagdt och gjordt, mor! Vi ska i morgon söka fram vargskinspelsen och be skräddarn komma och se på den, och skomakarn skall sätta skick på mina utanstöflar, som nu mögla bort i gångsskåpet."

"Ack, min gubbe, icke vågar jag att släppa ut dig! Du kommer att frysa ihjel, fruktar jag!"

"Åh, du pratar, mor", inföll rådmannen förtrytsamt, "liksom jag vore en så utlefvad stubbe, att jag hvarken tålde väder eller vind! Dessutom", bifogade han bevekt af det ängsliga uttrycket i mors öga, "kan du vara alldeles lugn: med de sköna ullvantarne, du gaf mig till julklapp, bergar jag mig nog! Låt se — hur snart kan jag nu vara i ordning? Jo, i morgon skrifver jag kontraktet med Leanderskan; och i öfvermorgon, eller sist om onsdag, ger jag mig dokumenterad å väg att söka upp min förlorade dam, såsom det står i romanböckerna om riddarne."

Gumman måste gifva vika för gubbens ridderliga tänkesätt. Och på onsdags morgonen, beledsagad af hela stadens helsningar och inbjudningar, och framför allt försedd af mor med stor matsäck och glöd-gadt vin, som ålåg gubben att hålla varmt i pelsfickan, afreste han att fullgöra det värf, hvartill hans redliga hjerta uppmanat honom.

Inpelsad så väl, att luften blott kunde göra ett och annat flyktigt besök omkring näsan, fann sig rådmannen oförlikneligt väl af färden, alldenstund både godt slädföre och godt väder gynnade den. Men han började se sig litet försigtigt omkring, då han vid upplysningen af ett klart månsken, temligen sent på aftonen, for in i den mörka, stora skogen, i hvars inre delar det lilla bostället var beläget.

"Det var här uppe", yttrade skjutsbonden, pekande inåt en tätvuxen gångstig, "som olyckan hände med löjtnanten!"

Gubben ryste till och kastade blott en half blick åt det betecknade stället. "Hur lefva de stackars fruntimmerna nu?" frågade han.

"Åh, det är allt klenst nog med dem, räds jag, och det hade felle varit än klenare, om de inte fått några skickningar från herregårdarne."

"Jaså, de ha fått skickningar?"

"Ja vars! Från Kronby kom en hel forä till begrafningen, och från många andra ställen ha de också skickat; för se, fast såna der förnåma herrskaper inte ville kännas vid löjtnanten, se'n han var kommen i den store misereren — och det må en inte stort undra på, för en ärlig bonde kunde till och med drag sig för det, när han var rätt i taget att svirra — så har alltid lika väl hustru hans varit fasligt väl upptagen. En kan veta ändå, hur pass det skall smaka att ta emot nådegåfvor af sina förriga gelikar. Men de ha allt fått sticka stormodet i påsen nu, stackars qvinnfolk!"

Under dylika samtal nalkades vår resande rådmän småningom målet:

"Der borta, om herrn kan se det rödmålade huset, som sticker fram mellan snödrifvorna — det lyser vid ena gaveln — der bo de!"

Rådmannen förde ullvanten till ögat. Han kunde omöjligt utan öm rörelse skymta ljuset från denna låga boning, som låg der inbäddad bland snön. Detta var då Marie Louises hem — hon, som när han sist såg henne, satt i ett grant ekipage, för att resa ut till världens lust och nöjen! Den stolta, vackra qvinnan, hur kunde hon nu se ut?

"En kan inte komma fram", menade skjutsbonden: "det är så godt att hålla här, så skall jag sedan köra släden fram till Nils Perssons, der kanske herrn kan få nattqvarter — för jag tror inte, att fruarne ha något att bjuda på — och så få vi gå fram på gångstigen, som är trampad i snön."

"Du har rätt i det!" sade rådmannen och började jemka sig ur åkdonet.

Det var blott ett litet stycke till förstugdörren. Snart klappade gubben på; och man öppnade.

Med en blossande furusticka i handen, kom emot honom Marie Louise.

"Ack, hvad ser jag!" utbrast hon, nära qväfd af glädje och sinnesskakning.

Rådmannen, föga mindre rörd, lät sjelfvaste familjklenoden, den dyrbara vargskinspelsen, handlöst falla i golfvet och utsträckte armarne för att omfamna sin blomma, sköna fröken i vindskupan.

"Inga ord, inga ord", stammade Marie Louise, dragande gubben med sig in till skymningsbrasan i sängkammaren, der likväl numera ingen säng fans, ty den hade dagen efter begrafningen blifvit utmätt och borttagen, "inga ord kunna uttrycka, hvad jag erfar att se denna obeskrifliga godhet, min gamle, käre rådman Utter... Mamma, mamma!"

Fru N... utkom skyndsamt från andra rummet och ännu en gång öppnade gubben sin famn. Han hade aldrig känt sig så rik och mäktig, han önskade blott, att mor kunnat njuta litet med af all denna hjertefröjd.

Vi förbigå de samtal, som nu följde, äfvensom fruntimrens tacksamma glädje, då de erforo icke allenast, att rådmannen kommit att hämta dem, utan äfven att stadboarne, med glömska af alla små förtretligheter, voro färdiga att med ömhet emottaga sina gamla vänner.

Framför allt fröjdade sig dock Marie Louise att få inflytta i sin älskade vindskupa. Der, hvarest hon upplefvat så många lyckliga dagar, skulle kanske ännu frid vänta henne.

Efter tvenne dagar voro de begge invånarinnorna på det ensliga bostället färdiga att lemna det hem, der de framlefvat sitt sednaste långa år. Hvad kände ej Marie Louise, då hon för sista gången öfversteg tröskeln, då hon för sista gången hörde dörren slutas bakom sig till den boning, hvarifrån hon sett utbäras både sitt barns och sin makes stoft!

Hela staden var i rörelse den dag, då "nåderna i vindskupan," efter fyra och ett halft års frånvaro återkommit för att af staden ännu en gång vinna skydd.

Slädan stannade utanför rådman Utters hus.

"Bevars", utbrast fru N..., som under tårarne likväl ägde fattning att se sig omkring, "hvars i all världen är det stora huset, som här kommit upp, sedan vi flyttade?"

"Det är mors lille ingenjör!" sade rådmannen småleende. "Men han är, hvad jag menar jag redan nämnt, borta på långtur nu."

Marie Louise kastade en blick på den präktiga byggnaden och qväfde en suck.

Snart låg hon likväl, darrande af de tusen olika känslor, som bestormade henne, vid gumman Utters varma hjerta. Der var henne så godt, der kändes liksom ett hem. Den gamla frun såg henne så vänligt in i ögonen, och sade: "Välkommen, hjertans barn — jag säger du rätt och slätt!"

Marie Louise tryckte sina läppar på den aktade vännens hand och stammade ord utan mening: hon förmådde ej tala.

Men snart måste hon både tala och svara; ty ehuru rådmanskan hoppats att man skulle visa den

grannlagenheten att låta första aftonen förflyta under ostördt lugn, bedrog hon sig dock häruti: inom halfannan timma hade gumman Utter snart sagdt halfva stadens fruar hos sig på visit. Man kunde icke låta ett så lyckligt tillfälle gå sig ur händerna att få se "henne" och att genast få säga: "var välkommen tillbaka hos oss, lilla fru von Wallden! Vi äro gudskelof icke af den ullen, som låter någon erfara lyckans omvexlingar", eller: "vi äro gudskelof för mycket öfver småsaker att behålla i minnet det, som nu vore orätt att minnas," m. m. Men visst var det ledsamt, att man i ett väsendtligt fall missräknat sig: man hade nemligen bestämdt påräknat att få se Marie Louise utstyrd i en gammal kort och snäf gråsvart bombasinsklädning, med en tunnsliten, uppfärgad svart shal öfver halsen och en gulnad sorgkrage af uttvättad linong, med ett ord i denna stående dräkt, som fattiga afsigkomna fruar alltid visa sig uti, då de ge sig bort från det torftiga hemmet. Detta hopp slog dock alldeles felt, enär Marie Louise bar en utmärkt vacker sorgdräkt. Tyget till denna, äfvensom den stora silkesshalen, hade hon straxt före begrafningen fått sig tillsändt från herrskapet på Kronby, åtföljdt af ett artigt och deltagande bref från friherrinnan, hvaruti denna inbjöd Marie Louise att med sin mor tillbringa ett par veckor hos dem. I ett varmt och tacksamt svar hade likväl Marie Louise afböjt detta, emedan de förnäma bekantskaperna icke voro, hvad hon nu mera eftersträfvade.

"Jaså," sade borgmästarinnan, som i en förtrolig vrå med rådmanskan hade fått del af detta, hvilket gumman visste skulle höja Marie Louises aktier, "jaså, de ha bjudit henne till sig! Hon gjorde ganska rätt i att afslå det — ty den välgerningen hade gällt endast ett par veckor, hvarmed man trott sig

göra allt; deremot gör vår stad aldrig något till hälften. Men, syster Greta, hon kunde väl låtit bli att ta på sig den der vackra klädningen, just den dagen hon kom hit!"

"Hon har ingen annan sorgklädning!" hviskade rådmanskan. "Och det skulle ha väckt förargelse, om hon kommit i en kulörd."

"Det är sant — men hon får ändå icke slita ut sin bästa klädning i hvardagslag!" återtog borgmästarinnan, som nu tyckte sig äga rättighet att blanda sig i allt, äfven i Marie Louises klädsel. "Jag skall i morgon dag skicka henne en svart bombasinsklädning, som jag lagt utaf; den kan hon ändra och få rätt bra, eftersom jag, gudskelof, aldrig behöft knappa in tyget, då jag sytt nytt!"

"Och jag," sade lilla pastorskan, "skall skicka henne en svart shalett och ett förkläde, som jag ännu har rätt hyggligt, sedan jag för tu år sedan sörjde min mormor."

Sedan detta var uppgjordt, kände man sig tillfreds; ty man var nu säker att få se sköna fröken i vindskupan, hennes nåd från Malkolmsnäs, i en gammal svart bombasinsklädning, hvilket ändå af allt bäst anstod henne.

Hvad beträffade Marie Louises sätt att nu skicka sig, funno sig alla belåtna med den anspråkslösa enkelheten och osökta artigheten i detsamma. Visserligen tyckte man, att hon kunde varit mera ödmjuk och tackat något mera; men det låg något i hennes ögon som tackade, och man var icke obenägen att anse, det hon på det hela uppförde sig såsom hon borde.

Vid skilsmessan om aftonen erhöll Marie Louise en mängd bjudningar, och dessa ganska enträgna, ty man hade ännu icke fått veta hälften af hvad man ville veta.

Slutligen var den stund inne, då Marie Louise vid sin mors sida inträdde i den boning, hvarifrån hon för sex år sedan utgick som en rik arftagerska och hvartill hon nu återvände så fattig, att hon hvarken ägde en stol eller ett bord att luta sig till. Hon vacklade fram till fönstret i vindskupan; och här sjönk Marie Louise på sina knän, prisande och tackande Gud, att han efter alla dessa stormar och pröfningar låtit henne hinna den hamn, som förr syntes henne liten, men nu stor nog. Här hade hennes lyckliga ungdomstid förflutit, här skulle hon kanhända lefva hela sitt framtida lif. Det förekom Marie Louise liksom en fläkt af himmelsk ro berört hennes hjerta: hon andades lättare, hon hade hvarken fruktan eller begär, hvarken längtan eller minne — allt var upplöst i ögonblickets hänförelse.

Sakta närmade sig den hulda modern och lade sina armar om den dyra, den renade dottern. "Mitt barn, mitt älskade barn, här skola vi åter blifva hvad vi en gång voro. Ack, hur stor, hur god är Gud!"

"Ja," svarade Marie Louise, upplyftande sina sammanknäppta händer emot himlen med de tusen gni-strande verldarne i det lugna blå, "ja, hur god, hur stor! Denna afton kan jag aldrig i mitt lif förgäta!"

Andra morgonen var det Marie Louise förbehållet att erfara andra känslor. Det var på denna dag som staden satte sina vackraste krafter i rörelse, det var på den som dussintals jungfrur och springkäringar skickades från alla stadens fruar med de tusende olika förnödenheter i knyten, korgar och paketer, hvilka för de nykomna ansågos vara oundgängliga behof. Frikostigheten öfverflödade icke allenast i matvaror: den visade sig äfven i en mängd mer eller mindre utslitna klädespersedlar, ifrån borgmästarinnans svarta bombasinsklädning ända ned till linnet.

I fall man haft för afsigt att uppfinna en rätt plågsam tortyr, skulle man aldrig kunnat lyckas bättre, än just genom denna försoningsfest. Marie Louise var visserligen, hvad staden kallade det, qväst af olyckan, men hon hade dock qvar så mycken finkänslighet, att hon tusen gånger hellre velat arbeta nätterna om, än att en hel dag stå och tacka och niga och lösa upp knyten, det ena efter det andra, utan att våga hvarken vägra eller visa annat än den största tacksamhet och belåtenhet.

När om aftonen dörrarne tillslötos, sjönk Marie Louise, nu ej längre mäktig att bekämpa de bittra känslorna, intill sin mors bröst, gömmande ansigtet vid hennes axel.

"Jo jo, mitt barn," sade den goda modern, upplyftande dotterns panna, som glödde af blygsel, "detta hade du ännu qvar! Men med denna dag, vågar jag förespå, skola dina motgångar upphöra. Stadboarne hafva på det hela taget varit vida bättre än jag någonsin vågat drömma om, och derföre ha vi blott att tacka rådmannens, de förträffliga människorna, våra sanna vänner, som styrt så väl för oss!"

"Ja, hos dem är det människokärlek och verkligt deltagande," sade Marie Louise; "och derföre gör det godt i hjertat att emottaga bevisen af deras känslor. Men, mamma, att nyttja borgmästarinnans nedfläckade gamla bombasinsklädning..."

"Käraste mitt barn — vill du, som känt slaget af de djupaste olyckor, skygga tillbaka för myggsting! Kom ihåg, hur väl allt detta är menadt, om man också kunde tycka att en finare grannlagenhet skulle förhöjt värdet af den goda meningen. Jag kan icke tro, att du låter detta lilla verka på dig! Tvätta du klädningen, och ställ henne i ordning så fort som möjligt — du skall, för att rätt blidka den gamla afun-

den och visa din ödmjukhet, ha klädningen på dig, när du går till borgmästarinnan."

Och så skedde.

Marie Louise fann väl penitensen svår, men underkastade sig den likväl; och aldrig log borgmästarinnan ljufvare, än då hon, hållande Marie Louise i armen, svängde henne omkring på golfvet och sade: "Min gud så snäll hon är, den lilla frun, att stufva upp gamla trasor! Jo, Jo, olyckan är en god lärmästare!"

Efter en lång, för rådmanskans otålighet alltför lång väntan, hade veckan ändtligen sitt slut. Bäst gumman en afton sade till far: "nu tycker jag han kunde hunnit vara här många gånger om," klingade bjellror, en släde körde fram och inom några ögonblick stod Wiliam midt i det lilla förmaket, slutet och sjelf slutande sitt kära värdfolk i armarne.

Midtöfver var det ännu mörkt i vindskupan; ty enligt gammal sed tändes ljuset icke tidigt, och brasan var redan nedfalnad. Men vid bjellrornas klang stack Marie Louise fram hufvudet vid rullgardinen och såg en alltför väl bekant person stiga ur. Hon hade ej sett Wiliam, sedan den enda gången han vid början af hennes giftermål besökt Malkolmsnäs; men hon hade ofta känt hans närvaro välgörande under eländets tid. Nu deremot kände hon, endast vid tanken på hans återseende, den högsta oro och förlägenhet och önskade, att han icke skulle komma till dem, åtminstone icke snart. Hennes blick dröjde länge, sedan han gått in, såsom den hvarje afton gjorde, vid det nya, hvita huset, som präktigt lyste öfver de an-

dra. Marie Louise kunde aldrig betrakta det, utan att tänka på, hur förhållanderne i lifvet nu voro förändrade, och ej heller kunde hon hindra hjertat att klappa och kinden brinna, då hon erinrade sig, huru ägaren kommit såsom främling att bosätta sig i denna stad, der hon då var hemma. Nu var det han som var hemma, och hon en främling.

Rådmanskan, som gifvit akt på att det var mörkt hos grannarne och att Wiliam således ingen förändring bemärkt, gaf far en vink att hålla sig tyst; och så mycket det än kostade på rådmannen att häruti göra mor till viljes, hade han ändå icke hjerta att störa hennes glädje.

Gumman, hvilken eljest alltid på hemkomstaftnarne ville behålla Wiliam länge qvar, och i afton dessutom såg honom riktigt i taget att berätta om allt gammalt och nytt der hemma, kunde likväl icke, så kärt det än var att höra honom, längre uppskjuta den öfverraskning, som väntade hennes lille ingeniör, utan föregaf en svår hufvudvärk; äfvensom det behof Wiliam sjelf hade att hvila, såsom skäl att skiljas tidigare än vanligt.

Wiliam, som fann detta helt oväntadt, funderade på att någon syrpris skulle möta honom i sjelfva rummen genom någon tillkommen möbel eller dylikt, och tog således god natt för att ej längre pröfva gummans tålmod.

Enligt sin vana satte han ljuset vid sängen och gick fram till fönstret, hvars gardin var uppe. Och föga fattades, att han trott sig antingen vara tokig eller drömma vaken, då han såg vindskupan midtöfver upplyst och på rullgardinen samma skuggspel, samma konturer, som hundra gånger för långa årtal tillbaka satte hans hjerta i brand.

Efter att några ögonblick, i stum och outsäglig ångest att alltsammans snart skulle försvinna, hafva betraktat sitt älskade skuggspel, rusade han häftigt ut, men fann gumman Utter redan i yttre rummet, beredd att emottaga belöningen för sin tystnåd och finhet.

"Hvad är detta, hvad vill detta säga?" frågade han och visade midtöfver.

"Kors, lugna dig, min lille Wiliam — det är hyresgäster, vet jag!"

"Hvilka, hvilka?"

"Bevars gud, så häftig — du skrämmer ibjel mig! Tvenne fruntimmer är det."

"Och ingen mer — hvar är då..."

"Den du menar," svarade gumman i djup rörelse, "är borta, långt borta: han är död!"

Wiliam sjönk ned på stolen, med hufvudet lutadt emot fönsterposten! öfver hans läppar sväfvade blott fyra ord, men de uttalades i en ton, som skiltrade storheten och djupet af hans känslor mer än alla ord: "Marie Louise är enka!"

Sedan de första ögonblickens mäktiga, förvillande öfverraskning saktat sig, berättade gumman och äfven gubben, som nu tillkommit, huru allt händt och blifvit uppgjordt: först om löjtnantens död och brevet från fru N..., sedan om den stora sessionen hos borgmästarinnan, om fars resa, om huru han fann dem, om fruntimrens återkomst, deras emottagande i staden, knytskickningsdagen, — allt ända intill den perss, som Marie Louise måste utstå i borgmästarinnans gamla bombasinsklädning. Allt, allt berättades, medan Wiliam i glad yrsel både gret och skrattade och tryckte gubben i armarne, prisande hans mandater. Med vid bombasinsperioden började han bli alldeles ursinnig: "De vilja då taga lifvet af henne", sade han, "med sin gemena skadefröjd, de otäcka käringarna!"

"Fy, Wiliam lille," hotade rådmanskan, "hur kan du våga kalla oss så? Jag försäkrar dig, att med denna lilla försoning allt söndrigt är lagadt och så helt som det någonsin varit. Hela staden har lemnat bevis på de mest välmenta och vänliga tänkesätt."

"Ja ja, moster Greta, låt det vara — jag känner staden och dess välmening, och skattar den efter förtjenst! Men säg mig nu i stället, huru Marie Louise skiekar sig som enka?"

"Alldeles som man kan vänta af en människa med hennes förstånd och goda hjerta. Nu förstår väl något hvar, att hon just icke kan sörja honom; men det ligger ändå något sorgset och djupt allvarligt i hela hennes väsende, och då hon talar om sin man, den hon just icke hade mycket skäl att rosa, eftersom han icke allenast förstörde allt hvad hon hade, utan äfven gjorde henne olycklig på allt annat sätt, så sker det likväl med alla tecken af ömhet och fördragsamhet. Säkert var hon en exemplarisk hustru."

"Exemplarisk, ja!" sade Wiliam gående häftigt af och an. "Jag vet hvad hon var, jag, som under mången mörk och ensam afton stått utanför de låga fönstren och lyssnat till, hur hennes läppar med englaord bedt och besvurit honom att återvända. Och med hvilket tålamod utan like har hon ej burit fattigdomens elände, aldrig klagande, aldrig med en förebråelse sårande honom, som dragit henne med i förderfvet — ack hon var mer än en engel: ty englar måtte det väl icke kosta något att vara rena och goda, men hon var en qvinna, som höjde sig öfver allt jordiskt, allt lågt! Jag har beundrat, jag har afgudat henne, och jag vågar säga inför hela världen, att jag ej vet någon så värd att högaktas!"

"Kära min gosse, nu blir du alltför öppenhjertig!" smålog rådmanskan. "Håll inne du med allt det der

och låt för himlens namn ingen ana, att du spanat omkring på det sättet, ty icke alla skulle dömma som jag och far."

Rodnande svarade Wiliam, i det han räckte handen åt sin gamla trogna vän: "Klokt taladt, moster Greta! Jag brusade öfver — men glöm allt ihop, med undantag af det sista! Ty det vidblifver jag, att hon är mer än en engel och värd den största högaktning."

Med ett hjertligt godnatt aflägsnade sig gubben och gumman, lemnande Wiliam att i ro njuta af skuggspelet på gardinen.

Afvogt här och avvogt der,
Allting går i baklås.

Bellman.

Följande morgonen började Wiliam sina gamla operationer med jalousierna, hvilka i många herrans år, till rådmanskans tillfredsställelse, fått förblifva hela.

Der låg han nu lutad öfver bordet och njöt af den mer än ljufva synen att se Marie Louises arm röra sig i fönstert, medan hon pysslade om de blommor, rådman Utter skänkt henne. Denna hand, som böjde upp stängeln och fästade den, var den ej lika hvit och vacker som fordom! Och detta ansigte, blekt af lidanden, hade det ej ett uttryck af skönhet, af frid, som var hänryckande!

Flera gånger tog Wiliam hatten för att såsom fordom gå ditöfver; men, besynnerligt nog, hade med återförflyttandet i de gamla tiderna äfven den gamla blygheten infunnit sig. Han visste icke, om hon anade, att hon haft honom att tacka för mången lindring i bekymren, men det visste han, att han sjelf skulle inbilla sig detta och ej rätt våga se på henne, eme-

dan det var osäkert, hur detta deltagande, der en aldrig förgången ömhet uttalat sig, kunnat behaga henne.

Och nu är hon fri!

"Fri" — detta ord hade hela natten genljudit i hans öra; och med obeskriflig noggrannhet hade han uträknat, huru många dagar gå på ett enk-år. Tyvärr gick det lika många dagar på det som på ett annat år — och ett år öfver hufvud taget förekom Wiliam som ett helt sekel.

Redan hela morgonen hade fru N . . . dammat och fejat de hyrda möblerna. Marie Louise hade påtagit sin vackra enkedrägt: den hvita hufvudprydnaden klädde henne så väl.

För hvarje gång det knarrade i trappan, sågo de begge fruntimren på hvarandra. Fru N . . . smålog, Marie Louise rodnade; men alltid blefvo de be-
dragna: det var antingen någon af husets folk, som gick upp på vinden, eller var det ett bud från den och den frun efter en klädning, en mössa, en krage eller dylikt.

Det blef middag. Nu kunde ingen komma.

"Nå," sade rådmanskan vid bordet, "hvad har du gjort uppe hos dig hela förmiddagen, Wiliam lille? Jag tänkte, jag, att du skulle gå och helsa på någon — du går väl i afton i stället?"

"Ja, jag borde väl det!" menade Wiliam.

Men ehvad han borde och icke borde, ehvad han ville och icke ville, så kom han sig icke ut. Han var klädd, han tog väl tio gånger hatt och handskar; men vid tanken på att nödgas säga Marie Louise några beklagande ord öfver hennes enkostånd eller något öfver sin tillfredsställelse att efter så lång tid återse henne i staden, betogs han helt och hållet allt mod, och icke blott denna afton gick förbi, utan äfven flera derpå följande dagar.

Då sade systrarne i borgmästarinnans sessionsrum: "Wiliamsson handlar ofantligt aktningsvärdt och hyggligt i att så der med ens låta se sina tankar!"

Rådmanskan sade: "Min lille Wiliam, du riktigt skämmer ut dig!"

Fru N... sade: "Kan tiden så ha förändrat honom!"

Marie Louise sade ingenting.

Så förflöt en hel vecka.

Fru N... i vindskupan började tro, att besöket numera icke skulle komma i fråga, då i en stilla skymningsstund, medan brasan belyste Marie Louises vackra gestalt, der hon satt framför elden och stickade, dörren sakta öppnades och en person, med en stor pappersrulle under armen stod i halft obeslutsam rörelse på tröskeln.

"Ack, välkommen, bästa ingenjör Wiliamsson!" sade fru N... hjertligt.

En lätt sky sväfvade öfver Marie Louises ansigte. Det namnet hade dock en underbar klang, och åsynen af honom en ännu underbarare makt. Hon var lika litet som Wiliam sjelf i stånd att framföra ett enda ord: det låg för mycket, för mycket i detta ögonblick för att låta tankarne få ljud.

"Var så god och sitt, min bästa ingenjör!" fortsatte fru N..., som märkte, att hon skulle få tala ensam.

Wiliam bugade och intog en stol bredvid Marie Louise, som led af en obeskriflig blygsel för det hon ej hade något att säga den, hvilken hade förtjent ett hjertligt ord af henne. Men att tacka, var omöjligt: det vore ju att erkänna, det hon vetat från hvilken alla dessa uppmärksamheter kommit. Slutligen föll hennes blick på pappersrullen, som han ännu höll under armen, och denne hjälpte henne ur den plåg-

samma förlägenheten. "Ack," sade hon med ett småleende, som för Wiliam hade något både ljust och hänförande, "det är en karta — herr ingeniörn vill då än en gång anförtro mig det arbete, jag ford..." Men här kom Marie Louise icke längre. Minnet tillslöt hennes läppar.

"Jag har varit osäker," svarade Wiliam, förläget dragande kartan upp och igen, "om jag skulle våga! Men dagarne börja nu ljusna, de bli beständigt ljusare, så att troligen..."

"Åh ja, det går säkert för sig," inföll Marie Louise; "det skall bli så roligt att åter få börja med ett gammalt arbete!"

"Och skall en gammal vän," återtog Wiliam, som sedan isen en gång var bruten, kände sig hättre till mods, "våga liksom fordom besöka sina grannar och gifva sina råd?"

Marie Louise teg. Men fru N... försäkrade att, med undantag af rådman Utters, hon icke visste någon, som kunde vara lika välkommen.

Ljus tändes upp. Wiliam satt vid det lilla bordet bredvid Marie Louise, som nu återtog sin söm.

Hvilka ögonblick inträdde ej nu för honom, som så länge nödgats umbära sällheten att vara henne nära! Till en början nöjde han sig med blotta åskådan-det. Han tyckte, att hon blifvit utesägligt mycket skönare: den tid, hon lefvat i motgångens skola, hade gifvit hennes drag en renhet och glans, som de förr icke kunnat äga. Men samtalet kom snart i gång; och hvad som sades, bar prägeln af hjertlighet, af inneboende sällhet.

"Sådant stort och vackert hus, herr ingeniörn byggt!" sade fru N... "Det är en prydnad för staden!"

"Här behöfdes något att fylla tomtplatsen," menade Wiliam, "och det har för mig varit roligt att

under mellantiderna af mina förrättningar ha något mål för min verksamhet. För trädgården, som kanske likväl är det bästa, står jag i förbindelse hos rådmän Utter. I sommar, hoppas jag, skola vi tillsammans beundra rådmannens präktiga anläggningar."

"Jag trodde," sade Marie Louise, "att herr ingenjören nu som förr var borta öfver somrarne?"

"Icke alldeles! Sedan man sträfvat en följd af år, kan landtmätarn väl anförtro en stor del af sina göromål åt vanda biträden. Jag reser mycket och arbetar ännu i skog och mark — hvad jag vill fortsätta med så länge jag duger till arbete, ty jag älskar verksamhet — men jag har icke mindre än fyra medarbetare, som hjälpa mig att draga lasset."

"Och draga in skörden!" inföll fru N....

"Mycket sant; och, som gud välsignat den, kan jag äfven under sommaren ha råd att taga mig en liten ledighet ibland."

Att Williams besök, ehuru med passande mellanrum, förnyades, faller af sig sjelf.

Åter satt Marie Louise och färg-lade kartor; åter stod Wiliam bakom hennes stol, följande med uppmärksamhet hvarje rörelse af hennes hand. Och råkade hon att vid någon tillfällig fråga vända hufvudet, mötte hon en blick, som, i trots af enkedrэгten, jagade blodet upp på hennes kinder. Men då Wiliam kände sig ertappad på dessa blickar, som ännu kunde anses som kontraband, förebar han alltid göromål och skyndade hem till sitt. Han var så rädd att ge Marie Louise anledning att beklaga sig öfver bristande granlagenhet.

"De der visiterna," hette det nu bland stadsdamerna, "börja verkligen bli misstänkta — men han kan väl icke vara så alldeles renons på förstånd, vår hederlige och förträfflige ingenjör, att han allvarsamt

fäster sina blickar på det minsta föremålet, då han kan göra sig säkert hopp om de bästa partier i staden!"

"Åh nej, åh nej," tröstade sig de värda damerna sjelfva! "det är bara mensklighet, ren mensklighet, emedan han vill efterhärma oss! Hvem vet ej, att hon aldrig bättre behöft att få färglägga kartor än nu."

Men rådmanskan nöp sin lille ingenjör i kinden och sade: "Akta dig bara, du, och spring icke åstad i ogjordt väder — kom ihåg, det är långt tills året är slut: visst du det, min herre!"

Wiliam svarade i samma skämtsamma ton: "När enkåret är slut, gifter sig enka; men har moster Greta hört, hvad tid lagen stadgar för åhörandet af nytt frieri?"

"Din skälm — lagen har ej kunnat tänka på allt heller. Men finge jag göra en lag, så skulle frieriet och bröllopet alltid gå steg i steg efter hvarandra; ty hemliga förlofningar ha aldrig varit i min väg!"

"Det skulle vara så mycket mer i min," sade Wiliam; "men nöden har ingen lag: i April reser jag åt landet."

"Och blir borta till sena hösten!" fortsatte moster Greta.

"Jo, det skall man se! Till pingst — det går väl an det!"

"Är du rosenrasande — pingst kommer ju..."

"En hel månad efter påsk," afbröt Wiliam; "kan moster Greta skäligen begära mer?"

"Jaha, du, det kan jag! Stick inte näsan hem före midsommar — annars tar jag icke väl emot dig. Anständighet skall det vara, hör du det, min pilt, eljest vill icke gumman vara med i spelet!"

"Nå väl, till midsommar då!"

Då Wiliam i april månad sade sitt farväl, tog han fruntimrens löfte att anse trädgården som deras egen; men han tog derjemte moster Gretas löfte att aldrig släppa dem in i det nya huset. Gumman gissade nog hvarföre, och gissade äfven, när rummen skulle visas. Derföre både gaf och höll hon det äskade löftet.

Bakom gardinen såg Marie Louise Williams afresa. Fru N... stod framför fönstret och tog emot hans hjertliga afskedshelsning. Huru olika var ej denna emot den, som hon på samma ställe, vid ett annat tillfälle emottog.

"Det blir långt nu tills vi få se honom igen!" sade modern, sökande sin dotters blick; men hon undvek den, och såg åter ned på arbetet.

Då våren kom, gick Marie Louise vid rådman-
nens sida, upp och ned genom trädgårdens sandade
gångar, njutande af en sällhet, en frid, som hon länge
trött skulle för alltid blifva henne främmande. För
hvarje morgonsol, som strålade ny öfver hennes lefnad,
vidgade sig hennes hjerta allt mer och mer. De mörka
skyarne lågo bortom och lemnade slutligen blott ett
minne, alltid vemodigt, dock utan bitterhet; ty öfverståndna
olyckor, om samvetsfriden är bergad, skänka en salighet,
icke mindre stor än glädjens, ehuru en ton af darrande
smärta alltid måste smyga igenom den.

I solnedgången var det Marie Louises förtjusning
att sitta i skygd af rådmannens spaljerer och blicka utåt
elfven, hvilken låg så nära, att dess vatten sqvalpade
mot trädgårdens staket. Hvad här var vackert, hvad
här var lugnt och harmoniskt! Snart väntades ägaren
hem — huru skulle det då bli? Vid denna tanke, som
emot hennes vilja så ofta återkom, bäfvade genom
hjertat en länge tillbakavisad känsla.

Hon tvingade sig likväl att söka glömma detta ämne, som både förvirrade hennes begrepp och kom henne att drömma, då hon skulle arbeta.

Det dröjde några dagar öfver midsommar, innan Wiliam återkom, och rådmanskan fruktade att åter få ett bref "på mensklighetens vägnar," då slutligen hennes ingenjör, frisk, solbränd och välbehållen, anlände, men nära nog vid det sämsta lynne, emedan hans förrättningar uppehållit honom hela tre dagar öfver den tid, då han ärnat vara hemma.

"Du kommer väl ingen dag för sent, då du i alla fall har långt qvar att vänta, min gosse!" menade moster Greta, lugnande.

Men detta gummans välmenta lugnande var en droppa vatten på flammande eld: några dagar stulna från den väntade sällheten syntes oersättliga och kunde blott återtagas genom att nu icke förlora en sekund.

"I herrans namn, spring inte af som en galning!" förmanade rådmanskan. "Du är ju så dammig, som om du legat på landsvägen i natt."

"Jag har väl så gjort!" sade Wiliam, ilande uppför trappan till sina rum, ty moster Greta hade ändå rätt: här måste göras en toilett, om ock i hej-fläng.

"Hvart, i guds namn, skall mamma ta vägen?" sade Marie Louise, och ville qvarhålla sin mor, som stod färdig att lemna rummet.

"Kors, hvad du är besynnerlig, kära barn!" svarade fru N... "Hvart skulle jag gå, jag, som aldrig går någonstads, om icke som nu ut i köket att styra med mitt schokolad. Gudskelof, det har samma afgång nu som förr!" Och fru N... gick till sitt uppgifna bestyr, utan att Marie Louise, som icke för sig själf, än mindre för sin mor, ville erkänna, att

hon behöfde hennes närvaro, hade mod att qvarhålla henne.

Vid denna tidpunkt hade Marie Louise nära sex månader burit sin enkedrägt. Det var första gången hon, utan att rätt veta huru, kom att öfverväga denna omständighet och första gången hon, kanske medvetslöst, gjorde några förändringar i densamma. Den heta sommardagen och den svarta varma klädningen öfverensstämde på intet sätt. Marie Louise hade nyligen ändrat en muslinsklädning passande för lättare sorg. Denna påtogs nu; men kanske hade hon aldrig erfarit en så öfvervägande känsla af förlägenhet som den, hvilken intog henne, då modern, instickande hufvudet genom dörren för att se på klockan, förundrad utbrast: "Du ärnar dig väl aldrig bort i den klädningen, kära barn?"

"Nej, jag ärnar mig icke alls bort, mamma!"

"Det trodde jag, efter du klädde om dig!"

"Skall jag då aldrig få känna mig i en lättare drägt — jag svettas ihjel i den svarta klädningen."

Fru N... tillslöt dörren, utan att svara.

Marie Louise öppnade den åter. "Det är väl ingenting att anmärka, mamma lilla?"

"Ingenting, mitt barn! Du må alltför gerna förändra litet i sorgdrägten; sådant går ganska väl an hemma i huset, blott du icke förgäter, att någonting vidare ej bör eller kan förändras."

Nu var det Marie Louise, som tillslöt dörren; och i det hon nedläste den redan framtagna tyllkragen, upptog hon i stället den svarta silkesshalen, den hon framför spegeln kastade öfver axlarne. Men detta såg likväl alltför sorgligt och högtidligt ut: icke kunde hon gå hemma och sväfva i den stora shalen; och det var bestämdt omöjligt att hesluta sig för pastorskans lilla otäcka shalett. De bredfällade sorg-

kragarne, som släpat med hela vintern, kommo aldrig i fråga; och det återstod således intet annat att tillgå än den svarta florsslöjan på hatten, hvilken också genast löstes af och förändrades till en tresnibb, som tog sig förträffligt ut på den hvita halsen. Med några strykningar öfver hårbenan var toaletten fullbordad, och Marie Louise åter vid sitt arbetsbord.

Ett liten stund förflöt, under det nålen drogs upp och ned bredvid sömmen och Marie Louises blickar esom oftast halkade emellan gardinen ut på gatan. På en gång blef hon nu röd och blek och röd igen: der kom någon i trappan.

Marie Louise steg upp, i mening att gå ut till sin mor, men satt åter på stolen, innan hon hunnit tänka ut sitt beslut. Hela sy-tillbehöret — tänk om postmästarinnan så sett sin granna negligé — låg emellertid i golfvet, och Marie Louise var sysselsatt att sopa tillsammans alla tyll-lapparne med tråd, granris, blommor och band, då dörren hastigt gick upp och Wiliam stod vid hennes sida.

Han såg ut liksom han med detsamma velat sluta henne till sitt hjerta och liksom han endast genom den största ansträngning förmått beherrska de häftigt svallande känslorna.

"Välkommen hem, herr ingenjör!" yttrade Marie Louise befallande öfver sin spridda faltning. "Hvad det måste varit varmt att åka i dag?"

"Varmt — åh, det är för litet sagdt: solen glöder, sanden på vägen glöder, allting glöder i dag!"

"Men vi ha ju bra svalt härinne?" återtog Marie Louise, likväl utan detta tjusande och koketta småleende, som fordom åtföljde en mening af så dubbel syftning. Nu deremot såg hon ut att tänka på hvarken mer eller mindre än hvad hon sade.

"Jag skulle tycka om att här vore mindre svalt!" sade Wiliam. "Ty starka afbrott ha alltid plågat mig och utöfvat ett smärtsamt inflytande på mitt lynne."

"Utan tvifvel ha vi mamma här med det snaraste — behagar ej herr ingeniörn emellertid..." Hennes blick föll på en af de lediga stolarne.

"Ack, jag ber, tala litet mindre främmande! Om jag finge säga hvad mig behagade, skulle jag erinra om, hur kallt sådane ord klinga emellan personer, hvilkas bekantskap är så gammal som vår: jag skulle vilja slippa att säga fru von Wallden, jag skulle vilja slippa att heta herr ingeniör — dessa ord hafva en dödande kyla!"

"Men bruket, formen..." stammade Marie Louise.

"Bruket och formen, ack, de äro här af alltför liten vikt emot..."

"Nej", afbröt hon i synbar oro, "de äro icke af ringa vikt — kom ihåg..."

"Ack, var säker, jag kommer ihåg allt! Man är icke i stånd att glömma det, som dagligen bäst erinrar sig sjelf; men man kan ej lefva af bruk och former en hel evighet! Jag längtar utesägligt efter ett ögonblick, då dessa, der de ej behövas, skola falla för att visa, det hjertat har större rättigheter än alla verdens former."

"För guds skull, tala icke detta!" bad Marie Louise, ur stånd att längre insvepa sig i något tvång. "Jag ber innerligt, säg ingenting mer!"

"Ack, Marie Louise, skall jag äfven nu uppmanas att tiga?" Wiliam drog hennes hand i sin, hans blick vädjade till hennes minne.

"Det är mycket olika!" svarade hon sakta.

"Ja, mycket, mycket olika!" återtog Wiliam.

"Och derföre, just derföre, min dyra, min beständigt

älskade Marie Louise, skall du ej vara hårdare än mitt eget öde varit emot mig! Jag begär ju icke, att jag i dag skall få utropa för hela världen: Denna qvinna, som jag i sju år tillbedt, för hvars lycka jag velat offra mitt hjertblod, som afpressat mig tårar, dem gud förbjude, att jag någonsin mer skulle få gjuta, denna qvinna är nu min för evigt, min för att belöna alla mina lidanden, min, för att en gång under njutningen af lifvets högsta och sannaste lycka sjelf blifva lycklig! Nej, allt detta, min älskade, ljufva Marie Louise, begär jag ej att få säga. Men här, i ditt hem, vill jag kunna säga det, här, der ingen afund finnes, inga öron lyssna, här, der jag kan få höra dig tillbaka, utan fruktan att ett enda af dina ord skall föras ifrån mig af främmande kalla läppar — o, säg, säg, äro ej nu alla pröfningar, alla sorger förbi, är icke Marie Louise min?"

Sällhetens känsla, för stor att inrymmas i hjertat, flyttar sig till ögat. Marie Louise hade väl ännu en svag makt öfver hjertats tolk, läpparne, men öfver blickarne hade hon deremot ingen. Wiliam såg tåren darra i ögonlockets frans och de skäraste skyar flamma öfver kinderna. Likväl fruktande att ännu en gång begå samma misstag som för sex år sedan, vågade han ej godkänna detta språk: han ville hafva ett mera talande intyg, och skulle kanske erhållit ett sådant, om icke fru N... med hela famnen full af schokoladkakor i detsamma inträdt och hjertligt helsat honom välkommen.

Wiliam, eljest alltid öm och artig mot den goda, värderade frun, med hvilken han så mången gång i hennes bekymmer samspråkat, önskade henne likväl nu, om icke alltför långt bort, åtminstone tillbaka i köket. Men fru N... hade slutat sina göromål för i

dag, och blef till Williams outhärliga pina qvarsittande inne hela aftonen...

"Nå, i guds namn, är det ännu icke bestyrdt?" frågade moster Greta, då William återkom och hon genast såg på honom, att han ej hunnit till målet.

"Bestyrdt — åh, det blir aldrig bestyrdt! I morgon, kära moster Greta, bjuder moster dem ned på kaffé i min trädgård, och då!" William tog god natt och kramade gummans hand.

Följande dagen var William oupphörligt sysselsatt inom sitt nya hus. Men då eftermiddagen kom, hjälpte han sjelf moster Greta att rangera kaffébordet i den lilla bersåen, der det svalkade så skönt från elfven. Visst gick William i tankarne tusende gånger igenom de händelser, som under denna afton skulle stunda; men icke dess mindre hade han, oaktadt himmelsfärderne, ett uppmärksamt öga på allt både utom och inom. Satte sig icke ödet åter på tvären, utan allt ginge efter önskan, skulle högtiden slutas i det nya huset, just i dockskåpen, såsom moster Greta kallade de tvenne smårummen på gafveln.

Klockan hade ännu icke slagit ut det betydelsefulla fyraslaget, denna bestämda kaffétimma för alla småstadsbjudningar, då trädgårdsporten af William sjelf på vid gafvel uppslogs och rådmannen med fru N... under armen och rådmanskan med sköna fröken i kupan trädde in öfver tröskeln till Williams paradiset.

"Bevars, den ingeniörn, så han slår på!" sade fru N..., granskande silfverkannen och de andra lyxartiklarne, som blänkte mot solens guld. "Ser man sådan unkarlsservis!"

Marie Louise åtnöjde sig att beundra de präktiga blommorna, som doftade från tvenne vackra kristallvaser.

"Tack!" sade rådmannen, klappande henne omkring axlarne. "Min lilla blomma smickrar trädgårdsmästarn, medan mamma . . . Nå, nå, min goda grannfru, jag vill icke säga något tvetydigt!" tillade gubben skämtsamt.

"Likväl, min bästa kusin," svarade fru N . . . i samma ton, "var detta, såsom jag tyckte, verkligen litet tvetydigt!"

Rådmanskan satte sig midtför bordet och började presidera som värdinna; och nu kom turen till henne att emottaga beröm för sjelfva kaffet, det ingen druckit maken till.

Glad beställsam, lycksalig såsom en människa kan det vara på en dag, då hon väntar att få göra elie-färden emellan jorden och dess himmel, gick Wiliam från den ena till den andra, och hvarje hans blick var längtan.

Sedan kaffeservisen blifvit borttagen och man en stund språkat i hvarjehanda ämnen, föreslog rådmanskan att visa fru N . . . huru stora sockerärterna redan blifvit.

Det kunde aldrig vara fråga om trädgårdssaker, utan att rådmannen skulle vara med. Han följde således de begge äldre damerna; och Marie Louise hade velat göra detsamma, om icke rådmanskan, såsom det tycktes alldeles oberäknadt, sagt: "Kära Marie Louise, sitt qvar! Jag är så rädd, att Moppe kan springa upp på bordet och slå sönder vaserna."

Och för att vakta Moppe och vaserna satt Marie Louise qvar.

"Ändtligen;" utbrast Wiliam, då den täta häcken, rådmannens triumf, aldrig såsom nu välsignad af Wiliam, bortskymde det vandrande sällskapet, "ändtligen, min Marie Louise, skall det ej mera finnas några undanflykter! Här . . ."

"Tjenarinna, tjenarinna, mitt herrskap! Så ofantligt hyggligt och vackert herr ingeniörn har i sin trädgård!" Porten gnisslade, och borgmästarinnan och postmästarinnan, hvilka i fråga om kaffekalaser hade det bästa väderkorn i hela staden och hvilka just ärnat sig på besök hos rådmanskan, togo sig nu, såsom de sade, friheten att uppsöka sin goda vän, der hon fans.

"Nå, så måtte då alla . . . Mjuka tjenare, mjuka tjenare, oändligt välkomna, mina damer! Hvad min trädgård är lycklig, som kan skryta af denna ära! Men som jag hör att rådmanskan, vår goda värdinna, är den egentliga magneten, så tillåt mig . . ." Wiliam erbjöd artigt sina begge armar åt damerna för att ledsaga dem till den del af trädgården, der sockerärterna frodades; men de försäkrade med en mun, att de befunno sig så oändligt väl på denna sköna och svala plats, att de ville slå sig ned hos sin lilla fru von Wallden, såvida de icke komme till besvär.

"Jag undrar," tänkte Wiliam för sig sjelf, "när ni någonsin gjorde annat!" Men högt sade han: "Då är det åtminstone min pligt att uppsöka värdinnan!" Och skyndsamt ilade han bort, icke lotsande höra deras enträgna försäkringar, att detta ingalunda behöfdes; för intet pris ansåg sig Wiliam kunna uthärda ensam emellan Marie Louise och dessa damer.

"Man kan se," yttrade postmästarinnan, "att fru von Wallden liksom vi plågas af den stränga hettan!" Hon kastade en betydelsefull blick på Marie Louises musslinsklädning.

"Ack, ja," svarade hon, rodnande än starkare, emedan hon kände att hon rodnade, "det är mycket varmt!"

"Hvad, i guds namn, står på?" frågade moster Greta, då hon fick se sin lille ingeniör komma med det mest obelåtna utseende springande emot sig, och

halfhviskade honom sedan i örat: "Går du nu själf din väg!"

"Främmande — så intressant som möjligt!" förkunnade Wiliam. "Borgmästarinnan, postmästarinnan, de välsignade springkjortlarne ta lifvet af folk med sina dumma visiter!"

"Tyst, akta dig du att komma ut för de der fruarne, och gif dig tillfreds — de gå väl snart!"

Men något sådant kom icke alls i fråga. Man gjorde tvertom alla möjliga inviter att få slippa in i själfva huset; men i detta fall aflopp deras sinnrikaste bemödande utan framgång, emedan Wiliam antingen vände samtalet på andra ämnen eller hade tusende ursäakter att förebara. Detta oakadt förblefvo fruarne vid det briljantaste lynne och gingo ända der hän i vänskaplighet, att, då rådmanskan själf ingenting nämnde om den önskan att få behålla dem till aftonen, de på det mest fina sätt underhjelppte hennes minne.

"Vi skulle väl tänka på att jemnka oss af, syster Ulla du!" sade borgmästarinnan, och lyfte ridikylen tre halmstrån högt från bordet. "Men jag vet förut, att det aldrig lönar mödan bjuda till: Greta är för god värdinna att släppa sina gäster!" Och härvid satte sig borgmästarinnan riktigt i ordning.

Moster Greta svarade naturligtvis hvad henne tillkom; men hon var nära att skratta, då hon såg den förtviflan, som uttalade sig i Williams åtbörder.

Af förbarmande med sin lille ingenjör ställde emellertid gumman så till, att sällskapet bröt opp tidigare än vanligt. Men för Wiliam hade ändå dagen gått fruktlöst förbi.

Rådmannen, som rätt väl förstod hur mor velat ställa det, log i mjugg och föresatte sig, att Wiliam skulle få honom, och icke mor, att tacka för en lycklig ändalyckt på sin långväntan.

Då gubben skulle skiljas från sin grannfru om aftonen, sade han så fyndigt, liksom det just nu fallit honom in: "Jag skall be min goda grannfru titta ned till vårt i morgon förmiddag och se på randningen i sommartyget, som mor har uppe åt mig — jag vill ha det på mitt sätt och gumman på sitt! Men om kusin lägger sitt tycke emellan, så jemkar det sig nog."

Fru N... lofvade naturligtvis att komma för att afgifva det viktiga rådet.

"Ta mig katten, far, är inte du finare än jag trodde dig om!" sade gumman, då de främmande aflägsnat sig och Williams steg knarrade i trappan till öfvervåningen.

Rådmannen småmyste så godt. Det var hans triumf att ha kunnat öfverlista mor, och det låg en släng deraf i tonen, då han svarade: "Jo, jo, nu ser du, till en annan gång, att det icke skulle skada att ha mig med i förtroendet!"

Gumman bjöd en pris och nickade sitt bifall åt gubben.

Mitt hjertas öde vecklas stilla

Liksom en segerfana ut.

Vitalis.

Wiliam, som under denna natt icke känt sig synnerligen frestad af sömnen, hade redan länge spejat efter morgonsolen, då den ärdtligen till hans obeskrifliga tillfredsställelse tittade fram emellan blomkrukorna i fönstret.

Det var visserligen ännu långt qvar till den timma, då fru N... skulle infinna sig hos rådmannens, men Wiliam hade ändå den trösten att kunna säga: "i dag!" Och han upprepade detta "i dag" med så mycken mer säkerhet, som han gjort sig sjelf det heliga löftet att, om än hela stadens tanter slöte förbund emot honom, han dem till trots skulle innan aftonen vara fästman — såvida icke: men detta var ju ändå omöjligt, att Marie Louise än en gång...

Förvissad om segern, började han gående af och an tralla på en munter sång, som snart väckte rådmanskan, förkunnande henne, att han ansåg, det kaffetimmman kunde vara inne när som helst.

Vid elfva-tiden kom fru N... öfver gatan; och knappt hade hon tillslutit dörren till rådmannens lilla förmak, än Wiliam som en pil flög uppför Leanderskans trappa. Nästan andlös af fruktan, att något nytt hinder skulle inträffa, sköt han upp dörren till Marie Louises rum, der han fann henne i talande förvirring stående vid fönstret i kupan.

"Nu, nu, gode gud, nu!" utbräst han och slöt henne utan alla omständigheter fast intill sitt hjerta. "Nu, Marie Louise, är du min!"

"Ja, Wiliam!" hviskade hon sakta. "Nu är jag din, din!"

"Och salig, salig liksom jag — min, med den fulla känslan att du aldrig, aldrig förr än nu varit lycklig?"

"O, Wiliam, hvarför dessa ord?"

"För det, min älskade, min utesägligt älskade, att jag måste höra dem! Jag behöfver en stor ersättning för alla lidanden, du tillskyndat mig — säg hvad din egen känsla i detta ögonblick talar?"

"Min egen känsla," svarade Marie Louise, i det hon lät Wiliam med armen om hennes lif draga henne ned bredvid sig på soffan, "ack, den säger mycket! Först och främst frågar den: Skall väl du, Wiliam, fullkomligt kunna glömma och förlåta, att det fans en tid, då de oädlaste bevekelsegrunder återhöllo mig från att uttala de känslor, hvilka då liksom nu lefde i mitt bröst? Och sedan: Skall väl jag, sedan dessa många år förflutit, sedan jag varit en annans maka, kunna blifva för dig, hvad du fordom trodde och väntade? O, det är mycket, mycket mer, jag ville nämna — men, jag kan ej nämna det!"

"Min ömma, min ljufva Marie Louise, bjud alla dessa oroliga farhågor att tystna för evigt! Hvarken nu eller någonsin kunde jag vara så oädel att minnas denna tid, om ej för att beundra och tillbedja det

hjeltemod, med hvilket du burit de olyckor, som deraf uppstått — nej, min älskade, det försvunna hör oss icke till, och vi låta det gerna hvila. Men det närvarande, den strålande framtiden, den är vår, din och min gemensamma egendom... Du undvek likväl att svara på min fråga, min bön — skulle min storsinta Marie Louise neka sin tillkommande make saligheten af den visshet, han eftersträfvat?"

"Min Wiliam, hvad behöfver du orden, då du kan läsa i min blick? Men hvarför skulle jag vara motsträfvig i detta, hvarför kan jag icke så gerna säga: att jag aldrig, aldrig varit lycklig så, som nu!" Och Marie Louises hufvud sjönk intill den så länge älskades bröst.

Himmel, jord och allt försvann i minutens haf. Hvarken han eller hon visste nu, att en tid funnits före denna, att en tid skulle komma efter denna, de visste blott, att de ägde hvarandra.....

"För öppna dörrar, mitt herrskap!" sade rådmannen, som ville hafva något för besväret och därför vara den förste, som gratulerade. "Att sätta sig så här midtpå blanka förmiddagen och kyssas för öppna dörrar, det är ändå, noga räknadt, kanske lite för starkt!"

Marie Louise sprang upp, förvirrad, högröd, men med blicken strålande af sällhet, och sökte en hamn vid gubbens bröst. Wiliam deremot ropade muntert och kramade hjertligt rådmannens hand: "Farbror har säkerligen glömt, hur en sådan stund, som denna smakar, då farbror haft hjerta att afbryta den!"

"Det hade väl varit bättre, om borgmästarinnan eller postmästerskan afbrutit er — du otacksamme gök, som så oartigt tar emot den, du har att tacka för alltsammans!"

"Det är sant, och jag tar mina ord tillbaka, farbror! Men nu, vid gud, måste jag ned till moster

Greta . . .” Och utför trappan, ned öfver gatan flög Wiliam.

En half sekund vägde han emellan de gamla fruarne, som begge voro honom så kära. Men på en gång slog han armarne omkring rådmanskan, sin kära, moderliga moster Greta, och pressade henne så hårdt, att gumman ideligen skrek: ”Släpp, släpp mig, din galning! Man behöfver icke nu fråga, om du uträttat ärendet — men, der står någon, som framför allt har rätt att vara med på kalaset!”

”Min mor, min älskade mor,” sade Wiliam och fattade vördnadsfullt fru N . . .s hand, ty här hade det sig ändå litet främmande, ”vågar jag hoppas, att Marie Louises mor vill blifva också min?”

”Af själ och hjerta — var det ej alltid min varmaste önskan! Jag behöfver ej tillägga: gör Marie Louise lycklig, ty jag vet, att hon aldrig kunnat bli det med någon annan.”

Nu dansade Wiliam omkring med de gamla fruarne, ty rätt högtidlig, såsom stundens vikt fordrade, kunde han ändå icke bli. Men fru N . . . hejdade litet hans yrsel, i det hon förmanande erinrade: ”Tyst, tyst, kom ihåg, att förlofningen ännu blir den djupaste hemlighet — glöm icke, att Marie Louise ej får och ej kan såra både sig sjelf och den dräkt . . .”

”Ack, jag vet det nog,” inföll Wiliam, och ingen menniska skall säga, att jag ej är försigtigheten sjelf — men nu måste sig tillbaka till min lilla fästmö!”

Samma afton vandrade Marie Louise, i skydd af rådmanskans och sin mors närvaro, arm i arm med Wiliam genom det nya huset.

Vid detta tillfälle var Wiliam naturligtvis icke på jorden, och Marie Louise sväfvade så der midt emellan. Hon såg alltsammans endast i ett otydligt virrvarr; men när de hunnit till rådmanskans ”dockskåp,”

då vaknade hon till full besinning, till djup och salig tacksamhet. Dessa dockskåp innehöllo de vackra och eleganta möbler, hvilka hon sjelf, medan hon ännu var ogift, inköpt till ett par favoritrum på Malkolmsnäs. Ack, i denna samma soffa hade hon så många otaliga gånger suttit och tänkt, tänkt på honom, som nu satt bredvid henne, tusende gånger tänkt och önskat, att hon åter varit fattig och i samma förhållanden som de, hvarunder hon frånsade sig honom! Och nu låg allt detta långt tillbaka, pröfningar och stormar hade nått sitt slut: hon och han voro förenade. Men var det ej en dröm, var väl så mycken sällhet möjlig på jorden? "O, gud," suckade hon, lutande sin panna intill hans axel, "jag begriper icke, att man kan öfverlefva sådane ögonblick som dessa!"

"Sedan jag hört denna bekännelse af dina läppar, min Marie Louise," sade Wiliam, och såg henne djupt in i ögonen, "har jag ej mer skäl att klaga öfver mina sex pröfningsår: denna stund och alla de, som följa, kunde ej betalas med mindre!"

"Och allt det du, o Wiliam, gjorde för mig under denna tid! Jag hade aldrig velat säga dig, hur jag anat — men emellan oss kan ej finnas en hemlighet!"

"Påminn ej härom, min älskade!" sade han, och ett drag af smärta flög öfver hans ansigte. "Denna tid — ah... Men icke något derom! I fall en kvinna blifvit buren på händerna af en öm och älskande make, så blir det du, du, för hvars skull denna utsigt" han visade åt vindskupan snedt öfver — "var mitt allt, då jag ej ägde hopp att någonsin få äga annat än minnet."

"Och jag," inföll Marie Louise, följande hans blick, "jag tackar gud, att detta hus är byggt just här, och att dessa små älskade rum, i hvilka jag vill

uppslå mitt hvardagsresidens, ligga så, att jag dagligen vid min bön kan blicka öfver till denna vindskupa, der mina vigtigaste öden blifvit afgjorda, der jag genom mina fordna fel sjelf skapat långa år af elände, men der också min ånger och mina tårar hafva, såsom jag hoppas, urblekt de fläckar, som dessa fel en gång kvarlemnade."

Marie Louise yttrade detta i stor rörelse. William svarade blott genom att fastare sluta henne i sin famn.

"Herr ingeniör!" ljöd Calles röst från dörren, Calle, som nu från en behändig passopp blifvit en helt gentlemanslik betjent och som umgicks med en icke mindre plan än att associera sig med en af stadens unga hökare, i hvilket företag Calle hoppades kunna räkna på sin husbondes biträde, ty nu som alltid visste han sig vara dennes gunstling.

"Hvad är det?" frågade William, efter hvad Calle kunde märka, icke synnerligen intresserad af hans uppträdande.

"Jo, herr Pellander är der ute, och jag är inte god till att bli af med honom!"

"Bror iamsson, tjenare bror iamsson!" ljöd nu Pellanders röst, salig i åminnelse, från den halfslutna dörren. "Hjertans bror iamsson, eftersom jag var i staden, så... Åh, men ser man bara, en visit — hennes nåd, som gudskelof ser så hygglig och bra ut, att ingen kan tänka på den snön, som föll i fjol, fastän det väl, egentligen taladt, var i år. Nå, får gratulera, får gratulera!"

"Ett halft år för tidigt, farbror Pellander!" inföll William. "Men om farbror på sin odödliga advokat-ära vill lofva tystnad, så bjuder jag farbror vid den tiden på bröllop; och jag lofvar och svär här, i sjelfva min dyrkade fästmöns närvaro, att farbror på

den dagen skall hafva i present ett helt dussin buteljer, finaste rhom, äkta bröder till den store rhombuteljen, som förolyckades vid vår expedition åt Säfön!"

"Åh, bror iamsson, bror iamsson, och lilla hennes nåd, som nu rätt och slätt blir fru iamsson, hvar på — jag säger det, likmätigt min pligt, rent ut — hennes nåd inte förlorar! Jag säger också att jag, så länge någon droppe fins kvar i buteljerna, skall dricka herrskapets skål hvar dag!"

"Men, bäste herr Pellander," inföll Marie Louise, "glöm blott icke, att på heder och ... men jag vet, att herr Pellander är pålitlig!"

"Åh, min fru, min fru, lilla hennes nåd, fru iamsson — fru ingeniörska skulle jag säga — jag har alltid, min pligt likmätigt, vetat tiga! Men jag har ej kommit hit så alldeles utan ärende. En viss sak, artikel eller pjes eller hvad hennes nåd behagar kalla den, har för andra gången kommit i min ägo, på hvad sätt behöfs ej här nämnas. Jag hade för afsigt att bjuda bror iamsson att köpa den; men sedan jag blifvit öfverraskad af att finna aktierna stå på detta mycket hyggliga sätt, faller det mig in att göra det der lilla brefvet, hennes nåd vet, till sanning — ja, ja, se man på mig så mycket hennes nåd behagar: det är min fulla mening och afsigt att af denna klenod göra en verklig present till min gode bror och väns fästmö, förbehållandes mig endast att få anses som en vän till detta aktningssvärda par och deras hus!"

Till Williams och Marie Louises stora förundran framtog Pellander den under von Walldens sjukdom sista gången pantsatta gulddosan, detta dyra minne, som för Marie Louise ägde så många hågkomster, och lemnade den i hennes nåds egen hand.

"Hvad, i guds namn," utbrast William. "min stackars Marie Louise, har denna vän åter..."

"O, tyst, tyst!" bad hon rodnande. "Men, herr Pellander, omöjligt går det an..."

"Åh, mjuka tjenare, mjuka tjenare! Har för lilla hennes nåd haft mången god affär, och se'n af vänskap för bror iamsson, min gode vän, hvilken, efter hvad jag gissar, hennes nåd redan vet var förra gången rätte gifvaren af dosan, fastän den skälmen hade mig att skrifva brefvet, som hennes nåd så grant tackade för!"

Den blick, som Marie Louise vexlade med William, öfvertygade honom, att denna underrättelse icke var henne någon nyhet. Och glädtigt sade han: "Ske alltså som farbror Pellander vill! Men jag ber farbror vara öfvertygad, att jag aldrig skulle tillåtit min tillkommande hustru emottaga en så dyrbar gåfva, om jag ej i första rummet ansett mig lycklig att derigenom få visa farbror min tacksamma högaktning för de många vänliga omsorger, min Marie Louise rönt, der farbror haft sin hand med; och för det andra, emedan jag bestämt vet, att denna present, den man skulle häpna för att emottaga af någon annan, är för den rike Pellander en verklig bagatell. Du skall nemligen veta, min älskade, att en sådan person, som den ryktbare juridiske ombudsmannen Josias Pellander, tar det der igen två gånger om vid nästa indrägtiga affär han får."

"På min ära, bror iamsson," svarade Pellander smickrad, "bror talår icke illa! Bror iamsson har alltid bedömt mig rätt; ty utan skryt sagdt, så anser jag min pligt likmätigt, att lidna skador böra repareras."

Det var en stor villervalla, en riktig uppståndelse, då vid enk-årets slut Williams och Marie Louises förening afkunnades från predikstolen.

Staden hade aldrig väntat sig något sådant, något som man till och med icke ens var i stånd att finna ett passande namn för; ty fans väl en enda moder, som ej lagt ut sina nät att fånga den hyggliche och förmögne ingeniörn, hvilken aldrig hade haft i deras goda stad att göra, då han till slut lik en tok flög åstad och gifte sig med en tiggerska, den der endast haft deras godhet att tacka för, att hon ännu lefde.

”Gratulerar, gratulerar!” sade fru Elmgren, stadens vördade klubbfru, som äfven samma söndag hade sin societet så väl som borgmästarinnan. ”Vore önskligt, om detta gällde till varnagel för en annan gång, så kunde jag räkna på att få ha mina resande fred! Hvar kristen själ kan ju begripa, att om människan fått vara i fred, här han var, skulle han och jag nog blifvit sams om mina begge hörnrum. Då hade han aldrig kommit i den gemena vindskupan och fått sigte på Utters rara blomma, hennes nåd i kupan midtöfver. Men jag visste så väl och har alltid sagt, att det en gång skulle komma surt igen, att det här usla samhället aldrig håller någon ordning hvarken i smått eller stort, utan jemt blandar sig den ene i den andres affärer!”

Till en början fans intet enda fruntimmer, som ej oåterkalleligen beslutat att icke gå på bröllopet. Men ju närmare den viktiga dagen kom, ju mer började man jemka och gifva med sig, ty det var kanske ändå icke så alldeles rätt att lemna så mycken offentlighet åt den billiga förtrytelse, hvaraf man var intagen: det vore ju dessutom synd att göra de stackars människorna så missbelåtna!

Emellertid var den sista möjliga dagen för en bjudning inne; och ändå hördes stadstjenarn, i sin svarta frack och med korten i hand, icke af. Ack,

den stadstjenarn, han hördes aldrig af med de bjudningskort, ty Marie Louise hade föredragit, att vigseln skulle försiggå i största tysthet, hvad den ock gjorde i den lilla vindskupan, der hon upplefvat så många minnesrika dagar.

Hvad staden beträffar, försonades den fullkomligt genom annandagsmiddagen med dertill hörande bal, hvilken högtid alla funno särdeles lysande och "väl arrangerad".

"Ja", sade våra fruar, den ena till den andra, då de dagen derefter sprungo på visiter, "hon var riktigt för älskvärd och intagande lilla fru Williams-son, och hade verkligen, om herrskapet observerade, något ödmjukt i sitt sätt att vara!"

"Nå, nå", tillade en annan med ett småslugt leende, "vi ha aldrig hört, att hon haft klent minne, och det är ju icke så fasligt längesedan heller som hon genom vårt medlidande hittade vägen hit!"

"I alla fall," slöt unga prestfrun, "hör hon numera icke till adeln, utan är gudskelof lika borgerlig som någon af oss; och jag hoppas, att det nu icke skall komma i fråga, att hon ej tar emot, då vi efter vårt fattade beslut vilja lefva på ett familjert sätt med henne!"

Staden fick aldrig vidare skäl att beklaga sig öfver Marie Louise, ehuru det småningom återkom i sin gamla takt, så att hon, likväl utan att någon af de andra fruntimren erkände det, utgjorde societeter-
nas förnämsta prydnad såväl i skönhet som ton och klädsel, och att de icke allenast lånade hennes klädningsmönster, utan äfven, såvidt möjligt var, hennes fasoner.

En vacker vårdag, året efter Williams giftermål, tillreddes en fest af glad betydelse. Svärmor och moster Greta sprungo om hvarandra der ute, medan William sjungande och yr af glädje fjeskade ut och in, men återkom beständigt till ett af "dockskåpen," der hans tillbedda hustru satt tillbakalutad mot hvilsoffan, med fötterna på den pall, som han minst tio gånger i qvarten jemkade fram och åter.

Vid ett af dessa många besök yttrade Marie Louise en önskan, att han skulle lemna henne någon småsak ur öfversta byrålådan i det inre rummet. William vände genast upp och ned på allt hvad som fanns både i första och andra lådan, men då han ej der fann det begärda, satte han nyckeln i den tredje och utdrog den hastigt, utan att likväl der börja söka.

"Hvad i guds namn, min älskade, är det här?" frågade han förvånad, sedan han undanlyft den rena servetten, och vände sig åt dörren mot sin hustru. "Hvad gör du med de här lumporna?"

Marie Louise vinkade honom till sig, och William stod straxt vid soffan med en gammal fläckig bombasinsklädning i ena handen och en gråsvart tunnsliten shalett i den andra; men härvid blickade han med en ousäglig ömhet på sin förgudade maka, ty nu började han ana rätta förhållandet.

"Dessa lumpor, såsom du kallar dem, min William," sade hon med innerlig rörelse, "har jag en gång som nådegåfvor fått mig tillsända, då jag utblottad på allt återvände hit. Den dag jag emottog dem, var kanske den mest förödmjukande i mitt lif. Men till ett minne af den, och för att beständigt ha en så välgörande jernförelse för mina ögon, har jag gett dessa saker ett rum i samma byrå, der jag förvarar de grannlåter, du slösar på mig; och om jag någon gång känner mig frestad af högmod eller stolthet, ut-

drager jag genast denna låda, som för mig innehåller mera värtalighet än alla predikningar. En gång, dyre Wiliam, skall jag visa dem för min dotter, och jag hoppas att den moral, som ligger i dessa gamla klädesplagg, skall bevara henne från sin mors fel!"

"Gifve gud," sade Wiliam, i det han rörd lindade sina armar kring Marie Louises lif, "att hon måtte få alla de dygder, som pryda dig, min älskade, och jag önskar henne ingen bättre hemgift! O, min Marie Louise, jorden är på det hela taget för liten för sådana stunder!"

"Hvad — talar du om jorden?" smålog hon med ett uttryck af förtjusande skalkaktighet. "Ser jag ej på dina ögon, att du är i himlen!"

"Och jag menar, att herrskapet är der, begge två!" inföll rådmanskan från tröskeln. "Ty här står jag och skriker mig hes, utan att någon hvarken hör eller svarar på min fråga, om Wiliam — det kan ändå inte gerna vara någon annan — sprungit bort med min stora, äkta damast-servett, som jag lade i ordning på stora förmaks bordet för pastorns räkning?"

"Ack, herre gud," sade Wiliam: skrattande och nu åter på jorden, "kära moster Greta, förlåt, förlåt, den tog jag att damtorka mitt skrifbord med!"

Slut.

Werner.

Flygare-Carlén, Emilie,

Vinds-Kuporna

Norrköping 1845

P.o.rel. 7509 d

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10038634-2